"L'Amazònia és pulmó i graner del món... Cal una conversió integral: personal, social, estructural. Comun itàroa i ecològica... No ignorar el crit de dolor de la terra i dels pobres... L'evangelització a l'Amazònia és un banc de prova per a l'Església i per a la Societat" (Instrumentum laboris).

PAX * 252

Octubre 2019

AMAZÒNIA, El CONGO I ELS GRANS AQÜÍFERS GLACIARS SÓN PULMONS DEL PLANETA

Encíclica Laudato Si ns. 38 y 39

Aquests pulmons del planeta són plens de biodiversitat, que són l'AMAZÒNIA, EL CONGO, O ELS GRANS AQUÍFERS I ELS GLACIARS. No s'ignora la importància d'aquests llocs per a la totalitat del planeta i per al futur de la humanitat. Els ecosistemes de les selves tropicals tenen una biodiversitat amb una enorme complexitat, quasi impossible de reconèixer integralment, però quan aquestes selves són cremades o arrasades per desenvolupar cultius, en pocs anys es perden innumerables espècies, quan no es converteixen en àrids deserts. No obstant, un delicat equilibri s'imposa a l'hora de parlar sobre aquests llocs, perquè tampoc es poden ignorar els enormes interessos econòmics internacionals que, sota el pretext de cuidar-los, poden atemptar contra les sobiranies nacionals.

De fet, existeixen «propostes d'internacionalització de l'Amazònia, que només serveixen als interessos econòmics de les corporacions transnacionals». És lloable la tasca d'organismes internacionals i d'organitzacions de la societat civil que sensibilitzen les poblacions i cooperen críticament, també utilitzant legítims mecanismes de pressió, perquè cada govern compleixi amb el seu propi i innegable deure de preservar l'ambient i els recursos naturals del seu país, sense vendre's a interessos espuris locals o internacionals.

EDITORIAL

US PRESENTEM EL NÚMERO 252 DE PAX OCTUBRE 2019

ELS GERMANS S'EXPRESSEN...

ELS GERMANS ES COMUNIQUEN...

PAX VOL SER UN MITJÀ D'EXPRESSIÓ I DE COMUNICACIÓ ENTRE ELS GERMANS

Posem a les vostres mans el PAX n. 252, corresponent a OCTUBRE 2019. Es vol sintonitzar amb els moments actuals de l'Església, de l'Institut i del món. S'agraeixen les col·laboracions que ho faciliten. D'aquesta manera PAX esdevé un mitjà de formació permanent apropiat per a tots nosaltres en el ràpid procés d'evolució en el que hi estem immergits i també de mútua comunicació.

Veureu que donem relleu al SÍNODE DE L'AMAZÒNIA. És un evident gest d'obertura del Papa Francesc que no vol oblidar a ningú, i en aquest cas d'una manera especial els indígenes, que sovint són desconeguts i marginats en llurs drets i llibertats. L'episcopat llatinoamericà ha dit que serà un Sínode transcendental per Amèrica Llatina i amb repercussions d'obertura per a tota l'Església i per a tot el món, fent-nos parar atenció sobre la devastació d'aquesta regió amazònica per grans empreses. El Papa no para en les seves conviccions i objectius, malgrat tot.

S'aplica als Germans el LEMA d'aquest proper curs "IMAGINA", que ens ha de regir en la nostra ideologia, sentint i actuant d'acord amb ell. Pot constituir també una de les intencions de la nostra pregària personal i comunitària.

Fa 300 anys que el Fundador ens va deixar per anar a la Pasqua eterna, però l'Institut segueix; aquesta vegada fent memòria del G. Timothée, segon Superior General, i també fent recordança de l'origen i sentit de la invocació "VISCA JESÚS EN ELS NOSTRES CORS", revitalitzant en nosaltres el contingut espiritual que el Fundador ens va deixar.

Recordem amb afecte els nostres tres Germans difunts Antoni Vallejo, Antonio Martínez i Gumersindo Maestro. Ells ens són testimoni de perseverança i fidelitat vocacional.

Sobre les altres col·laboracions, ben diverses i interessants totes elles hi ha experiències viscudes: la sortida dels Germans de tercera edat. Trobarem la menció del treball que el G. Sala realitza a l'Àfrica, informacions recents sobre el centre d'Akwaba, informacions de l'escola Vidal i Barraquer i de l'ESO a Manlleu. Se us ofereixen punts de reflexió i orientació de lectures. Es donen diverses opinions; hi ha dues entrevistes que faciliten que ens coneguem millor, segueixen les anècdotes lasal·lianes que susciten curiositat i també es fa record gràficament de la situació de pobresa i marginació extremes de no pocs sectors de la nostra societat. Vosaltres mateixos podreu apreciar el conjunt de les comunicacions que s'intercanvien.

Desitjant sempre el bé en el present i en el futur personal, comunitari i institucional,

El Consell de Direcció de PAX
GG. Lluís Diumenge, Josep Maria Pons, Carles Giol,
Jaume Palom, Miquel Xancó i Jaume Pujol

Instrumentum laboris del Sínodo de la Amazonía
Las 15 propuestas más valientes

Distribuido en tres partes, en todos y cada uno de los capítulos de la segunda y tercera parte del texto **se señala de forma pormenorizada una batería de sugerencias para que la Iglesia adopte con el fin de hacer realidad la llamada a una ecología integral** que acoja "el clamor de la tierra y de los pobres" tal y como reivindica la encíclica 'Laudato si" del papa Francisco.

Junto a la mediática propuesta de la ordenación sacerdotal de ancianos con una familia estable, se suman otras iniciativas no menos comprometedoras para la Iglesia no solo en clave interna, sino también hacia una **"nueva conciencia ecológica" y un activismo en materia social, política y económica para "desenmascarar las nuevas formas de colonialismo presentes en la Amazonía".**

El documento sentencia que la Iglesia está llamada a "escuchar el grito de la 'Madre Tierra' **agredida y gravemente herida por el modelo económico de desarrollo depredador y ecocida, que mata y saquea, destruye y despeja, expulsa y descarta,** pensado e impuesto desde fuera y al servicio de poderosos intereses externos".

Para ello, insta a los padres sinodales a "asumir sin miedo la implementación de la **opción preferencial por los pobres en la lucha de los pueblos indígenas,** comunidades tradicionales, migrantes y jóvenes para configurar la fisionomía de la Iglesia amazónica':

1. Denunciar la violación de los derechos humanos y la destrucción extractivista

De forma reiterada, el Instrumentum laboris enumera todas y cada una de las amenazas que sufre la Amazonía frente a la actual "degradación neocolonista" que atenta contra la naturaleza como a quien habita en ellas. Frente a esto, reclama a la Iglesia un compromiso permanente para denunciar "la violación de los derechos humanos y la destrucción extractivista"; además de promover **"líneas de acción institucionales que promuevan el respeto del medio ambiente"** y programas de formación.

2. Crear una agenda de justicia con otros movimientos sociales

Así, se recoge como urgencia, asumir la denuncia "contra modelos extractivistas" y proyectos que dañan el territorio, violan los derechos de las comunidades "y promueven la muerte". Para ello, se hace un llamamiento a trabajar en red **para "aliarse a los movimientos sociales de base para anunciar proféticamente una agenda de justicia".**

3. Exigir a los gobiernos que protejan los pueblos indígenas aislados

El texto sale en defensa de todas las comunidades nativas, pero dedica un capítulo especial a aquellas que han decidido vivir al margen de la sociedad. La Iglesia está llamada a velar por ellos, exigiendo a los gobiernos que **faciliten "los recursos necesarios para la**

protección efectiva" como la creación de un censo y de reservas naturales. Además, reclama la Iglesia una pastoral específica para estos pueblos que incida en la formación para que conozcan y hagan reconocer sus derechos. Así, llama a "rechazar la alianza con la cultura dominante" para promover las culturas y los derechos de los indígenas, de los pobres y del territorio.

4. Promover hábitos de comportamiento, "Laudato si"

El texto destaca en varios momentos cómo la Iglesia debe ser abanderada a la hora de **promover "hábitos de comportamiento, de producción y de consumo, de reciclaje y de reutilización de desechos".** En este sentido, proponer crear, no solo itinerarios pastorales sobre ecología integral, sino el "reconocimiento formal por parte de la Iglesia particular como ministerio especial al agente pastoral promotor del cuidado de la Casa Común".

5. Crear servicios de acogida a migrantes indígenas

Conscientes del éxodo migratorio en todo el continente, que afecta también a los pueblos indígenas, Instrumentum laboris pide una mayor coordinación para la acogida en las Iglesias de fronteras, en las ciudades, así como promover la integración respetando su identidad cultural. **Una vez más se insta a "presionar como comunidad eclesial a los poderes públicos" para defender, en este caso, los derechos de los migrantes.** En las ciudades se propone una pastoral específica para los indígenas, con nuevas estructuras eclesiales que favorezcan la integración.

6. Una Iglesia inculturada frente al colonialismo

El texto vaticano plantea una Iglesia que valore y respete las entidades culturales, el modo propio de organización comunitaria, a través de una pastoral familiar que, desde las coordenadas de Amoris laetitia, **"acompañe, integre y no excluya a nadie: donde la familia sea "sujeto y protagonista".** De esta manera, se promueve una Iglesia inculturada y más participativa, de tal manera que se supere "cualquier clericalismo para vivir la fraternidad y el servicio como valores evangélicos que animan la relación entre la autoridad y los miembros de la comunidad': "Dado que todavía persiste una mentalidad colonial y patriarcal, es necesario profundizar un proceso de conversión y reconciliación"; subraya.

7. Reconocer la espiritualidad indígena como fuente de riqueza cristiana

Se pone en valor "la espiritualidad indígena como fuente de riqueza para la experiencia cristiana" para, a partir de ahí, reclamar una catequesis que suma el lenguaje y sentido de las narraciones de las culturas locales en sintonía con las narraciones bíblicas, una predicación homilética vinculada a su realidad.

8. Celebraciones litúrgicas con danzas indígenas y traducir la Biblia

En esta línea, se sugiere que las celebraciones litúrgicas acojan "la propia música y danza, en lenguas y con vestimentas autóctonas, en comunión con la naturaleza y con la comunidad". Además, **"se pide superar la rigidez de una disciplina que excluye y aleja, por una sensibilidad pastoral que acompaña e integra",** Por eso se reclama a las Conferencias Episcopales que adapten el ritual eucarístico a las culturas, así como la traducción de la Biblia a las lenguas originales de la Amazonía.

9. Ordenación sacerdotal de ancianos con una familia estable

El Instrumentum laboris sugiere que estudien **"la posibilidad de la ordenación sacerdotal para personas ancianas, preferentemente indígenas, respetadas y aceptadas por su comunidad, aunque tengan ya una familia constituida y estable".** Esta propuesta se une a la de una mayor responsabilidad y formación de los laicos como dinamizadores de la comunidad.

10. ¿El diaconado femenino nacerá en América?

Justo después de plantear la ordenación de los "viri probati'; **el documento deja abierta la posibilidad también de "identificar el tipo de ministerio oficial que puede ser conferido a la mujer, tomando en cuenta el papel central que hoy desempeñan en la Iglesia panamazónica".** La Iglesia entona un "mea culpa" en tanto que "en el campo eclesial la presencia femenina en las comunidades no es siempre valorada".

11. Por un organismo y una "hucha" para hacer realidad el Sínodo

Aunque ya hay organismos regionales efectivos como la REPAM, el documento sinodal establece "considerar la necesidad de una estructura episcopal Amazónica que lleve a cabo la aplicación del Sínodo", Así, también se pide crear "un fondo económico de apoyo a la evangelización, promoción humana y ecología integral".

12. Creación de medios de comunicación católicos indígenas

El Instrumentum laboris **plantea que la Iglesia sea altavoz de los derechos y de la cultura indígena a través de la creación de nuevos medios de comunicación, como emisoras radiofónicas y televisivas,** aumentar la presencia en internet y otros medios de comunicación masiva.

13. Formación y protocolos para evitar caer en la corrupción

Instrumentum laboris recoge las dificultades económicas de la Iglesia de la Amazonía, por lo que **advierte de que "debe prestar una especial atención a la procedencia de donaciones" así como el objeto de sus inversiones. Por eso, reclama a las Conferencias Episcopales formación y asesoramiento para evitar "una corrupción generalizada",** especialmente frente al narcotráfico.

El documento **es especialmente incisivo al reclamar "una cultura de la honestidad", la formación de laicos para el liderazgo económico y político, así como acompañar codo con codo a los pueblos para evitar que sean engañados.** En esta línea, también llama a la Iglesia a buscar aliados "para exigir a las empresas que asuman responsabilidades sobre los impactos socio-ecológicos de sus acciones".

14. Seminaristas integrados en las comunidades

El documento reclama reformar **"las estructuras de los seminarios para favorecer la integración de los candidatos al sacerdocio en las comunidades': así como planes de formación que respondan "a una cultura filosófica-teológica adaptada a culturas amazónicas".**

15. La necesidad de una teología panamazónica

Instrumentum laboris pide profundizar en una teología indígena panamazónica. **"Se pide, por ejemplo, tener en cuenta los mitos, tradiciones, símbolos, saberes, ritos y celebraciones originarias que incluyen las dimensiones trascendentes, comunitarias y ecológicas';** apunta el documento.

Riesgos y oportunidades del sínodo de la Amazonía

La Amazonía y el Congo son los dos pulmones de la tierra

Víctor Codina. 13.06.19, Blog de Cristianisme i Justícia

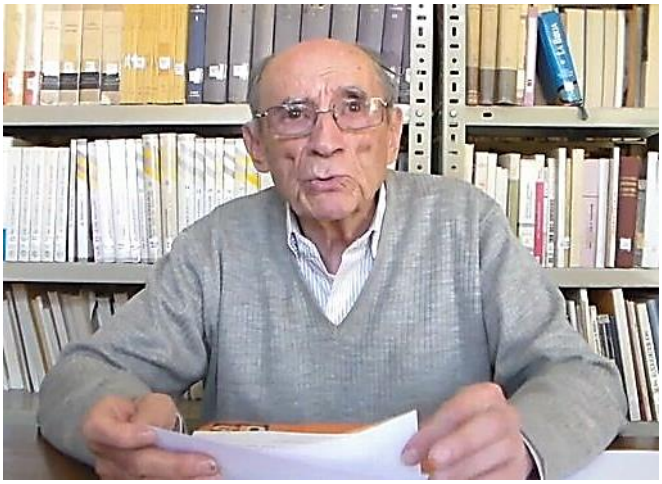

Francisco ha convocado para octubre de 2019 un Sínodo sobre la Amazonía, Sínodo que está lleno de riesgos y oportunidades.

La primera dificultad consiste en que mucha gente, tanto de fuera como de dentro de la Iglesia, no sabe qué significa un sínodo, ni sabe qué es la Amazonía, ni ha oído hablar de que haya un sínodo sobre la Amazonía.

Sínodo es una reunión de obispos, convocada por el Papa en Roma para tratar algún tema de interés. Ahora el sínodo es: "Amazonía: Nuevos caminos para la Iglesia y la ecología integral".

La Amazonía es un amplio territorio de 7 millones y medio de kilómetros cuadrados, unos 33 millones de habitantes, de los cuales unos 3 millones son indígenas y afrodescendientes que viven en la selva, a orillas del río Amazonas o en ciudades como Manaos y Leticia. La Amazonía pertenece a 9 países: Bolivia, Perú, Ecuador, Colombia, Venezuela, Guyana, Surinam, Guyana francesa y, sobre todo, Brasil. Existen más de 380 pueblos o nacionalidades diferentes, además de unos 140 pueblos indígenas en aislamiento voluntario (PIAV); se hablan en territorio amazónico unas 240 lenguas.

Otro riesgo es pensar que se trata de un problema puramente territorial y local que no interesa al resto de la humanidad, cuando **la Amazonía es una de las mayores reservas de biodiversidad (de 30 a 50% de la flora y fauna del mundo), de agua dulce y de bosques (30%) del planeta**. Es el gran pulmón americano y mundial.

Otro riesgo es desconocer que muchos pueblos de la Amazonía viven bajo la explotación de la minería (ilegal y legal), de multinacionales de la industria petrolera, extracción de madera, monocultivos, megaproyectos hidráulicos, agrotóxicos, etc. que provocan destrucción del hábitat y cambio climático, destruyen la biodiversidad; hay narcotráfico, presencia de grupos armados, agresiones a la cultura e identidad indígena: **muchos indígenas han sido expulsados de sus territorios, viven marginados en las periferias de las ciudades, sufren persecuciones y muchos han sido asesinados.**

Otro gran riesgo que afronta el Sínodo consiste en que los gobiernos que conceden estos territorios a las multinacionales para grandes ganancias económicas, se sientan amenazados por el sínodo y lancen campañas en contra: "No hay que exagerar lo del cambio climático, hay que fomentar el desarrollo y el progreso, no hay que ser utópicos, ni pretender volver al mundo de la selva y las cavernas, la Iglesia no entiende de ciencia ni de economía", etc.

Otro riesgo es que con ocasión del sínodo se intensifiquen campañas contra Francisco: comunista y hereje, ingenuo, tercermundista, que antes de aconsejar a otros, comience por reformar la Iglesia manchada por los abusos sexuales.

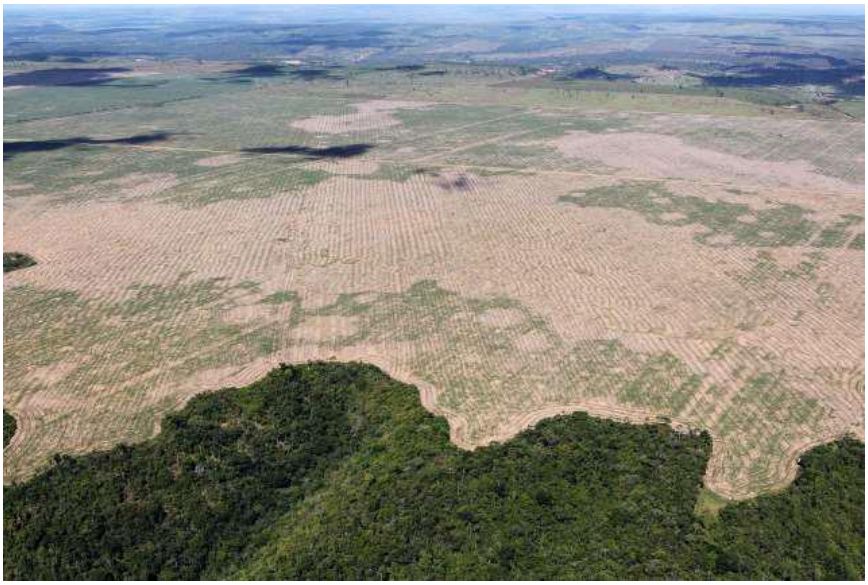

Otro riesgo es considerar a los pueblos amazónicos únicamente como pobres social y económicamente, sin tener en cuenta la inmensa riqueza de sus lenguas, culturas y espiritualidad, poseedores de una sabiduría milenaria anterior al cristianismo. Son una alternativa al mundo moderno que destruye la tierra y amenaza el futuro de nuestra casa común. No son simplemente pobres, son otros, son diferentes.

Otro riesgo es no reconocer la presencia de la Iglesia en la Amazonía desde hace 500 años que, con sus luces y sus sombras, con el gran trabajo de misioneros, de religiosas y de las mujeres, ha evangelizado y mantiene viva la fe de estos pueblos. Ahora **estos pueblos reclaman una superación de toda mentalidad colonial, el surgimiento de una Iglesia con rostro amazónico y un aumento de los ministerios ordenados para poder así atender pastoralmente a poblaciones muy dispersas.**

Como el sínodo sin duda tratará de no dejar a las comunidades católicas de la Amazonía perpetuamente sin eucaristía y propondrá nuevas formas de ministros ordenados, hay riesgo de que se provoque una tensión eclesial entre los grupos más tradicionales y los más abiertos a estas nuevas necesidades que buscan, con audacia, nuevos caminos para la Iglesia.

Y existe también el riesgo de que los medios de comunicación desvíen su foco de atención de los temas ecológicos, siempre conflictivos, para concentrarse en la problemática intraeclesial de la ordenación de varones casados y de los ministerios de las mujeres. (Algo semejante ya sucedió en el sínodo de la familia, cuando los medios se concentraron en la posibilidad de la comunión de los divorciados vueltos a casar, dejando de lado toda la restante problemática familiar).

Existe el riesgo de que en el sínodo no se llegue a integrar lo ecológico con lo eclesial, como si fuesen dos cosas separadas, siendo así que todo está íntimamente conectado y la Iglesia desea la vida integral de las comunidades amazónicas, tanto en su dimensión humana, social, cultural y ambiental como espiritual y eclesial.

Existe el riesgo de no abordar suficientemente el tema de la misión y evangelización, de no profundizar el diálogo intercultural e interreligioso, de no insistir suficientemente en el anuncio del Reino que Jesús promulgó.

Pero este sínodo es un tiempo propicio para muchas oportunidades no solo eclesiales, sino mundiales. Aunque se celebre en Roma, la amplísima encuesta que se ha hecho a los pueblos amazónicos para escuchar

su voz, la presencia de obispos, teólogos y teólogas de la Amazonía, así como también de grupos de hombres y mujeres amazónicos aseguran que **la voz de la Amazonía tendrá amplia resonancia**.

Este sínodo es una oportunidad para aterrizar la doctrina de Francisco de la encíclica *Laudato si'* en un lugar emblemático y simbólico que manifiesta lo que ocurre en muchos otros territorios del planeta (Congo, Mesoamérica, Paraguay, Asia meridional, etc.), evitando así que la ecología se convierta en una ideología abstracta. **La realidad es más importante que la idea.**

Es una oportunidad para alertar una vez más a toda la humanidad sobre la gravedad del actual sistema económico y político que genera marginación y muerte de los pueblos pobres y destruye la naturaleza. Y todo esto, a partir de escuchar el clamor de las víctimas de la periferia.

Es una oportunidad para que la Iglesia haga sentir su voz profética y denuncie ante todo el mundo la necesidad de una conversión ecológica, si no queremos dejar un planeta desértico a las nuevas generaciones.

Es una oportunidad para revalorizar la eclesiología de la Iglesia local de un territorio, con ministros autóctonos y una teología india, con audacia para buscar nuevos caminos para una Iglesia con rostro amazónico, con comunidades maduras que tengan los ministros necesarios para una vida cristiana auténtica, con Palabra, Eucaristía y Diaconía o servicio fraterno, siempre en comunión con la Iglesia universal.

Es una oportunidad para reflexionar la estrecha relación entre Iglesia y eucaristía, pues sin eucaristía no hay Iglesia, y no se puede condenar perpetuamente sin eucaristía a las numerosísimas comunidades dispersas y alejadas.

Es una oportunidad para integrar lo ecológico y lo pastoral, como dos dimensiones de la vida del pueblo; la primera tarea del pastor es salvar las ovejas de las amenazas del lobo.

Es una oportunidad para dar a conocer la riqueza de la sabiduría de los pueblos indígenas y su armonía con la creación como alternativa al paradigma tecnocrático de nuestra sociedad de consumo y descarte.

Es una oportunidad para profundizar el tema de la ecología integral que incluye lo económico, social, mental, ambiental y espiritual, con un estilo de vida diferente, "el buen vivir", "vivir con menos para ser más feliz", en armonía con toda la creación.

Es una oportunidad para responder al pedido de las nuevas generaciones que ven cuestionado su futuro por el actual estilo de vida y critican la ineficacia real de las cumbres políticas sobre ecología.

Una oportunidad para profundizar y vivir la dimensión del Espíritu del Señor Jesús, que es el que dinamiza la vida en todas sus dimensiones y que sorprende con la riqueza de sus dones y hace de la Iglesia una comunidad poliédrica que camina en salida hacia el Reino con gozo y esperanza pascual.

Una oportunidad para reconocer que todo esto sucede desde la periferia y la pobreza de pueblos amenazados y víctimas, que constituyen un signo de los tiempos para la renovación y reforma de la Iglesia universal y de la sociedad.

Conclusión

Acabemos con un testimonio de indígenas de la diócesis de Guaviare, Colombia: **"La tierra tiene sangre y se está desangrando, las multinacionales le han cortado las venas a nuestra madre tierra. Queremos que nuestro clamor indígena sea escuchado por todo el mundo".**

Confiamos que este sínodo, aunque posiblemente conflictivo dentro y fuera de la Iglesia, será un momento de gracia y de esperanza para la Iglesia y para la sociedad. Por esto pedimos la luz y fuerza del Espíritu Santo creador.

Escuchar, una actitud de Francisco muy presente en el Sínodo para la Amazonía

“Escuchar al pueblo amazónico, dejarse estremecer por su clamor, por la historia de su pasión”, dice Víctor Codina

Miguel Modino, corresponsal en Brasil

El amazónico "es un pueblo amenazado de muerte, un pueblo explotado".

La Iglesia “a pesar de su gran ayuda, todavía resulta distante, colonial, clerical, impositiva, ajena a sus lenguas, culturas y espiritualidad, más de visita que de presencia cercana”.

“Solamente escuchando el clamor del pueblo amazónico podremos denunciar proféticamente la injusticia de los poderosos y buscar una conversión ecológica integral de la sociedad y de la Iglesia".

Una de las novedades del pontificado del Papa Francisco es la **escucha**, una dimensión que está muy presente en el Instrumento de Trabajo del **Sínodo para la Amazonía**. Así lo hacía ver **Víctor Codina** en uno de los diferentes seminarios que se están llevando a cabo en preparación al Sínodo para la Amazonía y que se celebraba en Roma la semana pasada.

En su intervención, que llevaba por título “**Amazonía, Ver y Escuchar**”, el jesuita destacaba la importancia de añadir el escuchar al método tradicional de ver, juzgar y actuar, insistiendo en que “**la Iglesia en el sínodo quiere dar un paso más, escuchar al pueblo amazónico, dejarse estremecer por su clamor, por la historia de su pasión**”, una actitud en la que Francisco insiste en la *Episcopalis Communio*, como ya lo había hecho en Puerto Maldonado, en su encuentro con los pueblos indígenas, algo que la Iglesia de la Amazonía ha puesto en práctica en su largo proceso de escucha.

Esta escucha ha mostrado, según Codina, “que es **un pueblo amenazado de muerte**, un pueblo explotado por concesiones madereras, megaproyectos hidroeléctricos, petroleros, mineros y de monocultivos, por carreteras y ferrovías, con contaminación de ríos, caza y pesca predatorias, narcotráfico, expulsión de su territorio, pérdida de sus culturas originarias, criminalización y asesinato de sus líderes y defensores del

pueblo", haciendo suyas las palabras del Papa Francisco en Puerto Maldonado, "**nunca el pueblo amazónico había estado tan amenazado como ahora**".

Pero el pueblo indígena también ha lamentado actitudes de la Iglesia, de quienes dicen, en opinión del jesuita, que "a pesar de su gran ayuda, **todavía resulte distante, colonial, clerical, impositiva, ajena a sus lenguas, culturas y espiritualidad, más de visita que de presencia cercana**", una actitud que debe provocar una reflexión seria entre los participantes de la asamblea sinodal.

En verdad, "**solamente escuchando al pueblo amazónico podremos conocer su verdad**, una verdad que no es simplemente expresión racional de su cosmovisión sino de su sentir-pensar, de su vida, de su sufrimiento", insiste Víctor Codina, para quien "solamente escuchando el clamor del pueblo amazónico podremos **denunciar proféticamente la injusticia de los poderosos y buscar una conversión ecológica integral** de la sociedad y de la Iglesia, edificar una Iglesia de rostro amazónico, salvar la Amazonía y el Planeta Tierra". Esta es una actitud que siempre estuvo presente en la Biblia y ante la que "los creyentes de la tradición judeo-cristiana no deberíamos sorprendernos".

Por último, el jesuita reflexionaba sobre los acentos que han surgido después de la publicación del Instrumentum Laboris, insistiendo mucho en la "sugerencia de la ordenación sacerdotal de indígenas aunque tengan ya familia constituida", y **silenciando "el clamor del pueblo amenazado de muerte"**, llegando a preguntarse si esto "no es un secuestro de la verdad", pues para saber lo que es la verdad en la Amazonía es necesario que "escuchen el **clamor de la tierra y de los pobres**". El resultado será "promover una **conciencia ecológica integral**, dar a la Iglesia un **rostro amazónico**, defender los **derechos del pueblo** y **salvar el Planeta Tierra**, que es nuestra casa común", concluye Víctor Codina.

AMAZONÍA, VER Y ESCUCHAR

En América Latina ya es habitual la triple metodología eclesial del ver, juzgar y actuar, metodología de la revisión de vida típica de los movimientos cristianos obreros (JOC) promovidos por Josef Cardijn.

Pero en el Documento de trabajo para el sínodo de la Amazonía de octubre 2019 (Instrumentum laboris) esta metodología se enriquece, pues no solo se habla de ver sino de escuchar: escuchar la voz de la Amazonía (Iª parte), escuchar el clamor de la tierra y de los pobres (IIª parte). ¿Qué importancia tiene este añadido?

Ciertamente es necesario ver y conocer la Amazonía, su extensión geográfica, sus habitantes, la riqueza de su bioma y de sus ríos, la pluralidad de sus culturas, Podemos hacer reportajes sobre la Amazonía, sus riquezas, sus danzas y cantos. La Amazonía es un lugar turístico y folklórico. También podemos elaborar estadísticas científicas y censos. Seguramente esta es la visión, tanto de muchos dirigentes políticos reunidos en el G20, como de las multinacionales, con riesgo de convertirse en fake news y postverdad.

Por esto la Iglesia en el sínodo quiere dar un paso más, escuchar al pueblo amazónico, dejarse estremecer por su clamor, por la historia de su pasión. Francisco pide al Espíritu para los participantes de los sínodos el don de la escucha, escuchar a Dios a través del clamor del pueblo (Episcopalis communio 6); y en su encuentro con el pueblo indígena amazónico en Puerto Maldonado, Francisco no quiso hablar, sino que pidió que ellos mismos expresasen su identidad, para lo cual es necesario escucharlos. Por esto antes del Instrumentum laboris se ha elaborado una amplia escucha y consulta al pueblo indígena.

Y ¿qué escuchamos del pueblo indígena? Que es un pueblo amenazado de muerte, un pueblo explotado por concesiones madereras, megaproyectos hidroeléctricos, petroleros, mineros y de monocultivos, por carreteras y ferrovías, con contaminación de ríos, caza y pesca predatorias, narcotráfico, expulsión de su territorio, pérdida de sus culturas originarias, criminalización y asesinato de sus líderes y defensores del pueblo. Nunca el pueblo amazónico había estado tan amenazado como ahora.

Raoni, líder indígena de la Amazonía

También el pueblo lamenta que la Iglesia, a pesar de su gran ayuda, todavía resulte distante, colonial, clerical, impositiva, ajena a sus lenguas, culturas y espiritualidad, más de visita que de presencia cercana.

Solamente escuchando al pueblo amazónico podremos conocer su verdad, una verdad que no es simplemente expresión racional de su cosmovisión sino de su sentí-pensar, de su vida, de su sufrimiento. Solamente escuchando el clamor del pueblo amazónico podremos denunciar proféticamente la injusticia de los poderosos y buscar una conversión ecológica integral de la sociedad y de la Iglesia, edificar una Iglesia de rostro amazónico, salvar la Amazonía y el planeta tierra.

Los creyentes de la tradición judeo-cristiana no deberíamos sorprendernos de esta necesidad de escuchar el clamor del pueblo: la sangre de Abel clama al cielo (Gn 4,10), el clamor del pueblo de Israel explotado en Egipto sube al cielo, Yahvé lo escucha y llama a Moisés para que lo libere (Ex 3,7.10); en los salmos, el pueblo clama a Dios pidiendo ayuda desde el abismo de su dolor (Sal 130, 1-2). En los evangelios, Jesús escucha el grito de los pobres, de los enfermos, de los marginados, de las mujeres (Lc 18,35-43).

La verdad bíblica no es una verdad helénica ni racionalista, el conocimiento semítico bíblico no brota de la simple visión ocular, sino de la escucha de lo que nace de las entrañas, de los riñones, del sufrimiento del pueblo. Cuando Pilato pregunta a Jesús qué es la verdad (Jn 18,38), Jesús no le responde, ni le da una respuesta filosófica. La verdad nace del clamor del Crucificado, la verdad nace de los crucificados de la historia, de las víctimas del pecado de injusticia. La fe cristiana nace del oído, de escuchar la Palabra de Dios, una tradición eclesial de mártires y pobres.

Volvamos a la Amazonía. Es sorprendente que muchos medios de comunicación solo se hayan fijado en el nº 129b del Instrumentum laboris sobre la sugerencia de la ordenación sacerdotal de indígenas aunque tengan ya familia constituida, mientras han silenciado los 146 números restantes. ¿Por qué estos medios están tan interesados en la pastoral eucarística amazónica y silencian el clamor del pueblo amenazado de muerte? ¿Es algo casual? ¿No es un secuestro de la verdad?

Quizás nos pregunten, como Pilato ¿qué es la verdad? Únicamente podemos responderles que escuchen el clamor de la tierra y de los pobres. Esta es la verdad de la Amazonía. Esto es lo que nos propone el Instrumentum laboris.

Solo entonces podremos promover una conciencia ecológica integral, dar a la Iglesia un rostro amazónico, defender los derechos del pueblo y salvar el planeta tierra, que es nuestra casa común.

Carta Encíclica *Laudato si'* (*Lloat sigueu*)
del papa Francesc

RESUM I PISTES PER A UNA REFLEXIÓ PERSONAL O EN GRUP (O PER A UN RECÉS)

Amb data 24 de maig de 2015, el papa Francesc ha publicat aquesta encíclica. Inspirant-se en el càntic de les criatures de sant Francesc d'Assís, constata que la "germana terra" clama per l'ús irresponsable, l'abús dels béns i l'espoli que pateix. La nostra oprimida i devastada terra es troba entre els pobres més abandonats i maltractats. Sant Francesc és l'exemple d'aquesta ecologia integral, viscuda amb alegria i autenticitat. Document cridat a formar part de la Doctrina Social de l'Església, fa una crida ètica i moral, en diàleg amb tota la família humana, per protegir aquesta casa comuna (ecologia = coneixement de la casa, "oikos"), per canviar les coses, buscant un desenvolupament sostenible integral per tenir cura del planeta i construir un futur millor.

1. El que està passant a la nostra casa

Després d'una època de confiança irracional en el progrés i la capacitat humana, ara creix la consciència, la sensibilitat i també la preocupació pel que està passant:

- La **contaminació** que afecta la salut de les persones, la cultura del rebuig que desaprofita i no recicla, el canvi climàtic i l'escalfament del planeta, les migracions d'animals... Cal un canvi d'estil de vida, de producció i de consum.
- L'esgotament dels recursos naturals, especialment de **l'aigua**. No es pot sostenir l'actual nivell de consum, ja que hi ha més demanda que oferta. Això comporta el risc de privatitzar aquest recurs escàs, i provoca una mala qualitat de l'aigua per als més pobres.
- **Pèrdua de la biodiversitat:** selves i boscos, extinció d'espècies, oceans, barreres de corall... Cal preservar els ecosistemes, pulmons del planeta. Però pesen més els interessos econòmics internacionals.
- Això provoca una **deterioració de la qualitat de vida i degradació social:** creixement desmesurat i desordenat de ciutats insalubres, privatització dels espais naturals, exclusió social, violència...
- Hi ha una **injustícia planetària:** l'ambient humà i l'ambient natural es degraden junts, i això afecta els més febles i els pobres. Hi ha un "**deute ecològic**" entre el Nord i el Sud per l'ús desproporcionat dels recursos naturals dels països pobres per un pervers sistema comercial internacional.
- La reacció internacional és feble. I molts continuen pensant que el mite del progrés i la tècnica resoldrà el problema sense reflexió ètica. **La solució no és la reducció de la natalitat,** sinó un desenvolupament integral i solidari que freni el consumisme extrem i selectiu d'uns pocs que esdevé insostenible.

La degradació de la naturalesa és causada per una explotació incontrolada que brolla de l'ambició i de l'interès egoista dels qui tenen el poder sobre la tècnica i els mitjans de producció.

2. L'Evangeli de la creació

La fe cristiana ofereix una llum complementària a altres ciències i disciplines en diàleg: unes motivacions per a la cura de la natura i dels germans més fràgils; les conviccions cristianes exigeixen un compromís ecològic.

- La saviesa dels relats bíblics, especialment la teologia de la Creació. Déu creà tota la natura i l'ésser humà; "i tot era molt bo" (Gn 1,25.31). **L'existència humana es basa en tres relacions connectades: amb Déu, amb els altres, i amb la terra. Quan es trenquen, la creació es desnaturalitza, i apareix el pecat.**
- No som déus, la terra ens precedeix i ens ha estat donada: "Sotmeteu la terra, domineu els animals" (Gn 1,26-29) no significa explotació salvatge, sinó que "Déu va posar l'home al jardí de l'Edén perquè el conreés i el guardés" (Gn 2,15). Cal respectar les lleis de la natura, fer-ne un ús responsable: treballar, llaurar, forjar; custodiar, protegir, preservar.
- **Totes les criatures tenen un valor perquè Déu les ha creades per amor i són objecte de la seva tendresa.** Ell hi ha posat un ordre i un dinamisme que cal respectar, el fi últim de l'univers és la plenitud de Déu. Per això la creació lloa el Déu creador (Salms 104, 148…).
- **Totes les criatures estan en harmonia i mostren la presència de Déu** (Càntic de sant Francesc). **Tots els éssers estem units en una comunió universal:** la unió amb els éssers naturals va unida a la preocupació pels éssers humans (exemple: tràfic d'animals – tràfic de persones).
- La terra és una herència comuna i els seus fruits han de beneficiar tothom. El cristianisme subordina el dret a la propietat privada a la destinació universal dels béns (**la propietat privada no és absoluta sinó que té una funció social**). El medi ambient és un bé col·lectiu, patrimoni de la humanitat i responsabilitat de tots.

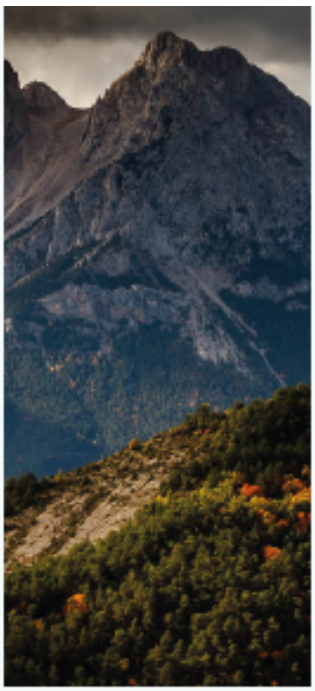

- **La mirada de Jesús**: atent a la natura i la contempla (Jn 4,35); Déu estima la creació (Lc 12,6; Mt 6,26).

3. L'arrel humana de la crisi ecològica

La situació actual és fruit d'una manera d'entendre la vida i l'acció humana que s'ha desviat i que contradiu la realitat fins a danyar-la:

- **El paradigma tecnocràtic** ha dominat la natura i ha produït grans avenços, però també molts mals. El poder domina l'economia, la política i la vida de les persones; és molt gran, i és perillós. No es pot creure en el creixement il·limitat, no hi ha disponibilitat infinita de recursos. **Cal una regulació ètica, uns valors, una responsabilitat, una consciència dels límits.** La cultura ecològica vol dir una resistència de la llibertat humana que limiti, orienti la tècnica i la col·loqui al servei d'un altre progrés. La gent es va adonant que l'avanç de la humanitat vers un futur feliç no es pot assolir només amb el progrés de la ciència i la tècnica.
- **L'antropocentrisme modern** exagerat afebleix el valor del món i el vol domi-

nar sense límits. No només no es respecta el valor de la natura, sinó del pobre, del discapacitat, de l'embrió humà... La modernitat ha portat una **crisi ètica, cultural i espiritual**. De vegades es demana respecte a la natura i alhora es justifica l'avortament. El **relativisme ètic** fa que no hi hagi veritats objectives ni principis sòlids i tot depengui de l'assoliment dels propis interessos immediats. Compte amb els experiments amb animals i vegetals (transgènics)! Cal una valoració ètica dels objectius i límits.

4. Una ecologia integral

Ja que tot està relacionat, cal una ecologia integral que incorpori les dimensions humana i social:

- **Ecologia ambiental** (relació entre la natura i la societat que l'habita, hi estem inclosos), **econòmica** (personal i comunitària) **i social** (salut de les institucions).
- **Ecologia cultural**: patrimoni històric, artístic. Cal tenir cura de les riqueses culturals de la humanitat, especialment les cultures locals. La varietat cultural és un tresor, cal preservar els drets dels pobles i les cultures. També és greu l'extinció d'una cultura.
- **Ecologia de la vida quotidiana.** Els escenaris influeixen en la qualitat de vida: els habitatges dignes, els barris humans... donen cohesió social; en canvi, la precarietat desarrela i provoca conductes violentes. Cal tenir cura del lloc comú, el paisatge urbà o rural, el transport públic...
- L'ecologia humana és inseparable del **bé comú:** drets de la persona, desenvolupament integral, benestar social, família, pau social...
- **Justícia intergeneracional:** ¿com deixarem el planeta a les generacions futures? (¿prediccions catastròfiques?)

5. Algunes línies d'orientació i acció

Grans camins de diàleg que ajudin a sortir de l'espiral d'autodestrucció en què ens estem submergint:

- diàleg sobre el medi ambient en la **política internacional.** Cal buscar un consens que afavoreixi una agricultura sostenible i diversificada, formes renovables i poc contaminants d'energia, gestió més adequada dels recursos forestals i marins... en cimeres mundials, convencions, convenis...
- diàleg cap a **noves polítiques nacionals i locals:** polítiques **valentes** per planificar, coordinar, vigilar, sancionar... que fomentin formes d'estalvi d'energia, de reciclatge... (de vegades en contra dels interessos i fins i tot amb poca acceptació pels ciutadans).
- diàleg i transparència en els processos de decisió; política i economia en **diàleg** per a la plenitud humana, **pensant i prioritzant el bé comú.**
- **diàleg entre les religions** (intern de cada religió, entre elles), i també **amb la ciència, fent una aportació ètica** des de la fe a la ciència que tota sola no pot explicar-ho tot.

6. Educació i espiritualitat ecològica

Pistes per al canvi d'actituds i formes de vida (desafiament cultural, espiritual i educatiu):

1 Apostar per un altre estil de vida, alternatiu al consumisme compulsiu (compres i despeses innecessàries, suposada llibertat per consumir, egoisme col·lectiu). L'obsessió per un estil de vida consumista reflecteix la buidor del cor.

2 Educació per a l'aliança entre la humanitat i l'ambient. El progrés i l'acumulació d'objectes i plaers no donen sentit i goig al cor. Calen nous hàbits, una nova sensibilitat ecològica i un esperit generós. **Una educació que recuperi l'equilibri ecològic: amb un mateix, amb els altres, amb la natura, amb Déu.**

Són importants els petits gestos quotidians, el paper educatiu de la família. També l'Església ha d'educar en l'austeritat responsable, la contemplació agraïda del món, la cura de la fragilitat dels pobres i l'ambient.

3 Conversió ecològica. A partir de l'Evangeli poden fomentar-se unes línies d'espiritualitat que fomentin: la sana relació amb totes les coses creades, la gratitud i la gratuïtat, la comunió universal amb totes les creatures, el valor de cada creatura que reflecteix alguna cosa de Déu, l'ordre i el dinamisme amb què Déu ha creat el món i que cal respectar (cap.2).

4 Goig i pau. L'espiritualitat cristiana proposa una forma alternativa de vida, amb un estil profètic, contemplatiu: **la sobrietat,** que allibera (desenganxa) del consum, permet valorar i agrair les coses, retorn a la simplicitat, permet desenvolupar altres plaers que omplen més i donen goig i pau interior. Per exemple, la benedicció de taula.

5 Amor civil i polític. La capacitat de convivència i de comunió que porta la fraternitat universal, l'amor a la societat i el compromís pel bé comú. Amb petits gestos.

6 Signes sacramentals i repòs celebratiu. Els sagraments mostren com la natura és assumida per Déu i es converteix en mediació per acostar-nos a ell: aigua, llum, oli... Sobretot en l'Eucaristia: Déu es fa menjar, el pa esdevé Déu. El diumenge com a dia de repòs, de lloança, de comunió, de contemplació agraïda, dia de la nova creació; esdevé una **invitació a refer les relacions amb nosaltres mateixos, amb Déu, amb els altres i amb la natura.**

7 La Trinitat i la relació entre les criatures. Pare, Fill i Esperit Sant són un dinamisme d'amor; el Pare crea en el Fill per l'Esperit. També en tota la creació hi ha una relació d'amor, tot està connectat. **Cal una espiritualitat de la solidaritat global que brota de la Trinitat.**

8 Reina de totes les coses creades. Maria, la mare, té cura amb afecte i dolor maternal d'aquest món ferit (i també sant Josep).

9 Més enllà del sol. Cal una mirada al futur amb esperança a la vida eterna, quan contemplarem la bellesa de Déu i de les creatures en plenitud.

Qüestions per a la reflexió:

1. ¿Creus que hi ha prou consciència del problema ecològic? ¿Tenim actituds prou responsables?

2. ¿Quins elements de la fe cristiana ajuden a promoure la consciència ecològica? De tot el que es diu al capítol 2, ¿què en destacaries? ¿O què t'ha sorprès perquè t'ha resultat nou?

3. ¿Quins compromisos podem prendre a partir del que diu el papa? ¿Hi ha algun element del capítol 6 que et sembla especialment rellevant?

Llegeix i fes pregària a partir de les cites del capítol 2. Pots fer servir també: el càntic de les criatures de Sant Francesc d'Assís (targetó MD), el full verd amb les dues pregàries que el mateix papa afegeix al final de l'encíclica i altres textos bíblics.

1. JUSTIFICACIÓ DEL LEMA

La idea associada a aquest lema es reflecteix en la manera que presentarem i treballarem el cartell durant del curs 2019-2020. Volem que el cartell es mantingui actiu durant tot l'any. Per aquest motiu anirem canviant la posició del mateix a cada trimestre, oferint una imatge diferent per a cada un.

PRIMER TRIMESTRE: S'afegeix els signes d'exclamació "¡IMAGINA!", seria treballar el pensament divergent, apreciar noves respostes, noves maneres de fer, d'actuar, treballant les alternatives múltiples:

- ➔ Alternativa múltiple: buscar totes les alternatives possibles, quantes més millor, per a la solució d'un problema. Quan la recerca conclou, es pot determinar quina és la millor. L'objectiu del procés creatiu no és buscar la solució sinó generar el major nombre d'alternatives.

SEGON TRIMESTRE: S'afegeixen els punts suspensius "IMAGINA...", treballem el pensament expansiu, anar generant idees noves a partir d'altres idees; per això hauríem de treballar l'aplaçament del judici i afavorir l'interflux:

- ➔ Aplaçament del judici: buscar noves solucions aplaçant el judici durant la recerca: si fem el de sempre arribarem on sempre hem arribat. Aplacem el judici davant de cada una de les alternatives que sorgeixen, fins a poder elegir la més adequada.
    - No valorar críticament altres propostes.
    - Educar en valors de respecte, tolerància, empatia
- ➔ Interflux: Intercanvi constant d'idees per aconseguir un flux creatiu entre tots i buscar les millors alternatives a un problema. Escoltem les idees dels altres, aprofitem al màxim tots els seus coneixements, d'aquesta manera enriquirem les nostres idees.

TERCER TRIMESTRE: Se li afegeixen signes d'interrogació, la idea es preguntar-se ¿imagines? Seria treballar sobre preguntes que ens obren a una altra realitat, a una altra manera de veure... Les preguntes ens ajuden a superar els models estables i suposats previs:

- ➔ Superació de models estables: Els models estables aporten seguretat i equilibri per a possibilitar el progrés, sempre i quan l'entorn en el que ha sorgit es mantingui estable. En el moment en que les condicions d'aquest entorn es modifiquen de forma significativa, els models estables començaran a ser ineficaços i ineficients. És el moment d'innovar, és a dir de superar-los posant en marxa la creativitat. Educar en aquest principi és preparar els nostres alumnes no solament a les seves potencialitats creatives, sinó també en la seva capacitat d'afrontar els problemes i la incertitud que aquests provoquen. És una preparació emocional per a la seva vida adulta.
- ➔ Superació dels supòsits previs: imaginar més limitacions de les que en realitat existeixen en un problema... identificar-los i superar-los. Un problema comporta sempre una sèrie de limitacions a l'hora de desenvolupar estratègies. Però és freqüent que el nostre cervell imposi una sèrie de limitacions extres que en realitat no existeixen.

DES DE LA NOSTRA HISTÒRIA LASAL·LIANA:

Sant Joan Baptista de La Salle va saber projectar aquest valor en tot el seu itinerari de vida i en totes i cada una de les iniciatives que va posant en marxa: organitzà les escoles populars obertes a totes les classes socials, fundà una institució amb vocació de progrés i d'universalitat, va escriure llibres savis i variats, amb idees noves i millors, sembrà inquietuds que es prolongaren més enllà de la seva mort, prestà el seu nom a un moviment que segueix viu en el món... inclús les seves obres pedagògiques i espirituals testimonien que fou capaç de ser creatiu partint de la realitat que va viure en el dia a dia. Només al final del seu camí, mirant enrere s'adonà perfectament de que havia nascut un Institut d'educadors cristians. Va veure que havia escrit dues dotzenes de llibres per aquests educadors i per als escolars. També va comprendre que es tractava de quelcom NOU i DINÀMIC, i demanà als qui l'havien seguit que no s'acovardissin, doncs la necessitat educativa era ingent i urgent. La Salle "imaginà" un escola nova on s'educava des de la FRATERNITAT d'uns germans que vivien junts i ho compartien tot, fins aquest moment el projecte d'escola era local i individual d'alguna persona; una escola que educava en la FE sostenint el sentit de la vida de moltes persones enfront d'una escola que només es fixava en el prestigi i nivell intel·lectual que poguessin proporcionar a les elits, i una escola en SERVEI dels més necessitats que s'asseien al costat de persones benestants, establint relacions de justícia entre ells enfront a l'escola dels mestres cal·lígrafs, que només pretenien el diner dels que sí podien pagar.

Avui ens toca a nosaltres fer realitat aquest valor enmig de les nostres Comunitats Educatives. El Nostre Caràcter Propi és molt clar en relació al desenvolupament de la CREATIVITAT.

2. OBJETIIUS PER ALS ALUMNES

Contribuïm al creixement personal estimulant la capacitat de creació, d'iniciativa i de mirar la realitat des d'òptiques diverses que permetin oferir les respostes més adequades (Caràcter Propi de les Obres Eucatives de La Salle, pàgina 9)

- ➔ Desenvolupar el pensament lateral i les habilitats i actituds creatives.
- ➔ Involucrar-se en les activitats quotidianes i en les metes que es proposin a través de desafiaments i compromisos, com grup-classe i com equips cooperatius.
- ➔ Transformar la realitat i millorar-la, a través de la creativitat, amb un pensament crític.
- ➔ Desenvolupar l'habilitat per a fer preguntes suggerents i provocatives, que contribueixin al desenvolupament de la reflexió i el debat; a més de la destresa i sensibilitats per a motivar, respectar la individualitat, escoltar, detectar problemes, aprofitar situacions, comunicar-se i treballar de manera efectiva.

3. OBJECTIUS PER ALS EDUCADORS

Educar la creativitat és educar per al canvi i formar persones riques en originalitat, flexibilitat, visió de futur, iniciativa, confiança i llistes per afrontar obstacles i problemes que se'ls van presentant en la seva vida escolar i quotidiana. A més d'oferir-los eines per a la innovació. (Educar para *transformar*, Julián Betancour Morejón)

- ➔ Desenvolupar la creativitat en les activitats docents, mitjançant accions educatives intencionades i innovadores.
- ➔ Cultivar l'ingeni, com acte d'inventar i crear coses noves, la capacitat de trobar solucions originals a les diverses situacions de la seva vida i la voluntat de modificar o transformar el món per a ser creatius en el quotidià i així trobar la manera de contribuir a una societat millor.
- ➔ Desenvolupar l'habilitat per a fer preguntes suggerents i provocatives, contribuint al desenvolupament de la reflexió i del debat; a més, de la destresa i sensibilitat per, en primer lloc, motivar, respectar la individualitat, escoltar, detectar problemes, aprofitar situacions, comunicar-se

i treballar de manera efectiva.

- ➔ Construir climes creatius, "CREAR i RE-CREAR " l'escenari educatiu.
- ➔ Aprendre a confiar en les capacitats potencials dels seus alumnes i no solament amb les reals.

4. OBJECTIUS PER A LES FAMÍLIES

La família influeix en el floriment de la creativitat tant per a construir l'estructuració de la personalitat a través de les relacions personals amb pares i germans, com per proporcionar estímuls intel·lectuals, culturals, socials. (*Creatividad y educación*, Valentín Martínez-Otero)

- ➔ Generar un ambient familiar obert, que afavoreixi l'exploració, la indagació i el descobriment pel desenvolupament i la creativitat.
- ➔ Participar en les dinàmiques del centre sobre temes relacionats amb l'educació dels fills, conscienciant en la importància d'estimular afectivament els aprenentatges, actes i pensaments, com a mitjà per desenvolupar la creativitat.

5. OBJECTIUS PER AL PAS

"Cada membre de la Comunitat Educativa és invitat a enriquir-la amb la seva aportació, doncs considerem que la col·laboració i la dinàmica de les relacions són un mitjà privilegiat d'enriquiment personal" (Caràcter propi).

"L'estil fratern en les relacions és un segell d'identitat lasal·liana que es reflecteix en l'atenció de cada u segons les seves pròpies necessitats i en la creació d'un ambient acollidor per a totes les persones integrants de la Comunitat. " (Caràcter propi)

"Les persones que exerceixen funcions d'administració i serveis, estan integrades en la Comunitat Educativa, i tenen també la missió important d'educar a nens i joves. El tracte amable, la dedicació al treball i la paraula atenta, són els instruments de la seva pedagogia i el testimoni de vida que els alumnes perceben i aprecien."(Caràcter propi)

- ➔ Crear un ambient acollidor per a les persones que entren en relació amb les Obres Educatives, mostrant especial sensibilitat per aquelles que plantegen situacions de més gran necessitat,
- ➔ Participar en les accions formatives institucionals i en les trobades convivencials.
- ➔ Tenir iniciatives personals que aportin un valor a l'educació i a l'alumnat.

6. OBJECTIUS PER A LES COMUNITATS LASAL·LIANES

"Com comunitats de fe estem cridats a col·laborar en la construcció de més comunitats de fe (Regla 51a), noves illes d'esperança i de creativitat: Comunitats alternatives, és a dir, comunitats que cerquen assemblar-se a la primera comunitat de Jerusalem i a la comunitat dels nostres orígens lasal·lians."

- ➔ Ser creatius en els nostres dinamismes comunitaris: oració personal i comunitària, lectura espiritual, celebracions comunitàries i sagramentals... i intentar infondre'ls-hi un aire més afectiu i festiu.
- ➔ Ser comunitats acollidores, llevat de fraternitat en el nostre món, que ofereixin un rostre humà de l'Església i invitin a un seguiment creatiu i radical de Jesús.
- ➔ Realitzar creativament el projecte comunitari anual en una actitud de discerniment, donant importància a la presència del Germà i Lasal·lià com requisit imprescindible per a construir-la.

La Salle Catalunya marca les línies de les obres educatives pels propers quatre anys

Glòria Barrete, Catalunya Religió

Les escoles, la universitat i la Fundació Comtal de La Salle Catalunya formen el que es coneix com la Xarxa d'Obres Educatives de La Salle. El treball i els àmbits a potenciar en aquesta Xarxa es plantegen i aproven en l'Assemblea de la Missió Educativa Lasal·liana -AMEL-. Aquest dijous i divendres (4 i 5 d'abril) ha tingut lloc la cinquena AMEL que ha marcat les línies de treball a les obres educatives pels propers quatre anys.

Des de l'any 2010 La Salle va decidir separar el treball de les obres educatives del treball de les comunitats de Germans que ara ja es diuen comunitats lasal·lianes. Amb aquesta configuració es va decidir que abans de cada Capítol, que se celebra cada quatre anys, hi havia d'haver una Assemblea de la Missió Educativa Lasal·liana, AMEL. Una assemblea on es treballa el Pla Estratègic, el pla que marca el futur pels quatre propers anys, i que posteriorment el Capítol de Germans valida. La cinquena AMEL ha treballat cinc àmbits: gestió econòmica i recursos humans; organització interna; pastoral; pedagogia, i formació en identitat.

Tot i que s'han treballat els cinc àmbits, aquesta cinquena AMEL ha potenciat i treballat la línia pedagògica per sobre de les altres. "La voluntat de La Salle és fer un canvi metodològic, pedagògic", explica el director de la Xarxa d'Obres Educatives, **Jordi Jover**. A nivell de Districte es va validar ja una primera proposta global de què vol La Salle i ara es treballa en que aquest canvi metodològic es faci a tot el Districte i que cada sector l'adapti a la seva realitat.

Aquest nou projecte pedagògic de La Salle s'anomena NCA, 'Nou Context d'Aprenentatge'. "El nom és el de menys", recorda Jover, "perquè el més important és implementar-ho". Hi ha cinc principis pedagògics que seran validats i cinc maneres de fer l'escola, cinc àmbits. "Cada dia voldrem fer l'escola d'una manera i amb aquests cinc àmbits treballarem els continguts, la trobada, la reflexió, o el treball per projectes. "És curiós perquè La Salle fa molts anys que treballa en això però ara li hem posat nom i ordenem el que ja s'està fent a les escoles".

En aquesta cinquena AMEL el projecte NCA s'ha impulsat i validat, creant ja el full de ruta d'implantació pels propers quatre anys. "La idea és implementar-ho progressivament i anar adaptant els recursos i materials per fer-ho". Sobretot el NCA respon a la voluntat de marcar una certa línia conjunta a nivell de tot el Districte de La Salle.

Formació en identitat

Des de l'àmbit de Formació i Identitat s'han marcat garantir l'acompanyament a totes les persones noves a la Institució. Un acompanyament en què el carisma lasal·lià i el Caràcter Propi dels Centres no pot faltar. "La realitat actual a les obres educatives és que hi ha una mobilitat important per edat, aquest any tenim setanta professors nous a Catalunya", afirma Jover. "A aquesta gent se l'ha d'acompanyar, cuidar i formar".

I sempre adaptant-se a la realitat perquè cal oferir una formació adaptada que en molts casos parteix inclús de zero. "Cal que es creguin la casa i cada vegada es ve menys d'una realitat d'Església i ni tan sols d'escoles concertades, venen moltes persones de zero".

Des de Pastoral s'han proposat accions per garantir l'impuls i la coordinació de la Pastoral en cadascuna de les obres. Accions que permetin als Equips de Pastoral de cada centre desenvolupar correctament la seva tasca així com impulsar la Pastoral Juvenil i de Joves dins La Salle Catalunya.

La cinquena Assemblea de la Missió Educativa Lasal·liana ha comptat amb la participació del Sotsdirector General d'Ordenació Curricular del Departament d'Educació, **Aleix Gabarró**; el Secretari General de l'Escola Cristiana de Catalunya, **Enric Puig**, i del Germà Visitador del Districte ARLEP, **José Román Pérez**.

EL G. TIMOTHÉE. SEGON SUPERIOR GENERAL

SEGUINT LES PETJADES DE LA SALLE...

G. Jaume Pujol i Bardolet

Tot celebrant els 300 anys de la mort del nostre Fundador és bo de constatar com l'Institut va continuar viu tot seguint sempre les petjades marcades pel Fundador a través dels successius Superiors Generals. En el PAX 251 vàrem recordar el G. Barthélemy, primer Superior General i ara recordem el segon Superior General, el G. Timothée.

E n el tercer Capítol General de l'Institut el 7 d'agost de 1720, format per 17 Germans, fou elegit Superior General el G. Timothée (Guillaume Samson Bazin). Nascut a París el 14 de gener 1682. Va ser Superior General des del 1720 al 1751, un total de 31 anys. Morí el 1752. Fou sepultat a l'Església de Saint Sever al costat de la tomba de sant Joan B. de La Salle i del G. Irénée.

L'any 1699 Guillaume Samson es presentà al Fundador per ésser admès a l'Institut. Era un exoficial de l'exèrcit i tenia una semblança de vagabund i captaire. El Fundador el va acceptar i va anar al noviciat de Notre Dame des Dix Vertus rue Vaugirard el 1700, que va seguir molt fervorosament. L'observança, i l'austeritat del noviciat fou causa de mantenir el fervor a l'Institut. Acabat el noviciat fou enviat a Chartres, tenia tenint tenir un tumor en el genoll esquerra, que fou obert per un cirurgià; visitat per La Salle li va demanar que el beneís en bé de la seva guarició i seguidament es va posar dret i va començar el camí cap a Chartres i a cada pas que feia es trobava cada vegada millor i quan arribà a Chartres el seu genoll estava tan bé com l'altre. Fou un dels més estimats del Fundador que el va promoure a la responsabilitat de Visitador del Sud, de 1712 a 1714, després d'haver estat a Mende, Marsella i Avignon i el 1720 es trobava de Director al noviciat de Saint Yon quan va ser elegit Superior General, que exercí durant 31 anys. Va conèixer força anys el Fundador. I va exercir les responsabilitats confiades amb molta prudència i encert.

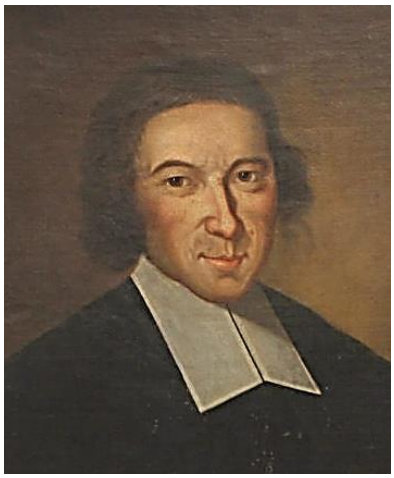

El G. Timothée se'l reconeixia com una persona molt humil durant tota la seva vida, molt piadós i molt afermat en l'esperit del Fundador i molt observant de les Regles, que també volia que fos així per a tots els Germans. Va tenir lluites amb els jansenistes apel·lants, fins i tot bisbes, que no acceptaven la Butlla Unigenitus i en va sortir satisfactòriament airós, sempre defensant la submissió al Papa com ho volia el Fundador.

Dues preocupacions importants

L'existència de l'Institut era precari mentre no fos reconegut per les autoritats civils i religioses. En aquest sentit era molt important obtenir les *Lettres patentes* de part de les autoritats civils, que va aconseguir el 28 de setembre de 1724, i la *butlla d'aprovació* per part de la Santa Seu de Roma, aconseguida el 26 de gener de 1725.

LES *"LETTRES PATENTES"*

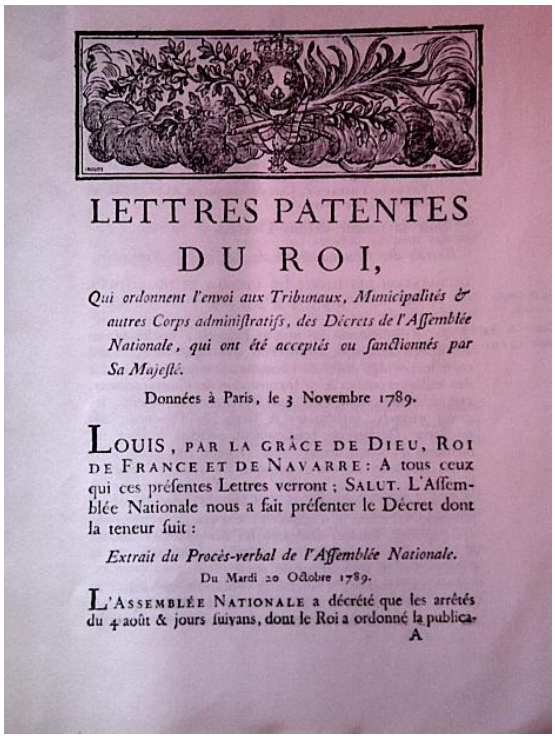

LETTRES PATENTES
DU ROI,

Qui ordonnent l'envoi aux Tribunaux, Municipalités & autres Corps administratifs, des Décrets de l'Assemblée Nationale, qui ont été acceptés ou sanctionnés par Sa Majesté.

Données à Paris, le 3 Novembre 1789.

LOUIS, PAR LA GRÂCE DE DIEU, ROI DE FRANCE ET DE NAVARRE: A tous ceux qui ces présentes Lettres verront; SALUT. L'Assemblée Nationale nous a fait présenter le Décret dont la teneur suit:

Extrait du Procès-verbal de l'Assemblée Nationale.
Du Mardi 20 Octobre 1789.

L'ASSEMBLÉE NATIONALE a décrété que les arrêtés du 4 août & jours suivans, dont le Roi a ordonné la publica-
A

No serà des de Reims sinó des de Rouen que es realitzen les iniciatives per aconseguir les *Lettres patentes,* que es veien molt necessàries i que sant Joan B. de La Salle, sense haver-les sol·licitat ell mateix, ja preveia que arribarien el seu temps com havia assegurat als Germans: *"Saint Yon tindrà prosperitat entre les vostres mans"*. Perquè Saint Yon prosperés era necessari conservar aquesta casa. Per la presència del Superior General, esdevenia la casa principal de l'Institut naixent; hi havia l'únic noviciat; donava asil als mestres d'edat, malalts; procurava a la Societat per medi del pensionat de correccional *(pension de force)* i del pensionat lliure els recursos de funcionament dels serveis generals. Doncs l'aprovació reial postulava l'existència d'una propietat que permetia una associació religiosa capaç d'adquirir immobles, de disposar dels seus capitals i exercir tots els drets de propietat. Queda clar, doncs, que el domini de Saint Yon fou el motiu sobre el que reposava la petició al govern reial.

Les "Lettres patentes" significaven l'aprovació reial i revelaven com l'autoritat civil concebia les obres de l'Institut. Deia el text: *"Volem i ens complau que els dits expositors continuin seguint habitant Saint Yon per formar, no solament les persones que han d'anar a les escoles de caritat, per a ser enviades a diferents ciutats del regne de França, sinó també per tenir l'escola de caritat en la que ensenyin els principis de la fe catòlica, apostòlica i romana als nens que li seran enviats de la dita ciutat, barris i voltants de Rouen, i els ensenyaran també a llegir, escriure i l'aritmètica, de forma gratuïta. Els permetem de rebre pensionistes de bona voluntat que els hi seran presentats de la nostra part i per nostre ordre de la cort del Parlament de Rouen, per estar sotmesos a una correcció. I també concedim als dits expositors el dret i la facultat de gaudir i posseir tots els fons i herències i legats que se'ls puguin fer".*

Era necessari entrar a l'engranatge de l'Estat per a obtenir la Butlla d'aprovació por part de Roma. Després d'haver-se assegurat de l'existència legal de l'Estat, tota la fundació lasal·liana estava garantida. Les "Lettres Patentes" van donar als Germans el dret d'ensenyar i de posseir béns i així una gran seguretat per al futur.

LA BUTLLA D'APROVACIÓ DE L'INSTITUT

Fou durant el pontificat de Benet XIII, un home frugal, amic de l'oració i del treball, sempre atent a les necessitats dels pobres, de les viudes i dels orfes, molt fidel en el compliment dels seus deures. Era dominic i vestia l'Hàbit del seu Orde i també era observant de les Regles i tradicions del seu Orde.

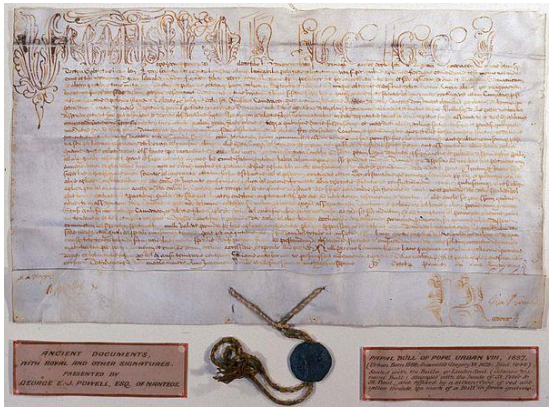

En els primers temps del seu pontificat va convocar un concili provincial a Roma, en el que les principals qüestions tractades foren sobre: l'obligació d'ensenyar al poble la doctrina cristiana i el mètode a seguir per a fer-la més pràctica. Fou al Cardenal de Rohan, en un viatge que aquest feu a Roma, a qui els Germans havien confiat els seus interessos, i s'aprofità de les bones disposicions del Papa Benet XIII per parlar-li de l'Institut dels Germans. Benet XIII es complagué de trobar l'ocasió de donar la poble una prova de la incessant fecunditat de l'Església en obres sobre l'edificació dels pobles i a la caritat cristiana. Per l'aprovació Roma demanà introduir els vots de pobresa, castedat i obediència als quals s'hi afegirien els d'ensenyar i el d'estabilitat a l'Institut. Desapareixia el vot d'associació i feia un canvi a la identitat de l'Institut. Amb aquests condicionaments l'Institut fou aprovat el 26 de gener de 1725 per la *Butlla In apostolicae dignitatis solio.*

Per la Butlla d'aprovació de Benet XIII l'Institut prenia la classificació de Congregació religiosa oficialment reconeguda com a tal. La independència respecte del civil i del religiós estava assegurada.

Encara que a la fórmula de vots s'hi expressa una promesa d'associació, però l'explicitació del vot d'associació fou canviat per la d'ensenyar gratuïtament, per influència del G. Irenée, però ha quedat aquesta inquietud en els investigadors lasal·lians. En el Capítol General de 1976 un grup de Germans estudiosos de la identitat de l'Institut, van reclamar de tornar al vot d'associació, considerant-lo fonamental a la vida de l'Institut, però la seva proposta no va ser prou compresa i res no es va canviar. Amb el curs del temps la idea va anar madurant i fou recuperat des del Capítol General de l'any 1986, i posteriorment posat com a primer vot en el Capítol General de l'any 2007.

La Butlla fou oficialment rebuda en el 4t Capítol General de 1725 a Saint Yon. Hi assistiren 32 Germans capitulars entre ells el G. Superior General i els Gns. Assistents, 19 Directors i 9 altres Germans més antics. Feren un retir de 10 dies acabant el dia de l'Assumpció i van emetre per primera vegada els vots segons la Butlla d'aprovació. El 1726 es va adaptar la Regla d'acord amb la Butlla d'aprovació incloent-t'hi els vots, aquesta Regla de 1726 constava de 36 capítols mentre que la Regla de 1718 en tenia només 32. Es determinà de fer vots triennals i als 25 anys la professió perpètua. No tots els Germans eren acceptats a la professió perpètua. A la professió perpètua només eren admesos els Gns. que manifestaven una vocació ben afirmada, els talents necessaris i una voluntat determinada de donar-se a Déu. Els Gns. servents, que vestien un hàbit de color marró, no podien fer la professió perpètua i també hi havia Gns. donats que no feien cap vot.

L'Institut prenia amplària i en aquest Capítol es determinà que a més dels Gns. Assistents el G. Superior podia elegir un Secretari General, un Procurador general i altres oficials que cregui necessari.

L'EXTENSIÓ DE L'INSTITUT

Des del 1688 l'Institut es va desplaçant cap a l'Oest de França. Amb els temps es va veure la necessitat d'obrir un cementiri a Saint Yon tant pels Gns. difunts com per l'alumnat que anés morint. Era un temps de mort fàcil. Fou el 1728.

Com que el local de la capella esdevenia cada vegada més insuficient pel nombre de personal de Saint Yon, el 7 de juny de 1728 es van beneir les dues primeres pedres per la construcció d'una Església que avui encara existeix i que és un local de diversos usos.

Quan va morir el Fundador hi havia 22 comunitats i la de Roma, el G. Bartélemy en fundà una. I el G. Timothée des de 1728 a 1751 els Anals de l'Institut en registren més 60 noves fundacions. Una fundació a Ferrara (Itàlia) i una altra a Estavayer (Suïssa) mostren que l'Institut es podia estendre per tot el món.

A més de les escoles gratuïtes i elementals s'establiren escoles de pagament i de grau superior i en algunes ciutats verdaderes escoles de comerç. A Boulogne es va obrir una escola per la perfecció de l' escriptura, d'aritmètica, d'hidrografia i dibuix. Eren cursos de pagament per a joves benestants. El Fundador va obrir la via pels pensionats creant a París el pensionat dels joves irlandesos.

Els pensionats van esdevenir nombrosos i a Saint Yon rebien al mateix temps pensionistes lliures i pensionistes de correccional. Tots tenien els mateixos estudis i la mateixa educació cristiana.

El desenvolupament de l'Institut es va fer d'una forma ràpida i sembla que aquesta expansió ha estat conseqüència de la Butlla.

A partir de 1750 fins a 1777 es va veure necessari una disminució de fundacions. Els Germans necessitaven reprendre alè i restaurar les seves forces, però l'esperit de La Salle no es refredava pas. I van constatar que no eren suficientment nombrosos per tantes fundacions. El G. Irénée ja havia parlat del perill de la multiplicació d'escoles. Els mestres eren enviats massa aviat a les escoles sense la suficient preparació religiosa i pedagògica.

Fins l'any 1728 dues causes obligaren al Superior General a suspendre la creació de noves institucions: la necessitat de reclutar noves vocacions i la necessitat de formar els mestres. Des de 1720 a 1751 cada any s'enviaven a Saint Yon per millorar llur formació, una mitjana de 25 Germans, a l'excepció de 1741 a 1742 que se n'enviaren 45.

Es determinà que abans de ser admesos a l'Institut havien de fer el noviciat que era de 3 mesos i aquest Capítol el va passar a 6 mesos. També se'ls havia de fer una enquesta sobre la sinceritat de la seva vocació i sobre la seva fidelitat a la Regla.

LA DIMENSIÓ PEDAGÒGICA

Com que el reglament de les escoles havia estat establert pel Fundador i primers Germans de manera molt sàvia, el Germans tractaren sempre de seguir els consells del Fundador i consultaven els reglaments de Saint Yon.

L'any 1740 Saint Yon gaudia d'una organització molt completa que no es modificarà quasi fins la Revolució Francesa. Els pensionats prosperaven gràcies a les iniciatives dels respectius Directors. S'adaptaven els programes segons el caràcter comercial i industrial de la regió; hi hagué millores del sistema disciplinari amb un esperit de llibertat, sempre inspirant-se en el pensionat de Saint Yon.

Des del punt de vista de formació cristiana tractaven de transmetre vertaderes conviccions i era normal la pràctica freqüent dels sagraments. No s'hi creia en una disciplina militar d'estricta vigilància. Se'ls iniciava prudentment en la pràctica de la llibertat.

La dimensió religiosa

Per portar les obres es feia necessari el reclutament de vocacions. Els registres de Saint Yon registren que en aquest període del G. Timothée es multiplicaren les vocacions molt cuidades pel G. Irénée, Director de novicis, que va saber conservar i cultivar.

En el curs del temps es va veure la necessitat de fundar noviciats regionals que evitarien als aspirants costosos viatges i tots serien formats en la mateixa llengua i segons el sistema de Saint Yon. Hi havia arreu gran fidelitat a la Regla. El G. Timothée va fundar els noviciats de Dôle (Franche Comté), d'Avignon i Maréville (Lorraine). Aquests noviciats van durar fins el 1789.

El G. Timothée va voler treballar en la glorificació del Fundador. Amb aquesta finalitat va utilitzar els manuscrits en els que els Germans, que havien conviscut amb el Fundador, relataven els seus records. D'aquest manuscrits el G. Bernard se'n serví per escriure *"Conduite admirable de la Providence, en la personne du vénerable serviteur de Dieu, Jean-Baptiste de La Salle".* Dom Élie Mallefer, benedictí i nebot del Fundador, va rebre diferents memòries que li serviren per escriure *"Vie de Jean-Baptiste de La Salle".* Vora de la comunitat de Saint Yon, el canonge Blain, confessor de la comunitat, va escriure els dos volums de la *"Vie de Jean-Baptiste de La Salle".* (Rouen 1733).

El Canónigo Juan Bautista Blain, amigo personal y primer biógrafo oficial del Fundador

A més el G. Timothée va propagar escrits del Fundador. El 1720, poc abans de ser Superior General, el G. Barthélemy l'autoritzà per publicar la primera edició de la *"Conduite des Écoles"* (Avignon 1720). El 1726 una reedició del *"Recueil de petits traités".* Seguidament ajudat per alguns Germans, sobretot pel G. Irénée, publicà les *"Méditations pour le temps de la Retraite"* (Rouen 1730), les *"Méditations pour les dimanches de l'année et des principales fêtes"* (Rouen 1733). *"L'explication de la méthode d'oraison"* (Rouen vers el 1739). *Règle du Frère Directeur* (1745). Per tots aquests treballs del G. Timothée i els seus col·laboradors van merèixer el reconeixement de tots els Germans. Més encara, els hàbits, els escrits del Fundador, les cartes, els instruments de penitència van ser considerats com preciosos i que havien de conservar-se sempre. A més recordem que obrí 60 escoles més de les que ja hi havia en el començament del seu Generalat.

Finalment

El 1734 es temien les incursions jansenistes. El G. Timothée volgué que cada comunitat tingués el llibre del P. Patouiller, titulat *"Bibliothèque janseniste"* que assenyalava les obres condenades o suspectes de jansenisme. Especialment va prohibir el *"Catéchisme de Montpellier"* que contenia propostes antirromanes.

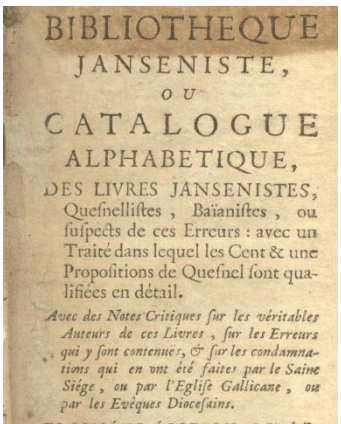
BIBLIOTHEQUE
JANSENISTE,
OU
CATALOGUE
ALPHABETIQUE,
DES LIVRES JANSENISTES,
Quesnellistes, Baïanistes, ou
suspects de ces Erreurs : avec un
Traité dans lequel les Cent & une
Propositions de Quesnel sont qua-
lifiées en détail.
Avec des Notes Critiques sur les véritables Auteurs de ces Livres, sur les Erreurs qui y sont contenues, & sur les condamnations qui en ont été faites par le Saint Siége, ou par l'Eglise Gallicane, ou par les Evêques Diocesains.
TROISIÉME ÉDITION, REVÛE, corrigée & augmentée de plus de la moitié.
TOME PREMIER.
A BRUXELLES,
Chez SIMON T'SERTETEVENS, Imprimeur de son Excellence Mgr l'Archevêque de Malines.
MDCCXXXIX.

El 1736 l'horitzó Rouen esdevingué embromat per l'acció del G. Polycarpe, que havia sortit de la Congregació i va ser novament acceptat. Era definit com una persona orgullosa, inestable i rancorosa. I es donava un posat de superioritat com a persona, i al mateix temps simulava submissió i zel. En retornar a l'Institut va donar un altre nom diferent, segurament perquè no poguessin consultar els arxius de Saint Yon. Doncs bé, acusa contra el G. Timothée a l'Intendent de l'arquebisbe de Rouen i al Parlament, d'insubmissió a les autoritats eclesiàstiques i de faltes administratives sobretot contra el correccional de Saint Yon. L'arquebisbe va escoltar aquestes queixes i va decidir visitar la comunitat de Saint Yon en presència del Superior General i Assistents. Va voler escoltar a tots en particular i en general. Es va adonar del bon ordre de la casa, dels pensionistes, de la pietat dels Germans i en va rebre una impressió molt agradable. Va veure que es tractava d'una trama de conspiració. A rel d'aquest incident el G. Superior digué que els Gns. Directors procuressin sempre el bé dels seus subordinats i insistint en la dependència dels Superiors majors.

Davant de la temptativa d'alguns bisbes i clergues de reduir la Congregació a diocesana i tenir el poder sobre les comunitats i les escoles, el G. Timothée va saber reaccionar prudentment fent ús de la Butlla quan diu que depenen del Superior General, encara que per a ser introduïts en una diòcesi necessiten l'autorització del bisbe corresponent.

Després de 30 anys de superiorat fecund, El G. Timothée, esgotat pel treball, i per raons d'edat va presentar la dimissió que li fou acceptada en el 7è Capítol General de 1751. Va morir el 7 de gener següent. Amb tanta simplicitat com fermesa, havia consolidat fortament la missió que se li havia confiat. Quan va morí el G. Timothée quedaven encara uns 30 Germans que havien conegut el Fundador.

«¡Viva Jesús en nuestros corazones!. ¡Por siempre!»

H. Antonio Temprado, Lasaliana 17-1-A-67

Me limitaré a dar un esbozo de estas siete palabras que empleamos tan a menudo. Mi reflexión toca momentos históricos y puntos prácticos. Sin agotar el tema, me parece bien situar nuestra invocación en la línea de la espiritualidad del Hermano de las Escuelas Cristianas.

1. Esta corta invocación entra en el contexto de las devociones lasalianas.

Desde la Trinidad (fórmula de votos...) hasta María (Liesse...), San José (Misa de 1719...), los Ángeles Custodios (M. 172, 197, 198...), S. Casiano (la Casa Grande)..., hallamos en La Salle una devoción especial a la Providencia (Dios que conduce...), al Espíritu Santo (*Par le Mouvement de l'Esprit*) y sobre todo a Jesucristo.

Juan Bautista introduce a sus Hermanos en la meditación de los principales misterios de la vida del Señor, de la Eucaristía, la Pasión, la Santa Infancia (CL. 8/484).

2. ¿Dónde se inspiró La Salle para crearla?

Según Blain (CL 8/493): "En parte fue para imitar a este gran santo (Ignacio mártir), que estableció en su Instituto la venerable costumbre de decir al final de todos los actos de comunidad estas sagradas palabras: "Viva Jesús en nuestros corazones, por siempre": que es como el lema entre los Hermanos".

Ahí hallamos un eco de la oración compuesta por Condren: "Ven, Señor Jesús, y vive en tu siervo...".

Y también de Jacques Olier: "Oh Jesús, que vives en María, ven y vive en tus siervos...". El mismo Olier escribe "Viva Jesús en nuestros corazones" en el encabezamiento de una carta a la Sra. Rousseau. Otras cartas suyas empiezan diciendo: "Dios sea bendito por siempre".

Grignion de Montfort no se cansa de repetir en sus misiones: "Viva Jesús, viva su cruz" (R. Laurentin, *Dieu seul est ma tendresse, p. 83*).

Ciertamente se puede decir que es una herencia parcial de San Sulpicio y de la Escuela Francesa. Ri-gault (I/466) nos dice: "La Salle no busca ser original: sintetiza, asimila, adapta..., crea fórmulas propias para el uso de una nueva familia religiosa y, cualquiera que sea su origen, la invocación se ha impuesto como la consigna, la divisa entre los Hermanos".

En todo caso, el P. Deville ve en esta invocación, de uso entre los Hermanos, una prueba más del cristocentrismo místico propio de la escuela beruliana.

3. Su utilización en los comienzos del Instituto.

En la *Práctica del Reglamento diario* (CL. 25/ 95.96.101.102) ya se dice que, al levantarse por la mañana, un Hermano dice "Viva Jesús en nuestros corazones y se responde, en los dormitorios, por siempre. Es la señal de comunidad". Esta misma invocación la repetirá el H. Director para ir al oratorio, después que los Hermanos hayan leído la Imitación en la sala de ejercicios. Por la tarde, el H. Director la dirá también para comenzar la lectura espiritual y, de nuevo, antes de acostarse los Hermanos.

La PRD que poseemos lleva la fecha de 1713. Pero sabemos que es anterior a 1705, momento en que tenemos ya el manuscriro de la Regla llamada de Aviñón. La Salle había escrito otros reglamentos más sencillos en Vaugirard y la Calle Nueva, donde pudiera ya constar esta consigna establecida entre los Hermanos.

También será bueno señalar que en un manusctrito de 1738, hallado en Chartres en 1906, podemos constatar que, al menos en esa fecha, los Hermanos dicen esa misma invocación también para comenzar la meditación, y lo mismo después del *O domina mea* y el *Angelus* que le siguen.

4. Su permanencia en la Historia de la Congregación hasta nuestros días.

Durante el generalato del H. Agathon tendremos la primera oración expresamente indulgenciada para los Hermanos. Es plenaria anual, y de 40 días cada vez que los Hermanos la dicen al encontrarse (*Recueil de Bulles,* p. 48: Pío VI en 1786).

Para mantener la uniformidad en nuestras casas, el H. Anaclet decide que todos los recreos comiencen y acaben con el "VIVA JESÚS EN NUESTROS CORAZONES".

Cuando la Causa de La Salle irá adelante se comenzará a invocarle como Venerable, Beato y Santo. Pero la invocación final será siempre "VIVA JESÚS EN NUESTROS CORAZONES".

En la *Regla* de 1946, con el H. Athanase-Emile, el "VJENC" sigue sustancialmente el mismo de la Proyecto de Regla del H. Director y de las Reglas Comunes que le siguen. Lo podremos encontrar hasta tres veces (Cap. 29, 1.3.5).

Con el H. Nicet-Joseph hay un ensayo de decirlo en latín: "Jesus in cordibus nostris vivat! – Semper!" Duró poco tiempo.

Las *Reglas* "ad experimentum", nacidas del Capítulo que eligió al H. Charles-Henry citan una sola vez el "VIVA JESÚS EN NUESTROS CORAZONES", explicitando que es la señal de la comunidad (Cap. 0, 13). Con el H. José Pablo tendremos exactamente el mismo texto que en 1966.

Llegado el H. John Johnston la nueva *Regla* será aprobada por la Iglesia. El nº 68a recoge el texto que nos ocupa en una formulación de nuevo enriquecida. Esta vez lo será por un recuerdo, también muy lasaliano. Dice: "Los Hermanos ven en la invocación "VIVA JESÚS EN NUESTROS CORAZONES-POR SIEMPRE", utilizada como señal de la comunidad, un recuerdo de la presencia de Jesucristo en medio de ellos".

5. Su puesto se halla en el capítulo sobre la Oración.

Porque es también una oración, aunque breve y condensada. Equivale a un "grito de amor y de deseo", a un "vivo resumen de todo un conjunto de enseñanzas sobre la oración que el Fundador ha dejado a sus Hermanos", dice R. Deville (*L'Ecole Française de Spiritualité*, p. 133).

Su insistencia sobre la presencia de Dios se concretiza en esta presencia de Jesús en medio de los Hermanos "como un sol...; a fin de que todas sus acciones tiendan a él como a su centro, y obtengan toda su fuerza de él como los sarmientos la reciben de la cepa" (CL. 14/10).

6. Es la señal de la comunidad lasaliana.

La Salle desea que todos los Hermanos tengan el mismo espíritu. Se trata del espíritu y la vida de Cristo presente en el corazón de cada Hermano de este modo estará también presente en sus relaciones comunitarias y en su proyección apostólica.

Para los hijos de S. Francisco una forma de expresar su pertenencia a la comunidad de Hermanos Menores se condensa en las palabras “Pax et Bonum”. Los de La Salle lo manifiestan con el “VJENC – PS”.

Moldeados en la oración según las máximas, virtudes y sentimientos de Jesucristo, La Salle dirá a los Hermanos: “Insistid al Dios de los corazones que, del vuestro y del de vuestros Hermanos, no haga más que uno en el de Jesús” (M. 39, 3).

7. La Salle lleva e irradia a Jesús viviendo en su corazón.

Es el retrato vivo de Jesucristo (CL. 7/113). Su corazón es conforme al de Jesucristo (CL. 8/373). Reúne sus fuerzas de moribundo para responder al “VJENC” (CL. 8/291).

La llama que Jesucristo enciende en su corazón se ve fuera (CL. 8/485). Pide a Jesucristo que responda en su lugar cuando le piden consejo (CL. 8/318).

8. Lo mismo se puede decir de sus discípulos.

Los Hermanos son llamados hijos engendrados en Jesucristo (CL. 8/358).

El Espíritu de Jesucristo reina en la comunidad (CL. 7/434). Parece como si Jesucristo estuviera en medio de los Hermanos durante los recreos (CL. 8/138).

El Instituto esparce por doquier el buen olor de Jesucristo (CL. 7/357). Los maestros jóvenes son el buen olor de Jesucristo (CL. 7/279).

9. Algunas sugerencias para concluir.

a/ Transformar esta jaculatoria en una verdadera oración cada vez que la decimos en comunidad.

b/ Quienes sean más sensibles al método del Peregrino ruso pueden hallar en nuestro “VJENC” la más preciosa oración del corazón para el Hermano.

c/ En el *Diurnal* encontramos muy a menudo la expresión “tu nombre”. Es verdad que se trata del nombre de Dios (Yahveh), pero este nombre “entre nosotros” es también Jesús (Ieshus). Y, fuera de los salmos, hay varios textos que traen el nombre mismo de Jesús (Fil 2, 9.10; Ap 15, 4; ...). Conocemos el valor del nombre en la mentalidad semita: pronunciar un nombre propio es hacer presente a la persona que lo lleva, darle vida en nosotros, en nuestros labios, en nuestro ambiente, “en nuestros corazones”.

d/ Según el maestro indirecto de La Salle, Jacques Olier, los Hermanos aprenderán “a mirar a Jesús, a unirse a Jesús, a obrar en Jesús”. Es decir que, cuando estaremos con nuestros alumnos, esta jaculatoria nos ayudará a “tener a Jesús en los ojos, en el corazón, en las manos” (Olier, *Introduction à la vie et aux vertus chrétiennes*, p. 24). Y lo que nosotros viviremos sabremos transmitirlo mejor a los jóvenes “de modo que piensen a menudo en Jesús, hablen de Jesús, no aspiren ni respiren sino por Jesús” (M. 102, 2).

Coneixes el PACTE DE LES CATACUMBES?

40 bisbes durant el Concili Vaticà II

Catacumbes de Domitila a Roma. En aquest lloc fou signat el PACTE DE LAS CATACUMBES

El 16 de novembre de 1965, finalitzada la quarta i última sessió del Concili Vaticà II, tot just abans de la clausura, uns 40 pares conciliars es varen reunir per celebrar l'eucaristia en les catacumbes romanes de Domitila. Després de la celebració varen signar un pacte de 13 punts, l'anomenat "Pacte de les Catacumbes", pel que es comprometien a viure i promoure una Església servidora i pobra. Més endavant fins a 500 bisbes de tot el món s'hi van adherir. El bisbe Helder Càmara i altres bisbes del continent americà van tenir un paper destacat en la seva redacció, i, aquest pacte va donar peu, més endavant, a l'anomenada Teologia de l'Alliberament. El pacte és una invitació als "germans en l'episcopat" a portar una "vida de pobresa" i a ser una Església "servidora i pobra" com volia Joan XXIII. Els signants es comprometien a viure en pobresa, a rebutjar qualsevol símbol o privilegi de poder i a col·locar els pobres en el centre del seu ministeri pastoral.

El Pacte té tretze clàusules per les quals els signants es comprometen a portar una vida senzilla i sense possessions, "segons el nostre mode ordinari de la nostra població", refusar els símbols, títols i privilegis de poder, no participar en compliments ni banquets organitzats pels poderosos, transformar la "beneficència en obres socials basades en la caritat i en la justícia, que tinguin en compte a tots i a totes", donant prioritat als pobres" i "persones i grups de treballadors i econòmicament febles i subdesenvolupats", per a impulsar "l'adveniment d'un altre ordre social, nou digne dels fills de l'home i dels fills de Déu".

Fou signat per 40 bisbes: 8 del Brasil, 5 de Colòmbia, 4 d'Argentina, 8 de diversos països d'Amèrica Llatina, 3 de França, 5 de diversos països d'Europa, 3 d'Àfrica, 4 d'Àsia i Amèrica del Nord.

El 21 de març del 2013, tot just una setmana després d'haver estat designat Papa Francesc, va rebre el Premi Nobel de las Pau l'argentí Adolfo Pérez Esquivel, que va lliurar al Papa una còpia del Pacte de les Catacumbes per petició del teòleg espanyol de l'alliberament Pere Casaldàliga, que "tracta d'escoltar, reflexionar i d'arribar a un acord, una reconciliació amb els teòlegs llatinoamericans". Segons les declaracions de Pérez Esquivel, Francesc semblava no conèixer el document.

Quan Francesc va rebre el document, el va llegir la llista dels signants (Hélder Cámara, Antonio Fragoso, Luigi Betazzi, Manuel Larraín, Leónidas Proaño, Vicente Faustino Zazpe i Sergio Méndez Arceo, entre d'altres), i exclamà "¡Uy, quins estan aquí!"

TEXT DEL PACTE DE LES CATACUMBES

Nosaltres, bisbes, reunits en el Concili Vaticà II, conscients de les deficiències de la nostra vida pobresa segons l'evangeli; motivats els uns pels altres en una iniciativa en què cadascun de nosaltres ha evitat el sobresortir i la presumpció; units a tots els nostres germans en l'episcopat; comptant, sobretot, amb la gràcia i la força de nostre Senyor Jesucrist, amb l'oració dels fidels i dels preveres de les nostres respectives diòcesis; posant-nos amb el pensament i amb l'oració davant la Trinitat, davant l'Església de Crist i davant els preveres i els fidels de les nostres diòcesis, amb humilitat i amb consciència de la nostra feblesa, però també amb tota la determinació i tota la força que Déu ens vol donar com a gràcia seva, ens comprometem al que segueix:

1. Intentarem viure segons la manera ordinària de la nostra població pel que fa a l'habitació, l'aliment, els mitjans de locomoció i tot el que amb això va unit (cf. Mt 5,3; 6,33-34 82,20).

2. Renunciem per sempre a l'aparença i la realitat de riquesa, especialment en els vestits (teles riques, colors cridaners), les insígnies de matèries precioses (aquests signes han de ser realment evangèlics: Mc. 6,9; Mt 10,9-10; Ac 3,6).

3. No posseirem ni béns immobles, ni mobles, ni comptes bancaris, etc, al nostre propi nom; i si cal posseir, posarem tot a nom de la diòcesi, o de les obres socials o caritatives (cf. Mt 6,19-21; Lc 12,33-34).

4. Sempre que sigui possible, confiarem la gestió financera i material a les nostres diòcesi a un comitè de seglars competents i conscients de la seva funció apostòlica, per tal de ser menys administradors que pastors i apòstols (cf. Mt 10.8; Ac 6,1-7).

5. Renunciem a ser cridats de paraula o per escrit amb noms i títols que indiquen grandesa i poder (Eminència, Excel·lència, Monsenyor). Preferim ser cridats amb el nom evangèlic de Pare.

6. En el nostre procedir i en les nostres relacions socials evitarem el que pugui donar a entendre que donem privilegis, prioritat i fins i tot qualsevol tipus de preferència als rics i poderosos -v.gr., banquets oferts o acceptats, classes en els serveis religiosos- (cf. Lc 13,12-14; 1Co 9,14-19).

7. Igualment evitarem fomentar o adular la vanitat de ningú amb la intenció de recomanar o sol·licitar dons, o per qualsevol altre motiu. Convidarem als nostres fidels a considerar les seves aportacions com una participació normal al culte, a l'apostolat i en l'acció social (cf. Mt 6,2-4; Lc 15,9-13; 2Co 12,14).

8. Donarem el que sigui necessari del nostre temps, reflexió, cor, mitjans, etc, al servei apostòlic i pastoral de les persones i grups treballadors i econòmicament febles i subdesenvolupats, sense que això perjudiqui als altres grups i persones de la diòcesi. Donarem suport als seglars, religiosos, diaques o preveres que el Senyor truqui a evangelitzar els pobres i obrers participant de la vida obrera i del treball (cf. Lc 4,18; Mc 6,4; Mt 11,45; Ac 18,3-4; 20,33-35; 1Co 4,12; 9,1-27).

9. Conscients de les exigències de la justícia i de la caritat i de les seves relacions mútues, intentarem transformar les obres de beneficència en obres socials basades sobre la caritat i la justícia, que tinguin en compte a tots i totes les exigències, com un humil servei als organismes públics competents (cf. Mt 25,31-46; Lc 13,12-14 i 33-34).

10. Farem tot el possible perquè els responsables del nostre govern i dels nostres serveis públics decideixin i posin en aplicació les lleis, les estructures i les institucions socials necessàries per a la justícia, la igualtat i el desenvolupament harmònic i total de tot l'home i de tots els homes i, per aquest camí, per al establiment d'un ordre social diferent, nou, digne de fills de l'home i de fills de Déu (cf. Ac 2,44-45 i 4,32-35; 2Co 8 i 9 sencers; 1Tm 5,16).

11. Ja que la col·legialitat dels bisbes troba la seva més evangèlica realització en l'interès comú per les masses en estat de misèria física, cultural i moral (els dos terços de la humanitat), ens comprometem:

- A participar, en la mesura de les nostres possibilitats, a les inversions urgents dels episcopats de les nacions pobres;

- A aconseguir junts, en el pla dels organismes internacionals, però com testimoni de l'evangeli, com el Papa Pau VI a l'ONU, la posada en marxa de estructures econòmiques i culturals que no fabriquin nacions proletàries en un món cada vegada més ric, sinó que permetin a les masses pobres sortir de la misèria.

12. Ens comprometem a compartir amb amor pastoral la nostra vida amb els nostres germans en Crist, preveres, religiosos, seglars, perquè el nostre ministeri sigui un veritable servei. Per tant:

- Ens esforçarem a "revisar la nostra vida" amb ells;

- suscitarem col·laboradors, amb la finalitat de ser més aviat animadors segons l'Esperit que caps segons el món;

- Procurarem que la nostra presència sigui més humana i acollidora;

- Ens mostrarem oberts a tothom, sigui quina sigui la seva religió (cf. Mc 8,34-35; Ac 6,1-7, 1 Tim 3,8-10).

13. Tornats a les nostres diòcesis respectives, donarem a conèixer als nostres diocesans la nostra decisió, pregant ens ajudin amb la seva comprensió, la seva col·laboració i el seva pregària.

"Evitaremos el oro en todos nuestros objetos personales... Demos ejemplo"

¿Por qué no actualizamos el 'Pacto de las catacumbas'?

Antonio Aradillas

A la Iglesia se le hizo perder innoblemente el tren de la historia, "desvocacionándola" de su ministerio de salvación, de liberación y de vida, además y siempre" en salida", en conformidad ajustada a la fórmula del papa Francisco.

Aquí se firmó el Pacto de las Catacumbas

No me resisto a dejar inéditos al menos estos principios "catacúmbicos": "Confiaremos que la gestión financiera y material de nuestras diócesis a un comité de seglares competentes y consientes de su papel apostólico, para nosotros ser más pastores de apóstoles, que administradores"

Una y otra vez, y así sucesivamente y hasta no poder más, es de lamentar el **secuestro** al que entre unos y otros, y en mayor proporción y ascensión jerárquica, se sometió al Concilio Vaticano II. Las sinrazones fueron, y siguen siendo (¡¡) muchas y variadas, pero las consecuencias saltan a la vista y a los titulares de los medios de comunicación social, con "píos" escándalos por parte de unos, y con infames regocijos por parte de otros.

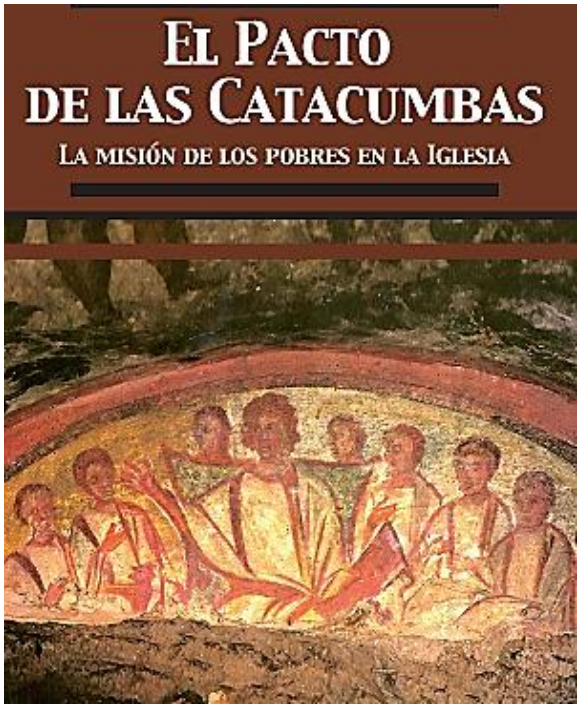

A la Iglesia **se le hizo perder innoblemente el tren de la historia**, "desvocacionándola" de su ministerio de salvación, de liberación y de vida, además y siempre "en salida", en conformidad ajustada a la fórmula del papa Francisco. Se la volvió a enclaustrar en recintos gloriosos y monumentales, amenazas y excomuniones "en el nombre de Dios", con la resurrección de dogmas, infalibilidades y medias verdades, repiques de campanas, "empecatando" sistemáticamente al "devoto sexo femenino" hasta despersonalizarlo, de espaldas al pueblo, o en contra de él, hasta límites que superan los proclamados y defendidos por los códigos civiles y programas de los partidos políticos por paganos que fueran o sean…

La reflexión se vuelve a centrar en esta ocasión en el entorno de "la Iglesia y los pobres en el Vaticano II", que le confiere título al estudio efectuado por **Joan Planellas**, recientemente nombrado arzobispo de Tarragona, con capacidad supuesta para que podamos emitir el juicio de que la ceremonia "mitradísima" y espectacular de su consagración, **no tuvo relación alguna con el "Vaticano II y sus pobres"**, ni con el evangelio y la liturgia populares.

Y es que, a estas alturas de la sensibilización religiosa, no puede olvidarse que la Iglesia, "para" el pueblo es en gran proporción ejemplo de vida y esquema y proyecto de adoración a Dios, lo que es –o son- los obispos. Estos son, se tienen y los tiene el pueblo, como "la" Iglesia. La única Iglesia. Al propio pueblo se le despojó de la más remota idea de que también él es Iglesia. Aún más, de que es y constituye, de por sí, la auténtica Iglesia. **La Iglesia es de Jesús, no de la jerarquía…**

Pero, sobre todo, cuando además de pueblo, este es "pobre" y de los pobres, el sentido de pertenencia -o exclusión- de la Iglesia, se acrecienta de manera certera, teológica y evangélica. El Vaticano II lo tuvo presente, pese al ambiente clerical –clericalísimo- en el que se celebró, gracias sobre todo al testimonio del **papa Juan XXIII**, que creyó en el Espíritu Santo, al igual que en el pueblo.

Y, si no en los frígidos y ateridos cánones y esquemas "oficiales" del Concilio, en sus alrededores más limpios y puros, con sabor y recuerdos a "catacumbas" martiriales, casi un centenar de obispos de toda procedencia, -aunque entre los nombres sólo aparece un obispo español, el entonces auxiliar de Valencia, Rafael González Moralejo-, decidieron firmar "trece propuestas" conocidas como **"el Compromiso de las Catacumbas"**, relacionadas con el ministerio episcopal y la pobreza. Tal documento fue enviado en noviembre de 1965 al papa Pablo VI.

Leídas y releídas las conclusiones, proclamo que del contenido y de la redacción de las mismas, y no de otras cosas, **habría que examinar a los "episcopables"** el Nuncio de SS., aunque tal y como refiere "la prensa impía y blasfema", estos,-los Nuncios- están para otras cosas sagradas, o no tan sagradas…

No me resisto a dejar inéditos al menos estos **principios "catacúmbicos"**: "Confiaremos que la gestión financiera y material de nuestras diócesis a un comité de seglares competentes y conscientes de su papel apostólico, para nosotros ser más pastores de apóstoles, que administradores". "Rehusamos ser llamados de palabra y por escrito con títulos o nombres que signifiquen grandeza o poder (eminencia, excelencia, monseñor…). Preferimos que se nos llame (y considere) con el nombre evangélico de "padre".

De todas formas, y para mayor abundamiento y comparación, **transcribo** los puntos que el episcopado melquita, reunido en Sínodo junto al patriarca Máximo IV, elaboró, firmó e hizo público, un mes antes de la terminación del Vaticano II:

*"***Evitaremos el oro** *en todos nuestros objetos personales. El gesto de privarnos de nuestros anillos tendrá como finalidad aproximarnos a nuestros hermanos y restituir el auténtico significado de las manos del obispo: ellas han sido consagradas y solo ellas (y no los anillos) merecen el beso de los fieles. Debemos suprimir de nuestra indumentaria todo aquello que no tenga significado litúrgico. Nos esforzaremos por* **reducir nuestro nivel de vida***. Cuando se declaren huelgas justas, tendremos que decir algo, aunque con ello se pueda molestar a algún rico que dejará de ser nuestro benefactor: hemos de exigir, salarios justos, empezando nosotros mismos.* **Demos ejemplos***, poniendo en común nuestros latifundios.*

Renunciaremos a los títulos pomposos que Occidente establece para sus pastores. Nos dejaremos guiar por la inspiración del Espíritu Santo, que nos impulsará a ceder nuestro palacio episcopal, a repartir las tierras y a vender los vasos sagrados".

Per a la comprensió dels Salms

Òscar Bardají i Martín. Full dominical

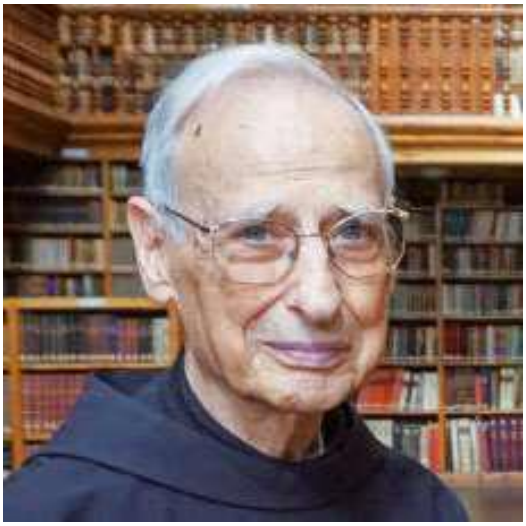

El llenguatge dels salms és d'un poble, d'una llengua i d'un temps molt diferents del nostre i per això hi ha versets, i fins salms sencers, que de primer no s'entenen. Per això, cal assistir a conferències i llegir llibres que salvin la distancia cultural. El **P. Hilari Raguer, OSB,** en el llibre "Els Salms presentats per Hilari Raguer" (Publicacions de l'Abadia de Montserrat) els posa a l'abast de tothom i en dona uns quants consells pràctics. «Una regla d'or seria: agafa't als versets que entenguis i t'ajuden a pregar, i ja aniràs entenent els altres», afirma.

Per què són tan importants els salms?

Els salms són eterns, divins i alhora humans. Com diu un autor jueu modern «tots naixem amb aquest llibre a les entranyes » perquè hi respiren tots els sentiments que fan bategar el cor de l'home: la joia i la tristesa, la petició i l'agraïment, l'esperança i la desesperació, la il·lusió i fins i tot la ràbia. Ens agafen pels nostres pitjors sentiments i ens converteixen als millors.

Creu que s'hauria de recuperar el seu ús?

Sí. Primitivament formaven part de la catequesi elemental, perquè la participació en la pregària de l'Església —l'Eucaristia i també la Litúrgia de les Hores, que és cosa de tot el poble— demana saber-se de memòria els salms més importants i estar familiaritzat amb tots els altres. Aprenem les cançons de moda i no hauríem d'aprendre els salms?

Per què diu que el Llibre dels Salms és un dels millors llibres de tota La Bíblia?

Tota La Bíblia és plena de pregàries, però el Llibre dels Salms és només de pregàries. Com diu sant Agustí «perquè l'home pogués lloar Déu dignament, Déu es va lloar ell mateix. Això en un home seria vanitat però en Déu és misericòrdia ». En aquest llibre, Déu ens posa al cor i als llavis les millors paraules per al qui vol lloar-lo, demanar-li alguna cosa o agrair-la o, simplement, desfogarse i, com deia Anna, la mare de Samuel, «abocar el cor davant Déu».

BREU PRESENTACIÓ DEL SALM 29

Doneu al Senyor glòria i honor

G. Ramon Grau i Estany

🗗 Aquest salm sembla ser molt antic. **L'autor-poeta** potser davant d'una tempesta formidable sobre Palestina, que prové de l'Oest, esclata sobre les muntanyes del Nord i s'estén per tot el desert del Sud, queda corprès per imatges colpidores profanes: *el Líban salta com un vedell, el desert de Cadès és sacsejat* etc.. El **jueu pietós** hi copsa una manifestació [teofania] imponent del poder de Yahweh: *en el seu palau tot canta: Glòria!.*

■ Els jueus cantaven aquest Salm al temple durant la festa de la Pentecosta hebrea, amb l'interludi de trompetes sonores que eixordaven l'espai. Podem considerar-lo dividit en tres seqüències: *El President que **invita**, el Lector que **anuncia** i l'Assemblea que **proclama** la glòria de Yahweh*.

La veu del Senyor es fa sentir 7 vegades, que és el número simbòlic de perfecció: *La veu, la voluntat del Senyor, expressada en la seva veu, és perfecta*.

El nom de Yahweh (Senyor) es repeteix 18 vegades. En la pregària jueva actual també són 18 les benedicccions que s'hi formulen.

🗗 Les imatges emprades en aquest salm no són rares en l'Escriptura. Tenen reminiscències en la veu ensordidora de Yahweh al **Sinaí**; en el **Baptisme de Jesús**, quan se sentí una veu del cel *...i la gent deia que havia estat un tro* [Jn.**12**:28-29]; en la intervenció de Déu el dia de la **Pentecosta**, quan una veu vinguda del cels *semblava un vent impetuós*. [Ac.**2**:1]; en la **conversió de Saule** quan *una llum fulgurant com un llamp el llençà a terra.* [Ac.**9**:3]...

🗗 Certament que Déu es manifesta enmig de núvols, tempesta, llamps i trons en els inicis d'Israel, però això no és tota la història. A Betlehem els cels també s'obriren per anunciar *"Pau a la terra als homes"*, i en la Transfiguració, al Tabor, per proclamar Jesús *" el Fill estimat de Déu "*. Fou la veu imperiosa de Crist la que *apaivagà la tempesta i la transformà en un mar en calma*.

En el si de l'Església es fa sentir la veu de l'Esperit, parlant alt i clar a un món en plena crisi i en desconcert espiritual.

🗗 Pot ser útil interioritzar el salm, atenent que, és en **el cor de l'home** on s'aixequen les tempestes més transcendentals, on només la veu del Senyor pot remoure les **muntanyes** de l'egoisme, sacsejar els àrids **deserts** del desamor, ajupir els **arbres** de l'orgull i aclarir i purificar les **boscúries** de la nostra psicologia més íntima. *La veu interior amb la que Déu ens parla és realment un tro imperceptible que ens guia.*

Francesc d'Assís, durant una gran tempesta, no tenia cap por, solament es preguntava "què desitjava d'ell el Senyor", tot intentant atendre més a la seva veu en el seu interior que al bramul material del temporal.

(E. Leclerq en *Sagesse d'un pauvre*).

SALM 29

MANIFESTACIÓ FRAGOSOSA DE DÉU

President

[1] **Doneu al Senyor, fills de Déu,** **Jb.38:7**
doneu al Senyor glòria i honor, **Is.6:3**
[2] honoreu el Senyor, honoreu el seu nom, **1 Tm.1:17**
adoreu el Senyor, inclineu-vos davant **Sl.148:1-2**
la seva santedat **Sl.103:20**

Lector

[3] *La **veu del Senyor** es fa sentir sobre les aigües,*
el Déu majestuós fa esclatar la tempesta, **Ex.19:16ss**
arriba el Senyor sobre les aigües torrencials. **Jb.37:4** [4]
*La **veu del Senyor** és potent,* **Is.30:30**
*la **veu del Senyor** és majestuosa.*

[5] *La **veu del Senyor** estavella els cedres,*
estavella, el Senyor, els cedres del Líban. **Sl.104:16**
[6] *Fa saltar el Líban com un vedell* **Sl.114:4ss**
i el Sarion com una cria de brau. **Mc.11:23**

[7] *La **veu del Senyor** fa espurnejar flames de foc,*
[8] *la **veu del Senyor** sacseja el desert,* **Is.30:27**
sacseja, el Senyor, el desert de Cadés.
[9] *La **veu del Senyor** doblega l'alzinar* **Is.54:9-11**
i escorça les boscúries...

Assemblea

[10] El Senyor té el soli sobre les aigües diluvials,
hi seu el Senyor, rei per sempre . **Mt.8:23-27**
[11] Que el Senyor doni fortalesa al seu poble,
que el Senyor el beneeixi amb el do de la pau !
I al seu palau tot canta: ***Glòria !***

PRELUDI:

Invitació als àngels a adorar Déu.

PROCLAMACIÓ

La veu del Senyor en la tempesta i les aigües de **l'Oest**: el mar

La veu del Senyor en les muntanyes del **Nord**: El Líban.

La veu del Senyor en els deserts del **Sud** i en les boscúries: Cadès.

EPÍLEG:

L'orant "envoltat" per la majestat de Déu, no està dominat per cap por.

L'orant amb tot el firmament canta:

Glòria a Déu

Ressonàncies bíbliques del Salm 29

1/

Jb.38:7 ¿Saps qui va posar la pedra principal, mentre els estels del matí cantaven i l'aclamaven amb entusiasme tot l'estol dels fills de Déu ?

Is.6:3 Sant, sant, sant és el Senyor de l'univers, tota la terra és plena de la seva glòria.

2/

1Tm.1:17 Al rei dels segles, Déu únic, immortal i invisible, honor i glòria pels segles dels segles. Amén

Sl.148:1,2 Lloeu el Senyor des del cel, lloeu-lo en les altures, lloeu-lo tots els seus àngels, lloeu-lo tots el seus estols.

Sl.103:20 Beneïu-lo, àngels del Senyor, herois poderosos que compliu les seves ordres, sempre a punt d'obeir els seus manaments.

3/

Ex.19:16 El tercer dia, quan clarejava, va aparèixer dalt la muntanya un núvol espès; esclataren trons i llamps i es va sentir un toc de corn fortíssim... La muntanya del Sinaí fumejava tota lla... Moisès parlava i Déu li responia amb la veu del tro..

4/

Jb.37:4ss Després ve el bramul del tro, la veu de Déu majestuosa....Quan trona aquesta veu, esclaten meravelles, ell fa coses grans que no podem comprendre....

Is.30:29 Vosaltres cantareu, estareu contents, tot caminant al so de la flauta cap a la muntanya del Senyor... El Senyor farà sentir la seva veu majestuosa... Quan sentiran el crit del Senyor, els enemics s'esborronaran

5/

Sl.104:16 El Senyor assaona els arbres més alts, els cedres del Líban que ell plantà.

6/

Sl.114:4 Les muntanyes saltaren com anyells, i els turons com petits de la ramada... Estremeix-te terra davant del Senyor...

Mc.11:23 Si algú diu a aquesta muntanya: *Alça't i tira't al mar*, sense dubtar-ne en el seu cor, sinó creient que es realitzarà allò que diu, us asseguro que li serà concedit.

7/

Is.30:27 El Senyor en persona ve de lluny: és ardent el seu respir; treu fum a glopades... la seva llengua és un foc devorador.

10/

Is.54:9 Faré com en els dies de Noè, quan vaig jurar que el diluvi no inundaria mai més la terra. Ara et juro que no m'irritaré ni t'amenaçaré mai més. Ni que les muntanyes s'apartin i se somoguin els turons, el meu amor mai no s'apartarà de tu...

Mt.8:23 Tot d'una es va aixecar una gran tempesta en el llac, fins al punt que les onades cobrien la barca... Llavors Jesús es va aixecar, va increpar els vents i l'aigua, i seguí una gran bonança. Aquells homes, admirats, deien: *Qui és aquest, que fins els vents i l'aigua l'obeeixen?*

SALMO AL DIOS DEL "PASO A PASO" DE LA SALLE

Varios autores, aportación del H. Desiderio Pérez Ramos

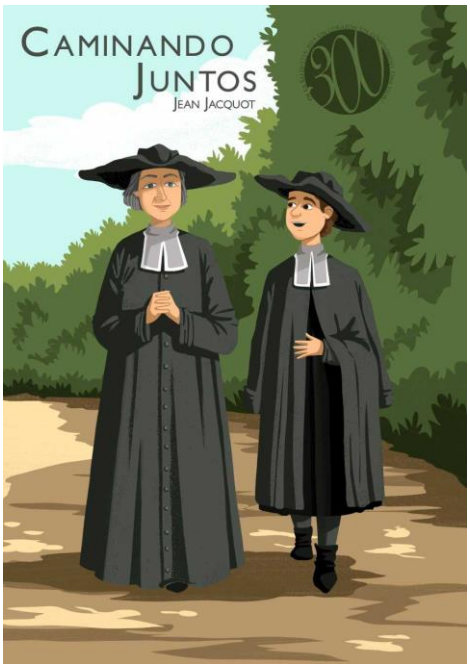

Vamos a cantar un himno agradecido al Dios que camina con nosotros, velando por su obra. Al Dios que hizo suyos los gritos, sin eco, de los jóvenes, y se acercó hasta ellos para decirles: ¡Voy a hacer algo!

Bendición al Dios, que a La Salle fue mandando señales de rupturas: en la carta de ayuda de la dama **Maillefer,** en la invitación del inquietado **Nyel,** en las radicales orientaciones de **Roland** y de Barré o en la cruda realidad de los niños de la calle.

Bendición para el Dios que fue disponiendo el alma de **La Salle** a la comunión, y su éxodo a la Calle Nueva lo llevó hasta compartir tienda y camino.

Gloria a Dios que, en las sencillas palabras desde la realidad, de los maestros, hizo a **La Salle** ponerse en sus manos y dejar atrás seguridades y apoyos de privilegio.

Gloria a Dios, que pudo enardecer tres corazones y, anclados en la fe esperanzada en la educación, juntos **Drolin, Vuyart y La Salle** decidieron quemar las naves y andar por caminos del sí sin condiciones.

Gloria a Dios, que siguió trabajando el corazón y la mente de La Salle y se inventó la noble y evangélica manera de servir al niño: la de un Hermano.

Gloria a Dios que, en **La Salle**, encontró para los pequeños: caminos de alegría y de paz, desarrollo y acertado rumbo; y a los pies de **Santa María de Liesse,** la forma de entrar al banquete de la celebración y de la fiesta.

Gloria a Dios que, en la **Parmenia** de su noche y Getsemaní, levantó y recuperó a **La Salle** con el ángel de la Comunidad, en madurez pascual.

Gloria a Dios que, en el atardecer normando de **Rouen**, en la meta final de **Juan Bautista de La Salle,** hizo posible el abrazo de las dos voluntades, mutuamente buscadas, y con ellas, las de todos los Hermanos.

Bendito el Dios de nuestra historia, el hábil pedagogo que guió a **La Salle** a ir, paso a paso, dando forma a una intuición carismática; y el que, en 300 años, mantuvo su obra a través de sus hijos, con respuestas de fidelidad creativa.

Bendito por siempre el Dios que certifica **nuestra identidad de lasalianos,** y nos une en un proyecto común de fe, fraternidad y de servicio, porque vive en nuestros corazones.

"Tú serás bendición"… "Nos pones en misión". ¿Para quién puedo ser bendición? ¿Para quién puedo ser "buena noticia"? ¿Para quién puedo ser sacramento?

Preces comunitarias: Esta es nuestra oración al Padre, hecha compromiso. Salimos de nuestra autocomplacencia y de caer en la tentación de instalarnos por haber hecho grandes cosas, para lanzarnos al futuro con audacia.

Señor, líbranos de nuestra comodidad. En este Año de Gracia, tenemos la oportunidad de salir de la rutina de nuestro derroche en bienestar, para que la salvación en dignidad de personas alcance a todos. Señor, que nuestros horizontes alcancen fronteras y periferias. Estamos sintiendo que el **"Somos La Salle"** nos hace salir para mirar más allá de nuestro rincón y aprovechar la fuerza de un nosotros en la globalización del compromiso y solidaridad.

Señor, que nuestro YO camine hacia el NOSOTROS. Nuestra oración al Dueño del campo de misión en este **año de las Vocaciones Lasalianas,** nos lleva a ver la necesidad de muchas manos con diversa identidad en la realización del carisma: **Hermanos, Colaboradores, Asociados, Agentes de Pastoral cualificados…**

Señor, que nuestras manos sepan unirse a otras manos en tu Obra. El **"Adoro en todo…"** comienza con un primer "SÍ", que nos pone en camino; pero dinámico y progresivo, que se actualiza cada día con el "paso a paso". Señor del "Paso a paso", afiánzanos en la fidelidad. "Salir de nuestra tierra" es dejar seguridades y lanzarse a tomar opciones, abrir camino en la maleza, encender luces que hagan vislumbrar salidas y senderos, hacer camino con otros…

Señor de nuestras metas, provócanos a lanzarnos. No podemos desaprovechar este Año de Gracia, para peregrinar hacia nuestro interior, echar raíces profundas… en **búsqueda del Hermano soñado por Dios y por La Salle.** Señor, que sepamos centrar nuestras búsquedas sin perdernos en la actividad.

Cántico del anciano

Aportación del G. Desiderio Pérez Ramos

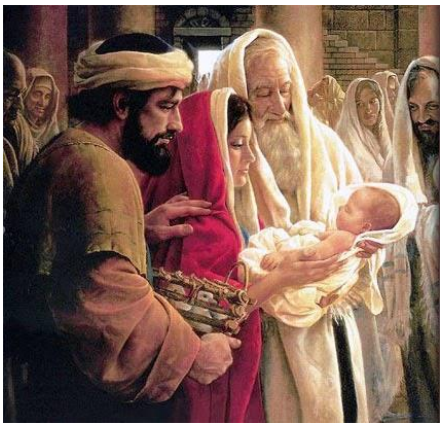

Dichoso el anciano que valora su ancianidad, porque en su atardecer sabrá dar gracias a Dios por el gran don de la vida.

Dichoso el anciano que es portador de paz y energía creadora, porque contribuirá hasta el último momento a la construcción del mundo.

Dichoso el anciano que se mantiene optimista, porque no tendrá la sensación de haber desperdiciado su vida.

Dichoso el anciano, que se acerca al sufrimiento de los demás, porque nunca carecerá de compañía.

Dichoso el anciano que no fomenta el egoísmo de vivir buscando sus seguridades, porque las encontrará cubiertas todas por añadidura.

Dichoso el anciano que viviendo su pobreza siembra alegría a su alrededor, porque conocerá el gozo de vivir.

Dichoso el anciano que acepta con mirada confiada y serena sus limitaciones, porque descubrirá la felicidad de la sencillez.

Dichosos y felices todos los ancianos que encontrándose solos y abandonados continúan amando porque se sentirán amados por Dios.

Siete frases del Papa Francisco sobre la importancia de nuestros abuelos

1.- "El anciano no es un extraterrestre. El anciano somos nosotros: dentro de poco, dentro de mucho, inevitablemente, aunque no pensemos en ello. Y, si no aprendemos a tratar bien a los ancianos, así nos tratarán a nosotros". (Catequesis audiencia general, Ciudad del Vaticano, 04/03/2015)

2.- "¡Qué importantes son los abuelos en la vida de la familia para comunicar ese patrimonio de humanidad y de fe que es esencial para toda sociedad!". (Reflexión antes del rezo del Ángelus, JMJ Río 2013, 26/07/2013)

3.- "Los abuelos son la sabiduría de la familia, son la sabiduría de un pueblo. Y un pueblo que no escucha a los abuelos es un pueblo que muere". (Encuentro Mundial de las Familias, Roma, 27/10/2013)

4.- "¡Es un gran don para la Iglesia, la oración de los abuelos y de los ancianos! La oración de los ancianos y abuelos es un don para la Iglesia, ¡es una riqueza! Una gran inyección de sabiduría también para la entera sociedad humana: sobre todo para aquella que está demasiado ocupada, demasiado absorbida, demasiado distraída". (Catequesis audiencia general, Ciudad del Vaticano, 11/03/2015)

5.- "Los abuelos, los abuelos tienen una capacidad para comprender las situaciones más difíciles: ¡una gran capacidad! Y cuando rezan por estas situaciones, su oración es más fuerte ¡es poderosa!" (Encuentro con los ancianos, Ciudad del Vaticano, 23/09/2014).

6.- "Qué bello es el aliento que el anciano logra transmitir al joven en busca del sentido de la fe y de la vida! Es verdaderamente la misión de los abuelos, la vocación de los ancianos. Las palabras de los abuelos tienen algo de especial para los jóvenes. Y ellos lo saben. Las palabras que mi abuela me dio por escrito el día de mi ordenación sacerdotal, las llevo todavía conmigo, siempre en el breviario, y las leo a menudo, y me hacen bien" (Catequesis audiencia general, Ciudad del Vaticano, 11/03/2015).

7.- "Los ancianos son una riqueza, no se pueden ignorar, porque esta civilización seguirá adelante sólo si sabe respetar su sensatez y su sabiduría" (Catequesis audiencia general, Ciudad del Vaticano, 04/03/2015).

El llamado de reflexión del Santo Padre

Y más que una frase, es un llamado de atención a todos nosotros, a la sociedad entera que a veces nos olvidamos del tesoro que existe en cada uno de estos abuelos y abuelas, sobre todo aquellos que viven en hogares de retiros y de cuidados.

"**¡Es feo ver a los ancianos descartados, es una cosa fea, es pecado!** ¡No nos atrevemos a decirlo abiertamente, pero se hace! Hay algo vil en este acostumbrarse a la cultura del descarte. Pero nosotros estamos acostumbrados a descartar a la gente".

El buque zarpará en julio y se espera que atienda a más de 700.000 personas

'Papa Francisco': el barco-hospital de la solidaridad y el Evangelio surcará el Amazonas

Jesús Bastante

Éste es el barco-hospital del Papa en el Amazonas.

Es el hospital más completo de todo el Amazonas. Y, como no podía ser de otra manera, será... un barco. El barco 'Papa Francisco' tiene 32 metros de eslora, y **desde julio llevará atención sanitaria (y Evangelio) a más de 700.000 personas de esta zona de Brasil,** que sólo tienen contacto con el exterior a través del gran río.

Contará con equipo especializado de oftalmología, odontología, cirugía y laboratorio de análisis, e incluirá una enfermería, una sala de vacunación y maquinaria para radiografías, ecografías, mamografías y exámenes de electrocardiogramas

El barco-hospital, que saldrá del puerto de Óbidos, dispone de instalaciones para diagnóstico, tratamiento, hospitalización y prevención en medicina. Además, contará con equipo especializado de oftalmología, odontología, cirugía y laboratorio de análisis, e incluirá una enfermería, una sala de vacunación y maquinaria para radiografías, ecografías, mamografías y exámenes de electrocardiogramas.

Su tripulación está compuesta por diez personas (incluido un religioso), y una veintena de voluntarios sanitarios y paramédicos. El proyecto surge de la iniciativa de la Fraternidad de San Francisco de Asís en la Providencia de Dios, y su rama de laicos.

"¿Estás en el Amazonas? Entonces tienes que ir"

En un primer momento, el 'Papa Francisco' prevé visitar un millar de puntos del Amazonas. El nombre del buque viene tras una conversación entre el Pontífice y el hermano **Francisco Bellotti**, religioso franciscano y fundador de la fraternidad, durante la **Jornada Mundial de la Juventud de Río de Janeiro**, en 2013.

Cuando el Santo Padre le preguntó por la presencia de esta rama franciscana en las zonas amazónicas, el religioso le respondió con una negativa. **"Entonces, tienes que ir"**, le contestó Bergoglio.

Así, se puso a trabajar en esa petición del Papa. Con el tiempo, **"percibimos que la población que vive en las orillas del río tenía dificultades considerables para llegar a los hospitales"**, cuenta a Fides. Por lo tanto, la alternativa era **que el hospital fuera a donde estaban esas personas.**

Para el hermano Francisco, **la nave del hospital fue diseñada por el corazón de Dios**. "No sabía de dónde venía, ni cómo ni cuándo. Pero sabía que estaba en el corazón de Dios. **Hoy es una realidad y tiene un rumbo**: el corazón de todos los trabajadores de las comunidades costeras del río Amazonas ".

Tercer taller bíblic del curs 2018-2019

LES PARÀBOLES (III)

27 abril 2019

Joaquim Malé

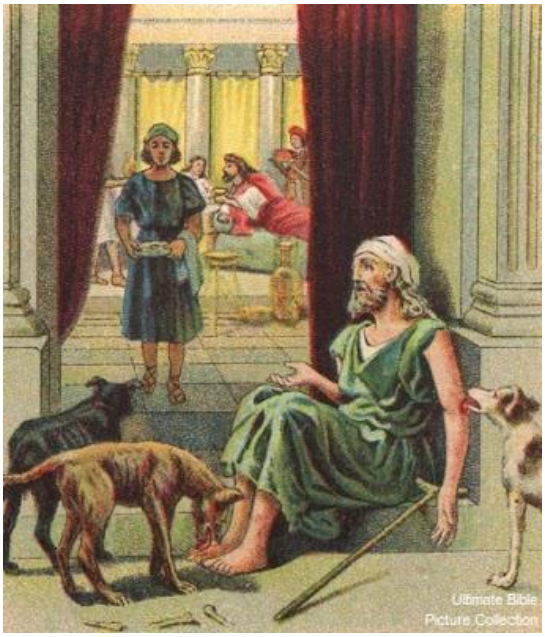

En la darrera sessió vam capbussar-nos en dues paràboles. La primera, que ens va ocupar la primera part (10.00 – 11.30), és la paràbola que trobem en Lc 16,19-31, coneguda com la paràbola del ric i Llàtzer.

Es tracta de l'única paràbola dels evangelis on Jesús anomena un personatge pel seu nom; i no és un nom qualsevol. Llàtzer prové de l'hebreu Eliezer, que significa 'Déu salva'. I és que, davant l'actitud manifestament hedonista del ric –que és l'exemple d'aquell qui s'ha convertit en déu de si mateix–, que passa per deixar morir fins i tot aquell qui demana engrunes a la porta de casa seva, només Déu podrà ser el qui s'apiadi i s'encarregui del pobre Llàtzer. La seva ànima, un cop traspassat, es reclinarà sobre el pit mateix del pare Abraham, mentre que el ric egoista patirà turments a l'infern.

La seva actitud és d'una ceguesa moral increïble, però que ens interroga a nosaltres mateixos en el si de les nostres vides: què faríem, nosaltres, davant del patiment infinit i insuportable de Llàtzer?, què fem, com a societat, davant els menys afortunats? Són preguntes que ens interpel·len com a individus i com a societat, i que ni són banals ni ens excusen de la nostra responsabilitat com a *hortolans* del jardí comú.

En la segona part (12.00 – 13.00) vam ocupar-nos d'una altra paràbola: Lc 18,1-8 (el jutge i la viuda). Es tractava de veure com l'actitud immoral del ric es reprodueix en altres situacions. En aquest cas, un jutge (ni més ni menys) que no fa la seva feina i que només actua per evitar un perjudici propi. Novament l'egoisme encarnat. La reflexió que se'n deriva és sobre la fortalesa de la pregària i l'esperança en la salvació. Ni l'hora ni les condicions d'aquesta ens han d'importunar en el nostre camí vital: la pregària i la fe en la Paraula han d'enfortir-nos per a pregar, com fa el salmista, de nit i de dia, persistentment, perquè la vida és un regal que cal agrair i la justícia una promesa que cal esperar amb il·lusió.

* * *

El jorn va cloure amb un dinar de germanor que va fer les delícies dels participants en un veritable àgape, gosaríem dir, com els que a Jesús li agradaven.

"Lo que hay que temer no son las arrugas, sino las manchas"

Aquilino Bocos: “La reforma de la Iglesia es mucho más que los cambios en la Curia romana”

Jesús Bastante

“Quizá hemos cultivado una imagen de la Iglesia demasiado idealizada. Sin mancha y sin arruga y, sin embargo, a la vez, es infiel y pecadora”, cuestionó el cardenal claretiano

“El Papa quisiera meter a toda la Iglesia a hacer ejercicios espirituales”

“Bergoglio tiene clara la vía a seguir: caminar juntos (sinodalidad), y una categoría medular, usada en Aparecida, la 'conversión pastoral'”

“La reforma de la Iglesia es un proceso espiritual y misionero”, recalcó Bocos, quien abundó en que “la reforma, para él (Francisco), es un proceso de crecimiento y, sobre todo, de conversión”

El Papa es uno de los que construyen molinos en medio de un mundo en cambio y en una Iglesia en permanente salida para anunciar la gozosa alegría del Evangelio (…). La opción es por generar procesos y no por ocupar espacios”

Sólo se construye desde la diferencia, y abriéndose a la universalidad

Es lo que está haciendo el Papa Francisco”. ¿Cuáles son las raíces de la propuesta de reforma del Papa para la Iglesia? ¿Cuáles sus claves? El cardenal **Aquilino Bocos** trazó algunas de ellas en una vibrante conferencia que sirvió como cierre a la mañana del viernes en la 48 Semana Nacional para Institutos de Vida Religiosa del ITVR.

En un aula Ángel Herrera abarrotada, el purpurado claretiano colocó **Aparecida y el Concilio Vaticano II** entre los ejes, sin olvidar que “lo más importante es que es jesuita. Es como si quisiera meter a toda la Iglesia a hacer ejercicios espirituales”, glosó.

¿Por qué es relevante esta reforma? Porque “quizá **hemos cultivado una imagen de la Iglesia demasiado idealizada.** Sin mancha y sin arruga y, sin embargo, a la vez, es infiel y pecadora”. Y es que, añadió Bocos, “la Iglesia está llamada a una reforma continua porque quienes la integramos y caminamos por este mundo somos limitados y pecadores”.

Caminar juntos, convertirnos juntos

"El Papa Francisco habla de reforma tratando de afrontar los desafíos que experimenta la Iglesia como sujeto evangelizador en un mundo convulsionado por la crisis antropológica, ética, estructural, política y cultural", comenzó el padre Aquilino, quien insistió en que Bergoglio "tiene clara la vía a seguir: caminar juntos (sinodalidad), y una categoría medular, usada en Aparecida, la 'conversión pastoral'".

"La reforma de la Iglesia es **un proceso espiritual y misionero"**, recalcó Bocos, quien abundó en que "la reforma, para él (Francisco), es un proceso de crecimiento y, sobre todo, de conversión". Porque "lo que hay que temer no son las arrugas, sino las manchas".

Para comprender a Francisco hay que remontarse a Bergoglio, el jesuita, el argentino, el lector de autores como Lucio Gera, Alberto Methol Ferré, Juan Carlos Scannone, o europeos, como Henri de Lubac, Yves M. Congar, Gaston Fossard, Michel Certeau, Hans Urs Von Balthasar y Romano Guardini.

Armonía de las diferencias

Sinodalidad, Concilio, Latinoamérica, alegría, misericordia, conversión, periferias... "La reforma ya se está poniendo en marcha", declaró Bocos, quien insistió en la necesidad de comulgar con la "armonía de las diferencias"

La creación del Grupo de los 9, en la nueva forma de llevar los Sínodos Eclesiales... la Iglesia ya está "en dinámica de la reforma". Una reforma en la que el Papa "apuesta por los procesos".

"El Papa es uno de los que construyen molinos en medio de un mundo en cambio y en una Iglesia en permanente salida para anunciar la gozosa alegría del Evangelio (…). La opción es por generar procesos y no por ocupar espacios". Esta es la clave de bóveda, junto a la sinodalidad.

Meter a Cristo dentro de la Iglesia

No tanto reformar porque sí, sino "meter a Cristo siempre más dentro de la Iglesia", y hacer operativos los cuatro principios de ésta: 1) El tiempo es superior al espacio. 2) La unidad prevalece sobre el conflicto. 3) La realidad es más importante que la idea. 4) El todo es superior a la parte. Sobre estos principios se ha escrito abundante y ampliamente, aplicándolos a la reforma de la Iglesia.

¿Cuál es el papel de la vida religiosa en esta reforma? Involucrarse, ser "levadura en la masa, la de la sal que saborea, la de la aurora que se adelanta al alba y, de pronto, amanece. Sólo quien esté vigilante desde la fe, apreciará que es novedad silenciosa".

Autorreferencialidad

Como afirma el lema de estas jornadas, "la reforma nos pide ser vino nuevo y odres nuevos", señaló Bocos. Por ello, es preciso "reconciliarnos con la realidad, que es emergente", sin "narcisismos y sin caer en la auto-referencialidad".

"Hemos de ver en cada persona, en cada comunidad, en cada uno de los institutos, el derroche de gracia que el Espíritu ha derramado. Hemos de apreciar el dinamismo misionero que se puede comprobar en los cinco continentes", subrayó el purpurado claretiano.

Una reforma que "nos urge a priorizar", a "ensanchar el horizonte, hacer camino y evitar toda tentación a dejarse a arrastrar por la cultura del consumismo", donde

"los religiosos debemos dar prioridad al Evangelio y al Espíritu frente a nuestras cavilaciones; a las personas antes que a las estructuras; a lo carismático a lo institucional; al testimonio que a la irrelevancia; a lo comunitario que a lo individual; a la calidad que a la cantidad; a la profecía que a la indiferencia; a los procesos que al inmovilismo y al liderazgo de servicio, participativo y misericordioso, que al gobierno directivo, regulador y eficacista".

Opción por los pobres, vuelta a los raíces

Y, sin duda, una “opción inequívoca e irreemplazable por los pobres”, porque “aludir a la pobreza es señalar el dinamismo más eficaz de la reforma en la Iglesia y en la vida consagrada. Es un punto sobre el que nos sobran palabras y nos faltan hechos”.

“La vuelta a la raíces es lo más revolucionario”, incidió Bocos. “Vivir en las raíces no es remitirse al pasado, sino al núcleo interior donde el presente se proyecta hacia el futuro”.

¿Cuáles son los sueños del Papa sobre la Iglesia? Muchos, según el purpurado, “pero comenzó a caminar, a edificar y a confesar”. Y ahí “tienen un puesto los **consagrados con los que cuenta para edificar la Iglesia**, para colaborar en el 'hospital de campaña' y para que a nadie le falte la luz del Evangelio”.

No sólo una élite

“Quiere ensanchar la tienda porque en ella han de caber todos los hombres y no sólo una élite. Nos necesita capaces de conjugar la profecía, la proximidad y la esperanza en medio del Pueblo peregrino”, resaltó.

“Solemos argumentar: si el Papa pide una Iglesia en salida, los consagrados, en tanto que miembros de la Iglesia, debemos secundar esta invitación. Más que secundar, hemos de adelantarnos”, insistió. “El Papa nos previene de la tentación de la supervivencia, que nos hace reaccionarios y miedosos”.

Las preguntas claves, recalcó Bocos, que nos pide esta reforma siguen siendo: “¿Estamos donde no debíamos estar y sobramos? ¿No tendríamos que estar allí donde las necesidades son más apremiantes y, por lo mismo, lanzarnos en su ayuda?”

Entre todos hacemos la Iglesia

“El Papa nos quiere ver en las periferias no sólo geográficas, sino existenciales”, como hizo Jesús. “En su ministerio no perdió la cercanía con el pueblo, con las multitudes, y con cada persona. Esta es nuestra referencia y nuestra pauta de comportamiento”.

“Entre todos hacemos la Iglesia. **Cada uno aporta su diferencia y creamos la polifonía y el poliedro**”, subrayó el cardenal, quien recordó que “formamos la Iglesia hombres y mujeres; con distintos carismas y ministerios; Pertenecemos a distintos pueblos y hablamos lenguas diferentes. La diversidad, el pluralismo, no entorpece la armonía. La integración puede resplandecer y hacer gozosa la comunión”.

Liderar la reforma

Para concluir, el padre Bocos animó a la vida consagrada a “liderar la reforma”. “Los procesos que reforman nuestra vida consagrada necesitan líderes que tenga un corazón, como Jesús, pobre, humilde y que se entreguen totalmente a los demás; que se pongan a lavar los pies a sus hermanos y ejerzan de buenos samaritanos. Así será creíble y dará seguridad de que se puede contar con él”.

“La reforma de la Iglesia que plantea el Papa nos lleva a una nueva “evangélica testificatio”. **Que la vida consagrada sea un signo que atrae y remueve, un signo que alumbra y guía**; un ejemplo de entrega a los demás”.

“Cuidemos el don que se nos ha dado y hagámoslo fructificar para ser: Testimonio de gratuidad y de gratitud; testimonio de fraternidad y de solidaridad y testimonio de anuncio alegre del Evangelio. Se nos ha dado un don para rejuvenecer la Iglesia y para que ésta sea la casa de todos los hombres; donde los pobres se encuentran a gusto; donde asombra la armonía y se goza la comunión y donde se respira la alegría del Evangelio”

Una opinió

CARTA AL CENTRE DE PASTORAL LITÚRGICA

Preguem per les vocacions sacerdotals i religioses, *NOMÉS?*

G. Jaume Pujol i Bardolet

A l'atenció del Centre de Pastoral Litúrgica

Molt respectuosament em permeto fer el següent suggeriment. Haig de dir que cada vegada que en les pregàries de la Missa sento *"Preguem per les vocacions sacerdotals i religioses"* em queda *un ai! al cor.* Perquè no afegir-hi *"les vocacions al matrimoni?".*

Em dóna la impressió que pensem molt en les vocacions, sacerdotals i religioses, dites tradicionalment *'específiques'* i molt poc en les vocacions al matrimoni, que també són específiques. Considero que pel baptisme tots els cristians estem al mateix nivell i no hi veig graus de superioritat dels uns respecte dels altres. És fonamental que tots visquem la nostra consagració baptismal des de la vocació a la que Déu ens crida. Uns amb el ministeri presbiteral, d'altres en la vida religiosa que *"pertany intangiblement a la vida i santedat de l'Església" (LG 44d),* i d'altres des del matrimoni que es fonamenta sobretot en un sagrament. Jo em demano perquè no ajudem als casats en la nostra pregària? L'Església dedica al menys un dia de pregària cada any per les vocacions sacerdotals i religioses i per a mi és incomplet.

I LES VOCACIONS AL MATRIMONI?

Permeteu-me que segueixi ben sincerament amb el meu pensament. *"Vocacions específiques"* no són solament les sacerdotals i religioses, també ho són les de matrimoni. Per altra banda jo admiro el matrimoni: el que suposa l'estimació i fidelitat durant tota la vida i l'educació dels fills, que tant poden ser causa de satisfacció com de serioses preocupacions. Tots nosaltres hi tenim molt a aprendre de la fidelitat al matrimoni. El fet de pregar per les vocacions sacerdotals i religioses silenciant les vocacions al matrimoni, em ressona com un oblit dels laics i com una certa afirmació de superioritat de la nostra part, i com una encara normal continuïtat en conservar els laics, d'alguna manera, en minoria d'edat, com s'ha fet al llarg dels temps i així ho confirmava, encara que fa temps, el Cardenal Gasparri.

Crec que els laics han de prendre consciència de la seva vocació al matrimoni i se'ls en-hauria de parlar tenint en compte tot el bagatge d'orientació des del sagrament corresponent.

Poso aquestes reflexions a la vostra consideració i em sentiré content si les trobeu oportunes per treure'n alguna resposta. Afegeixo que si s'hi afegeixen les vocacions al matrimoni, m'evitareu aquest ai! al cor que em queda sempre quan sento pregar per les vocacions sacerdotals i religioses.

Per tant, la meva proposta és que "cada vegada que es pregui per les vocacions sacerdotals i religioses s'hi afegeixin també les vocacions al matrimoni, perquè no? Cadascuna té la seva pròpia especificitat. Tots fem part de la mateixa Església.

El que us dic no m'impedeix de valorar la feina que feu i el molt que ens ajudeu en la nostra pregària i en viure el nostre cristianisme. Gràcies.

RESPOSTA REBUDA DEL CENTRE DE PASTORAL LITÚRGICA

Benvolgut Jaume:

En primer lloc demanar-te disculpes pel retard en la resposta. El motiu és que vas adreçar el correu al president del CPL, les persones que el van rebre li van reenviar al president i el president me l'ha reenviat a mi, com a director de la revista Missa Dominical... i aquest itinerari ha tardat unes setmanes.

En segon lloc agrair-te la confiança i suport a la nostra publicació.

Comparteixo plenament la teva reflexió. El motiu pel qual sovint proposem una pregària per les vocacions sacerdotals i religioses no és perquè considerem que aquestes siguin superiors a les altres, sinó perquè ara per ara en l'Església vivim de forma especial la seva escassetat. T'he de dir, per cert, que intentem evitar la paraula "sacerdotal" i preferim parlar de vocacions al ministeri ordenat, perquè aquí també s'hi inclouen les diaconals, que de vegades també ens diuen que les troben a faltar. Per altra banda, tots els batejats som sacerdots. També fem sortir de vegades les vocacions a la vida monàstica, missionera... totes són igualment importants, i evidentment també les vocacions matrimonials i totes les vocacions laïcals.

Tindrem en compte el teu suggeriment, amb el benentès que quan preguem per les vocacions no podem fer la llarga llista de tots els adjectius en una sola pregària. Però sí que intentarem que totes surtin de tant en tant.

Moltes gràcies, i Bona Pasqua!

Xavier Aymerich, director de MD

RESPOSTA D'AGRAÏMENT AL CENTRE DE PASTORAL LITÚRGICA

Bona tarda Xavier:

Moltes gràcies per la resposta al meu suggeriment sobre les vocacions al matrimoni. Estic d'acord amb tot el que dius. Jo mateix, sempre que puc, evito la paraula sacerdot i la substitueixo per prevere, igualment la de Celebrant de l'Eucaristia per President de l'Eucaristia.

Comprenc que es facin pregàries per les vocacions al ministeri ordenat i les religioses degut a la seva escassetat, però també penso que hi ha molta escassetat de vocacions al matrimoni: pocs casaments per l'Església, casaments civils, persones que s'ajunten, divorcis, separacions, etc. No veig que es tinguin massa en consideració les vocacions al matrimoni; es dirà que es fa preparació prematrimonial, però... ¿i després? Certament que hi ha grups de matrimonis que s'ajuden mútuament amb els seus Consiliaris, però no sé si és suficient. En fer pregàries per les vocacions al ministeri sacerdotal i religioses em produeix la sensació que ens situem al centre de l'Església i que no es té prou en consideració les vocacions seglars. Això crec que és una llacuna a nivell d'Església.

He volgut explicitar una mica el meu pensament sobre el particular.

Reconec que en el vostre Centre de Pastoral Litúrgica feu molt bona feina, tant pel que respecte a la Missa de cada dia (que s'ha difós molt), com en d'altres aspectes. Enhorabona!

Salutacions ben cordials,

G. Jaume Pujol i Bardolet

Comiat al Cementiri en el decés del G. Antoni Vallejo

G. Miquel Xancó i Roca

Amic i Germà Antoni:

Ahir al vespre, mentre sopaven a la comunitat de La Salle Bonanova, parlàvem de tu.

Uns Germans recorden la teva etapa a l'Aspirant d'aquí a Cambrils als 14 i 15 anys i deien que erets un xicot intel·ligent i despert que vas ser capaç de fer en un sol curs escolar dos anys de Batxillerat. i amb bones notes.

Altres varen incidir que erets un noi senzill, amb caràcter amable i optimista.

Altres recordaven la teva etapa esportista com el tennis, el ping pong, o l'esqui. I destacaven com a fet significatiu que acompanyaves els nois i noies a Lourdes, o a Irlanda, i estaves sempre a l'aguait i a disposició de tothom

En la teva etapa com educador, que era la teva autèntica vocació, recordaven que preparaves molt bé las classes. Recordes a les famílies que volien que els seus fills vinguessin a les teves classes de matemàtiques per la teva didàctica i dedicació? Sempre atenies als més endarrerits i dèbils. Els feies recuperar l'autoestima, la seva vàlua, que t'expliquessin els seus problemes i dificultats. Aquí és on es veia la teva gran humanitat. Els ajudades sempre a superar les seves dificultats. Quan et vas retirar de l'ensenyament oficial, encara vas seguir oferint classes de suport i de recuperació. Sempre interessat i al servei de l'alumne necessitat.

Altres Germans han recordat la teva entrega al voluntariat i a Finestra Oberta, acompanyant els grups de joves a les Germanetes de la Caritat els diumenges o a Lourdes.

Eres puntual i fidel a la pregària. T'agradava presidir la pregària comunitària i a fer les suplències sempre que feia falta. Sabies aportar un clima sa, positiu i saludable a la comunitat, fins i tot amb el teu bon humor i el teu caràcter juganer. T'agradava fer col·leccions de pedres, de cristalls, de música. I sempre que sorties d'excursió no deixaves de comprar mai un detall per la teva germana.

Antoni, al final de la teva vida vas ser generós i vas voler acomiadar-te dels Germans en comunitat. Aquells que t'hem acompanyat ho saben prou, pel teu dolor callat , el teu silenci sonor o la teva música interioritzada.

En la nostra col·lecció d'icones lasal·lianes, perquè també nosaltres fem col·leccions úniques, avui n'hi hem posat una que porta un mocador d'excursionista que camina amb peus dèbils i febles però amb pas ferm i l'esperit serè. Gràcies Antoni pel teu testimoni.

CARTA OBERTA AL GERMÀ ANTONI VALLEJO MARTÍN

G. Ramon Font i Serra

Antoni, Germà i Amic entranyable!

Quants records, quantes vivències em venen a la memòria amb motiu del teu traspàs a la llar pairal del cel! Seixanta-dos anys ha durat la nostra amistat, sempre viva, cordial i fraterna des d´aquell llunyà setembre de 1957 quan jo vaig entrar a l'Aspirantat de Cambrils.

Tu hi eres des del 21 de gener de 1956 i a l´arribar em va cridar l´atenció que tothom parlava de "los diez héroes". Tu eres un d´ells, en Saturnino un altre... I en què consistia la teva heroïcitat? Doncs, en haver fet el 3er curs de Batxillerat durant els tres mesos d´estiu i aprovar-lo amb notes excel·lents...

Ràpidament em vaig donar compte de que eres un "heroi" en molts aspectes... Heroi en bondat, saviesa, energia, treball, alegria, sinceritat, solidaritat, esportivitat... Tot un conjunt de qualitats que sempre van estar a disposició de tantes i tantes persones que han conviscut amb tu.

Eres una persona fidel als teus ideals, fidel a la pregària, sense sensibleries ni misticismes, però sempre fidel...

Recordes que, a vegades, ens en rèiem d´algun místic de la tanda que semblava que fins i tot s´enlairava??? Una mica "dolentots" sí que èrem, eh...

Fidel i sempre a la nostra vocació de Germans de les Escoles Cristianes! Has estat a tot arreu i sempre un home de classe, classe, classe... L´ensenyament ha estat una de les teves principals i importants ocupacions que no vas deixar mai.

Gran professor de matemàtiques. Alegre, cordial, exigent, atent... envers tots els teus alumnes que han gaudit del teu gran mestratge com a mestre, educador, amic...

Fidel als amics. Els valoraves, els defensaves, mai els criticaves, sempre parlaves bé de tothom, tot i que jo més d´una vegada t´empenyia a dir quelcom negatiu d´algú... Ramon, calla, no siguis dolent em deies...

Vas ser sempre un gran esportista: futbol, tenis, ping-pong, atletisme, ciclisme, excursionisme, eskí... Recordes aquells partits de futbol als camps de les Delícies? Tu, en Saturnino, Ceferino, Girón, Farrés de porter...

No recordo ben bé de què jugaves, ho he consultat al G. Ceferino i m´ha dit de mig-defensa, perquè ja saps que la nomenclatura esportiva la desconec quasi totalment... com també era ben nul·la la meva capacitat com a jugador... Jo jugava de "medio estorbo", i tu i sobretot en Saturnino em renyaveu... "Quin desastre" deies...

Ah! Em descuidava d´en Manel Jaime, un gran defensa en el terreny de joc... grasset com estava... Dóna-li una forta abraçada i molts records!

Podria seguir... són tants els records i tots ells bons... Hi haurà ocasió de fer-ho amb la teva biografia que amb tanta il·lusió he començat a fer.

Antoni, moltes vegades en les nostres xerrades m´agradava recordar-te les grans qualitats que tenies - que tens - Tu em tallaves sempre i em deies: "calla, calla, no diguis tonteries..."

No, Antoni... res de tonteries. La teva vida ha estat, per a tots, un gran do. En aquests moments i públicament et vull dir: Moltes gràcies Antoni per la teva cordial amistat, per la teva ajuda i consell en moments difícils, per fer-me sempre costat i valorar-me. Mai, mai, mai t´oblidaré!

Has arribat ja al "cim" on tot és llum, pau, felicitat... Llum, pau, felicitat ben merescudes! Hi has arribat en vigílies de la festa de l´Ascensió del Senyor.

La teva bona mare portava aquest nom. Quin retrobament més bonic el que hauràs tingut amb ella, amb el teu pare, i tants i tants Germans, familiars i amics... Molts records a tots!

"Si tu vas al cel fes-m´hi un bon lloc" diu la cançó. Antoni des del teu "bon lloc" dalt del cel recorda´t de la teva família, de tots i fes-nos un lloc per quan ens arribi l´hora.

Una abraçada forta, sentida, càlida, sincera, cordial del teu amic!

A L'ESTIMAT GERMÀ ANTONI

G. Jaume Palom i Izquierdo

Dono gràcies a Déu pels diversos moments que vàrem compartir.

Quatre setmanes al petit noviciat de la Casa Sant Josep. Recordo que em vas felicitar pels dos gols que vaig marcar el dia de Sant Pere de 1958. Eres discret i suau a l'hora d'ajudar-me tot i que no eres el meu àngel custodi oficial. Aquells dies foren els primers que vivia fora de casa continuadament, fins el 26 de juliol de 1958. Amb poques paraules i somriure cordial em posaves en línia.

El mateix em va passar al Noviciat del 21 de juny de 1959 al 26 de juliol de 1960. L'esport favorit era el futbol... Passaves bé la pilota als qui no en sabíem prou... A l'Advertència eres mestre en dir els teus punts de vista sense ferir.

Quelcom semblant em va passar a l'Escolasticat: del 2 de juliol de 1961 al 8 d'agost de 1962 1962. A Les Delícies em cridava l'atenció la rapidesa del teu futbol i la saviesa de les teves llargues i precises passades com les de Gonzalvo III. A l'estudi i a classe eres molt ràpid i quan donaves un ajut a un Germà ho deies clar i en pocs mots i una rialla introductòria, i això no t'era difícil. I et guanyaves l'atenció i l'apreci.

Al Seminari Conciliar de Tarragona férem plegats el recés de trenta dies: De sant Pere a sant Jaume. Junts férem la professió perpètua el 25 de juliol davant del Santíssim abans de Missa a aquesta Casa de S. Josep. No cridaves l'atenció però sempre hi eres en tot, també a les excursions a Montblanc, Poblet, Salou, a la Catedral. Quan calia eres seriós i ferm en les teves activitats, en l'esbarjo joiós però sempre, 'virtus in medio'...

En la meva estada a Sant Gervasi 2008-2013 vaig adonar-me del prestigi que tenies amb els teus alumnes grans de Matemàtiques i el paper en cohesionar els equips docents. El fet de trobar-me algunes tardes de diumenge a l'estació de Ferrocarrils del Putxet, va ser l'ocasió de conèixer el teu sentit filial per acompanyar la teva mare malalta a Sant Cugat del Vallés. Dinar els diumenge a Les Orenetes al teu costat era sortir doblement content pel menjar i per la teva companyia...

A l'agost de 2017 plegats renovàrem la professió Perpètua, les Noces d'or. El G. Josep Ribera ha estat el primer en fer el cim pasqual.

Al migdia del 27 de maig d'enguany acompanyava un Germà en carret de rodes al menjador de la infermeria. La porta de la seva habitació estava mig oberta. Estava adormit però respirava amb dificultat. En acabar jo el dinar amb la comunitat vaig pujar corrent a la infermeria. Vaig entrar a la seva habitació. Em semblà que respirava amb molta suavitat. Tenia els llavis nets i humits. Però no advertia que la seva respiració només era en la meva imaginació. Sortí de l'habitació i la infermera Senyora **Virgínia** em digué: - *"Acaba de morir".* Vaig entrar de nou en un breu comiat visual i ràpidament vaig comunicar al nostre Director G. **Morer** l'inici de la nova etapa pasqual **... durant tota la vida. Amén.**

Gràcies Senyor, Gràcies Antoni Vallejo Martín

EXTRET DE L'HOMILIA DEL G. JOSEP CANAL I ALAVEDRA

Viure, com el Germà Toni, segons el projecte de Déu, ens dóna i comunica aquesta Esperança:

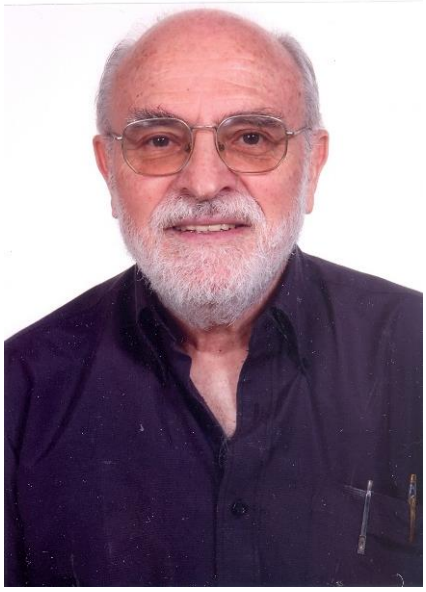

Déu no ens abandona, Déu ens comunica una vida Plena... i aquesta ha estat la missió del Germà Toni, ser testimoni i senyal profètica de l'amor de Déu envers els joves, els Germans i professors i professores amb qui ha treballat. El Germà Toni també ha comunicat vida.

El Germà Toni aquests darrers anys ha patit molt en el seu cos, però desenganyem-nos, el cos no ho és tot, ni tampoc és el més important de la persona. El que és important és tot el que ell hagi estimat, la manera com hagi viscut. I ho dèiem abans, el Germà Toni ha viscut segons el projecte de Jesús...

Problemes cardíacs, (Toni, tenies un cor molt gran) i altres complicacions mèdiques van aconsellar el seu trasllat a aquesta casa de Cambrils on sempre ha estat acompanyat pel personal de la infermeria i pels Germans de la comunitat. En aquesta casa, combinava l'esperit proper i dialogant que l'ha caracteritzat durant tota la vida, amb moments de tranquil·litat, silenci i pau tot escoltant bona música, però sempre ha tingut una paraula d'agraïment per cada una de les visites i per totes les atencions que ha rebut.

Que el Senyor aculli al nostre Germà i que tot el que ha fet en aquest món ens estimuli a seguir més fidelment Jesús. Ha estat un gran professor de matemàtiques, un amic dels joves, un bon esportista, un amic del diàleg i la fraternitat. El trobarem a faltar.

Toni, des del Cel ensenya'ns matemàtiques d'aquelles que sempre ens fan sumar, mai restar, d'aquelles que fan créixer i no minvar, i que les partides de tennis que facis al cel siguin per ensenyar-nos a passar una i altra vegada la pilota-regal de la fe, de la fraternitat i del servei.

De los encuentros al ENCUENTRO

H. Ceferino Catalán Murciano

¡Cómo cambian las cosas con el paso del tiempo! Antes, al jugar a fútbol le llamábamos *"encuentro"* y no *"partido"*. Así era. De ambos términos yo prefiero *encuentro* por lo que tiene de entendimiento y comunión en muchos aspectos, frente a *partido* que mira más bien hacia uno mismo o a un grupo, y cuida su parte más individual, más parcial.

Con el H. Antonio Vallejo no he convivido en comunidad, aunque sí tres años en las casas de formación: un año en el Aspirantado, otro en el Noviciado y finalmente otro en el Escolasticado estudiando el Magisterio. Tiempos jóvenes de formación en los que se ponían las bases de nuestra personalidad y se asimilaban sus condiciones.

En la casa de formación, a pesar de tener muy estructuradas las relaciones personales: -tratarse siempre de usted, fuera cual fuera la edad-, -evitar a toda costa aquellas "*amistades particulares*", -guardar profundo silencio en todo momento no recreativo…; digo, pues, que estas limitaciones, no fueron lo suficientemente decisivas para impedir que naciera y arraigara en nosotros una profunda amistad.

Una de las oportunidades eran los "**encuentros"** -léase partidos de fútbol. Encuentros que son escuela y taller donde se aprenden y forjan muchas cualidades y virtudes que acompañarán a cada uno en su actuar vital, profesional y religioso. Sí, encuentros en los que cada uno ponía en evidencia su personalidad incipiente o ya asentada y de la que daría siempre muestras de su manera de ser.

Al escribir estas líneas no pretendo, por lo tanto, resaltar el acto recreativo y lúdico del deporte, sino el ejercicio y manifestación de muchos elementos constitutivos de la personalidad de los que participaban en ellos.

Me dirijo a ti, TONI:

Recuerdo aquellos *encuentros* que ya se iniciaban en la elección de los jugadores del equipo. Con mucha frecuencia tú eras el propuesto como capitán para elegir, por turno, a tus componentes de equipo; **tu psicología** ya te llevaba, a veces, a elegir no al mejor, sino al que podía conjuntar al equipo y darle cierta solidez. (Ya comienzas con el primer tanto de la goleada).

Cuando íbamos en el mismo bando, no había problema: ¡qué bien nos entendíamos, en las victorias y en las pequeñas derrotas! Lo sabroso de esto era el **entusiasmo y entendimiento** que en ellos poníamos. Anota dos tantos.

Cosa diferente era cuando estábamos en equipos opuestos. Entonces nos tratábamos de igual a igual, buscando ser el **más fuerte y hábil**. Yo siempre encontré en ti una roca pequeña pero dura, un escollo que

había de tener muy en cuenta. Pegado, rápido y lleno de nervio, me resultabas muy difícil de quitárteme de encima; y a veces lo conseguías porque, si no era con las manos y codos -grandes auxiliares tuyos-, era con el golpe a la espinilla con tus entradas impetuosas y sin consideraciones, lo que fomentaba algunas miradas de reojo. Pero de ahí no pasaban. Pequeñas fricciones se pudieron dar en los encuentros de fútbol, pero nunca aprecié en ti un espíritu de enfrentamiento y revanchismo; al contrario, te mostrabas **conciliador y comprensivo**, defendiendo lo que tú creías que era justo. (Sigue sumando).

Todo esto sucedía no por patoso, sino por **decidido y entregado** al papel de marcaje. Digo esto no para echártelo en cara. Nuestra estatura no era preocupante para los delanteros, pero sí **la astucia, habilidad, entusiasmo, tesón y rapidez**. (Mira, más cosas que aprender de nuestros encuentros).

Hasta que no sonaba el pitido final, tú, Toni, animabas mucho a todos, -gran optimismo- a pesar de los resultados, a veces, muy adversos. Por eso yo te admiraba en tu tenacidad y constancia; virtudes que entonces y más tarde pusiste en evidencia, por ejemplo, en tus estudios. Luchaste contra las circunstancias para sacar con buenas notas los estudios, tanto de Bachillerato como del Magisterio y, aun dando clase, tus estudios universitarios llegaron a buen fin: **optimismo, tenacidad, constancia en el trabajo bien hecho. (**Hay que seguir anotando).

Al terminar el deporte, en la humilde merienda que teníamos, era una delicia el rememorar las incidencias con sus más y sus menos. Y ahí había otro *nuevo encuentro* con todo lo positivo que tenía de **diálogo, convivencia, cercanía y comprensión.** (Suma y sigue).

Como no hemos coincidido en ninguna comunidad no puedo decir más cosas de ti por mi experiencia personal contigo; no obstante, estoy convencido de que todas estas y otras muchas más cualidades han ido creciendo según me lo han confirmado los encuentros distritales esporádicos que hemos tenido a lo largo de nuestra vida religiosa. Los que han convivido contigo ya nos lo contarán.

El árbitro de mi admiración y nostalgia ya señala el final del encuentro. Pero, tras una vida llena de excelente actividad, física, laboral, mental y religiosa, te queda la prórroga de dos años nada menos contra el equipo más molesto y duro que te has encontrado en tu existencia: tu delicada salud y grave enfermedad. Yo te he seguido un poco de lejos, pero muy de cerca de ti con el corazón. Y sé lo duro que te ha resultado este tiempo por el dolor y las limitaciones que imponía a tu manera de ser y, sobre todo, por el estar fuera de tu ambiente en el hospital siguiendo los tratamientos pertinentes. ¡Cómo me suplicabas volver cuanto antes a casa! Sé que en **silencio** y con **gran espíritu de fe** has ido acercándote al final del encuentro. Así te he visto muchas veces en Cambrils.

Y llegó el momento de marcar el gol definitivo. **Eras un alma de Dios**. Por eso, con el portero oficial, -san Pedro con sus llaves, como espectador en las gradas celestiales-, la puerta de una amplitud infinita y unos brazos abiertos a más no poder, has entrado en la esencia de Dios para siempre, el gran y definitivo **ENCUENTRO.** (La victoria final).

UN FELIZ RECUERDO DEL H. ANTONIO VALLEJO

Hno. Saturnino Fernández.

Escribir sobre Antonio Vallejo es, para mí, como escribir mi propia biografía de los años más bonitos y felices de nuestras vidas. Hicimos la vida juntos, nada menos que desde los 13 años hasta los 20. Es decir a lo largo de nuestra formación inicial: Aspirantado en Cambrils, Noviciado en Sant Martí Sesgueioles y el Escolasticado nuevamente en Cambrils.

Tuvimos la gran suerte de contar con unos buenos formadores, una sabia organización del tiempo adquirida a lo largo de los años y también la buena disposición y docilidad de la mayoría de los formandos, de Antonio, entre los mejores.

Su entrega era total y alegre en las distintas ocupaciones diarias: estudio, juegos, rezos, canciones, actividades formativas, competiciones deportivas, etc. Era un competidor nato en todas las facetas de nuestra vida de adolescentes y jóvenes.

En los estudios, siempre en los primeros puestos, sin mostrar ninguna soberbia ni autosuficiencia; todo lo contrario, ayudando a los que más les costaba. Inteligente y de memoria rápida y feliz. Recuerdo cómo disfrutaba cuando, uno de los años, sustituía al Hno. Pedro para explicar los teoremas de matemáticas. También recuerdo cuando en el verano de 1957, formamos parte del grupo de "los héroes" y que nos ponían por modelo porque teníamos que renunciar a salidas, juegos y descansos, porque estábamos preparando el tercer curso de Bachillerato. Todos lo sacamos sin que quedara ninguna asignatura suspendida. Las explicaciones de matemáticas que nos daba el Hno. Jaime Hilario, nos hizo coger más gusto por ellas. Fue una experiencia de trabajo en grupo, de apoyo y convivencia, grandes.

Se le daban bien todos los juegos: el balontiro, el criquet, las canicas que jugábamos en verano a la sombra de las

moreras, y por supuesto el balonmano, baloncesto y cómo no, ¿el fútbol! Formaba parte del equipo titular. Era un defensa ágil, rápido y con visión de juego. Cuando hacíamos equipos y jugábamos a todos los deportes, había algún enfado con los que creíamos que no lo hacían bien, pero era pasajero. Se olvidaba a los pocos minutos, y tan amigos.

También sobresalía por su entrega a tope en los trabajos ordinarios (limpieza de la casa, preparación de los alimentos como el pescado y las legumbres) y en los extraordinarios de la huerta (recolección de patatas, de avellanas, de aceitunas, otros frutos, limpieza de parterres). Todo lo hacía con alegría y disfrutando, con todos, del trabajo bien hecho. Esta entrega en el trabajo se vio especialmente en el Noviciado en Sant Martí Sesgueioles donde nos tocó trabajar de lo lindo. Algunos meses eran dos o tres horas por la mañana y otras tantas por la tarde. Eran los comienzos y tuvimos que hacer los fundamentos de la entrada, de la iglesia y de la cripta; plantar árboles en los caminos y avenidas, y también las zanjas para un viñedo. No nos arredraba el trabajo ya que éramos jóvenes y bien alimentados gracias a la abundante comida y excelente preparación del Hno. Jaume Ribera que nos alimentaba y cuidaba como si fuéramos sus hijos.

¿Cómo disfrutaba, disfrutábamos, en los paseos por el campo y la montaña! Pantano de Riudoms, Castillo de Escornalbou... Siempre cerca del profesor para reconocer y saber el nombre de las plantas, animales en general, e insectos en particular, piedras y rocas. Realmente vivíamos la vida ¿a tope! También con gusto, alegría y piedad rezábamos el rosario y las visitas a las ermitas y santuarios como el de Ntra. Señora de la Roca, de la Merced, Ntra. Sra. del Camino.

Salimos a Comunidad en setiembre de 1962, cada uno por su lado. Nos volvimos a encontrar en el curso 1969-1970 en Comtal. Él, para comenzar la carrera de Ciencias, Sección Biológicas, en la facultad de Biología de la Universidad de Barcelona (la Central) y yo para preparar el Selectivo. Comencé la misma carrera el año siguiente. Siempre conté con su ayuda; sus "apuntes" claros, concisos, ordenados y muy completos, estuvieron siempre a mi disposición y por supuesto sus consejos y su ejemplo. Fueron años realmente fraternos. Quizás ayudó el que fuéramos una docena de jóvenes "treintañeros", estudiantes de universidad.

Y es aquí fue donde volvimos a practicar el deporte: tenis de mesa y "futbito" (6 jugadores) Antonio seguía sobresaliendo en la defensa y en la estrategia. Hasta ganamos un torneo organizado por los antiguos alumnos en las fiestas colegiales. Como curiosidad: Ramiro Bullich, portero, Antoni Vallejo y Ramon Buscallà, defensas, Antoni Morer y servidor, delanteros, Fernando Fernández (canario) en el centro.

En 1981, el destino nos separó un poco más y la relación quedó un poco debilitada, pero me consta que eras, hemos sido Hermanos de las Escuelas Cristianas, es decir "del cuadrilátero", clase, clase y más clase. Disfrutando con los alumnos y haciéndoles disfrutar con las matemáticas y sus teoremas, problemas, pasatiempos, etc.

Doy gracias a Dios por haber puesto en mi camino tantos años a Antoni, hombre pacífico, optimista, respetuoso y creador de fraternidad. Que el Señor le haya recompensado con la paz y felicidad eternas por su vida entregada generosamente en la tarea del reino.

Antoni ¡No te olvides de nosotros!

ALGUNS TESTIMONIS

Antoni: Tuve la suerte (?) de estar cinco años en Comtal allá por los años 1969 a 1974 coincidiendo contigo y no tengo recuerdo alguno negativo en nuestra vivencia comunitaria, que fue siempre muy cercana y positiva. Lo mismo podría añadir respecto a la comunidad y con el detalle de tu proximidad con los Hermanos mayores: Nicasi, Millàs, Gerard Gasa, etc… Los pareados fue una forma hacerles pasar unos buenos ratos. Tu relación con el grupo de Hermanos en torno a tu edad (todos estudiantes universitarios) siempre en plan de servicio, y animación en tus deportes favoritos: ping-pong, futbol sala.

Cursaste biología en la facultad, pero tu "gusano" siempre fue el de las matemáticas, que ha sido tu forma de entrega en el campo docente y con gran recuerdo hacia tu persona de parte de los alumnos que pasaron por tus aulas.

Fuiste una persona que vivió el espíritu de comunidad, que recuerdo con admiración, en particular con los Hermanos jóvenes. Tu presencia en los juegos de sobremesa era muy cotizada.

Vela desde la casa del Padre para que quienes aún seguimos en nuestros centros hagamos iglesia evangélica conforme nos pide constantemente el Papa Francisco.

H. Desiderio Pérez Ramos

Conocí muy poco al H. Antoni Vallejo al pertenecer, yo antes, a Distritos diferentes: Catalunya y Central.

Estando ambos en Sant Josep de Cambrils, y en las tardes de sol, abrazados por la sombra de las moreras, jugábamos al dominó, que por cierto era un gran campeón. Era parco en palabras, pero rico en el juego, personal o bien de compañero con otro Hermano.

Otros días nos contábamos nuestras aventuras extraescolares. Me recodaba las tardes de frontón, salidas con sus alumnos a la montaña, diversiones... siempre, gozaba de éstas, acompañándoles en cualquier actividad. Gozaba con ellos, siendo uno más pero respetándoles en sus iniciativas; era como un buen padre, y a la vez, como pedagogo y maestro.

Le apreciaban mucho como profesor de las diversas asignaturas que tuvo entre sus manos, por cierto, muy bien preparado; a veces, según mis referencias le comparaba con el Hno. Manolo García, un gran profesor de La Salle Bonanova, hasta hace poco tiempo que nos dejó para ir al encuentro del Padre, y como le decía yo, con zapatos y vestido. Antonio descansa en paz y quizás jugando al dominó con Manolo en el cielo; allí seguiré teniéndole como Hermano y amigo.

H. Jesús Linares García

El Germà Antoni Vallejo ha estat una persona plena de energia, vitalitat i força de voluntat, que s'ha manifestat sobretot, en l'escola. Ha predicat molt més amb el seu testimoni que amb les seves paraules.

Fins als 72 anys va gaudir de bona salut, negant-se sempre a visitar metges o realitzar revisions mèdiques. A partir d'aquesta edat es va complicar, i molt, la seva salut. I aquí és quan he descobert més el seu tarannà. Durant aquests anys ha portat de forma molt visible i penjat d'una cadena, el rostre de Jesús (Ecce homo). Crec que aquesta imatge és reflecteix de com ha assumit la seva malaltia. Pràcticament no n'ha parlat amb ningú ni s'ha queixat. Ha estat una persona sofrent i silenciosa, que únicament el seu rostre reflectia el dolor interior d'una persona summament vital que anava perdent el que més el distingia, la seva vitalitat.

Durant tot aquest temps, la seva companya inseparable ha estat la música, que ell havia anat adquirint al llarg d'uns quants anys. Ha gaudit de la música i n'ha fet gaudir.

Gràcies Germà Antoni pel teu testimoni de vida i pels teus silencis que han parlat molt més que un milió de paraules.

G. Ramon Pascual i Reverté

Tuve la suerte de convivir con el H. Antoni Vallejo en Manresa cinco cursos. Fui acogido gozosamente por la Comunidad cuando venía de la Seu d'Urgell.

En comunidad era característica suya participar en todas las actividades comunitarias: Ejercicios de oración, reuniones de comunidad, comidas, excursiones y su servicio educativo como profesor de Religión y de Matemáticas en Bachillerato (BUP)…

Tenía atención muy especial a los alumnos más necesitados para quienes daba clases de recuperación fuera del horario laboral. Algunos padres pedían que su hijo-hija fuera alumno/a suyo en la clase donde daba más tiempo de clase. Con esta atención individualizada y en pequeño grupo aumentaba la autoestima del alumno y los incitaba a estudiar y atender con mayor ilusión y dedicación.

Acompañaba a los alumnos en sus actividades deportivas especialmente en el Baloncesto. Sus partidas de pingpong con el H. Antoni Salgado eran cotidianas y después de la cena eran habituales y características. Pero también les 'Pujades a peu' anuales a Montserrat con los alumnos.

Su relación con los médicos eran difíciles. No participaba en las revisiones médicas que se celebraban para los Hermanos en nuestro Colegio. Ante accidentes musculares y óseos los solucionaba con artilugios elaborados por él mismo.

Cuando los superiores lo destinaron a Bonanova Hermanos, profesores y personal de la casa lo echaron de menos. Fue una gran pérdida para el Colegio, la comunidad, el claustro, el alumnado y el personal de administración y servicios.

H. Gumersindo Maestro Matilla

Acabo de leer la noticia del fallecimiento del Hno. Toni. Coincidí con él estudiando inglés en la comunidad de Eccles en Manchester.

Hermano sencillo y trabajador atento a los pequeños detalles. Guardo muy buen recuerdo de esa experiencia. Me uno a todos vosotros en la oración por su eterno descanso.

Que disfrute del abrazo del Padre.

Fidel Burgos

Buenas noches Hermano Jesús Morer y toda la Comunidad.

Tuve la suerte inmensa de compartir el CEL con el hermano Antoni y le recuerdo con gran cariño y admiración.

Quiero enviarles a todos un abrazo enorme, mi oración y mi cariño. Me es imposible asistir como querría al funeral y entierro pero siempre le llevaré en mi corazón.

Mayte Dusmet de Institución La Salle en Madrid y Asociada.

No em toca donar la notícia, però sí participar en el dol, que és profund, religiós, humà. Aquest matí m'ho ha comunicat un Germà i aquesta tarda he anat a acomiadar-lo a Cambrils.

Sempre sorprèn i acapara la cerimònia a Cambrils: et deixa tocat: l'homilia sempre excel·lent, els cants, el marc, ... tot plegat. Però cada trobada té notes que em criden l'atenció especialment. Cito les que avui em venen:

- El Germà Antoni, va néixer a un poblet de Palència: suposo que no en va renunciar mai, he de pensar que des de la infància, amb escolaritat a La Salle, a Horta, va moure's per sempre en la catalanitat d'adopció.
- El Germà Antoni, sempre va ensenyar matemàtiques: l'amor a la ciència matemàtica sempre em toca molt particularment.

De la sobrietat de la cerimònia sempre em quedo amb tot. Però m'ha sorprès més que altra cosa la lectura de les peticions de l'ofertori. No sé si ells se'n donen compte: però cada pregària no ha estat a l'estil habitual que sentim a la missa normal: era una constant apel·lació a la missió lasal·liana que darrerament ha destapat amb tant d'encert: solidaritat, arrel al lloc, preferència pels pobres: evangeli.

Ramon Maria Ripoll

La Salle Bonanova
Confirmació 2014

COMIAT DEL G. ANTONIO MARTÍNEZ
A REVEURE FINS AL CEL

G. Santi Mateu i Bertran

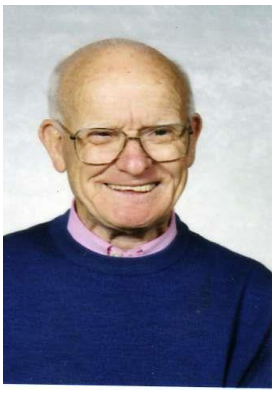

El Germà Antonio ja està definitivament al cel. En les darreres setmanes en el menjador i amb la paciència per part del Germà Aloy i d'altres Germans em preguntava i preguntava al grup de la taula, on dimonis estava de veritat el nostre Germà Antonio. Veiem, teníem el seu cos present enmig nostre , però on estava la seva persona. La malaltia l'anava minvant les facultats racionals. L'esperit, la persona del nostre Germà Antonio on estava?

El que si que estem segurs és que ara ja està amb el Pare Déu. Ha sigut un llarg recorregut fins al cel, acomidant-te dels teus Germans. I tu, amb la teva bonhomia estaràs saludant i abraçant a tots els teus Germans i familiars. A tu tío Antonio que te trajo a Cambrils. Segur que al cel t'estava esperant el Germà Jesús Sirisi, amb la seva sonora rialla i forta abraçada. Però vigila Antonio, que te'n farà alguna, com en aquells temps de Bonanova.

Et vaig conèixer Antonio, quan ja estaves retirat a Cambrils, durant els estius. Em vas ensenyar el teu jardí de cactus. El Germà Fermín Hermosilla t'acompanyava matí i tarda a fer una " merendica", que no arribava mai. Quan et preguntava per la merendica, sempre contestaves, que no te'n recordaves. Ell t'haurà rebut joiós com et va rebre en la teva estada a la Salle Bonanova.

Antonio, eres com un àngel, quasi com els angelets de Murillo. Et faltaven les ales per poder volar, però la teva bondat les ha fet créixer. La vida no ha sigut fàcil per a tu. Moltes i diferents activitats, canvis de comunitat... Saps Germà Antoni que mai et vaig sentir parlar malament de cap Germà, fos director o no. Jo et tirava de la llengua. Sempre contestaves que eren molt bons, que ho feien molt bé.

A la meva arribada a Cambrils, vàrem estar junts a la Capella. En aquells dies, ja no podies seguir les oracions amb el llibre. En aquella estona semblava que et quedaves com adormit, però quan es tractava de cants, la cosa canviava. T'agradava cantar, però com cantaves al teu ritme, et deia de cantar molt fluixet, però sí, portar el ritme i el compàs. T'agafava de la mà i tu seguies molt bé el ritme de les cançons. A algú això no li semblava massa correcte, però nosaltres seguíem. En les darreres setmanes has cantat i cantat. A vegades semblaves que fossis un disc ratllat. El Amén, amén repetit innumerables vegades, hores i dies... Suposo que ja estaràs apuntat al cor dels àngels i el cor millorarà, segur, amb les teves intervencions. Fes atenció que el Germà Sirisi, que és el director suplent.

Te'n recordes que a la sortida de la missa, mentre anàvem a esmorzar, fèiem el programa del dia, que si tenies classe, que si havies de reemplaçar a aquell professor. Els anys viscuts es barrejaven amb les realitats de Cambrils. No et queixaves mai. Què content que et posaves, quan et deia que tots els alumnes volien venir a la teva classe. Que l'inspector havia vingut i t'havia vist com feies la classe. Aquí sempre em deies que no te'n recordaves, però si ho sabia el Germà Director. El dia que et vaig dir que el Germà Visitador et volia nomenar Coordinador de Batxillerat, em vas dir, que això no. Que el coordinador ja ho feia bé.

Germà Antonio, estimaves molt els teus alumnes, estimaves la classe. Per a tu, tots els alumnes eren bons. Vas lluitar i et vares esforçar per poder ser un Germà de classe.

Em perdonaràs, que algunes vegades t'hagi enredat… Ja sabíem dels teus punts forts i dèbils. Quan es tractava d'anar a algun lloc o fer alguna cosa i tu no estaves per històries, únicament et podia fer canviar dient–te que el Germà Visitador t'esperava o que hi havia una conferència del Hermano Asistente. Altres vegades, servia una altra motivació, que venia el Germà Jesús Sirisi con sus muchachos i tu en sorties pitant.

Totes aquestes historietes ens recorden que vares ser un Germà de fàcil convivència. Molt estimat per totes les persones que t'envoltaven. Penso en tot el personal de la infermeria. De veritat eres com un àngel.

I res més estimat Antonio. Prega per tots nosaltres. Amb la teva bondat i el teu somriure, continua essent l'Angel de la Guarda per a tots els que estem i estaran en aquesta casa de Cambrils.

Fins a reveure en el cel!

GRÀCIES PER CAMINAR AMB NOSALTRES I PER LA TEVA SENZILLESA

G. Josep Canal i Alavedra, Visitador Auxiliar

Sant Pau ens ha recordat en la primera lectura que fem créixer en nosaltres tot allò que hi ha de noble, de just, de pur, amable, senzill, vertader i honorable. I això és el resum la vida del nostre Germà Antonio. Ell, durant, tota la vida ha viscut la senzillesa de Jesús, la simplicitat, la naturalesa, el treball serè, la franquesa, la innocència i l'espontaneïtat que Jesús ens demana; el Germà Antonio la va saber viure a l'escola i en la comunitat. La seva vida ha estat una *"Oda a la vida senzilla".*

Senzillesa que va començar a Caborredondo, que pertany avui dia a l'Ajuntament de Galbarros (Burgos), un 17 de gener de 1928, fill d'una família molt cristiana; els seus pares Eleutropio i Margarita formaren una família amb tres noies i dos nois; els dos nois es consagraren a Déu en la Vida Religiosa, l'Antonio amb nosaltres, la família lasal·liana i el seu germà Alfonso en l'Orde de sant Agustí.

Amb 13 anys, juliol de 1941, acompanyat pel seu oncle, el Germà Antonio Martínez Sainz –G. Filiberto Antonio, vingué a aquesta casa de sant Josep incorporant-se a les etapes formatives tradicionals: Noviciat Menor, Postulantat i l'inici del Noviciat que al cap d'un mes va continuar i concloure a Es Pont d'Inca. Després tornà aquí a Cambrils per fer l'Escolasticat. El seu ministeri va començar en serveis auxiliars en aquesta casa de Cambrils i després a Es Pont d'Inca. L'any 1953 va fer la professió perpètua al col·legi de Tarragona.

Palma, Tarragona, Manresa, Josepets, Gràcia, Sant Celoni, La Seu d'Urgell, Torreforta, la Casa Provincial i Bonanova han estat testimonis del seu servei silenciós i discret a la classe i a d'altres serveis col·legials i comunitaris. Va ser a Gràcia on va iniciar els estudis d'Història de l'Art quan ja havia complert els 40 anys. Tots sempre recordarem la seva aplicació i creativitat per dissenyar els jocs per les Convivències de La Salle Bonanova i també la confecció de boniques icones de la Mare de Déu.

El pas dels anys i la pèrdua d'agilitat mental recomanaren el seu trasllat a la infermeria d'aquesta casa. On darrerament ens obsequiava amb una tonada musical continua. Ha estat amb aquest cant constant i llarg, però serè, que ha volgut agrair les atencions dels Germans de la Casa Sant Josep i del personal de la infermeria.

I avui comença el seu darrer viatge, però amb la confiança que ens diu Jesús a l'Evangeli que hem escoltat, que aquells, que com el Gmà. Antonio, han cregut en Ell, que han fet de l'Evangeli el seu projecte de vida, Déu Pare els té preparada una estada, al seu costat, i a més, segueix indicant la lectura evangèlica, Jesús ha acompanyat el nostre Germà i també a nosaltres, perquè Ell és *"Camí, Veritat i Vida".*

Aquesta és l'essència de la vocació lasal·liana, sentir-nos acompanyants dels joves i mostrar-los com Jesús ens acompanya a tots en el camí, ens presenta les veritats de l'Evangeli com a llavor de la Vida Plena, que com el Germà Antonio, també nosaltres podrem gaudir davant del Pare.

El teu cor sempre ha bategat des de la senzillesa, pels infants, pels joves, per la comunitat. I avui et presentes davant de Déu amb molts noms de Germans, de professors i professores, d'alumnes escrits en el teu cor.

Un compromís viscut amb valentia i fidelitat; de ben jove et vas comprometre a Déu segons el carisma de sant Joan Baptista de La Salle, i has estat fidel fins avui, fent allò que deia i escrivia el Fundador, una vida feta de *"compromís en compromís".* Una vida fonamentada en els valors de l'Evangeli i que ara ja et fan gaudir de la VIDA PLENA.

Germà Antonio, gràcies per caminar amb nosaltres, gràcies per la teva senzillesa, per la teva presència, i darrerament, per la teva música que ens feia sentir-te proper.

Germà Antonio t'acomiadem en l'any del tricentenari,
amb el lema un cor, un compromís, una vida.

EL G. ANTONIO, UNA PERSONA SENZILLA I TENAÇ

G. Jaume Palom i Izquierdo

1. Dissabte passat tot conversant amb el G. **Joaquim Morató** m'explicà la tenacitat que va tenir en assolir la llicenciatura en Història de l'Art en cinc cursos acadèmics, en circumstàncies no gens fàcils. Home humil i tenaç.

2. Durant el curs 1981-82 jo treballava a les tardes a la Casa Provincial. Ell havia assumit amb interès la funció de conserge. Un dia li vaig preguntar com li anava aquesta feina. - *La realizo bien pero noto* a *faltar el contacto con los alumnos.*

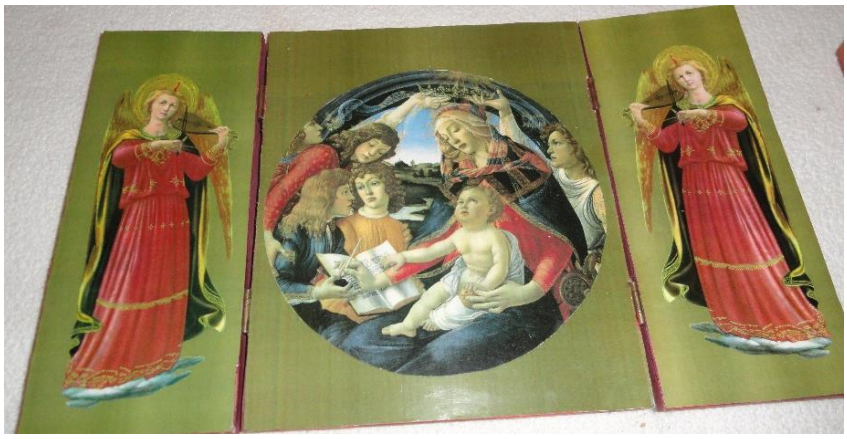

Al mes de juny jo era nomenat Director de Bonanova pel G. **Lluís Diumenge.** Em preguntà si veuria bé que el G. **Antonio** vingués a ajudar al Col·legi. Li vaig respondre que sí. Hi vingué i durant quinze anys fou bibliotecari aplicat i eficient. Li dolia que en el període 1975-1982 passés per quatre comunitats. Es retirà a Cambrils amb 79 anys.

3. Excel·lí els darrers anys en la seva habilitat per fer icones. Fins i tot n'ensenyà a fer-los al Sr. **Francisco Escabia** i n'aprengué bé i aviat.

Als estius, al Pedregal, n'ensenyà a fer-ne als jubilats i parents de la seva esposa **Elisa** i el mateix Bisbe de **Guadalajara** els hi encarregà i els comprà. La propietat transitiva de la bondat...

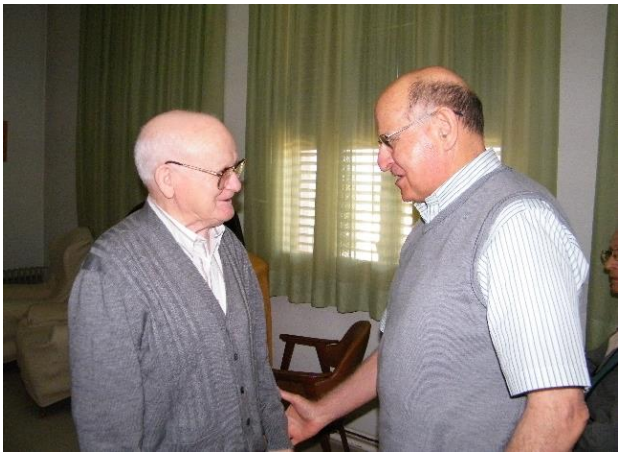

EN LA BIBLIOTECA CON EL
SUP. SAL.

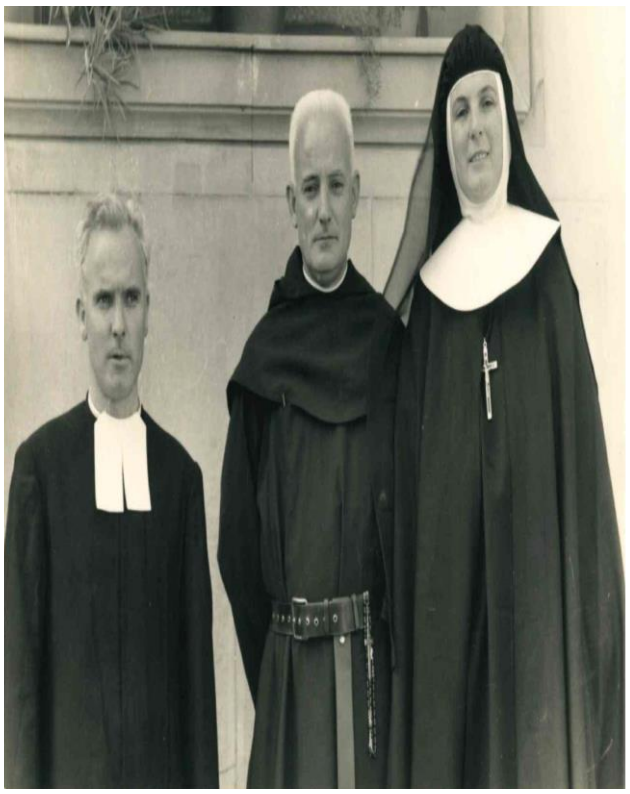

COMIAT DEL G. GUMERSINDO MAESTRO

Gumersindo, ayúdanos desde la Casa del Padre. Nosotros no te olvidaremos

G. Juanjo Tamburini Azorí, llegit pel G. Eduard Blasco Trasobares

Gumersindo: El jueves pasado vinimos a visitarte. Estabas feliz y contento. Se te veía francamente bien. Deseabas que llegara el momento en que pudieses dejar la silla y andar con caminador, a donde tú quisieras, sin hacerte llevar por los demás. Por eso, la noticia de tu fallecimiento el sábado por la mañana nos cayó como un mazazo. Aunque tenías 91 años, a poco de hacer los 92 el mes próximo, no los aparentabas. Es cierto que últimamente tu andar era más cansino. Pero no podíamos pensar que nos ibas a dejar tan de improviso.

Nos conocimos hace muchos años. Eras el subdirector del Aspirantado Medio, y yo, con 22 años, me añadía a esta comunidad tras mis inicios en Manresa. Ahora, cuando hace tres años volvimos a encontrarnos en Manresa, no habías cambiado. Seguías siendo el Gumersindo activo, alegre, que veía siempre el lado positivo de las cosas. El Gumersindo que confundía nombres y lugares y que era un tanto exagerado. Recuerdo cuando le dijiste a aquel conductor de autocar que nos había llevado de excursión, que la finca de San José era tan grande, que la piscina estaba a dos kilómetros. O cuando le decías a los aspirantes, que el puente de ladrillos rojos de Dues Aigües, por el que pasaba el tren, lo habían hecho los romanos. Cuando lo comentábamos reías y decías; bueno, casi dos kilómetros y el puente es muy antiguo.

La verdad es que nunca te enfadabas. Y si lo hacías te duraba muy poco. Esa es una de las causas por la que tus estancias en las comunidades eran relativamente largas. Pero ninguna como los 26 años de Manresa. Aquí te hiciste querer de verdad. Siempre estabas dispuesto a ayudar en lo que fuera. Ya jubilado fuiste fiel a ir a correos a buscar la correspondencia, hasta que dos caídas tuyas nos aconsejaron que lo dejaras. Fielmente apuntabas cada día los Hermanos que estaban en el desayuno, comida y cena. Sacristán cuidadoso y, cada tarde, tu sustitución al acabar las clases en la secretaría. Recuerdo lo mal que te supo el día, que tras una neumonía, te prohibí que fueras hasta que estuvieses curado del todo.

Nunca faltaste, ni llegaste tarde a la oración. Cuando la vista empezó a fallarte, te pusiste una lámpara al lado para iluminar el libro. Luego compraste una tablet con la que podías poner la letra muy grande. Cuando ya te hicieron unas gafas especiales con la que podías leer las novelas, que tan puntualmente te proporcionaba el Sr. Fius, ya fue el colmo de la felicidad.

Gumersindo, te has ido sin que podamos despedirnos. Nuestras últimas palabras fueron para quedar para setiembre con los asociados y venir a Cambrils a visitarte. Ya no nos veremos hasta el Cielo. Pero sabemos que tú seguirás junto a nosotros. Que miraremos dentro de la secretaría y te veremos sentado en el escritorio de Jordina. Que te veremos en tu habitación viendo los Powers Points que te enviaban. Que resonará en nuestro interior la voz fuerte con la que seguías el Oficio. Pero sobre todo, Gumersindo, estarás en nuestro corazón.

A reveure, Gumer, fins sempre !

G. Josep Canal i Alavedra

En toda su etapa formativa, de la que guardaba un gran recuerdo, descubre el valor de la escuela, la importancia de la educación en valores para niños y jóvenes, el sentido y necesidad de atender a los que presentan más dificultades…; el Hno. Gumersindo ha sido un hombre de escuela y ha descubierto en ella un instrumento de promoción humana, de promoción de la justicia y un espacio evangelizador, y por ello podemos identificar con nuestro querido Hermano las palabras que hemos oído en la primera lectura del libro de Daniel: "los que han llevado a muchos por el camino de la justicia, brillarán como las estrellas del cielo".

A esto se dedicó generosamente el Hno. Gumersindo, prodigándose con humilde disponibilidad, en las diversas situaciones en las que le puso la obediencia. Su labor como educador lasaliano empezó en Monreal del Campo, donde estuvo tres años, catorce en La Salle Bonanova, donde hizo la profesión perpetua en julio de 1952, seis años en Nuestra Señora del Port haciendo de la escuela un hogar para acoger niños y jóvenes, un curso en Sant Feliu de Guíxols, tres en el Aspirantado Medio de esta casa, siete en Mollerussa, diecisiete en Premià de Mar y veinticinco en La Salle Manresa.

Recordando esta cita de Daniel nos dice san Juan Bautista de La Salle: *"¡Oh, qué gozo no experimentará el Hermano de las Escuelas Cristianas cuando vea a un crecido número de sus alumnos en posesión de la felicidad eterna, de la cual le serán deudores, por la gracia de Jesucristo!* (MTR 208,2,2)

Este último curso diferentes problemas de salud aconsejaban su incorporación a esta Casa de Cambrils para ser mejor atendido, cambio que aceptaba, sabiendo que necesitaba un tiempo de aclimatación a esta nueva comunidad, dejar atrás la comunidad de Manresa y preparar la visita veraniega a su Villares natal.

Aceptó el cambio como buen religioso, y así me lo decía: "siempre he aceptado aquello que la Congregación me ha propuesto para bien de todos". Estos últimos días, era frecuente escuchar en él palabras de agradecimiento y elogio hacia la comunidad de Manresa, de la buena acogida por los Hermanos de la casa de Sant Josep y del trato recibido por el personal de la enfermería. A menudo me decía: "En esta casa estoy muy bien atendido".

Con resignación y serenidad ha ido aceptando las limitaciones que se le iban presentando, agradecido con todos y buscando molestar lo menos posible.

Y justo en este proceso de aclimatación el Señor le ha llamado a su presencia, para gozar de lo que nos dice el Evangelio en la lectura que hemos escuchado: gozar de la gloria ante la presencia de Dios, porque fuimos llamados por la consagración bautismal, anterior a la profesión religiosa, y así el Hno. Gumersindo coherente con su condición de bautizado y su vocación de consagrado, con su vida, ante su comunidad, ante sus alumnos, ante los compañeros de claustro ha dado a conocer, como nos dice san Juan, el amor de Dios manifestado en la persona de Jesús. Gracias Hno. Gumersindo por tu testimonio.

En las lecturas de hoy encontramos la esencia de todo cristiano, de todo educador, de todo Hermano, de todo lasaliano, de toda religiosa de la Divina Pastora, (una hermana suya pertenece a esta Congregación), promover la justicia en el mundo, en nuestro entorno, sabiendo que a la vez que lo hacemos manifestamos el amor de Dios Padre hacia la humanidad.

Hno. Gumersindo, tu nombre brilla como una estrella en el cielo, tu recuerdo nos habla del amor de Dios. Gracias Gumersindo por caminar con nosotros. Ahora gozas de la presencia de Dios junto con tus padres, familiares, amigos y tantos Hermanos y lasalianos que nos han precedido en estos 300 años de historia. Junto con ellos intercede por nuestro Instituto, por su vitalidad y para que seamos fieles al carisma de nuestro Fundador tal y como tú has hecho en tus 75 años de vida consagrada.

A reveure, Gumer, fins sempre.

Comunicació dels Germans Ramon Pascual i Joan Escalé, per un àudio, des de les muntanyes dels Pics d'Europa, que va ser sonoritzat el mateix dia en el menjador de la comunitat de Cambrils.

Buenos días Gumersindo:

Queríamos hacerte esta despedida en el cementerio, pero por cuestiones de conexión en medio de las montañas, no ha podido ser.

Tanto Joan como yo te recordamos con mucho cariño. Joan en Premià de Mar y yo en Manresa y en muchos encuentros que hemos ido teniendo.

Estamos muy cerca del cielo donde estás gozando con el Padre Dios. Desde estas montañas te damos un beso y un abrazo muy fuerte tus Hermanos que te quieren con mucho respeto y cariño.

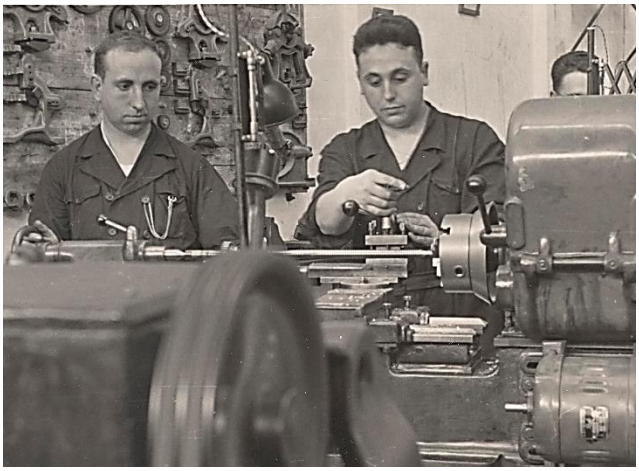

90

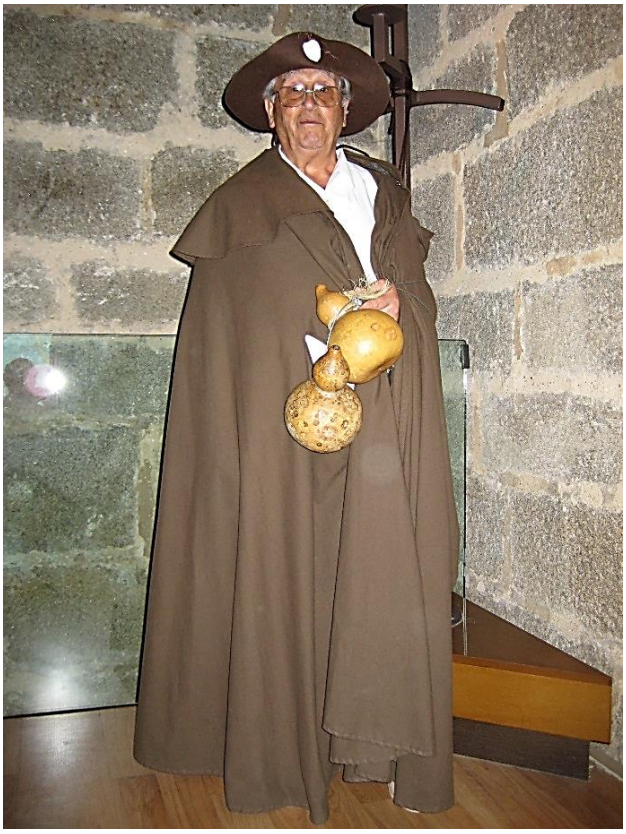

Entrevista al G. Jaume Pujol

PAX

G. Jaume, seguint l'ordre cronològic d'entrevistes ara et correspon a tu. És una invitació per si tu n'estàs d'acord.

Absolutament, doncs serà una satisfacció per a mi comunicar-me amb el Germans.

Digues-nos quelcom sobre els teus orígens.

Sóc nascut a Barcelona l'any 1930. Els meus pares, David i Trinitat, eren treballadors i amb el seu esforç pujaven endavant els quatre fills, de manera molt acurada, dels quals jo n'era el tercer i confesso, el més entremaliat.

Vaig ser batejat a la Parròquia de sant Francesc de Paula, molt a la vora del col·legi Comtal i confirmat, quan tenia 2 anys, segons consta en un document, a la Parròquia de sant Pere de les Puel·les, a la plaça del final dels carrers de sant Pere. A la Parròquia de san Francesc de Paula, hi vaig fer la Primera Comunió, acabada la guerra, per Sant Pere del 1939, que llavors estava situada en el Saló d'Actes del Col·legi Comtal, ja que la parròquia fou destruïda durant la guerra civil. M'hi varen preparar la mare i una catequesi en la Parròquia i, fins i tot, la mare em va acompanyar per la primera confessió, que no recordo què vaig dir. Tenia 8 anys.

La guerra la vam viure amb bombardejos freqüents, tant que els nostres pares van decidir que els dos més grans anessin amb tiets a Torelló, durant els dos últims anys de la guerra; i l'àvia, amb els dos més petits, jo entre ells, durant un any a Manlleu amb familiars. Anàvem a collir herba pels conills i saltàvem marges...; era un altre món més agradable que el de ciutat. Cal dir que tots estàvem ben contents de tenir camp lliure i d'estar alliberats de les parets d'un pis. Acabada la guerra tots vam retornar a casa i com que havíem crescut tot ens semblava més petit que abans i fins als pares els feia gràcia perquè al parlar havíem pres un accent de pagès. Però ens ho vam passar molt bé.

En la meva professió perpètua

Quelcom més?

Els nostres pares eren bons cristians de rosari cada dia i durant la guerra van tenir alguna Missa en el pis. Sobretot la mare molt devota, de Missa i Comunió diària i a més els diumenges a la tarda anava a la Parròquia pel que en deien la funció de la tarda. Jo també bastants dies acompanyava la mare a la Missa a la Parròquia de sant Francesc de Paula. El pare no era tan devot com la mare, però haig de dir que 3 ó 4 vegades va anar a una setmana d'Exercicis Espirituals, sigui a Sarrià o a Manresa; igualment participava en la Santa Missió que es feia cada any a la Parròquia i de tot plegat en tornava visiblement content.

I la qüestió d'escola?

Acabada la guerra els pares es preocuparen per a tots quatre de trobar-nos una bona escola i fou el col·legi Comtal, cosa que per ells significava un sacrifici. Fou el curs 1939-1940. Em van col·locar a una 4a classe que per a mi era massa avançada, tant que al final de curs els meus pares van demanar al G. Director que repetís el curs, cosa que fou molt encertada, doncs el curs següent sempre sortia dels primers de la classe. I a més pel curs següent em van fer saltar una classe situant-me a la 6a classe, on vaig trobar al G. Calixto López de qui en tinc molt bon record. En vaig percebre la diferència entre el professor seglar que vaig tenir a la 4a classe amb

el G. Calixto, per les reflexions que ens feia cada dia i les explicacions de catecisme. També en aquesta classe, tot i essent el més petit de la colla aconseguia ser dels primers.

I com et vingué la idea de ser Germà de La Salle?

Fou tot un procés una mica llarg per un cert nombre de circumstàncies. El meu germà Fortià ja estava a Cambrils i un dia, amb els pares, li vam fer una visita i vaig quedar encantat del clima religiós que s'hi vivia. Era una continuïtat del clima cristià de la classe amb el G. Calixto. A més, els diumenges a la tarda, tots els germans anàvem al Centre de Sant Pere Apòstol, situat al carrer Alt de Sant sant Pere, on hi teníem una catequesi i una pregària a la capella i després ens quedàvem allà tota la tarda jugant i també participant, des del galliner del teatre, a unes funcions que feien els mateixos socis; en aquest centre només hi havia homes i nens (no dones ni nenes) excepte en les funcions de teatre com espectadores. Doncs bé, un senyor d'aquest centre em va proposar de ser capellà o jesuïta i no vaig comprendre el que em deia, però un dia m'acompanyaren a una Missa al seminari, i en vaig quedar indiferent. Finalment, la iniciativa la vaig tenir a partir del col·legi i del centre de sant Pere, veient com es dedicaven a l'apostolat i m'inclinava sobre tot per ser Germà. Però em feia por i cada dia abans de dormir pregava perquè el Senyor em fes comprendre què era el millor per a mi. I un dia el G. Calixto em va preguntar si no m'agradaria ser Germà; li vaig respondre: "Ja m'ho pensaré". Quan m'ho vaig decidir una mica li vaig dir a la meva mare, que va quedar sorpresa i va dir "tu també?". Vaig comprendre el seu sentiment de 'perdre' un altre fill. Aquesta resposta em va preocupar. Però dies després la meva mare em va dir si vols ser Germà digues-li al pare, i aquest em va dir de seguida que d'acord, segurament la mare n'hi havia ja parlat. En una altra ocasió la mare em va dir : "prefereixes de ser Germà que capellà?". Li vaig dir que els capellans vivien molt sols i que en canvi els Germans viuen més junts; a més m'encantava l'apostolat que es feia al col·legi i al Centre de Sant Pere Apòstol.

La meva última clase a La Salle Comtal

I, a més quina era la teva vida de col·legi?

Teníem confessions i Misses freqüents i uns Exercicis espirituals 3 ó 4 dies cada curs, amb una conferència a la capella del col·legi, donada per un sacerdot religiós. Hi havia molt bon clima entre els companys de classe i alguns dijous a la tarda havíem anat a jugar a futbol a l'escola de les Corts on hi havia un camp força gran o al Parc de la Ciutadella.

Però parlant del règim d'estudis. M'hi trobava molt bé; cada dia, matí i tarda, anava a classe amb les lliçons apreses, llevant-me dematí i a la tarda abans o després di dinar, i això feia que accedís a ser dels primers de la classe en el Butlletí setmanal i en els exàmens periòdics, que teníem abans de la classe del matí i passant per diferents Germans examinadors.

I ara cap a Cambrils!

Fou el 20 de juliol de 1942 hi vam anar dos alumnes, l'Antoni Gimbert d'una altra classe i jo mateix acompanyats respectivament pels Gns. Julià Dòria i el G. Calixto López. Vam ser molt ben rebuts i em designaren al meu germà com a àngel custodi, que em va guiar molt bé en aquest nou ambient.

Però sí haig de dir respecte dels estudis, vaig trobar-hi mancances. D'entrada em van posar a la tercera classe. Em va semblar que el pla d'estudis no estava tan ben organitzat com a Comtal. Menys hores de classe matí i tarda, sense comptar el pelar patates i treballs de finca i altres festes. I també vaig trobar a faltar temps personal per estudiar i aprendre les lliçons (jo estava acostumat d'anar a classe amb les lliçons apreses i els deures de casa fets); et destinaven un temps durant la classe per memoritzar, però per a mi no era la solució,

doncs uns poden necessitar més temps que d'altres. Per aquest motiu vaig tenir un cert enyorament de Comtal. Però aviat vaig acceptar la situació.

I pel demés com et vas trobar en el Noviciat Menor?

Encara no tenia 12 anys quan hi vaig entrar. Bé i tranquil. Encara que ens parlessin sovint de la mort i de les temptacions, això no em va afectar. Però vaig arribar a pensar, potser era un bitxo rar, doncs no tenia temptacions. Tant que en una entrevista amb el G. Visitador General Agnel Isidore, li vaig dir una mica preocupat que no tenia temptacions i em respongué "ya le vendrán". Els 4 anys de Noviciat Menor no vaig tenir cap problema personal i haig de reconèixer el sentit pedagògic del G. Director Climent i d'altres Germans tinguts a la classe. M'hi vaig fer en el sistema de futbol els dijous a la tarda per més que jo no hi excel·lia; no m'agradava el joc dit "del pastor" que teníem en la recreació dels matins i que consistia en donar cops de pilota de tenis ben fort als altres; sovint me n'escapava anant a la roberia o a la infermeria (sense motiu).

La meva primera classe en el Noviciat Menor

I seguim en una altra etapa de formació... el Postulantat i el Noviciat

Després de 4 anys de Noviciat Menor vaig passar al postulantat i noviciat el mes de juliol amb 15 anys, doncs feia els 16 anys el novembre; vaig insistir de poder passar-hi doncs em semblava excessiu un cinquè any de Noviciat Menor. Vam prendre l'hàbit el 5 d'octubre. Érem 28, dels quals hem quedat com a Germans: Lluís Aloy (+), Josep Chimenos, David Domènech (+), Santiago Peribáñez, Ramon Coma (+), Antonio Temprado, Miguel Fernández, Jaume Sitjar (+), Jaume Vilaseca (+), Pere Madrenes (+) i jo mateix. Amb els qui han pres un altre camí hem seguit mantenint cordial relació, i han assistit a les nostres reunions de promoció, els hem visitat quan estaven malalts i uns o altres hem assistit al seu funeral.

Amb el G. Director Arcadi Ramon crec que tots ens hi vam trobar molt bé. Ens donava unes orientacions molt serenes i encertades tot i essent d'aquella època com és lògic. Personalment vaig estar content, tranquil i seré, sense cap problema personal fins que em va sorgir una pregunta a fer. Tenia solament 11 anys quan vaig entrar al Noviciat Menor. Per l'Ave Maria, per la Salve i textos del Nou Testament vaig intuir que els nens venien de la panxa de la mare. Però vaig demanar al G. Director, ¿perquè les monges, que són dones, no tenen fills". Ho va comprendre de seguida i em va explicar la intervenció del pare. Jo era innocent per ignorant. D'això jo no en tenia ni idea i mai m'ho hagués imaginat dels meus pares. La veritat és que això em va sacsejar i conjuntament amb la insistència de ser fidels a les inspiracions de Déu (qualsevol ximpleria podia ser considerada com una inspiració de Déu), em van posar progressivament en una "crisi obsessiva d'escrúpol" que em va durar tota la resta del Noviciat i quasi tot l'Escolasticat (crec que no era l'únic en aquells temps; trenta anys més tard aquest cassos no es donaven que jo sàpiga). Els dos Directors i també els Gns. Visitador i Assistent amb els que m'hi vaig manifestar en una de les entrevistes ocasionals, coincidien plenament en la comprensió de la meva situació i em donaven orientacions encertades, però el capellà de la casa de Cambrils m'ho complicava. I així, el tercer any d'Escolasticat em van enviar a Terol i em van donar una classe, cosa que em va començar a asserenar i el confessor d'allà em va comprendre molt bé. I poc abans d'acabar el curs vaig tornar a l'Escolasticat per examinar-me de tercer de Magisteri.

Tinc bon record del Noviciat i de les reunions de Tanda que hi fèiem de les quals jo n'era el Secretari i havia de redactar les actes corresponents. Tant durant el Noviciat com a l'Escolasticat podia parlar amb el meu germà Fortià després de les Vespres un diumenge al mes, donant una volta per la finca. Ho fèiem tots els que teníem germans a la casa. La nostra promoció va fer 8 mesos de Noviciat a Cambrils i 4 mesos a Es Pontd'Inca on ens vàrem ajuntar amb 7 novicis que allà hi havia. D'aquesta manera només quedava un sol Noviciat pel Districte, tal com prescriu el Dret Canònic.

I acabat el Noviciat... suposo a l'Escolasticat

Certament. Allà tant del G. Director Eliseo José, sempre molt comprensiu i el Subdirector Felipe Andrés, va haver d'intervenir quan entre el centenar d'Escolàstics que érem s'hi creà un clima de malestar i crítica. Fins i tot intervingué el G. Eusebio Félix, Visitador que ens va fer una conferència i donar una estampa on hi havia les dites de Santa Caterina de Siena, sobre la crítica i la murmuració castigant-les amb no sé quants inferns, cosa que va xocar a alguns i que el dia següent van anar a confessar-se. El G. Eliseu era molt comprensiu amb el jovent "que saca los pies de las alforjas" i fins i tot ens va dir que l'Escolasticat de Roma hi hagué cosa semblant.

Els estudis estaven ben organitzats, tant de Batxillerat com de Magisteri. En el nostre temps s'obrí l'Escola de Magisteri; fou una insistència sobretot del G. Assistent Guillermo Félix.

Sobre l'exercici de la Missió....

Acabat l'Escolasticat vaig ser destinat a Manresa del 1950 al 1959. L'any 1951 se celebrava el tricentenari del naixement del Fundador amb tota solemnitat, com ho sabia dirigir l'expert Director G. Joaquim Miranda; érem 13 Germans, al menys 5 érem de professió temporal. Haig de dir que vaig trobar un clima enrarit i desagradable. L'any següent es produïren uns canvis i ens va venir de Director el G. Esteban Pérez i tot va canviar: bon clima a la comunitat, el col·legi va augmentar el nombre d'alumnes, sobretot l'internat; es va organitzar un altre dormitori al pis superior i hi havia bona relació amb el Director i ell era apreciat pels alumnes, professors i famílies. Els interns que eren germans estaven situats a la mateixa habitació, augmentant la capacitat de cabuda. Vaig començar a fer classe a l'Escola Popular dirigida pel G. Isidre del Valle. Ho vaig fer com vaig saber tot mantenint l'ordre, però reconec que era un inexpert.

L'any següent em van designar la classe del col·legi dita de "Pàrvuls" on en vaig arribar a tenir 92, doncs es deia que "les ànimes no ocupen lloc" (s'oblidaven dels cossos), però vaja, va anar bé tot fent 4 divisions amb un monitor d'entre els mateixos alumnes, un a cada grup. Després de 2 anys a la classe de Pàrvuls em van destinar al 1er de Peritatge Mercantil i successivament a 3r, 4t i 5è i això m'exigia llevar-me d'hora per preparar les classes. Al mateix temps vaig poder realitzar l'apostolat a més de les classes, encarregant-me de la Congregació del Nen Jesús, que es va fundar llavors. Totes les reunions es feien en hores extraescolars. Em tocava preparar els nens de primera comunió, formar escolans amb les respostes llatines. I quan vaig estar en classes de Peritatge, em van confiar la Congregació Mariana estant en relació amb la Congregació Mariana de la Cova de sant Ignasi i altres Congregacions Marianes de Manresa. Procurava confessors pels alumnes del col·legi cada setmana. Al mateix temps, portava la secretaria per les inscripcions a l'Escola de Peritatge de Sabadell on s'examinaven els nostres alumnes. I col·laborava amb l'Associació d'Antics Alumnes, que estava situada a la plaça Valldaura. I jo ben feliç doncs, en el procés dels 9 anys que vaig estar a Manresa, vaig poder realitzar els meus objectius i somnis d'escola i d'apostolat, que em van decidir a triar la vocació de Germà.

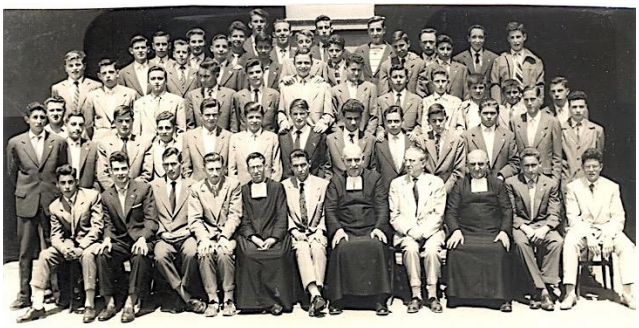

Finalistes que s'integren a l'Associació AA. AA.

Això va ser fins l'any 1959. I després?

Vaig tenir una sorpresa inesperada. En aquella època es nomenaven els canvis, sense cap consulta prèvia, al teatre de la Bonanova. Abans d'entrar-hi el G. Visitador que era a la porta em va dir que acceptés la voluntat de Déu. No ho vaig entendre fins que em vingué la nominació de Director de Les Corts. Hi vaig estar amb una

comunitat molt generosament entregada a totes les feines necessàries. En un xalet bastant petit vàrem arribar a uns 350 alumnes.

Hi vaig estar dos anys i vam començar a instal·lar-hi el 1er i 2n batxillerat; la resta vindria després. Teníem somnis d'engrandir la capacitat pel que amb el Sr. Màrius de Girona es va fer un projecte d'engrandiment aprofitant les dimensions de la propietat de 52x32 metres, que no fou acceptat. Els antics alumnes eren molt addictes i actius i van celebrar amb molta solemnitat els 25 anys d'existència de l'Associació.

I què de l'Institut Secular de Crist Crucificat i Maria Immaculada

Me n'hi vaig ocupar durant 4 anys (1961-1965). Primer fent part de la Comunitat de Comtal (1961-62) , on hi feia classe de Comerç, a més d'encarregar-me de la Congregació Mariana i de la Catequesi. Seguidament, vaig continuar amb la mateixa tasca amb les classes a Comtal, des de la Residència Provincial (1962-64) i posteriorment a Bonanova (1964-65), amb classe i la Congregació Mariana i la Catequesi.

A l'Institut Secular de Jesús Crucificat i Maria Immaculada hi havia dues classes de membres: els Congregants, que després d'un any de postulantat i un altre de noviciat fets els diumenges, feien els tres vots i per aquesta raó pertanyien canònicament a la vida religiosa; i hi havia també els Assessors, que tenint la mateixa Regla, aprovada per la Congregació de Religiosos de Roma, no feien vots i pertanyien a les Societats de Fidels de l'Església. M'hi vaig entendre, crec, molt bé amb els Congregants, però segurament la meva inexperiència va fer que no ho encertés prou bé amb els Associats, tot volent seguir les orientacions de la presidència de Torí. Per tant, després d'aquests 4 anys l'Assessoria va passar a unes altres mans.

Així vares quedar-ne alliberat... i quin fou el següent destí

Em vaig sentir alliberat i a Manresa altra vegada. Hi vaig anar molt content (1965-67) degut al bon record que hi tenia, tant dels alumnes com de la gent. A Barcelona sempre ets una persona anònima, en canvi a una ciutat com Manresa, coneixes més gent i més llocs i això et crea un altre clima. El col·legi havia arribat a 4t de batxillerat i ara s'encetava el 5è i l'any següent el sisè.

Què més va passar?

Se'm va presentar una obediència difícil. Al final del 1967 vaig sospitar que el G. Visitador volia que anés de Subdirector al Noviciat. Per a mi era una novetat tal que, servint-me de l'Encíclica Ecclesiam suam de Pau VI el 1964, que parlava abastament del diàleg, m'hi vaig aprofitar i tres vegades vaig anar a parlar amb el G. Visitador i l'última vegada li vaig donar un escrit de tres pàgines, dient-li que no em sentia prou preparat i que havia demanat fer estudis de teologia, de la qual petició sempre em donaven una resposta escatològica, dient que sí, però què ja vindrà més tard i jo no m'ho creia.

Així que abans d'acabar el curs em va enviar a Lés per fer-me càrrec de la casa amb motiu de les colònies d'estiu. Doncs bé, hi vaig anar i allà no teníem ni olles ni el necessari per la cuina. Sort en vaig tenir del G. Antoine Prat i del G. Tomás Cabello, llavors Director de Vielha, que s'hi van prestar. Però e l dia 25 de juliol, es va confirmar la sorpresa. El dia següent van pujar a Lés alguns Germans i un em digué; ahir es van fer els nomenaments dels canvis i que m'havien designat Subdirector del Noviciat. La cosa estava decidida i ho vaig acceptar. El G. Visitador em va dir que no tingués pressa d'anar al noviciat, però el G. Josep M. Segú em va escriure preguntant-me quan hi aniria i hi vaig anar de seguida tan aviat vingué el G. Serret a reemplaçar-me a Lés. De seguida vaig percebre que el tracte amb els novicis era diferent del tracte que amb els alumnes, amb

els qui no tenia dificultat, potser degut al tancament d'aquests joves a Sant Martí durant dos anys. Però poc a poc m'hi vaig anar fent. L'última promoció de novicis ja va fer només d'un any de Noviciat per decisió del Capítol de Districte.

I com segueix la qüestió de canvi de ruta?

Era també un canvi de vessant. Un dia vaig rebre una carta del G. Assistent Fernando Izaguirre perquè l'anés a trobar a Benicarló. Jo no sabia de què es tractava. Hi vaig anar i em va demanar que acceptés ser Director del Noviciat durant l'any següent solament i que després d'aquest any aniria a estudiar teologia. El G. Visitador Ramon Grau va promoure els estudis de Germans en el Districte i els Gns. Raúl Calvo, Salvador Coma i a mi ens va enviar a París per fer Ciències Religioses sobretot en catequesi. Hi vaig ser de 1969 a 1972. Va coincidir amb l'aparició de la Instrucció Renovationis causam de la Congregació de Religiosos de Roma, que recomanava que els novicis tinguessin al menys 18 anys abans de començar el noviciat. Això va permetre tancar el Noviciat durant tres anys, propiciant de fer aquests estudis.

Aquest estudis et donarien una altra perspectiva a la teva vida, potser...

Jo desitjava fer classes en un col·legi com havia fet sempre i en anar al Noviciat notava que tenia poques classes, però m'hi vaig anar fent. Aquesta obediència va fer canviar la meva perspectiva i la ruta de vida i m'ha estat beneficiosa. La vivència del Concili Vaticà II i els estudis a París que em va fer accedir a una *Maîtrise* (equivalent a una llicenciatura) podent accedir al doctorat després de passar per una Comissió i fent en un mateix any els cursos de doctorat de Teologia i l'AMAR (Associació Mèdico-psicològica d'Ajuda a Religiosos dedicada a Mestres de Novicis, eren 20 hores cada setmana i érem un nombre limitat a 24). Tot plegat va canviar la meva estructura d'abans del Concili. No puc negar que va ser dolorós passar per un sedàs de purificació, sobretot pel curs intens de l'AMAR, però n'estic content. Haig de dir que tot ve d'una obediència difícil i sortosa. Vaig sortir-ne beneficiat d'aquesta difícil obediència. Posteriorment la tesi la vaig presentar a l'Institut Catòlic de París el 1983.

Suposo que ara, sí al Noviciat de Sant Joan Despí...

El meu periple de 1972 a 1981 ha estat de la següent manera: de 1972 al 1976 i del 1977-78 vaig anar content al Noviciat de Sant Joan Despí com a Director sense cap reserva de part meva i en vaig sortir molt content. El lloc era diferent de Sant Martí de Sesgueioles i els novicis també diferents d'altres èpoques. Com animadors hi hagueren els Gns. Josep Martí, Antoni Palom, Daniel Cabedo, Emilio Fernández i Jordi Sistach i també els Gns. Ramon Ferré, i Joan Salla que feien serveis a la casa. En el Noviciat, procuràvem que els novicis tinguessin una experiència espiritual lasal·liana; a més de la formació teològica tots els matins al Noviciat i a la tarda al Seminari Conciliar durant 2 hores, i també dos dies a la setmana tenien formació en el Noviciat intercongregacional a Rivadeneyra. A mi em va correspondre coordinar

aquests cursos buscant professors i com que eren temps una mica moguts i d'un cert desconcert els mestres i mestresses de novicis aprofitàvem per tenir algunes reunions. Ara bé, crec era més fàcil ser Director de 40 novicis en èpoques anteriors que 10 o 12 a Sant Joan Despí; eren novicis postconciliars i amb això queda tot dit. Estant a París ja havia visitat diferents noviciats, el dels Germans a Athis Mons i també d'altres Congregacions religioses, cosa que m'ajudà a ampliar horitzons. De 1974 a 1981 vaig ser Visitador Auxiliar per la formació; no eren temps fàcils per aquesta funció. Els temps eren moguts després del Concili i del maig del 68 francès. Cada trimestre fèiem una reunió de Germans

Joves, que llavors eren nombrosos, tot un dissabte a la tarda i vespre fins el migdia de diumenge i se'ls escoltava en els planys i desitjos i amb el temps es va anar asserenant la qüestió. De 1979 al 81, vaig ser designat a ser Director de l'Escolasticat. D'aquests 9 anys, malgrat tot, en tinc un molt bon record.

I com segueix la ruta?

Estant jo fent una sessió de formació a Martí Codolar em va telefonar el G. Ignacio Biain, Visitador dient-me que la Conferència de GG. Visitadors em demanaven que prengués la direcció del CEL de 9 mesos de duració. El fet d'haver de sortir del Districte de Catalunya, on hi tenia tants lligams de relació entre Germans i altres persones, em va commoure una mica però ho vaig superar. S'inaugurava el CEL de 9 mesos per una decisió del Capítol Regional; jo mateix defensava que havia de ser de 9 mesos per tenir possibilitat de més formació. Però com que el CEL no començava fins l'any 1982, vaig demanar poder anar a París el 1981-82 per poder enllestir la meva tesi doctoral i se'm va concedir i la vaig poder defensar a l'Institut Catòlic el desembre de 1983.

Al CEL hi vaig ser, conjuntament amb el G. Ignacio Mengs, durant 4 anys, del 1982 al 1986. Vam haver de buscar lloc, que finalment va ser a Marqués de Mondéjar i preparar sales i biblioteques. En les quatre promocions hi van passar 86 Germans d'Espanya i 3 d'Amèrica Llatina. Em va significar una experiència que em va permetre estar en relació amb més Germans i això obre sempre horitzons. Els matins els Germans tenien classes de Teologia d'acord amb el Sant Pius X i per les tardes s'invitava a un dels professors de l'Institut Teològic de Vida Religiosa (ITVR) dels claretians. De manera que era un programa bastant complet. Jo en vaig quedar content. Al mateix temps jo feia classes al Sant Pius X.

I ara a Roma...

Durant el Capítol General de 1986 es tractava de pensar en el futur del CIL i el G. John Johnston em va designar de prendre'n la direcció. Hi vaig ser-hi de 1986 al 1993. Encara que la primera sessió no començava fins gener de 1987 amb 62 participants, vaig haver d'anar-hi al setembre de 1986 per fer els preparatius i programacions i buscar conferenciants dels 3 idiomes. Hi havia un STAFF experimentat i això va facilitar la tasca. Al llarg d'aquests anys hi hagué 7 sessions de CIL, de normalment entre 4 i 5 mesos cada una amb 362 participants en total i 2 de SIEL de 9 mesos, exclusivament per estudis lasal·lians amb 82 participants en total. En total van passar-hi 444; dintre d'aquest nombre hi hagué 8 Guadalupanes de La Salle. També estant a Roma vaig estar en relació amb els Claretians i Salesians que em demanaven de fer algunes classes o alguna altra col·laboració. Per tota aquesta diversitat vaig anar coneixent l'Institut i el món religiós d'arreu del món i n'he quedat content. I el 1993 acabava l'obediència a Roma.

Quelcom a destacar?

Després d'una Missa amb el Papa

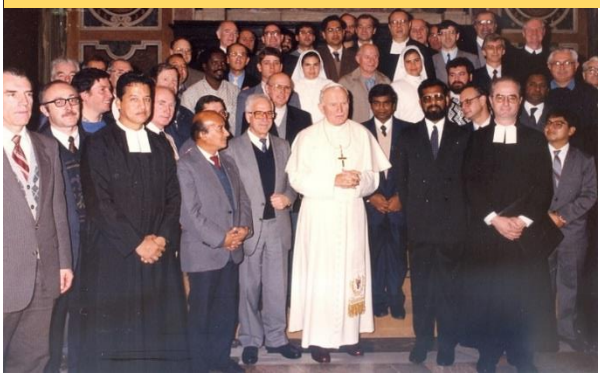

Tres coses que surten del normal. És que quasi cada any vàrem assistir a una Missa del Papa al Vaticà a les 7 h. del matí i després anàvem a una sala on cadascú va poder saludar personalment al Papa assenyalant-l'hi la seva procedència. Varen ser moments emotius. I l'altra novetat fou que per iniciativa d'algunes promocions vàrem rebre el sagrament de la unció dels malalts a l'inici de la Missa; això fou promogut normalment per un Cilista de torn en l'animació de la pregària. També teníem un recés dirigit d'una setmana en total silenci; fou promogut per bastants d'ells mateixos.

I retornaves a Espanya

Fou el 1993. Vaig anar a parar en el Sant Pius X del qual el G. Lluís Diumenge n'era el Director. Vaig fer classes al Sant Pius X, al Noviciat, a l'Institut de Vida Consagrada dels Claretians, a Martí Codolar i al Noviciat Intercongregacional de Madrid. Ho vaig acceptar amb satisfacció. També feia classes al Noviciat de Griñón. No em va faltar ocupació. I això fins l'any 2000 que complia 70 anys, edat límit per fer classes universitàries, vaig demanar de cessar en el Sant Pius X.

I ara a Barcelona

Hi vaig tornar-hi l'any 2000 al Casal La Salle Josepets i el 2008 a Sant Gervasi, en els dos casos amb una Comunitat molt fraterna. S'em van demanar d'ocupar-me dels Celas Districtal i vam començar la primera sessió el 2001. L'any 2010 vaig ser reemplaçat. A més dels participants al nostre CELAS n'havia de seguir enviant al CELAS de Madrid, al CEL i al CIL. Crec que en l'espai d'aquests 10 anys hi van participar més de 500. També se'm va demanar de fer unes classes al Noviciat Intercongregacional que vaig fer durant diversos anys. I també diversos anys he fet classes de Cultura i fe cristiana, al nostre Campus Universitari. Era una optativa que atorgava els crèdits corresponents. He seguit fent algunes conferències al CELAS fins el novembre del 2017 i vaig dir que prou, degut a un entorpiment de la meva salut; per la mateixa raó vaig refusar un retir a Madrid l'any 2018. M'he ocupat i segueixo encara amb el PAX, que té la finalitat de comunicació entre els Germans i de donar elements de formació en aquests temps acceleradament evolutius. Em sento feliç i joiosament ocupat.

I ara...

El 2017 havent estat afectat d'una arítmia cardíaca que em produïa cansament vaig proposar al G. Visitador Josep Canal de retirar-me a Cambrils, cosa que ell accedí i que n'estic molt content d'estar a aquesta casa de tants bons records. La direcció molt atenta en tot i tant els Germans com el servei d'infermeria sempre disponibles pel que faci falta. De fet, em sento millorat.

Crec que també has anat fent retirs, conferències i sessions en diversos llocs

Quan se'm demanava. Sempre he tingut una agenda plena durant tot l'any sobretot els estius i vacances de Nadal.

Podries dir-nos a quins llocs has intervingut?

No hi tinc cap inconvenient. He donat retirs i conferències a Espanya, França, Itàlia, Canadà, Líban, gran part de països d'Amèrica Llatina, i d'Àfrica francòfona. A més a Abidjan hi anava durant varis anys tot un mes a fer 40 hores de classe al CELAF. Tot plegat m'ha donat una visió bastant àmplia dels diferents llocs. M'han demanat retirs, sessions i conferències diverses Congregacions masculines i femenines. També he intervingut amb els Provincials de diferents Congregacions religioses a l'Escorial i a Sant Cugat. M'han publicat alguns llibres, dels quals un s'ha traduït al francès i a l'italià i un altre al portuguès i articles a diferents revistes, quan se m'han sol·licitat, quasi sempre sobre vida religiosa. Ara ja he dit que prou i és lògic entre altres raons per les limitacions a les que sotmet la meva situació de salut i també perquè crec que ha de fer-ho gent més jove.

Pel que dius sembla que tot t'ha anat molt bé.

No t'ho creguis. L'edat en la que estic i el clima tranquil que visc fa que vegi, com mai, tots el meus errors, fallades, incompetències, inexperiències i que digui que hi ha coses que les he fetes malament i que avui les faria d'una altra manera, però ja no es pot anar enrere. Aquestes evidències que procuro que no em ruboritzin submergint-me en tristor ni en culpabilitat inútil, intento que m'estimulin per encara seguir endavant.

Llegint el nº 13 de Vita Consecrata m'hi he sentit reflectit quan sant Joan Pau II diu: *"En aquests anys de renovació la vida consagrada ha travessat com també altres formes de vida en l'Església, un període delicat i dur. Ha estat un temps d'esperances, de projectes i de propostes innovadores encaminades a reforçar la professió dels consells evangèlics. Però ha estat també un període no exempt de tensions i de proves, en el qual diverses experiències, fins i tot generoses, no sempre s'han vist coronades amb resultats positius".*

Els AA. AA. de Les Corts celebren les Noces de Plata

SANT JOAN DESPÍ

MOMENTS EN EL C. E. L.

JUNTA DE JOVES D'AA. AA. DE MANRESA

AMB ALUMNES DE MANRESA

INFORMACIÓ SOBRE LA BIBLIOTECA DISTRICTAL
AVUI BIBLIOTECA DEL SECTOR
Consta de més de 100.000 llibres

G. Santiago Mateu i Beltran

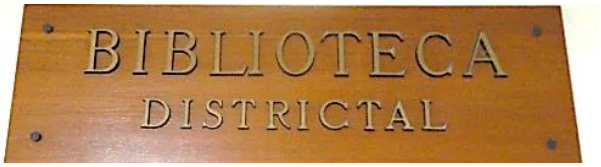

"BIBLIOTECA DISTRICTAL" és la denominació que figura a l'entrada de les diverses sales que conformen la nostra Biblioteca, avui de Sector. Son molts els Germans que pregunten i s'interessen per la situació, el funcionament i el seu futur. Intentaré contestar a aquestes preguntes.

ORÍGENS DE LA BIBLIOTECA DE CAMBRILS.

La decisió d'organitzar i tenir una Biblioteca llavors Districtal, avui de Sector, és d'un Consell de Districte, que en una de les etapes en que es van reformar i reorientar les diferents parts i sales de la Casa Sant Josep de Cambrils, es va decidir de posar-la en marxa.

En un primer moment es va escollir la sala que es troba damunt dels porxos de la casa Mas Oliveró. Aquesta decisió va suposar, adequar la sala posant finestres, cortines, climatització i material per ubicar els llibres.

No voldria oblidar els Germans que varen posar en marxa aquesta decisió. El Germà Visitador era el Germà Joaquim Morató, amb una implicació més directe del Germà Ramon Farrés, que va començar la informatització. El Germà Andrés que era el bibliotecari va començar a organitzar la biblioteca.

Els fons del llibres serien, per començar, els que estaven en la mateixa casa de Cambrils (Biblioteques de l'Escolasticat – Escola de Magisteri – Aspirantats), els que estaven al Noviciat de Sant Martí de Sesgueioles i les de les comunitats que es tancaven.

La biblioteca no compraria nous llibres, però si es faria càrrec dels costos de guardar, manteniment, prestatgeries... L'enquadernació de les revistes seria a càrrec de l'administració del Districte/Sector.

Un record per al Germà Ramon Farrés que va ser-ne l'ànima i el que en la pràctica es va carregar amb la feina de tirar endavant la modernització de la Biblioteca informatitzant-la. És cert que va trobar un gran suport en l'administrador del Districte en aquella època, el Germà Modest Senmartí.

EL PERQUÈ DE TENIR UNA BIBLIOTECA

Estem en un moment, en que hi ha quantitats de llibres i per altra part el col·legis es desprenen dels llibres i únicament guardaven els que necessitaven en aquell moment. L'internet soluciona moltes consultes. Les enciclopèdies i col·leccions de llibres ja no interessen. I ja no parlem dels repetits; pensem en els llibres de la BAC i els llibres de l'Institut, que per decisions institucionals arribaven a les nostres biblioteques comunitàries.

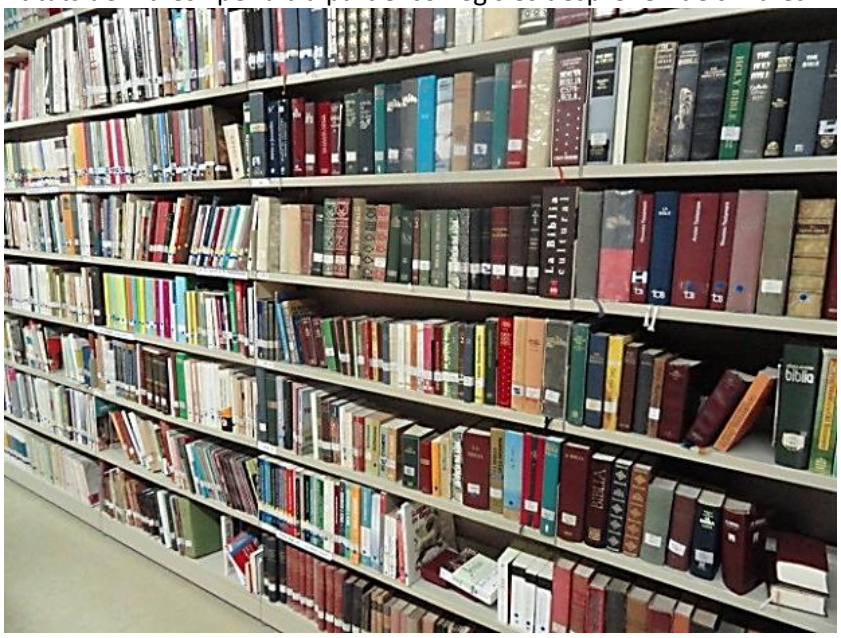

Més d'un Germà m'ha dit de cremar-los en la foguera de sant Joan o vendre'ls al primer drapaire que els vulgui. I sempre és la mateixa raó: *"¿Pa qué sirven?"*

Personalment crec, que la biblioteca és un tresor. Un tresor que guarda els esforços, els treballs, els nivells de coneixements, els graus de les diferents didàctiques que els Germans del Districte de Barcelona-Catalunya han viscut en el segle XX.

És possible que la modalitat de viure els carismes Lasal·lians canviï o puguin canviar només en la modalitat de viure'ls. El Germà d'escola, de classe..., el Germà tradicional s'acaba. La biblioteca de Cambrils, seria un signe més en aquesta CASA PAIRAL, on tenim els nostres Germans que ens han precedit, on honorem els Germans que van donar la seva vida per l'escola cristiana, on cuidem els nostres Germans més grans, on teníem un museu – historia, dels nostres centres educatius, que tan fàcilment es va desmuntar i que no acaba mai de refer-se. La Biblioteca, seria una faceta més de la nostra història que deixem als nostres successors.

REALITAT DE LA BIBLIOTECA AVUI

Actualment la biblioteca consta de 13 sales, ubicades al voltant de l'antiga casa Mas Oliveró. Se segueix organitzant a partir d'una base de dades per ordinador, on s'assenyala el lloc concret on es troba cada llibre. Això vol dir que per buscar un llibre concret, s'ha de buscar mitjançant l'ordinador.

Tenim en llista uns 77.000 llibres. Uns 45.000 estan ben controlats i localitzables. Uns trenta mil que tenim el títol, el nom de l'autor i que es troben en les prestatgeries, però encara no estan localitzats. I finalment, ens queden uns 30.000 llibres que estan en caixes, i dels que no sabem gran cosa més.

A la biblioteca només acceptem llibres, no apunts, ni llibres de text excepte Bruño. Tots els llibres repetits, es guarden en una sala molt ben preparada a l'antiga "Vaqueria" i que si algú els vol, ja ho sabeu on els pot anar a buscar. Les revistes únicament les que ja teníem i les de l' Institut o dels nostres centres.

LA BIBLIOTECA DE CAMBRILS I LA UNIVERSITAT RAMON LLULL

Ja fa dos anys que tenim una relació amb la Universitat Ramon Llull, i consisteix que els fons de la nostra biblioteca, consten com a fons de la secció La Salle d'Enginyeria i Arquitectura. Això suposa enviar les dades de cada llibre al Campus La Salle de Barcelona. Feina llarga i amb molta paciència, per les dues parts. Actualment ja hi consten uns 10.000 títols.

La Ramon Llull està coordinada amb les biblioteca d'altres centres com: Monestir de Montserrat, Químic de Sarrià, Esade, Bisbat de Barcelona, Observatori de l'Ebre, Facultat de Teologia de Sant Cugat, etc... L'usuari que busca un llibre en concret, trobarà on és possible localitzar-lo i en quines condicions es presta i la possibilitat de consulta.

En aquest últim curs les demandes de prèstec és d'un o dos llibres cada quinze dies. El prèstec es fa a la Salle, al Campus La Salle.

TIPUS DE LLIBRES

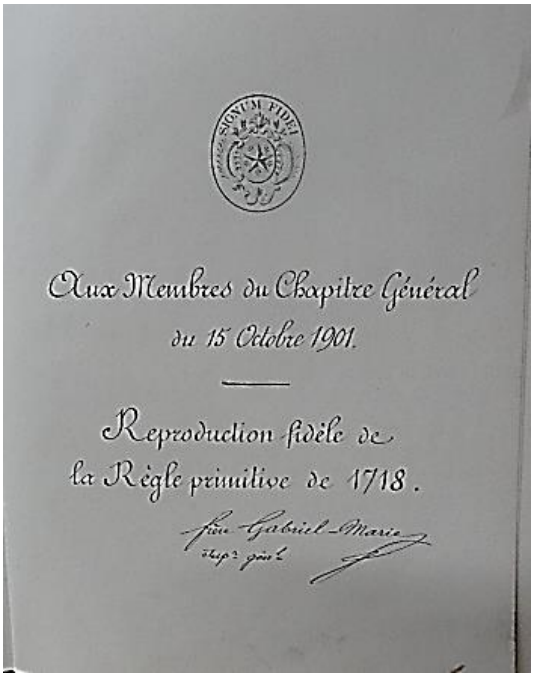

La Biblioteca té un gran fons de llibres propis dels nostres centres, usats per a la formació dels alumnes, els mestres i universitaris. Important és també en el camp de la Catequesi i Formació Religiosa.

Molt important són també els llibres típics de comunitats religioses editats per Claret, Montserrat, Paulinas, San Pablo, Sal Terrae, etc.

I totes les nostres publicacions pròpies del nostre Institut: Circulars, Sant Pius X, PAX...

Es guarden els repetits dels llibres tradicionals: Regles, Col·lecció de Petits Tractats, Meditacions, vides dels Germans...

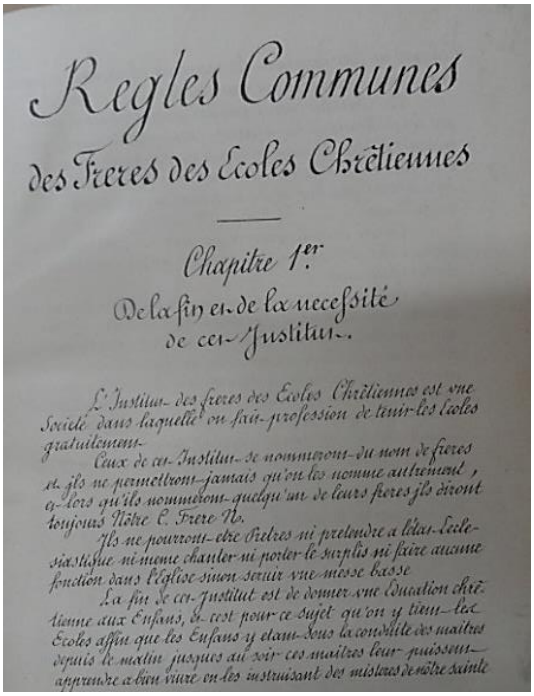

Com a llibres més valuosos tenim originals en francès de les diferents Regles de l'Institut i Meditacions de La Salle, editats en el segle XIX. Igualment "facsímils" de les primeres Regles.

Hi ha un Quijote en cinc volums de l'any 1787. O un Diccionari de la Real Acadèmia de la Lengua Española en una de les primeres edicions... i molts altres que falta classificar i localitzar.

I GRÀCIES....

Per les donacions per part dels Col·legis, Comunitats, particulars, que facin donació de llibres. Sí que demanem, que ens feu estalviar que nosaltres els haguem d'anar a buscar. Suposa feina i ja en tenim per anys. Però els esperem.

Actualment estem en el servei de la Biblioteca Districte (avui Sector) de Cambrils els Germans Desiderio Pérez i Santiago Mateu. Quedem a la vostra disposició.

J.B. DE LA SALLE
MÉDITATIONS
SAINT JOSEPH
DEVOIRS DU CHRÉTIEN

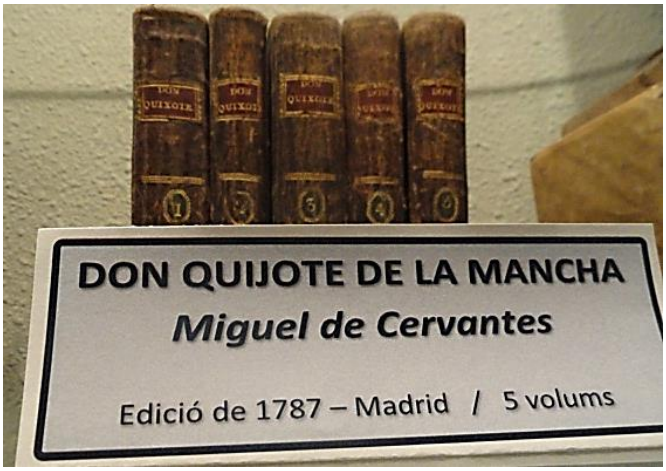
DON QUIJOTE DE LA MANCHA
Miguel de Cervantes
Edició de 1787 – Madrid / 5 volums

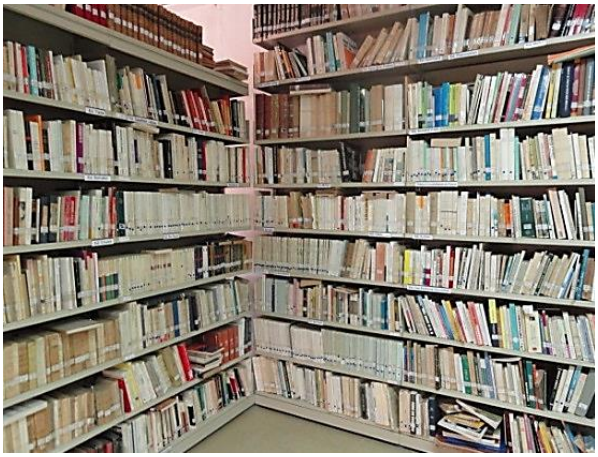

El meu treball actual a l'ÀFRICA

G. Joan Sala i Coll

Se m'invita a comunicar-vos sobre la meva presència i activitats a l'Àfrica i hi accedeixo ben gustosament. La pregunta essent molt extensa miraré de centrar-me en uns punts.

Sessió lasal·liana amb professors

Una de les preguntes més difícils de respondre és aquesta: «Com va l'Àfrica? Com esteu?» He notat, en efecte, que no són pocs els qui confonen país i continent. Fins i tot la ciutat on visc és tot un món en miniatura: Abidjan (Costa d'Ivori) és una ciutat de més de 4 millions d'habitants on conviuen barris de xaboles (entre elles el barri de Abobo on viu el Gmà Quique Escaño i els seus nens del Centre AKWABA), barris molt industrials aprop del port i barris residencials de nivells molt variats. Els grans eixos són autovies que si bé fan el tràfic més ràpid, són també barreres entre les poblacions. El tot en un espai molt gran.

Podríem dir que molts països del continent es desenvolupen molt ràpidament: L'Etiòpia d'avui, opulenta i rica amb un desenvolupament sostingut d'uns 7% anuals, té molt poc a veure amb l'Etiòpia famolenca que hom presentava no fa gaires dècades del temps de l'emperador Halie Selassié. Alguns d'aquests països es desenvolupen a la manera de la Índia, ràpidament i amb molta tècnica. Podem citar Àfrica del Sud, Bostwana, Kenya, Nigèria... però al mateix, tal com la Índia també, tenen zones on la gent participa molt poc de tot aquest desenvolupament. El país es desenvolupa però les tensions també, i amb elles les zones conflictives que poden arribar a guerres civils. Tenim diversos punts calents en llocs on som els Germans : Sudan del Sud, Camerun, Burkina Faso – Niger, Nigèria, Àfrica del Sud... Com ja sabeu, la nostra manera de treballar en el desenvolupament del Continent té com a punt d'arrelament l'educació de la joventut. Apostem en un desenvolupament a través de l'educació, una educació que es tradueix, com a casa nostra, amb obres de tota mena. Però amb tot i això, queda molt per fer i els segadors són ben insuficients per un camp tan gran.

El meu treball actual és fer d'ecònom de la Regió. Un gran títol per una realitat molt prosaica. Sinò vegeu. Un dels treballs és el de l'acompanyament dels projectes comuns de la Regió (en unió amb els Germans de la Comunitat Regional):

- **El complexe escolar de Rumbek,** una obra nova en Sudan del Sud en una zona pobra i desprovista de xarxa escolar (ja està en construcció)
- **Wa,** projecte de fundació d'una escola al nord del Ghana, per tal de crear un pont entre la zona francòfona i l'anglófona. Ja s'han donat els primers passos. L'obra dependria de dos districtes: Àfrica de l'oest i Lwanga
- **Sessions comunes del CIL africà,** en aquest cas es faran a Abidjan. La primera pels Germans joves (menys de 5 ans de vots) sobre la fidelitat creativa, i la segona per formar formadors lasal·lians seglars. Cada districte acompanya els seus amb el Germà encarregat de la MEL
- **L'aspecte econòmic de les cases de formació, Noviciat i Escolasticat, pels Districtes francòfons.** Per cert, enguany hem hagut de fer les gestions per tal de buscar un segon noviciat francòfon ja que les previsions sobrepassen les capacitats del de Bobodioulasso (on només hi ha cabuda per 30 novicis)
- Acolliment: compra de bitllets en relació amb Solidaritat i visats pels que fan les sessions. Molts d'aquests aspectes econòmics els portem a terme gràcies a l'ajuda del Centre de l'Institut, però em toca fer-ne la correspondència.
- **Acompanyament econòmic** de la Conferència dels Visitadors de la RELAF en particular pel què fa als pressupostos de la Regió.

- **Alguns cassos concrets** on m'han demanat intervenir (Congo) i ser el referent de l'ONG CARLA, que és l'equivalent de PROIDE per a la REGIO amb l'ajut incomparable d'un seglar molt dedicat i competent.

Els altres Germans de la Comunitat també tenen responsabilitats a nivell Regional: el secretariat, la revista regional, les traduccions, els Joves lasal·lians pel Gmà. Bako de Burkina, la família lasal·liana, la formació, l'AIMEL pel Gmà Ferdinand de Ruanda. Ell és el director de la Comunitat. Els dos van a Roma de quan en quan i el Gmà. Pierre OUATTARA, Conseller General encarregat de la Regió.

Per part meva, com el més permanent, també faig d'ecònom de la Comunitat i de responsable del manteniment de la casa i l'administració. I com que encara queda temps segons els dies, m'he engrescat a aprendre una mica l'anglès a través l'Internet (programa DUOLINGUO). Es força entretingut i veig que em serveix força sobretot per l'escrit.

Amb el Germà Enrique Escaño que està a AKWABA ens veiem bastant sovint tot i què ell està a l'altra punt de la ciutat.

Per suposat no he trencat el lligam amb Madagascar i ens cartegem sovint, sobretot amb les Germanes Guadalupanes i els Signum Fidei.

Segurament teniu una mica de curiositat per saber com van aquestes dues institucions a Madagascar ja que hi vaig estar força implicat .

- Pel que fa a les Germanes el zel apostòlic i el fervor es mantenen en alçada. Els qui faran el projecte de voluntariat en aquest estiu en llurs comunitats (3 grups amb dos Germans: Antoni Perera i Esteban Miguélez) us podran donar més informació de primera mà. Només dir-vos que ja fa dos anys varen fundar dues comunitats en el Continent Africà (Ruanda i Benin) i que aquestes comunitats van en augment. Enguany ja tenen unes quantes novícies Ruandeses (6), unes quantes postulants i ara obriran un aspirantat on acolliran joves del Benín i del Congo, a més d'algunes joves Ruandeses. Aquest curs que ve també tenen previst obrir una comunitat a Anjiamangírana, cap al Nord Est de Madagascar. Per cert la Germana Tsiatengy **Victoire** RAZANAVOARY, que va ser la Delegada i ara és la Vicària General (i resideix a Mèxic) m'ha demanat custòdies per les comunitats de Akassato (Benín) i Anjiamangírana. N'he obtingut dues dels Germans de Cambrils i dels de Sant Martí de Sesgueioles.

Visitant les GG. Guadalupanes lasal·lianes, a la dreta del G. Sala, la Delegada de Madagascar, Soeur Virginie

. Els ho agraeixo molt i com m'ho han demanat no mancaré de dir a les Germanes que preguin per elles i per tots els Germans del Districte. Que Déu vulgui donar-nos també joves dinàmics i plens del desig de Déu per continuar la seva Obra.

Ara ja són unes seixanta Germanes provinent de Madagascar, en 27 anys d'existència i cada any aquest nombre es va incrementant. No cal dir que la majoria de les Germanes són joves i en tenen moltes que estan estudiant, especialment a Madagascar amb estudis molt variats. Amb els mitjans locals també han pogut adquirir una propietat bastant gran a les afores de Tamatave on hi han començat una escola primària que preveuen pugui arribar a ser un centre secundari a més de tenir altres activitats i una font de recursos pel

sosteniment local de la Congregació. En una visita, el Gmà Amilcare de Solidaritat, ha vist amb molts bons ulls aquesta creació ja que gairebé totes les seves obres estan en medi rural i això els fa ser bastant dependentes de l'ajuda externa. També ha proposat als Germans i a les Germanes que aquestes s'encarreguin del Centre Hanitra per nens del carrer de Tamatave. En l'actualitat el Centre està en crisi ja que el qui ho portava està força malalt i les monitores es troben desemparades. La majoria dels nens no tenen partida de naixement. Una de les primeres tasques és obtenir-la i iniciar-los l'alfabetització a més de donar-los mitjans per poder sortir de la indigència.

Els Signum Fidei continuen formant dos grupets d'unes 14 persones. La majoria ja estan jubilats però continuen actius per reunir-se i fer activitats diverses, en particular per tal de portar el Centre de Promoció Femenina d'Anosibe. Ara tenen un Germà que els assessora. Jo els escric de tant en tant per animar-los i estimular-los a obrir-se als altres professors. Però això depèn en gran part del suport que rebin dels Germans de les diferents escoles.

En aquests moment hi ha una forta efervescència a Madagascar amb el nou president que desitja promoure el desenvolupament del país que per ara continua essent un dels més pobres del món.

Comunitat de Germans de Cocody

Professió Perpètua de Germans

Finalistes de Faravohitra

En una sortida ecològica

Alfabetització

Festa del professorat a favohitra

Germans Sala, fer de la vida un servei

Per Catalunya Religió. Dm, 16/07/2019

Joan Sala i Josep Maria Sala, germans i missioners

Glòria Barrete

En Josep Maria i en Joan són germans, religiosos i missioners. La vida els ha portat a fer missió en continents i congregacions diferents però sempre connectats pel fil conductor del servei a les seves vides. En **Joan Sala** és Germà de La Salle i ha viscut més de trenta anys a la missió de Madagascar, tot i que actualment es troba a Costa d'Ivori. En **Josep Maria Sala** és claretià i des de l'any 1977 viu al Brasil, acompanyant comunitats pastoralment.

Tots dos són de Santpedor, però tot i que en Joan és el més petit dels dos germans, va ser ell qui va entrar primer en el procés de fer-se religiós. "Anàvem a l'escola de La Salle del poble", explica, "vaig començar a La Salle molt abans que en Josep Maria, així que és ell qui va triar un altre camí", afirma en to de broma.

Vocació missionera

En Joan encara recorda que a l'escola tenien un Germà de La Salle molt dinàmic i entusiasta. "Jo volia ser com ell". Un dia un Germà entra a l'aula i pregunta als alumnes qui vol ser Germà, en Joan aixeca la mà. Entra a l'aspirantat de Cambrils amb deu anys fins que un dia arriba un altre Germà i els hi parla sobre les missions. "Qui voldria ser missioner?', va preguntar, i en Joan va tornar a aixecar la mà. I missioner on? "On fos", respon.

En Josep Maria va entrar més tard a escola, tenia una salut molt fràgil i va necessitar un canvi d'aires durant uns anys. Fent d'escolà a l'església del poble un dia apareix un pare missioner, Joan Coromines. Es fixa en ell i li proposa participar en unes colònies d'estiu, com a prova, l'any 1956. Quinze dies de lleure compartit van ser suficients perquè en Josep Maria volgués continuar el procés vocacional. Als setze anys arriba a Montgat al postulantat de la congregació claretiana, fa el noviciat a Vic i fa els primers vots. A Montgat se li desperta la vocació missionera, al costat dels migrants de la zona. "Recordo que els diumenges ens repartíem en dos grups i anàvem a visitar-los, ja anàvem cap a les perifèries".

A en Joan un cop aixeca la mà per ser missioner l'envien a Les, a la Vall d'Aran, a l'aspirantat dels missioners que es formaven per fer reforç a les missions de llengua francesa. "Una mena de cantera missionera", reconeix. Allà entre els nois que hi eren tiraven a sorts els llocs de missió. I a en Joan li va tocar Madagascar. Tenia uns dotze anys. Després va anar a prop de Lió, dos anys, per seguir fent el noviciat i fer formació missionera; després a Itàlia, a tocar de França; tres anys d'Escolasticat a França, i d'allà cap a Madagascar. "Vam anar-hi quatre l'any 1966".

Paral·lelament en Josep Maria era a Barcelona, després a Sant Boi, i a Girona durant sis anys. Col·laborava a les parròquies claretianes i a les comunitats on ell estava. Feia de sagristà, i inclús de sastre. Els germans s'escrivien cartes i en Joan li explicava la missió. "Jo li deia a en Josep Maria que si tenia ganes d'anar a missions ho demanés". En Josep Maria no acabava de decidir-se. "Quan estava al noviciat li vaig demanar al mestre de novicis per anar a missions i ell em va donar un consell que m'ha quedat gravat de per vida: 'no demanis mai res ni recusis res, Déu et guiarà'", explica en Josep Maria. "No vaig demanar res". Passen els anys i quan estava a Girona arriba una carta del Govern General. Calien missioners per anar al Brasil. "Em vaig oferir per anar-hi". Al cap d'un dia ja tenia un altre company per anar-hi a missions, el pare **Josep Maria Collell**. Van arribar el 4 de febrer de 1977 a Rio de Janeiro. "A Girona estàvem a -16 graus i a Rio de Janeiro a 40 graus, encara ho recordo!"

Van anar a la comunitat claretiana de Rio de Janeiro, i d'allà a l'estat de Goiás, a Itapaci. Allà van estar unes setmanes per conèixer la realitat. Van tornar a Rio per aprendre la llengua, el portuguès, i acabats els mesos van tornar a la missió de Itapaci on hi va estar durant cinc anys. Es va acabar aquella missió i van anar a inaugurar una altra missió, l'any 1982, a Guajará-Mirim. "Allà em vaig quedar durant quinze anys". I d'allà ha anat a altres parròquies, dos anys a Porto Belo, i de nou a Guajará-Mirim.

En Joan havia arribat a Madagascar onze anys abans. Va anar-hi en vaixell, durant vint dies. Va arribar a la costa i des d'allà va passar per la ciutat principal per conèixer una mica la gent i ja el van enviar a aprendre el malgaix el primer any. "Aprendre la llengua i la cultura". Acaba l'any d'immersió i l'envien a Tamatave, a la costa, dos anys, a l'escola. "Tenia alumnes més grans que jo! Jo tenia 21 anys".

Vocació educativa

Tos dos germans són religiosos, però no sacerdots, i a tots dos els ha agradat sempre l'educació. En Josep Maria durant els cinc primers anys al Brasil anava a alguna escola pel seu compte, i anava pels poblets a fer catequesi. Però quan va arribar a Guajará-Mirim l'any 1982 va ser contractat com a professor de religió i ho ha estat durant 30 anys. "Compaginava l'escola amb la tasca social, visitar famílies, ajudar els pobres". Tallava cabells, cosia roba per a la gent, feia treballs manuals, dibuixava... Ara que ja no dona classes perquè està jubilat continua la tasca educativa, però a un altre nivell. "Em dedico al reforç escolar. Veig tanta necessitat d'ajudar nois que no saben llegir i escriure... que ho continuo fent".

En Joan a Madagascar a la primera comunitat on hi va estar feia classes, però també observava molt. "Una de les coses que em va quedar gravada i que més tard va donar fruit és que en aquella comunitat hi havia un Germà ja gran que va promoure l'alfabetització de la gent del voltant de l'escola. Jo no podia ajudar-lo per l'idioma però sí que em va copsar i més tard ho vaig fer". Al cap de dos anys l'envien a la capital en una altra escola i segueix ensenyant alhora que continua els seus estudis de Física i Química que havia començat a França.

L'any 1974 li toca venir a Espanya perquè tornaven cada quatre anys. "Em tocava fer un any de reciclatge i em van enviar al Togo per cobrir la baixa d'un germà que estava malalt. Necessitaven un professor de Física. Era per un any, però es van convertir en tres". Mentre estava al Togo li diuen que cal tenir els diplomes espanyols dels seus estudis. Calia tornar a Catalunya, va a Manresa i fa la convalidació dels estudis. Aprofitant que estava aquí l'envien al noviciat per ajudar als germans a Sant Joan Despí, després a San Asensio - La Rioja - amb els novicis catalans i bascos. Ja feia vuit anys que havia tornat de Madagascar. L'envien tres mesos a Roma per fer formació i es demana de nou gent per anar a Madagascar, per fer formació del noviciat. "Jo em vaig oferir, i m'envien de nou a Madagascar. En principi era per a tres anys, que han estat més de trenta".

Ser missioner avui

I al Brasil o a Madagascar o a Costa d'Ivori, què és per a ells ser missioner? En Josep Maria té clar que el missioner "no és només aquell que celebra missa o predica, sinó més aviat aquell que predica amb l'exemple primer". És conviure amb la gent, sentir el que ells senten, i ajudar-los amb la seva amistat. "També hem de predicar, però més aviat cal estimar-los tal com són i ajudar a que es realitzin". Ser un veí més.

Per en Joan que sempre ha estat a escoles, ser missioner es tracta d'oferir "tot el que hem rebut nosaltres a escola a aquells que no ho tenen". Per a en Joan ser Germà a Madagascar o aquí és el mateix, "no és pas ser un heroi". Reconeix que potser quan ets a missions "és més fàcil parlar del que per a nosaltres és el principal, Jesús, i mostrar tot el bé que hi ha estimant Déu perquè la gent és més receptiva". Explica que els joves africans són molt més receptius, "no hi ha aquesta barrera de la laïcitat", i és més natural parlar-hi, "i tens un al·licient per poder parlar d'allò que estimes".

La cultura malgaix

I com són els malgaixos? Globalment la seva cultura es basa molt en la família que té un gran valor. No solament els pares, sinó fins i tot aquells membres d'una mateixa gran família es diuen germans. "La paraula que ells utilitzen no és nebot o tiet, sinó germà, inclús a gent del mateix poble també se'ls hi diu germà". Aquesta germanor és forta, i també es veu en les seves tradicions.

Una de les festes principals, a part del matrimoni, pels malgaixos és el *famadihana*, el retorn dels morts. "Al cap d'un temps d'haver mort una persona, al cap de tres o cinc anys els avantpassats que acaben de morir i algun més que són a la tomba es treuen, se'ls hi posa un altre mantell per cobrir-los i es fa una gran festa. És com una unió amb ells i es convida tot el poble, i pot durar una setmana". Aquest record dels qui donen la base de la família és molt fort, explica en Joan, i a banda del matrimoni és la festa principal per a

ells. "Quan vaig arribar em va sobtar veure que les cases eren de terra i palla però les tombes eren de pedra, molt ben fetes, és molt més car. Donaven més valor a la tomba que a la casa".

La cultura brasilera

Al Brasil, la zona de la missió claretiana on viu en Josep Maria és majoritàriament agrícola, però cada vegada més s'està desforestant més zona per posar conreus. "Aquesta cultura que tenia cada família abans de poder conrear arròs, mongetes, tenir hort, gallines o porcs, s'ha perdut bastant". Els grans *fazendeiros* han anat comprant àrees cada vegada més grans i els petits agricultors es queden només amb un petit tram i un petit conreu, com soja, cafè o vaques. "Això empobreix i no poden viure i marxen a ciutat, generant encara més pobresa". Tot el Brasil té aquest perill ara, afirma en Josep Maria, "que tota una àrea pertanyi a un gran *fazendeiro* i no a les famílies que tradicionalment hi han viscut".

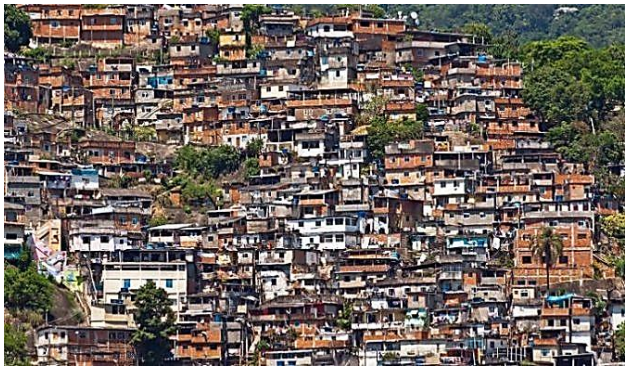

Espiritualment els brasilers són molt religiosos. "El Brasil tenia el títol de ser el país més catòlic però allà tenim la realitat de les sectes, n'hi ha moltes". Els fa mal visiblement veure catòlics que participaven que marxen a una altra església i d'allà a una altra, donant tombs, "com si fos un negoci quedant-se després sense res". Però això també l'ha ajudat a reflexionar sobre com els catòlics presenten el seu testimoni de fe. "Nosaltres els catòlics sovint no tenim aquest entusiasme per captivar els nostres i per això marxen. Jo d'aquestes esglésies he après l'acolliment".

A Madagascar també el sentit comunitari és més fort. Es manifesta de manera especial a les celebracions eucarístiques, no només el diumenge sinó a les de cada dia, "i això que es fan abans de l'escola i el treball a les sis del matí". En Joan explica que hi ha sempre molta gent i sempre és molt cantada i comunitària, i la del diumenge encara ho és més. "Allà no hi ha cap pressa perquè la missa acabi. L'Eucaristia del diumenge és una festa, com a mínim dura una hora, tot i que normalment dura dos, i si és festa gran en dura tres".

Dos carismes, una missió

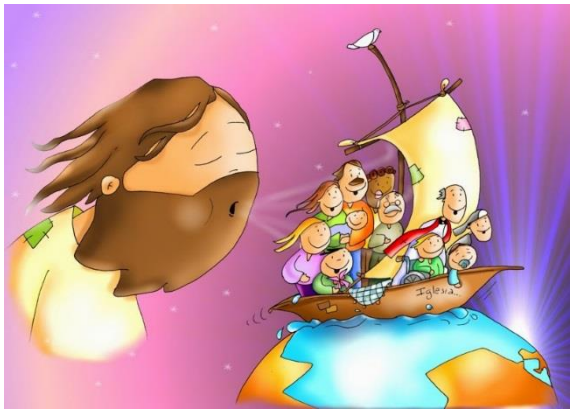

I com el carisma del Pare Claret i de sant Joan Baptista de La Salle els ha condicionat la vida i la missió? "El pare Claret ens va deixar escrit 'valganse de todos los medios para la salvación de las almas'", recorda en Josep Maria. "Aquí entra molta cosa, inclús tallar cabells o cosir". I sobretot, una màxima que li agrada molt, 'fes bé el que estàs fent'. "No calen grans coses però cal que allò que fem ho fem bé", confessa.

A en Joan La Salle l'ha modelat molt. De tot el que ha rebut de La Salle ho podria condensar en tres punts, el lema de la congregació: la fe, la fraternitat i el servei. "La fe, el nucli, no com un coneixement sinó com una relació amb Jesús, 'tocar el cor'". La fraternitat, la manera d'acollir. "Ens diem Germans, no és gratuït, ho hem de ser entre nosaltres i també amb els nois, amb els professors, amb qui sigui, cal tractar al mateix nivell tothom". I, per últim, el servei. Fer de la vida un servei. "Ho trobo molt evangèlic perquè Jesús deia 'no he vingut a ser servit sinó a servir'. El servei a través de la missió educativa, fer de la vida un servei fins i tot quan després d'uns anys ja no pots fer classe perquè estàs jubilat i fas el que et toqui. En Josep Maria fent reforç i jo ara ajudant els professors".

En Josep Maria va agafar el vol de tornada al Brasil el 12 de juliol, i en Joan és avui, dia 16 de juliol, volant cap a Costa d'Ivori.

NUEVO VIAJE A ÍTACA (metafóricamente)
HOY, TORRE DEL PORT DE CAMBRILS

H. Jesús Linares García

FOTOS DE HERMANOS EN LA EXPOSICIÓN DE LA TORRE DE CAMBRILS, ENTRE OTRAS PERSONAS MAYORES DE LA POBLACIÓN

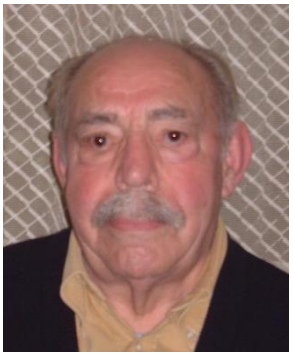
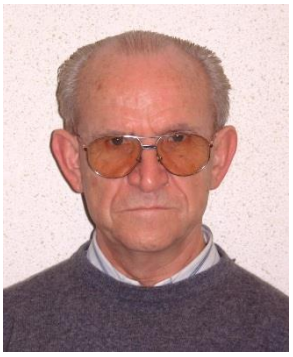

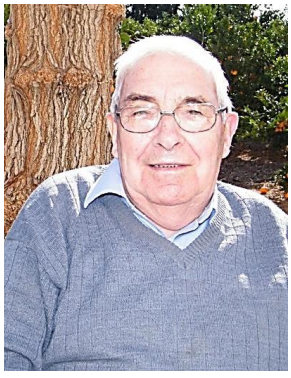

Esta mañana he terminado de ver, en mi ordenador, "Viaje a Ítaca". La obra homérica nos narra el regreso de Ulises; a la vez, la historia de un pequeño reino del Mediterráneo; la dinastía que pudo haber perdido el poder, si Ulises no hubiera vuelto al palacio, donde se hospedaban los pretendientes de Penélope. A lo largo del viaje a Ítaca hubo acontecimientos tristes, como olas gigantes, nubes sangrientas, fantasmas mitológicos, dientes de espuma... y pérdidas de naves.

Connotaciones metafóricas del relato me llevan a la Torre del Port de Cambrils. Esta nueva Ítaca, creada en el s. XVII y adquirida por el Ayuntamiento en 1993, hoy es cobijo de una exposición fotográfica formada por 45 retratos "d'homes i dones en la seva intimitat" cumplidos sus 90 años. La autora Lucía Perera Stocco denomina esta exposición "Fa 45 anys que en tinc 45". Son fotos, que hablan de su intimidad, rostros humanos que se comunican con su sonrisa, con su mirada contagiosa y sus rostros arañados por la hiedra de sus pasados 90 años. Son retratos emocionales que nos hablan de su riqueza íntima.

Este cronista habla solamente de 14 fotos de Hermanos de La Salle expuestos en los diversos pisos; no me detengo en cada uno de ellos, sino más bien del grupo de Hermanos. Sus vidas, hoy, están ancladas en este maravilloso escenario. Unas "gaviotas" me acompañarán en

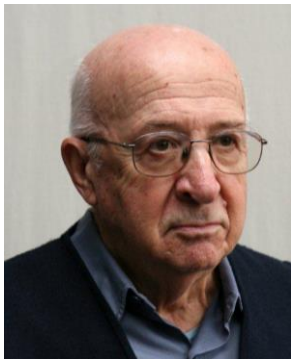

mi recorrido memorístico; ellos son: Alnoth Alemán, Isidre Aloy, Severino Blanco, Salvador Collo, Federico Gil, Ramon Grau, Joaquim Horta, Pedro J. Lancis, Antonio Martínez, Luis F. Ozalla, José Panero, Josep Ribera, Agustín Rubio y Valentí Vilana. No son robots metálicos, sino personas que pasaron por nuestros colegios de Cambrils, Reus, Tarragona, Torreforta... haciendo el bien. Hoy, con sus silencios, sus ojos tatuados de deseos, sonrisas acuosas, lágrimas de luz, a veces furtivas, caras nostálgicas... fueron trovadores de la vida, templos de sencillez... en el silencio de la Torre, con su corteza cerebral herida por los años, se percibe sus noches de nostalgia, de alumnos y alumnas, unos sobresalientes y otras generaciones huecas. Siguiendo a Salvador Espriu, intentaron hacer "homes lliures" y "junts fem florir la joia".

Cierro el cerrojo de la entrevista, pero sus fisonomías las guardaré siempre en el álbum de mi vida; de mi viaje a esta nueva Ítaca, intentaré abrir surcos donde más tarde nacerán ideas. Termino con una cita de A. Pérez Reverte: **"Hacerse mayor tiene sus inconvenientes, pero tiene una gran ventaja, te va creando una saludable indiferencia".** Pienso, que cada uno tiene su noche en las "playas" de la imaginación; hoy, en este utópico viaje, lo llamamos Ulises.

A la salida de la Torre del Port el cielo me acompañó con una marina embravecida. Hoy, en el silencio de unas vidas," homes i dones", "de fa 45 anys que en tinc 45" rodeados de piedras centenarias, ellos y ellas me han regalado pinceladas de amor.

"Los ancianos, pues, están llamados a vivir su vocación de muchas maneras: la oración asidua, la aceptación paciente de su propia condición… Ellos tienen muchos que dar en sabiduría y experiencia a la comunidad, si ésta sabe estar cercana a ellos con atención y capacidad de escucha" (VC 44).

DE L'ESCOLA DELS "HERMANOS" A L'ESCOLA "VIDAL I BARRAQUER"

G. Santiago Mateu i Bertran

Els fundadors del Centre Escolar

El divendres, 14 de juny del 2019, a la Capella de la Casa San Josep de Cambrils, es reunien 360 alumnes, amb els seus professors. Eren alumnes del cursos d'ESO del Col·legi Vidal i Barraquer. Fou una trobada per celebrar el dia dels fundadors d'aquest centre escolar*: Santa Joaquima de Vedruna – Sant Joan Baptista de la Salle – Cardenal Vidal i Barraquer.* Fou una estona de creativitat, de molta preparació per aconseguir uns moments de reflexió, de pregària, de festa en la diada de Festa dels fundadors de l'escola. Amb un bon clima juvenil, les representacions, els cants, els silencis, actuacions musicals, van concloure amb el cant del Tricentenari de la Salle. Fou un moment molt emocionant el veure, sentir i gaudir amb aquesta melodia.

El meu passatge per l'Escola com alumne

Era el setembre de 1954, quan vaig començar a l'escola dels Germans, a Cambrils. En aquells anys, els Germans, tenien molta fama d'un bon ensenyament. A més era un ensenyament pràcticament gratuït. L'escola s'obria a tots els pobles al voltant de Cambrils. En total eren tres o quatre classes. L'edifici em va semblar molt gran i no habitat.

Origen de la Casa dita del "Sagrat Cor"

L'origen de l'escola comença al voltant de 1880 amb el Canonge Dr. Benet Vidal i Gimbernat, cambrilenc i germà del pare del Cardenal Vidal i Barraquer. Volen dotar d'un Col·legi religiós pels nens i nenes de Cambrils i cedeixen un hort gran tocant el llenç de muralla al costat de la riera d'Alforja. La finca estava separada per l'Església , una part era pels nens i l'altre per les nenes. L'edifici majestuós de l'església podia servir per les dues seccions. L'edifici central ja estava acabat a finals de 1886.

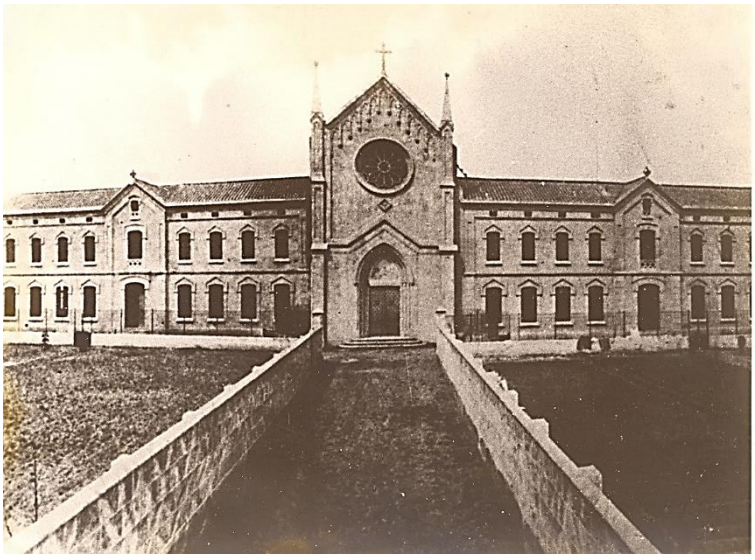

Les Germanes Carmelites de la Caritat – Vedrunes – el 1887 foren les escollides per dirigir la secció de les nenes. Per la secció dels nens el 1887 es dirigiren al P. Manyanet, Fundador del religiosos de la Sagrada Família. Les classes a les dues seccions començaren el gener del 1887. Les Germanes Vedrunes van arrelar a la vila, fins als nostres dies. Per contra els PP. de la Sagrada Família, la seva estada va ser de vuit anys. Un segon intent amb una congregació, avui dissolta, que es deia Religiosos Carmelites de l'Ensenyança, no va donar resultats positius.

Suposem que el Dr. Benet l'any 1900, no volent problemes amb la parròquia, busqués una congregació laïcal. Pel mateix temps, aquest mateix any 1900 els Germans de La Salle havien iniciat converses per obrir una escola i Noviciat Menor al proper poble de Montbrió, a demanda d'un benefactor que va portar les religioses Vedrunes. El que aleshores era Superior General Gabriel M. Brunhes, entrà en connexió amb el Dr. Benet i el Superior de La Salle es decideix per Cambrils.

LA PRESÈNCIA DE LA SALLE A CAMBRILS

Els contactes varen ser molt cordials per les dues parts (La Salle i el Dr. Benet), però La Salle demanava tot l'edifici i l'hort, per instal·lar-hi un noviciat Menor i l'escola. L'acceptació d'aquesta demanda, va suposar una nova donació per construir les classes de les nenes i la comunitat de religioses.

Els Germans ja tenien tot l'edifici, amb els anys, van anar comprant noves finques i cases dels voltants de la finca. Aquestes noves adquisicions eren propietat dels Germans, per contra la resta de la finca i l'edifici central restaven deixats, mentre es complissin els acords signats.

Els Germans es comprometien a tenir les classes totalment gratuïtes i tenir cura de l'educació dels nens de Cambrils. Podien igualment utilitzar l'edifici com a Noviciat Menor i el 3 de setembre de 1900 s'obrí l'escola dels Germans amb un petit nombre, i el mes de novembre ja eren 110.

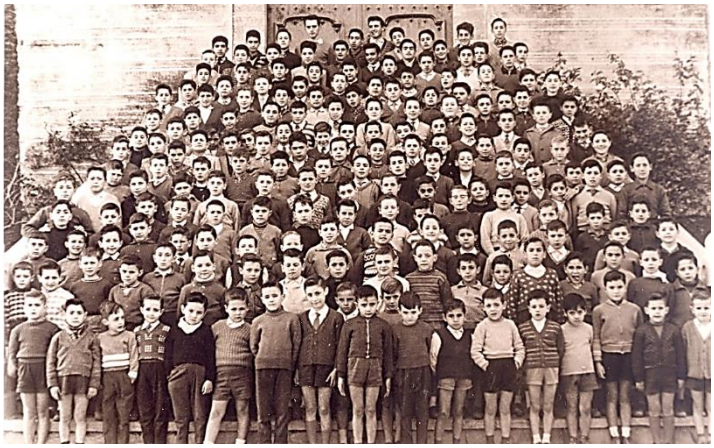

Pels qui coneixen l'escola de Cambrils poden identificar les adquisicions, per exemple l'actual teatre, on s'instal·laren les classes per a la població.

A les Germanes Vedrunes, a més de refer les noves instal·lacions, les hi donaren la propietat d'un immoble de pisos al centre de Barcelona i dels rèdits del lloguer podien pagar el seu funcionament. Lògicament la propietat era, com a La Salle, mentre es dediquessin a l'educació de les nenes de Cambrils.

El setembre de 1956, quan es va traslladar l'Aspirantat Menor a la Casa del Sagrat Cor i en va ocupar pràcticament gran part de la casa. L'escola quedà reduïda a les tres o quatre classes. Més tard, en el 1965, en temps del Germà Leandre, Ecònom del districte, es va construir l'edifici amb 6 classes, en un racó que estava mig abandonant. Eren els temps que es començava el Batxillerat. L'escola dels Germans començava a créixer. Més tard, amb el Germà Lluís Sayós cap el 1967, es van construir tres classes més sobre l'edifici fet pel Germà Leandre. Per la seva part L'Aspirantat estava en una època d'optimisme i creixement.

Amb el pas dels anys aquesta relació entre Aspirantat i Escola va canviar de signe. El nombre d'aspirants es va reduir fins a desaparèixer el 1985, i l'escola va créixer en la mesura que quedaven espais buits.

A la Casa del Sagrat Cor hi hagué Noviciat Menor de 1905 a 1936 i de 1939 a1940; Aspirantat Menor de 1956 a 1967 i de 1969 a 1985.

AVUI DIA VIDAL I BARRAQUER

Amb la crisi vocacional, les noves formes i demandes en l'educació, el fort creixement de la població (d'uns 3.000 a 30.000 habitants avui dia), era necessari pensar en una nova estructura en les escoles pensades pel Dr. Vidal i Barraquer.

En el directorat del Germà Jaume Prat i després del G. Ramon Farrès, es constitueix la "Fundació Cardenal Vidal i Barraquer", per unificar les dues institucions, centenàries a Cambrils. La Fundació, constituïda legalment, és hereua de les dues escoles: Vedruna i La Salle. Formen la Fundació, quatre membres nomenats per La Província Vedruna, quatre per La Salle, un per la família Vidal i Barraquer, que l'ha passat al bisbat de Tarragona. En total 9 membres que funcionen segons els estatuts. El quatre de La Salle de la Fundació Vidal i Barraquer són: Gns. Santi Mateu, Javi Núñez, Sr. Jordi Jover i el Sr. Josep M. Prats Director del col·legi de Reus.

Actualment a l'edifici Vedruna hi ha els cursos d 'Infantil, 9 classes i els cursos d'ESO, 12 classes. A l'edifici La Salle hi ha els cursos de Primària, 18 classes. Això vol dir que tots els cursos estan triplicats i que l'Escola Vidal i Barraquer, dóna educació dels 3 anys fins als 16 anys.

Veient que a l'edifici Vedruna hi ha molta falta d'espai, s'ha pensat traslladar tota la Infantil a La Salle, el que suposa una nova construcció.

Amb la venda ja feta de l'immoble dels pisos de Barcelona, es tenen uns fons per a la nova construcció.

I acabo

Avui el Col·legi Vidal i Barraquer té uns 1.050 alumnes. Col·legi, que es presenta com un centre d'educació cristiana, amb inspiració de les dues Institucions fundadores i dirigit totalment per laics, on la presència de Vedruna i La Salle es fa en el Patronat.

Es un centre molt actiu i amb ganes de millora i renovació. La població cambrilenca l'aprecia i guarda l'esperit amb l'Associació d'Antics Alumnes present en moltes activitats culturals, esportives i socials.

ELS ALUMNES D'ESO AL COL·LEGI LA SALLE DE MANLLEU

G. Francisco Fuertes Villalba

Provenen de les tres següents fonts:

- Col·legi del Carme (Vedrunes)
- Agrupament Acadèmia Casals-Casal de Gràcia
- Altres escoles de Manlleu o rodalies

1.- Del Col·legi del Carme (Germanes Vedrunes de Manlleu)

Quan es va establir una mena d'acord entre La Salle i les Vedrunes, resolt pel G. Ramon Farrés a l'època que regia la part de Pedagogia que ara diem "Xarxa de Centres", els Germans es quedaven amb l'ESO i el Batxillerat mentre que elles es dedicarien només als pàrvuls i a la primària. El 1995 es va començar a impartir l'ESO, començant pel 3er. curs i se seguiria implementant tot l'ESO als següents cursos escolars.

A l'inici d'aquest curs ja teníem implantada a l'Escola, feia anys, l'escolarització de coeducació i és ara on s'incrementa perquè les monges, a Primària tenien especialment nenes i molts pocs nens.

2.- De l'escola Casals - Gràcia (Escola parroquial)

Està situada al barri de l'estació del tren i es va construir pels anys 50. El habitants del barri eren de escassos recursos econòmics. Una bona part havien estat afectats per la riuada de 1940, d'altres eren treballadors o venien de les masoveries properes de Manlleu sense gaires perspectives de futur. Junt amb les cases del barri es va edificar una petita església dedicada a la verge de Gràcia, antiga patrona de Manlleu, per donar escalf religiós als veïns del nou barri manlleuenc que estava ben separat del nucli urbà.

La construcció de les aules de l'escola Ntra. Sra. de Gràcia el 1953,

L'església del barri es va acabar el 1951 i, poc després el bisbat hi destinava mossèn Joaquim Blancafort. Aquest capellà coneixia les poques oportunitats d'escolarització a Manlleu, ja que moltes famílies no podien costejar-se les matrícules un tant elevades dels centres més importants de Manlleu (La Salle i el Carme).

Entrada principal (Administració)

Vista general de l'Escola (Entrada d'alumnes)

Mossèn Joaquim va considerar prioritari aixecar una escola al barri, encara que fos un cobert amb teulada d'uralita. Per sort, la seva petició d'ajuda a la família Roca va ser escoltada i en lloc d'un cobert precari es va aixecar el **Casal de Gràcia**, un edifici que dignificava el nou barri de l'estació del tren.

El 1953 començaven les obres del Casal del que una part important havia d'albergar la nova escola. Tot i que la inauguració oficial del Casal per part del bisbe i altres autoritats polítiques es va produir a l'octubre de 1954, el col·legi del barri ja havia impartit un curs acadèmic sencer en aquest establiment.

La matrícula era gratuïta i l'escola estava subvencionada. La direcció estava en mans de mossèn Joaquim, ajudat en algunes tasques administratives pel mestre Martí.

Sense esperar-ho, l'any 1971 moria mossèn Joaquim quan l'escola contava amb 272 alumnes. La Sra. Corpus García va agafar la direcció de l'escola per tirar l'entitat endavant.

El 1970 la Llei General d'Educació establia que per aconseguir subvencions públiques les escoles havien de tenir un mínim de 240 alumnes i aquell anys l'escola només en tenia 210.

Hi havia un altre centre educatiu a Manlleu que tenia uns problemes similars. Es tractava de **l'Acadèmia Casals**. Aquesta entitat havia nascut l'any 1945. L'any 1972 tenia uns 125 alumnes d'EGB. Amb aquestes xifres no complia els requisits per a la subvenció.

Les dues entitats es van posar d'acord per crear **l'Escola Casals-Gràcia** que perpetuava els noms de les dues entitats i donava un servei excel·lent al barri. Servei que encara continua als nostres dies d'una manera exemplar (Aquesta informació sobre l'escola Casals-Gràcia ha estat extreta del full parroquial de Manlleu del 2 de juny del 2019 i redactada per Bernat Prat)

3.- D'altres centres públics (Escoles o Instituts)

És evident que per omplir tres aules d'ESO a La Salle no es fa cap distinció de l'origen o procedència dels possibles alumnes per matricular, tot i tenir en compte que no és un inconvenient greu el cost de la matrícula per estar el nostre col·legi finançat mitjançant el Concert Econòmic amb la Conselleria d'Educació de la Genrealitat. També s'atén a qui ho necessita, sense haver de ser del Col·legi del Carme o de l'Escola Casals-Gràcia, d'acord amb les puntuacions que s'obtenen i, si cal, reduir la quota que l'escola té autorització per cobrar a les famílies que ho demanen. Es te cura dels alumnes amb necessitats especials (Nee)

Nota final:

Des de 1970 fins al 2000 s'han succeït com a directors de Manlleu els següents Germans:

Antoni Baqueró 1968-1972) – Ermenter Ars 1972-1974 – Pere Madrenas 1974-1979

Santiago Peribáñez 1979-1985 – Josep Mª Sans 1985-1991 – Modest Senmartí 1991-2001

Alguna altre concreció podrien donar els Germans Baqueró, Peribáñez, Sans o Senmartí en quant a algunes dates més concretes sobre la introducció de l'ensenyança mixta i la cooperació entre els diversos centres educatius d'Església a Manlleu.

Actualment:

Tenim el Concert Educatiu per a tres aules d'ESO per curs, per a quatre cursos, es a dir, 12. A cada curs s'ha d'arribar a tenir uns 90 matriculats. A vegades es sobrepassen aquest 90 però la ratio és de 30 per grup.

Oferta educativa d'ESO per al curs 2019-2020:

- 1er. curs: 65 places ordinàries; 24 de Nee
- 2on. Curs: 9 places ordinàries
- 3er. curs: 2 places ordinàries
- 4rt. curs: 0 places ordinàries

Akwaba, un Centro que sale de lo normal

H. David Cachazo

Estamos en Costa de Marfil, un país ubicado en África Occidental. Limita con Liberia y Guinea al Oeste, Malí y Burkina Faso al Norte, Ghana al Este.

Costa de Marfil ofrece una gama variada de paisajes, desde la sabana desértica hasta la selva virgen. El Sur lo marcan extensas playas. La zona más lluviosa se caracteriza por grandes plantaciones de productos para la exportación: café, cacao, bananas, caucho.

Mantiene una relación muy estrecha con Francia desde **su independencia en 1960.**

La diversificación de la agricultura y el estímulo de las inversiones ha hecho de Costa de Marfil uno de los países africanos más prósperos.

El 77% de la población es considerada marfileña, agrupada en diferentes etnias y grupos lingüísticos. Se hablan 65 idiomas en el país. Uno de los más comunes es el dioula . El francés, el idioma oficial, se enseña en las escuelas.

Alrededor del 20 % de la población está formada por trabajadores de los países vecinos: Liberia, Burkina Faso, Guinea. Este hecho ha creado una tensión creciente recientemente pues **los marfileños se sienten privados de sus tierras e invadidos por extranjeros.**

Entre 2010 y 2011 se produce en Costa de Marfil una cris postelectoral cuando los dos candidatos a las elecciones se proclaman vencedores. El país se sumerge en un conflicto que costó la vida a unas 3000 personas y ocasionó el desplazamiento de casi un millón.

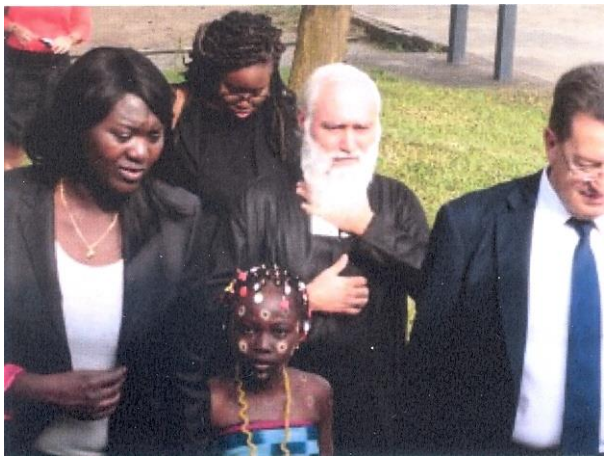

La violencia se considera como una actividad normal y legítima.

La realidad es que tanto el Estado, como los padres y la comunidad han fallado en alguna cosa en relación con la educación de muchos niños.

Se pueden encontrar ***niños de la Calle*** en los barrios donde hay una fuerte concentración humana en los que, empujados por sus padres, asumen la responsabilidad de alimentarse y alimentar a la familia. A esto se une la dificultad de una planificación familiar. Existen familias de hasta 15 hijos.

LA SALLE ENTRA EN EL JUEGO

Los Hermanos de las Escuelas Cristianas, deseosos de vivir su carisma a través de una obra educativa al servicio de los pobres, crearon una nueva comunidad: **Le Foyer Akwaba. Hogar La Salle** en Abobo Avocatier, el 18 de febrero de 1996. Ese mismo año la BICE (Bureau International Catholique de l'Enfance), junto con la Alcaldía de Abobo y el Distrito de Abidjan, decidieron abrir un centro para acoger niños en situación difícil.

En diciembre de 1998 gracias al financiamiento de la Agencia de Cooperación Española, de la ONG Proyde de España-Madrid, comienzan las construcciones. Estaban acabadas a comienzos del curso 1999 – 2000.

El Hogar Akwaba , llamado también: Hogar De La Salle, nombre tomado de Juan Bautista de La Salle, fundador de la congregación de los Hermanos de las Escuelas Cristianas, abre sus puertas el 16 de octubre del 1999 con la acogida de los primeros pensionistas venidos del centro BICE.

El 08 de abril del 2000 tiene lugar la inauguración oficial del Centro en presencia de las autoridades del gobierno, autoridades religiosas y varias ONG.

La capacidad actual del Centro es de 50 lugares para niños en régimen de internado.

El Hogar está situado en un barrio de gente pobre, lleno de miseria y suciedad. Muchas calles están, literalmente hablando, llenas de porquería, aguas sucias y desechos. Existen unas cuantas aceras y el asfalto es un privilegio. Las casas, poco a poco, se modernizan con varias habitaciones, servicios de baño junto con agua y electricidad. Si bien es cierto que muchas veces el agua se tiene que comprar.

El Centro parece un OASIS en medio de una zona degradada y mal cuidada. Está todo él rodeado de una cerca y en el interior hay diferentes edificios: Un comedor- cocina para los niños, 3 dormitorios y además un edificio para la administración. Biblioteca. Comunidad de Hermanos.

Fundamentalmente se trabaja en el Hogar con niños rescatados en la calle, y que han sido reclutados por los Hermanos, las autoridades, los jueces de tutela y gente de buena voluntad en los barrios “chinos “.

Estos niños están en la calle, viven en ella y duermen en ella. En la práctica no tienen padres o se han escapado de casa. Otros han sido niños de la guerra, o se dedican a la prostitución o tildados de brujos. Viven mendigando, robando, bailando o apelando a la compasión por medio de sus llagas, tiña, sarna.

OBJETIVO GENERAL DEL CENTRO

La misión principal del Centro es el desarrollo integral del menor tanto social como familiar.

OBJETIVOS A CORTO PLAZO

- El internado acoge a niños durante el tiempo necesario para que consigan una estabilización por un período de 4 años.
- Se busca a la familia del niño y la reconciliación con la misma.
- Se prepara al niño para logar la reinserción familiar con la escolarización o aprendizaje.
- Hacer un proyecto de vida de acuerdo con la familia.

OBJETIVOS ESPECÍFICOS

Para lograr el desarrollo integral e inclusión social y familiar de los llamados “Niños de La Calle” y otros que se encuentran en situación de riesgo, el Hogar La Salle tiene como OBJETIVOS:

· Facilitar la atención y ayuda a los niños que viven en zonas urbanas o niños de la calle en riesgo de exclusión social.

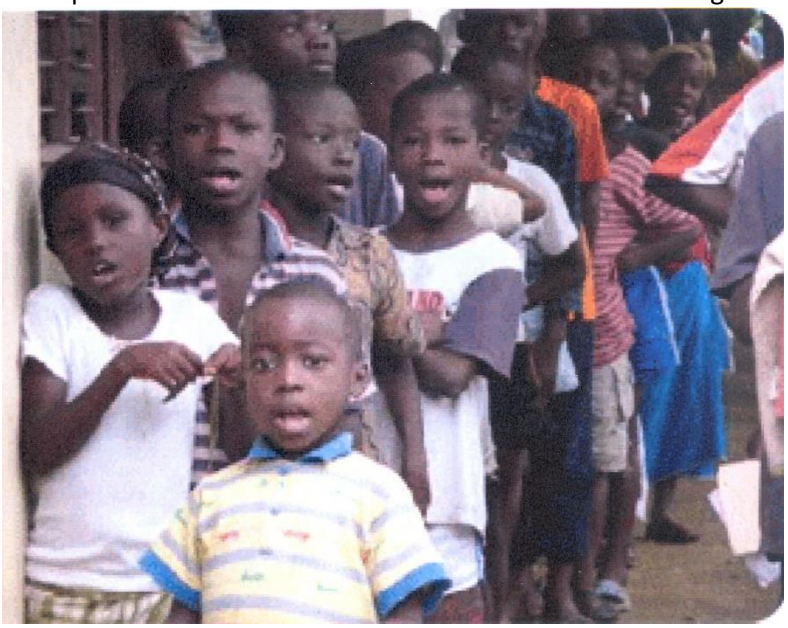

· Establecer una relación de verdadero acompañamiento con los niños para enseñarles a valorarse.

· Hacer partícipes de este proyecto a asociados, usuarios y gestores.

· Reinsertar a los niños poco a poco en el sistema educativo mediante la escuela o el aprendizaje.

· Educar en los valores ayudándoles a confiar en sus propias fuerzas y recursos para triunfar en la vida.

· Establecer vínculos con los padres para que el niño regrese a su hogar y los padres recobren su plena responsabilidad.

Los pilares del centro:

La escuela constituye el pilar más importante para la recuperación del niño de la Calle.

Una organización esmerada ayuda mucho para obtener buenos resultados de integración:

Existe un ***reglamento interno***

Reuniones periódicas con ***los seis grupos*** en que se dividen los internos:

Grupo de las Abejas Los más pequeños.

Grupo de los Gallos.

Grupos de los Lobos.

Grupo de las Águilas.

Grupo de los Leones.

Grupo de los Castores.

Las reuniones llevan el nombre de Tutorías. Se da un tema de estudio con preguntas pertinentes que deben responder por grupos. Posteriormente se hace una puesta en común en la casa de la palabra llamada Apatam.

Cada grupo se compone de un jefe y un subjefe encargados de mantener el orden y controlar el comportamiento de su grupo.

Los domingos, al atardecer, se tiene una reunión restringida a cada grupo y al aire libre se examina y se da cuenta del comportamiento del grupo.

El control de cada niño se hace de una manera rigurosa para saber en todo momento donde se encuentra cada interno. A tal efecto, hay cantos para presentarse de inmediato en las concentraciones para dar inicio a una nueva actividad. Todo retraso es sancionado.

A MODO DE CONCLUSIÓN

Este trabajo de infatigable misión lasaliana, para lograr un pequeño milagro de que el niño de la calle vuelva un día a su hogar, no sería posible sin la presencia en el centro de:

Una comunidad de Hermanos de La Salle constituida en estos momentos por Josep Enrique Escaño Duran (Catalunya), Régis Palenfo de Burkina Faso y David Cachazo (Salamanca)

Con los Hermanos colabora un grupo admirable de comunidades religiosas: Hermanas de Notre Dame de Nevers en la escuela. Las Hermanas de l'Ange Gardien reciben en su dispensario a todos los niños para las consultas médicas.

A esta obra lasaliana colabora también un admirable equipo de nueve educadores y personal de servicio.

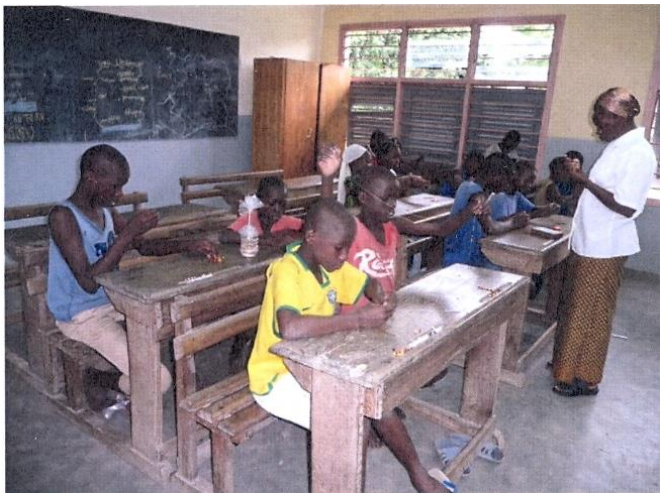

SONS DE FARNERS

VISITA A ASTÚRIES I RODALIA

SORTIDA DELS GERMANS JUBILATS
1 A 6 DE JULIOL DE 2019

GG. Jaume Palom Izquierdo i José Luis Rodríguez González
Fotos del G. Antonio García Fernández

Sortírem en avió de Barcelona el dl. 1-07 setze Germans. Els benvolguts GG. **Mateo (Tomás Esteban), Salvador Fargas i Josep Chimenos** per raons de salut no pogueren acompanyar-nos. Coordinà molt bé el viatge el G. **José Luís Rodríguez,** com l'animació diària del grup en la **pregària** anà a càrrec del **G. Pablo Enrique,** i també **l'atenta cura de la salut dels GG. grans** ho feu el **G. Enrique Polo; Antonio García,** a més de comptador fou el reporter fotogràfic amb la seva habitual eficàcia; l'itinerari, visites i dinars ho feu el G. **Jaume Palom;** cada Germà va posar el seu gra d'oli a fi que tot anés bé: GG. **Pablo Álvarez, Jesús Borràs, Ceferino Catalán, Miguel Fernández, Virgilio García, José Luis Gutiérrez, Jaume Mas, Desiderio Pérez, Fernando Soto, Josep Mestres, i Santiago Mateu.** Els xofers **Luis i especialment Ismael** ens conduïren en Bus des d'**Oviedo** i des de l'aeroport, fins el dissabte 6 de juliol. A tots 18 la sincera gratitud per l'esperit comunitari de fraternitat i d'ajut mutu.

El dilluns 1r de juliol sortírem des de l'aeroport del **Prat** a les 12 h. 50m. amb retard de més d'una hora i quart. L'equipatge consistia en una petita maleta que dúiem a mà a l'avió. Estalviàrem 50€ x 16 Gg. = 800 € en no enviar per facturació l'equipatge.

Tots els GG. estàvem a l'aeroport al voltant de les 11 h. 50m. Arribàrem a la terminal d'Oviedo passat el migdia a 16h. Des d'allí un autocar ens acompanyà fins al **Seminari Metropolità d'Oviedo**. Allí dinàrem, i prenguérem possessió de l'habitació individual al 2n pis. Després utilitzàrem la tarda lliure per visitar en grups la Ciutat i poguérem també comprar records per la comunitat, família...

Menjàrem un esplèndid "cocido" de cigrons al sopar i dormírem al **Seminario.** Els Superiors i el personal de secretària i de cuina i menjador ens acolliren amb hospitalitat fraterna.

El 2 de juliol dimarts al matí visitàrem la ciutat vella peatonal, l'Ajuntament, la Catedral, la Càmara Santa, el Museu, el claustre, la cripta de Santa Llogàia i el tresor de les Creus d'Astúries i el sudari del Salvador. També a peu visitàrem el barri antic al voltant de la Catedral, com Sant Tirso del Real, Hospital de Santa Magdalena, el Jardí dels cabdills i reis d'Astúries, la vella Unversitat, la gran Maternitat de **Botero**, la Junta D'Astúries , el teatre Campoamor. Dinàrem a la Residència i **en bus** visitàrem a la tarda els monuments més característics de l'art preromànic Asturià d'**Oviedo**: **Santa María del Naranco, S. Miguel de Lillo i Santullano amb uns guies excepcionals.**

El dimecres 3 de juliol al matí pel matí visitàrem el Col·legi La Salle de **Gijón,** sota la guia del Director **G. Ricardo** i ens acompanyà fraternalment per l'escola, un excel·lent refrigeri inclòs, pel barri de **Cima de Villa**, la platja de **Sant Llorenç**, la casa museu de **Melcior Gaspar de Jovellanos**, la **plaça Major** porticada i el neoclàssic **Ajuntament** com l'església neoromànica asturiana de **Sant Pere**, i **el magnífic Palau de Revillagigedo**. Recorreguérem en bus **el Passeig marítim** resseguint la platja de **Sant Llorenç** a baixamar i admiràrem el granit de la Façana, del gran pati de pedra dura, l'església ovalada i el campanar de 120 m. d'alçada de la **Universitat Laboral de Gijón,** a les seves afores. A l'avaluació considerarem que **Gijón** es mereix una visita de tot un dia.

Dinàrem un restaurant a la costa d'**Avilés,** molt a prop de l'estació de busos. Per la tarda, acompanyats pel Sr. **Ángel Enrique Fuertes** visitàrem les petjades dels exuberants jardins d'Avilés i els nous equipaments culturals com el Museu de la història de la Ciutat, amb la crisi pel tancament dels alts forns d'ENSIDESA, l'atrevit i nou espai arquitectònic blanc del **Centre Niemayer** i la petjada de **Menéndez Avilés, fundador de la primera ciutat dels Estats Units S. Agustín a l'estat de La Florida.**

El dijous dia 4 visitàrem la primera capital del *Regne d'Astúries* **Cangas de Onís,** amb el seu pont romà, i després pujàrem al Santuari de **Covadonga**, i hi celebràrem l'**Eucaristia** participada amb música a l'orgue i presidida per un capellà de la nostra escola de **Gijón** i també pelegrinàrem a la recollida *Cova Dominica* → Cova <u>donga</u> → *la cova de la Senyora*, de la Santina.

En tornar seguírem els esportistes regatistes que en canoes es preparaven pel descens del riu **Sella** fins a **RibadeSella**.

Dinàrem en un restaurant de **Llanes**, d'un antic alumne de La Salle, i hi provàrem una excel·lent **fabada** amb xolís (chorizo). Visitàrem la cornisa oriental del **Cantàbric asturià**. La platja i els seus penya-segats, la ciutat murada amb el seu castell, la ria, el port, l'església dels franciscans i bells racons de placetes delicioses. A mitja tarda enfilàrem cap a la capital. Ens aturàrem abans a **Villaviciosa,** on desembarcà a setembre de 1517 **Carles V** que venia dels **Països Baixos.** Pocs dies abans havia mort el Regent franciscà, **Cardenal Cisneros, a Roa,** quan anava cap a **Santander** per rebre'l. Contemplàrem el *Mercat* modernista, l'*Ajuntament* d'estil francès del segle XIX, Lluís XVI, la *Parròquia* gran neoclàssica... No poguérem visitar el museu dels passos de Setmana Santa ni la romànica parròquia primera de **Santa Maria,** amb portada inspirada en el veí romànic de Maestro **Mateo de Santiago.**

El divendres dia 5 visitàrem a l'**Occidente asturiano** el poble de **Cudillero** rodejat d'abruptes pujols, les seves blanques cases protegit per dos caps rocosos...

Un paisatge de quadre pintoresc amb les altes façanes, que s'esglaonen pel pendent, les escales substitueixen els carrers, que baixen fins al port, els pals nus de les barques de pesca i les xarxes s'assequen al sol... un riuet amb salts d'aigua, passa sota el moll.

Després travessàrem el gegant *O ponte dos Santos* que uneix, sobre la **formossíssima ria del riu Eo, Astúries i Galícia, Figueras i Ribadeo.**

Pujàrem al mirador de la capella de la **Santa Creu** sota la mirada benèvola i granítica **del Gaiter Gallec.** Albiràrem als peus la Comercial i turística **Ribadeo gallega, Vegadeo, Catropol i Figueras asturianes...**

La darrera etapa fou arribar **a Tapia de Casariego.** Ens esperava el meu germà antic alumne de Comtal i Bonanova F. **Javier Palom Izquierdo** que ens dugué a visitar la parròquia de **Sant Esteve** i coronada per la imatge del **Sagrat Cor.** Cantàrem la **Salve** a la **Mare de Déu del Carme**, patrona dels pescadors i mariners, i l'estàtua en bronze del **Marquès de Casariego i vescomte de Tapia, benefactor del S. XIX: Les Escoles primàries, l'Institut i l'Ajuntament d'estil neoclàssic francès i en granit.** Anàrem a dinar a la **Sidreria La Terrassa** amb autèntica i aspre sidra asturiana, una paella mar i muntanya o "tendres cogollos" amb formatge i tomàquet de primer. De segon peix blau del dia amb patates, (semblant al verat) o bé costella de vedella. Pastís gelat de la casa o mató casolà de postres.

En el domicili del Sr. F. Javier Palom

Després guiats per **F. Javier** visitàrem el "cruceiro en granit" i les quatre platges, el riu Anguileiro, la piscina d'aigua salada aprofitant la cetaria i el port construït amb el far pel Marquès i la casa familiar de la meva cunyada **Menxu** on ens saludà el seu fill **Jordi**, especialista en noves tecnologies i cantant i humorista professional.

Com a coronament del cafè ens van oferir a casa seva degustar anís fet pel meu germà **Javier** i aigua del país, "oruixo" amb mel, obsequi amb anterioritat del meu germà **Antoni** A.C.S.

A la tornada ens aturàrem a **Oviedo**. Visitàrem **l'Església major del Seminari** amb la imatge dels 9 seminaristes Beats màrtirs de 18 a 25 anys.

I arranjar les maletes i fer la reunió d'avaluació d'enguany i prospectiva de la propera.

Finalment la festa asturiana del darrer sopar amb espelmes i amb el coronament de cadascú amb la montera picona. Capell tradicional asturià, propi de les bandes asturianes de gaitas pejigueras.

El dissabte dia 6 pel matí esmorzàrem al seminari i en bus anàrem a l'aeroport. Arribàrem a Barcelona a les 10,30, a l'hora prevista, abans de migdia, Cada Germà tenia a punt un cotxe. Gràcies als GG. Xofers **Jesús Morer (Casa St. Josep), Javier Fortuny (Reus i Casa Sant Josep), Miquel Xancó (Bonanova i Casal), Josep Martí (Casal, Casa Sant Gervasi i Santa Coloma de F.), Salvador Balart (Mollerussa i La Seu d'Urgell)...**

* * * * *

Y ahora lo más importante: La **gratitud** al muy querido **Anaia Visitador Román de todo el ARLEP: Ezkarik azko!**. Al G. **Josep Canal** i al G. **José Antolínez** també que vetllen per les nostres comunitats i obres de **Catalunya i Casa Sant Josep;** al G. H. **José Luis Rodríguez** que és el primer responsable i a les **comunitats de l'eix litoral i de l'eix transversal** que ens han permès als setze germans participar-hi en esperit de fraternitat

joiosa, de pregària eucarística i pelegrina, i d'atenció personal a cada germà i de lloança per la sempre verda **Astúries**, lasal·liana, humida, cristiana, jacobina, laboriosa, culta, acollidora, mariana,...

En tancar la crònica he rebut un correu de la *Secretaria del Seminari Metropolità* tot agraint expressament el clima de pregària, de germanor i de col·laboració per part de tots els GG. que hem participat en aquesta trobada. Ha estat una forma de testimoni Lasal·lià en aquesta trobada del nostre jubilar tricentenari i simbolitzada en la visita matinal a **Gijón i a La Salle San Eutiquio** al cim de la muntanyeta de **Santa Caterina** i al seu cim, sobre els canons militars, l'abraçada en formigó de l'escultor **E**. **Chillida:** *"Elogio del Horizonte"*

Perdó pels errors i omissions i gràcies a tots els participants. No sempre he sabut atendre a totes les justes peticions però no podíem variar l'itinerari programat prèviament.

Ajuntament d'Avilès

Palau de Gigedo - Revilla a Gijón

Dinar a Llanes

Barri Comercial de Gijón

La més antiga mostra de l'art asturià

Sopar de comiat al Seminari

ELOGI ALS CAPS I MONITORS D'EDUCACIÓ EN TEMPS DE LLEURE

G. Joan Escalé i Bosch

Tota la meva vida he participat en campaments i rutes d'estiu -els meus primers com a participant foren als 9 anys amb la parròquia de Santa Maria de Navarcles a la Vall d'Ora al Solsonès,...

Pujant vers el Comabona amb Pedrraforca al fons

A finals de juny vaig participar en els campaments d'estiu a la Vall de Gisclareny al Berguedà érem 95 infants i caps de La Traca de La Salle de Premià; amb el grans, un grupet de nois i noies, vàrem fer una ruta pujant el Comabona al Cadí i el Cap Llitzet a la Serra d'Ensija tot envoltant el Pedraforca. Mentre escric aquesta columna em queden 2 dies per participar en un altre, els d'Estrella del Nord de La Salle Gràcia amb uns 75 infants, joves i caps a la Vall de Sau on amb els grans resseguirem el pantà per enfilar-nos vers el Collsacabra descobrint Tavertet, Rupit,... Tota la meva vida he participat en campaments i rutes d'estiu, les coses han canviat molt, ara es demanen molts més requisits que abans: que si titulacions, que si permisos,... en força coses s'ha millorat, però també se n'ha perdut alguna de molt valuosa com la dels entranyables focs de camp que donaven tan de joc al cant, a les representacions, als acudits, a les danses. Bé però, ara no ens posarem nostàlgics.

Avui voldria parar atenció en la figura dels caps o monitors, aquests joves apassionats que dediquen tantes hores del seu temps per a transmetre a la quitxalla o als que són una mica més jovenets que ells els valors que altres caps els van fer descobrir quan eren menuts. Les hores que s'hi passen preparant els campaments són ingents. Que si buscar el terreny, que si anar a parlar amb el propietari, que si fer prèviament les excursions o les rutes, que si preparar els menús, que si fer el cançoner, que si cal repassar les tendes i el material, que si recollir i revisar tota la documentació de cada participant,... i sobretot l'eix d'animació! Aquell fil conductor que a partir d'una història relligarà totes les

Pujant al Comabona arribant a la Pleta del Grau Plats

activitats del campament i li donarà aquell punt de fantasia que permetrà a tots els participants xics o grans viure una mateixa aventura.

Baixant de Comabona al Cadí

Aquí voldria expressar una alerta a les entitats que formen aquests caps i monitors que tot seguit esmentaré perquè aquest eix d'animació s'arreli en el lloc on es fan les activitats, sovint els campaments cauen del cel, s'instal·len al territori però no aprofiten prou el patrimoni natural, artístic, cultural... l'eix d'animació els parla d'indis, extraterrestres, bandolers,... però ignoren o no posen prou en valor l'entorn que els acull i això és realment una llàstima. Bé, això seria motiu potser de desgranar-ho i argumentar-ho més detingudament en una altre article.

Sempre diem que l'associacionisme és un dels grans valors de la societat catalana i d'entre tots si n'haguéssim de triar un, potser aquest seria un dels més importants. Les xifres que es mouen fan feredat. Minyons Escoltes i Guies de Catalunya tenen 153 agrupaments portats per 2800 caps que atenen 12.700 infants; aquest estiu han dut a terme unes 690 activitats entre campaments -340-, rutes -180-, camps de treball i cases de colònies -50- i més 120 activitats fora de Catalunya o de l'estat espanyol.

Els Escoltes Catalans que agrupa l'escoltisme laic tenen 42 agrupaments associats, són 627 caps i 4075 infants i joves, aquest estiu han dut a terme 70 activitats entre campaments, rutes,... on hi han participat uns 4300 associats. Això pel que fa a les dues associacions més grans de l'escoltisme però també en tenim d'altres com el MCECC Moviment de Centres d'Esplais Cristians Catalans aixoplugats dins la Fundació Pere Tarrés que agrupa 200 centres d'esplai federats que acullen uns 25.000 infants, adolescents i joves gràcies a la tasca educativa i voluntària d'uns 45.000 monitors. D'activitats d'estiu a la natura, aproximadament n'han fent unes 350 (a banda d'uns 82 casals d'estiu), 101 campaments, 37 rutes i 206 colònies. Què tal? Ja esteu marejats amb tantes xifres? Heu fet sumes? Doncs ara us les faré jo a partir de les dades de les notificacions al Departament de Joventut de la Generalitat: 678 acampades! En què hi ha participat 18.149 infants i joves i 3.811 caps i monitors; 417 rutes amb 7.737 participants i 1540 caps i monitors; 484 colònies amb 21.594 participants i 3.716 monitors o caps. Superen amb escreix els 55.000 infants i joves! No em direu que no fa patxoca tot plegat i tot això fet des del voluntariat. No em direu que no és motiu d'orgull per un país que tot gaudint fa descobrir als infants i joves els valors de l'amistat, la natura, el servei, el valors de Jesús –en molts d'ells de forma explícita-, i els ensenya a estimar el país tot coneixent-lo. Les societats que fan una aposta significativa pels seus actius més menuts estan fent una aposta sàvia doncs si tenen cura del planter estaran donant alè al seu futur. Enhorabona a tots aquells que lliuren el seu temps al servei de l'educació en el temps de lleure, en plena natura, perquè són llavor de ciutadans que sabran valorar i respectar el regal de la creació.

Baixant de la Serra d'Ensija

TROBADA DE RELIGIOSOS/ES
DE L'ARXIDIÒCESI DE TARRAGONA
A LA CASA SANT JOSEP DE CAMBRILS
18 de maig 2019

PAX

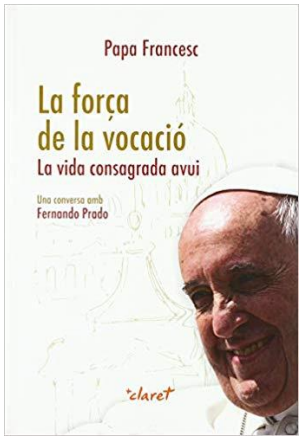

El passat dissabte 8 de maig vàrem tenir la TROBADA ANUAL DE RELIGIOSOS I RELIGIOSES de la nostra Arxidiòcesi i fou una jornada ben aprofitada. Fou convocada pel Vicari Episcopal de vida consagrada Pere Cardona, ofm cap. En la presentació el P. Cardona va remarcar que estem celebrant el tricentenari de la Pasqua del Fundador en el cel, afegint que ell va ser alumne de La Salle, del Col·legi de Josepets, del que en conserva un molt bon record. Precisament va tenir de Professor al G. Lorenzo Álvarez present entre nosaltres amb qui, i de manera mútua, van mantenir una bona relació durant tot aquest dia.

Després d'haver exposat l'objectiu concret de la trobada, el G. Xavier Fortuny, Director de La Salle Reus, va concretar com treballar en grups. Es va partir que tothom hauria llegit el llibre "LA FORÇA DE LA VOCACIÓ. La vida consagrada avui", sobre la llarga conversa del Papa Francesc amb Fernando Prado, CMF, del que se n'ha fet una àmplia difusió en diversos idiomes; des de l'inici de la seva aparició es parlava de 14 idiomes i en perspectiva d'altres.

Per tant, tenint present els missatges del Papa Francesc en aquest llibre, es concreten dos punts per intercanviar en el treball de grup:

1. *Mirant cap el present de la vida consagrada, creieu que avui resulta més difícil ser religiós o religiosa que no fa pas uns anys?*
2. *Aleshores... com es pot ser un bon religiós o religiosa avui dia?*

El treball en els grups es va desenvolupar amb fluïdesa, manifestant cadascú les pròpies opinions i experiències. Entre altres idees es va remarcar no fer alternativa entre el fer i el ser, el centrar-se en Jesús i el seu Evangeli i viure la fraternitat comunitària. Així es donaria un testimoni de la nostra vida, "tothom coneixerà que sou deixebles meus per l'amor que tindreu entre vosaltres" (Jn 13,35).

L'Eucaristia va ser del Fundador amb motiu de la celebració del tricentenari, amb unes pregàries dels fidels molt oportunes i una exhortació molt apropiada en l'homilia.

Li seguí el dinar que fou un moment per intercanviar molt lliurement entre tots plegats com podreu veure en les fotos sobre el particular.

DE EJECUTIVO DE UNA PETROLERA A MONJE DE MONTSERRAT

La Vangàrdia 12 de juny 2019

David Valls Gonzálvez ha tomado el hábito de benedictino este domingo a los 57 años, coincidiendo con la festividad de Pentecostés. Había convivido con varias parejas y había estado casado por lo civil. Durante 20 trabajó como alto ejecutivo de una multinacional petrolera, ha sido consagrado este domingo como nuevo monje benedictino de Montserrat.

David Valls se convierte en el quincuagésimo tercer monje de la actual comunidad benedictina de Monstserrat y ha adoptado el nombre de Pau como religioso.

el claustro neorrománico de Puig i Cadafalch. (ACN / Estefania Escolà)

En su anterior etapa de ejecutivo, el nuevo monje llegó a tener mucho dinero pero un día decidió cambiar de vida. “Ahora soy feliz”, confesó en una reciente entrevista con Efe David Valls, que estudió Filosofía en la Universidad de Barcelona y Marketing en otros centros.

El postulantado de David (Pau) comenzó hace siete años cuando una amiga no creyente le aconsejó que hiciera un retiro en la hospedería de Montserrat. “Ahí empezó todo”, rememoraba.

“Llevaba más de 20 años trabajando como alto ejecutivo, primero en una multinacional de ‘commodities’ y después en una petrolera multinacional española -que prefiere no identificar-, donde era director de Marqueting y Desarrollo de Expansión. Pero no era feliz”, insistía el nuevo monje.

Nació en Barcelona, en el barrio de Sants-la Bordeta, en el seno de una familia católica, pero durante la adolescencia abandonó la fe por rebeldía juvenil.

“Tenía mucho dinero, conviví con diversas parejas, incluso he estado casado por lo civil viviendo en flagrante concubinato con mi mujer durante cinco años, pero fui un absoluto egoísta. La máxima muestra de egoísmo fue pensar qué decirles a mis parejas que yo no quería tener hijos era una muestra de sinceridad”, admitía.

Llevaba más de 20 años trabajando como alto ejecutivo, pero no era feliz”

Tras pasar por la hospedería de Montserrat, decidió dejar Madrid e iniciar el postulantado para ingresar como monje, para lo cual la comunidad le nombró un maestro de novicios que le ha acompañado en su lento aterrizaje en el monasterio, primero para pasar pocos días y luego para vivir y comprobar cómo le sentaba la vida monástica y si la comunidad le daba el visto bueno.

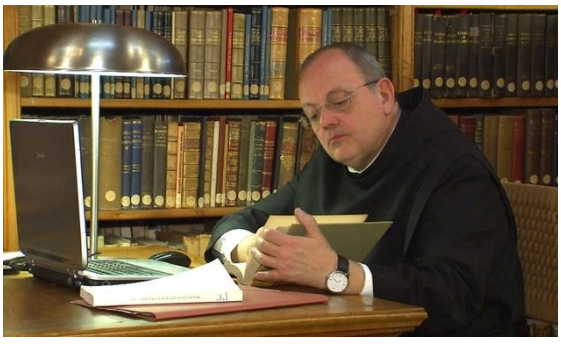

Dejó su “vida regalada” e hizo el “voto de pobreza” y ha tenido que deshacerse de todos sus bienes. No explica a quién se los ha dado, aunque aclara que la comunidad de Montserrat nunca le ha pedido “ni un céntimo” ni le ha preguntado por su patrimonio.

Hoy, coincidiendo con la Solemnidad de Pentecostés, en la misa conventual, Pau ha firmado su compromiso definitivo con la comunidad benedictina y confirmado sus votos a la Regla de San Benito, firmando la “cédula de profesión” sobre el altar de la Basílica de Santa María.

El padre abad Josep María Soler le ha entregado la cogulla -hábito con capucha de los monjes- y el libro de oraciones, y ha recibido el abrazo de cada uno de los monjes del monasterio como símbolo de unión y acogida en la comunidad.

-CAMBRILS, CASA NOSTRA-

D'aquell Cambrils famós
on férem llarga estada.
D'aquell llunyà Casal
d'aspecte venerable.
De tan folgada "Llar"
amb dots de pare i mare.
Dels molts "Amics" guanyats
camí de la distància.
Dels mil i un records
que en vida ens acompanyen.
Dels més preuats valors
que ens guien i agermanen...

De tot això, i més...,
en gaudim!, i emocionats
musiquem cada "Trobada".

* * * * * * * *

Passen els anys...
També els Amics i Mestres.
Amics que hem estimat
compartint del cor l'entrega.
Amistats que han arrelat
i han crescut deixant empremta...
Alguns d'ells ja han pres el vol
tot seguint la veu del Pare
que amb Amor els ha cridat
i els hi ha ofert sa pròpia Casa.
-Vol tenir molt més a prop
la Família Lassal·liana.-

* * * * * * * *

Aquí resten, ja vellets,
"las viejas glorias", tocades,
esperant arribar a port
quan amaini el fort onatge.
(Ells segueixen navegant
entre el vent i la mar brava).

Que la Verge ens acompanyi!
I que el Port sigui per a tots
l'etern i esperat Santuari!

Ignasi Romeu
30 maig 2019

d'una amistat

IMPORTANCIA DEL TRATO RESPETUOSO CON LOS HIJOS Y ALUMNOS

H. José Antonio Panero Andrés

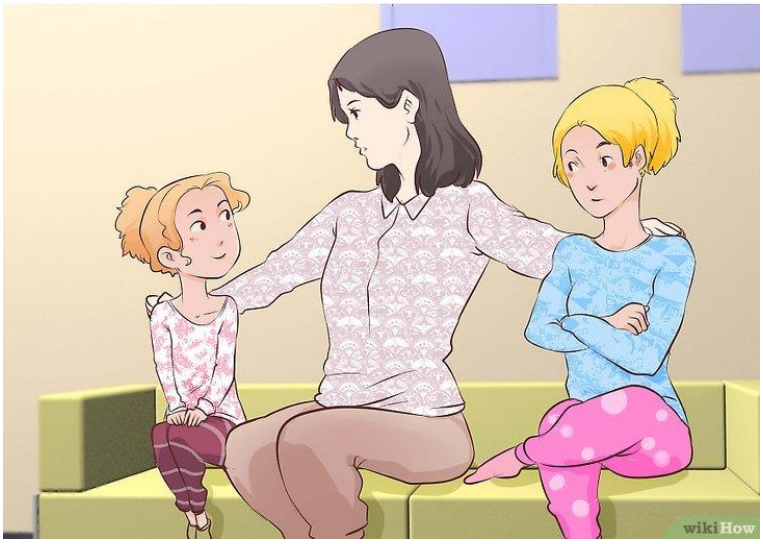

Justo hace un año que por estas fechas, cercanas a la Pascua, podíamos leer el artículo del orientador Pedagógico José M. Lahoz García, y que una vez más va a orientar nuestro quehacer de educadores.

Esperamos que nuestros hijos/alumnos nos traten con el respeto debido y que sepan respetar a los demás. Pero ¿respetamos nosotros a nuestros hijos/alumnos en la misma medida?

"Los niños pequeños tienen sentimientos pequeños". "Los jóvenes de pocos años tienen pocos sentimientos".

Evidentemente, sorprende leer estas aseveraciones. Es muy probable que al leerlas pudiera pensarse que un servidor no sabe lo que dice. Pero en cambio **no es demasiado extraño que actuemos como si fuera cierto que a menos edad correspondan menos sentimientos y menos dignidad.** Y si no, preguntémonos por qué en ocasiones la manera de tratar a nuestro hijo no se corresponde con el respeto que debemos a cualquier persona adulta.

Aunque son pequeños y de corta edad, se sienten despreciados cuando les hablamos con altivez, humillados cuando les avergonzamos (a veces en público), y atropellados cuando les damos órdenes incomprensibles a sus ojos.

Actuar así es la mayor manera de empezar a levantar barreras que dificultan nuestro entendimiento con ellos. En cambio, si les tratamos con el mismo respeto que a cualquier persona, les ayudamos a sentirse tan importantes como los adultos, dignos de la misma consideración, y favorecemos la comunicación fluida entre nosotros y ellos. Respetar es tratar a alguien con la debida consideración.

El respeto que les tenemos a los hijos se manifiesta **en la calidad de trato que les otorgamos y la atención que ponemos en tratar de no invadir sin permiso sus espacios de autonomía.**

No es lo mismo, por ejemplo: *"Supongo que esta mañana no has podido dejar ordenado tu cuarto. Me gustaría que lo hicieras ahora".* O bien: *"Eres un cochino, siempre lo dejas todo de cualquier manera. Haz el favor de ordenar tu cuarto*".

Las ventajas educativas de tratar a los niños con el debido respeto son decisivas. Si nuestra relación con ellos no se basa en la consideración, se vuelve imposible llevar a cabo una acción educativa eficaz, y la convivencia, a medida que se van haciendo mayores, resulta dificultosa.

(Lectura recomendable: **Ser padres con sensatez**)

Dos grandes razones justifican la necesidad de otorgar a los hijos un trato basado en el respeto:

+ Los niños tienen sentimientos igual o más intensos que nosotros. A menudo nos olvidamos de ello y pensamos que no tener ni el poder ni la madurez de la edad adulta es sinónimo de no acusar lo que pasa alrededor de uno.

Cuando a Pablo, en plena fiesta de cumpleaños de un amigo, su madre empezó a limpiarle los pantalones sacudiéndole con fuerza e increpándole furiosa: *¡Qué cochino eres! ¡Mira cómo te has puesto! ¡Siempre has de ser el más desastroso!* Le estaba poniendo en evidencia delante de todos, y los sentimientos de Pablo fueron de vergüenza y de odio hacia su madre.

Cuando reciben un **trato considerado** reaccionan con **actitudes de colaboración.** No es magia: al igual que los adultos, los niños responden según los estímulos que reciben, se adaptan al trato recibido.

Cuando reciben un trato **desconsiderado o irrespetuoso,** acaban por asumir **conductas respetuosas, negativas e incluso agresivas.**

Al sentirse maltratado, el niño no puede por menos que sentir aversión hacia aquellos que le tratan mal, que no tienen en cuenta su dignidad.

Y con esos sentimientos como cojín de su voluntad, es difícil que tenga ganas de seguir las indicaciones que ha recibido. Al contrario, es probable que por despecho tenga ganas de desobedecer.

+ Los niños aprenden a relacionarse y a comportarse por imitación y por contagio. Cuando son pequeños aprenden a hablar con el idioma que hablan los padres. Aprenden imitando las palabras que oyen, y a la vez aprenden unas actitudes y una manera de comunicarse. Tan importante como las habilidades que adquieren son las **ideas, actitudes y sentimientos que les han rodeado, y que también aprenderán por imitación y por contagio.**

Pensemos por un momento en lo que aprenderá un niño cuando reciba de sus padres un trato más delicado, respetuoso y considerado, cuando haya podido imitar a sus padres en su consideración, delicadeza y respeto. Por el contrario, ¿qué forma de relacionarse y qué valores tendrá un niño cuyos padres crearon en su casa un ambiente de falta de respeto, de autoritarismo, de desconsideración...

Me gustaría puntualizar que cuando hablo de respeto, consideración y delicadeza, no quiero decir no-intervención, no quiero decir que no haya que contrariar a los hijos, no quiero decir que debamos dejarnos avasallar por sus exigencias. Sólo quiero dejar claro que amonestar, orientar, informar o exigir no es lo mismo que insultar, avasallar, maltratar o avergonzar.

- *¿Araña?* Pregunta un transeúnte a una señora que acariciaba a su gata sentada en un banco del parque.

- *No, ¡es un gato!,* respondió ella con cara de sorpresa.

Ciertamente las palabras engañan, pero son también una preciosa herramienta para transmitir a nuestros hijos sentimientos de aceptación y de respeto.

Y para rematar este precioso documento, añado estas históricas anécdotas que confirman como la confianza puesta en nosotros, despierta nobles ideales y nos da alas para alcanzarlos:

Benjamín West, el más famoso pintor de Estados Unidos, pintó de niño un gallo. Lo enseñó a su madre, que, emocionada, lo abrazó y lo besó. ¿Cómo llegaste a ser pintor? le preguntaron en cierta ocasión. *"Un beso de mi madre me hizo artista".*

Zarra jugaba de niño a futbol con otros niños, bajo la ventana de su casa. Un día mi madre me dijo: *"No entiendo mucho, pero me gusta asomarme a la ventana para verte jugar".*

Sabía que mi madre me miraba y así llegué a ser lo que soy.

El que nos consideren mejor de lo que somos, nos obliga a serlo.
La autoestima despierta nuevas energías.

ENTREVISTA A L'ERNEST CASAPONSA DE LA SALLE PREMIÀ DE MAR

Equip de comunicació La Salle Catalunya

El professor de **La Salle Premià** Ernest Casaponsa agafava, a principis d'any, un avió cap a Kenya. En concret Casaponsa ha canviat Premià per **La Salle Karemeno**, un centre situat al districte Lwanga, el districte que inclou a 6 països de parla anglesa d'Àfrica.

Parlem amb Ernest Casaponsa de la seva estada a Kenya:

Ernest, explica'ns, què estàs fent?

He anat fent una mica de tot. Aquí l'agricultura pot ser una assignatura i a l'escola hi ha granja i hort. Vaig començar aquí i ara estic més a secretaria, ajudant amb la web i altres coses d'administració.

A més, faig molt de conductor, perquè aquí molta gent condueix, però no tothom té carnet. Els porto a l'hospital, que és un viatge freqüent. O per exemple, aquí s'organitzen molts concursos entre les escoles i també anem a fer visites i a concursar, o sigui que faig una mica de tot.

Tu ets mestre de La Salle Premià, de Mar en quin moment decideixes anar a passar 6 mesos a Kenya i amb quin objectiu?

Feia molt de temps que volia fer un projecte així de cooperació de llarga estada, perquè quan vas a l'estiu, descobreixes i aprens moltes coses, però en el fons no t'acabes d'implicar en el dia a dia del projecte, i era com una espina clavada que feia anys que tenia.

Es van donar diversos condicionants. No volia marxar tot un any i ho volia combinar amb l'escola, i després volia aprofitar el temps i millorar l'anglès.

A partir d'aquí, em vaig posar en contacte amb els Germans per veure les possibilitats que hi havia, i vam anar donant voltes pel món, vam passar per Tailàndia, l'Índia i al final vam arribar a Kenya. I dins de Kenya també em vaig moure per dos o tres projectes fins que vaig arribar a Karemeno, per això dic que ha sigut un accident, però un bon accident.

Com és el teu dia a dia?

Comença a les 6. Estic vivint a la comunitat de Germans i comencem amb pregària, esmorzar i a les 8, més o menys, comença la jornada laboral.

Casaponsa fent de conductor d'un grup.

Els alumnes des de les 5 ja estan en peu. Deuen acumular al llarg del dia unes 10 hores d'estudi. Van a un altre ritme.

No només els alumnes viuen a l'escola, els professors i part dels treballadors també. Hi ha altres treballadors que són esporàdics que venen durant el dia, segons les necessitats. Tothom arriba a les 8 i es treballa fins a les 13, amb una parada de mitja hora per fer el te. Els han quedat algunes coses molt angleses, com l'hora del te, és com un hàbit sagrat.

Hi ha una hora per dinar i tres hores més fins a les 16. Això és l'horari estàndard de laboral. Quan estava a l'hort sí que feia més aquest horari, perquè més o menys a les 19 ja se sopa. Però ara que estic a secretaria, normalment a les tardes allargo. Cap a les 21-22 de la nit, el dia s'ha acabat i anem a dormir.

Com valores la teva estada fins ara i que t'està aportant?

Ho valoro molt bé, estic molt content. Quan marxes fora hi ha una cosa que està molt bé i és que la realitat d'on vens passa a tenir una nova dimensió. Perquè en el fons, no és tant el que descobreixes d'aquí, que també, sinó com et qüestiones les coses d'allà. Jo crec que això és una de les grans coses.

L'altra és que el fet d'estar més temps permet que la relació amb la gent també sigui més rica.

Què creus que estàs aportant allà?

Doncs no ho tinc molt clar... (-riu) Home, hores de feina els hi dono. No ho sé. Pel que fa a la casa, una cosa que està molt bé és que els aporto la visió d'una Salle de fora. Una altra potser és el fet de trencar el mite dels blancs, tot i que això jo crec que els queden generacions per trencar-lo del tot.

Per ells som tots rics, que clar, evidentment, des dels seus paràmetres, és cert. Però des dels nostres és difícil explicar que no som rics. I l'altra cosa, el fet de trencar els mites de què el blanc també pot ser una persona que ve a ajudar i que no ha de ser l'amo.

Un dia vam anar a un mercat, perquè vaig estar a una escola que tenen un projecte de pastisseria, i vam anar a un poblat a vendre. Tothom va donar per descomptat que els dos blancs que hi havia, érem els amos, i al contrari...

Estic convençut que t'aporten molt més ells, que el que tu els puguis aportar. I més ara. En els darrers anys han fet un gran procés en l'àmbit de l'educació i potser, fa anys, sí que podia venir un enginyer i els ensenyava a fer un pou o venia un informàtic i els podia ensenyar a muntar la web, però, per sort, aquest nivell, crec que en gran part l'han trencat.

Pel que fa a l'escola, com és el projecte educatiu? I què t'has trobat?

Crec que si compares només el sistema educatiu, faràs una mala comparació. Perquè el sistema educatiu només, diríem que és el nostre sistema educatiu de fa 40 anys. Aquí ja hi has posat un clixé que costa de treure. Jo crec que has d'acompanyar el sistema educatiu de la societat que tenen. És una societat que encara ha de treballar molt, moltes vegades amb feines molt mal pagades i tenen una societat molt de sobreviure. I si te'n vols sortir, t'has d'esforçar.

Poques vegades veuràs a gent demanant diners pel carrer. Al contrari, veuràs a gent que ha trobat 3 polseres i les està intentant vendre, o que intenta muntar alguna cosa en els cotxes. Aquest esperit de duresa i de sobreviure el necessiten i el tenen molt calat. Doncs, si des d'aquesta concepció social hi englobes l'escola, tenen l'escola que necessiten, jo crec.

És una escola més dura, que els fa que s'autogestionen ells les coses, que tenen dues hores de serveis comunitaris cada dia, perquè si no l'escola no funcionaria perquè s'ha de netejar, s'han de muntar les taules, moure coses, o sigui que tenen l'escola que avui dia ells necessiten.

Quina és la presència de La Salle i com està vista en la teva zona?

Pel que fa als valors i al treball és pràcticament el mateix. Intenten que hi hagi una forta presència i un fort treball per a la gent més pobre. A nivell de valors i de missió és molt equiparable, que és una cosa que reconforta quan viatges.

La Salle en si no és especialment gran. A Kenya té 6 projectes, que són molts, comparativament amb els altres sectors del mateix districte, però aquí hi ha molts projectes d'institucions religioses que tenen moltes obres, igual que l'escola pública.

En general hi ha bona reputació. Evidentment, el treball a les escoles és diferent del nostre i depèn del lloc. No és el mateix per exemple una escola professional on els professors se'n van a dormir a casa, que aquí, que els professors es queden a dormir i, per tant, fan una mica més, de 24 hores de servei.

Sí que és veritat que totes les escoles tenen comunitats de Germans, per tant, això marca una certa diferència. Tots els directors de les escoles són Germans.

El tema de l'associació està present, però no entès exactament com nosaltres, però s'hi va fent camí. Una cosa molt bonica d'aquí, és que quan es parla de comunitat educativa realment es té en compte a tothom. Quan es fa un sopar o quan es fa un dinar, o una reunió informativa o una pregària hi va tothom. Tots els treballadors també. I això està molt bé. Perquè a nosaltres moltes vegades ens costa.

Pel que fa a la visió mundial, els Germans la tenen, però els professors la tenen menys, perquè aquí no tenen formacions com nosaltres, i per tant no tenen l'oportunitat de fer aquesta descoberta més a nivell Lasal·lià.

La Salle School Karemeno

Alguns Germans sí que poden anar a fer formacions.

Aquí, normalment, quan fan formacions se'n van als Estats Units. Perquè Kenya i tots els països de parla anglesa van tenir una gran presència dels Germans americans, que actualment se n'han anat, perquè la majoria són molt grans. Però encara continuen mantenint molta relació.

Després d'haver estat 6 mesos a Kenya, l'Ernest tornarà a finals d'agost a Barcelona, per començar l'1 de setembre un nou curs a La Salle Premià de Mar.

Abrazar, maravillarse, avanzar

Mª Teresa Sánchez Carmona, aportación del H. Desiderio Pérez Ramos

Dios es AMOR. Quien es de Dios y está en Dios AMA. Simple, que no simplista.

Y si el otro | uno/a mismo/a es hetero, homo, bi, trans o de cualquier identidad sexual, ama.

Y si quiere –o no– tener un hijo dentro o fuera del matrimonio, ama.

Y si la familia es de ellos, ellas o elles, de blanco y negro o de todos los colores, ama.

Y si el matrimonio o relación falla, y uno pasa página para no amargarse la existencia, ama.

Y si el religioso, cura o monja se enamora de alguien que le quiere y corresponde, ama.

Y si el otro elige una opción de vida, muerte o pareja diferente de la tuya, por autenticidad y coherencia, ama.

Y sin embargo ahí seguimos, justificándonos y dando explicaciones: la mujer por querer o no ser madre, la religiosa por pretender igualdad y celebrar los sacramentos, el sacerdote por enamorarse, el divorciado por fallarle el proyecto, el trans o el gay… por serlo. En el mejor de los casos, legitimando lo que somos y sentimos (si amamos a esa o aquel, esto o aquello); ocultándolo, en el peor de ellos (por el miedo al qué dirán, represalias en la comunidad, o si me apartan del ministerio).

Llevamos siglos proclamando la ley del Amor y hablando de la riqueza y comunión del Cuerpo de la Iglesia. Claro, en abstracto, porque después se reprime la ternura de la piel, la afinidad de los cuerpos, la utopía de una comunidad verdaderamente abierta donde todos puedan SER (reconocidos, reparados, amados) y vivir la vocación a que se sienten llamados: sea casarse, adoptar, celebrar la Eucaristía o identificarse con uno u otro sexo.

En plena época del #meToo, #weAll necesitamos nuevos profetas (llamadles "influencers", si queréis) que aboguen por este anhelo de libertad y justicia. Libertad para mostrarnos como somos, y mirar/revelar sin pudor (y de una vez) al "Dios que nos habita". Justicia para restablecer esa dignidad tantas veces perdida. Y poner nombre a todo aquello que nos la quita: abusos de poder, desigualdad machista o tradiciones maniqueas que demonizan el amor, culpabilizan el deseo y nos obligan a castrar lo que no cabe en sus moldes de fronteras rígidas.

De verdad, ¿tanto problema existe en que una mujer administre los sacramentos?, ¿en que un sacerdote se case y a la vez sirva a la comunidad?, ¿en que una persona sea cristiana y gay y abogada y mil cosas más?, ¿en que un divorciado vaya a misa y quiera comulgar?

Ese AMA nos susurra corazón adentro: "Abrazo" quien eres, me "Maravillo" contigo y "Avanzamos" juntos. Es decir, te doy voz y presencia, responsabilidad e igualdad por ser quien eres, dentro y fuera de la Iglesia: creyente, ateo, judío o masón, hijo legítimo, ilegítimo, buscado, sorpresivo o adoptado. Como mujer, te doy voz y presencia, responsabilidad e igualdad dentro y fuera de la Iglesia: monja, beata, consagrada, divorciada o la novia que el cura esconde (esperemos, por poco tiempo). Como persona, amante y amada, sea cual sea su tendencia o identidad: por ser quien eres, porque eres Iglesia, te doy voz y presencia, responsabilidad e igualdad para que a tu modo la enriquezcas.

A ver si un día, por fin (¡por Dios!) dejamos de tirar piedras contra nuestro propio tejado, de esas que casi siempre acaban cayendo en tejado ajeno. A ver si dejamos de lapidarnos y competir para ver quién se acerca más a ese modelo de perfección que hemos inventado para un Dios cuya única medida y mandamiento es el Amor. **"Abrazar", "Maravillarse", "Avanzar".** Tan simple, que no simplista. AMAR.

SALUD, EL KIWI

Propiedades y beneficios para la salud

Extret d'Internet

Solo hay que probar un kiwi para apreciar su sabor delicioso y lo bien que sienta. Es rico en vitamina C, fibra y muchos otros nutrientes indispensables.

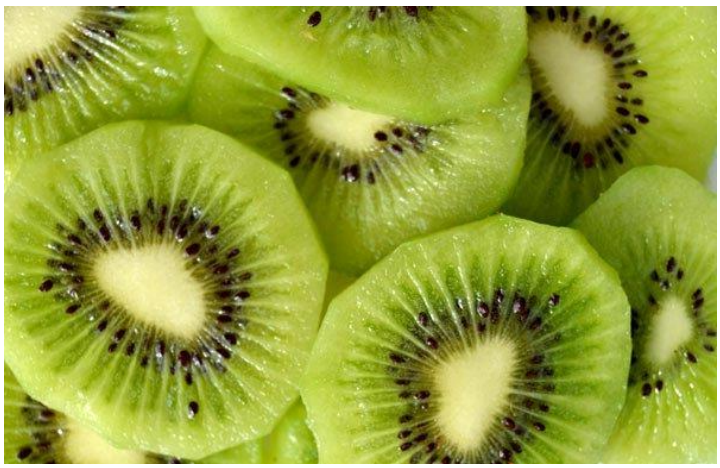

El kiwi (*Actinidia deliciosa*) ha conquistado el planeta gracias a una combinación única de **belleza, sabor y valor nutricional.** Ha llegado desde las antípodas para quedarse como algo más que un testimonio exótico en postres o ensaladas.

Ha alcanzado la categoría de **fruta básica** por su variedad y cantidad de vitaminas, minerales y fitoquímicos que promueven la salud.

El kiwi tiene su origen en los bosques de ribera del río Changjiang, al noreste de China. Allí se consumían variedades silvestres hace siglos, pero se cultivaban solo a pequeña escala porque no se consideraban productivas ni fáciles de recoger.

Uno de sus nombres era "melocotón de los monos", porque la planta enredadera ascendía hasta las copas de los árboles.

Quienes domesticaron y mejoraron la fruta fueron los neozelandeses.

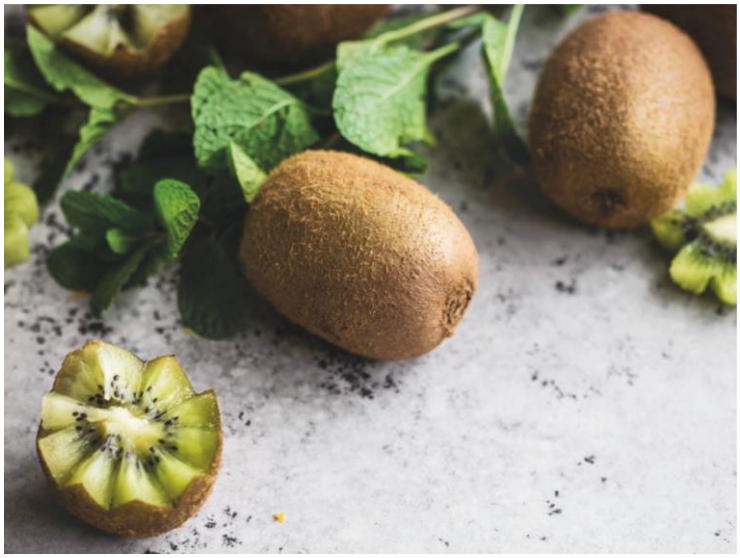

Una misionera británica llevó la semilla a la isla en 1904. Jardineros y agricultores fueron seleccionando las plantas y en la década de 1950 comenzaron a exportar su descubrimiento, al que aún llamaban "uva espina china".

El nombre actual, por el que se conoce a la fruta en todo el planeta, fue idea de un distribuidor de alimentos en los Estados Unidos. Jack Turner vio que aquel fruto peludo y tosco por fuera pero de interior bello podía ser un negocio y le buscó una denominación más atractiva.

Eligió **"kiwi", término maorí** para un pájaro pequeño, que no vuela, de pico curvo, cuerpo redondeado y traje de plumas finísimas, que guarda algún parecido con la fruta y al piar dice su nombre. El pájaro era el símbolo de Nueva Zelanda y su nombre designa hoy a la fruta y a los propios neozelandeses.

Propiedades del kiwi

Poco calórico (50 calorías por 100 g), el kiwi ofrece una cantidad y variedad sorprendente de nutrientes. Una pieza de unos 70 g aporta **más vitamina C de la que se necesita al día** (69 mg de 60).

Contiene cantidades notables de **fibra soluble** (0,59 g), que regula los niveles de colesterol, triglicéridos y azúcar en la sangre, e insoluble (1,53 g), que previene el estreñimiento.

Es además rico en **ácido fólico,** importante para prevenir la espina bífida durante el embarazo, así como para la formación de glóbulos rojos.

100 g cubren asimismo el 10% de las necesidades diarias de **vitamina E,** que refuerza el poder antioxidante de la vitamina C.

También aporta un 10% de magnesio, esencial para los huesos, y es una de las pocas frutas que **encierra en sus semillas omega 3,** las grasas más sanas para el corazón y el cerebro.

Beneficos del kiwi para la salud

La especial composición nutricional del kiwi explica sus múltiples efectos positivos sobre el organismo.

Es un potente antioxidante

Es muy rico en **sustancias antioxidantes** como clorofilas, carotenos y otros compuestos de esta familia, como las xantofilas o la luteína; después del maíz, es la mejor fuente vegetal.

Estas sustancias y otras muchas, llamadas compuestos fenólicos, se potencian entre sí y hacen que esta fruta sea una garantía de salud ante enfermedades relacionadas con el envejecimiento celular como el cáncer, los trastornos cardiovasculares, la obesidad, la diabetes o algunas dolencias de la vista, como las cataratas y la degeneración macular.

En la prevención del cáncer

Un estudio realizado por el Dr. Andrew Collins del Rowett Research Institute de Aberdeen (Escocia) ha comprobado que, en el caso del cáncer, protege de doble forma: por un lado **limita los daños oxidativos que se pueden producir en el ADN celular** y, por otro, estimula la reparación de los daños ya producidos, lo cual es perceptible incluso con el consumo de una sola pieza al día.

Previene las enfermedades cardiovasculares

Un estudio de la Universidad de Oslo (Noruega) revela que tomar de 2 a 3 kiwis diarios de forma regular **fluidifica la sangre,** reduce la agregación plaquetaria y mejora los niveles de colesterol. Estos efectos se hicieron patentes incluso tomando una única pieza al día.

Por otra parte, el kiwi es una fruta rica en **potasio** (295 mg / 100 g) que favorece la eliminación de líquidos y equilibra el efecto de la sal. Por eso es aconsejable en dietas de adelgazamiento, durante el embarazo y en casos de hipertensión e insuficiencia cardiaca.

Ayuda en la digestión

El kiwi es un postre recomendable tras una comida copiosa porque contiene actinidina, que ayuda a digerir las proteínas, lo que **evita la pesadez, la gastritis y la formación de gases.**

Ahora bien, esta enzima también es responsable de las respuestas alérgicas a esta fruta. Las personas que sufren alergia al látex o al abedul pueden a veces presentarla al kiwi.

Alergia al kiwi

Los síntomas más comunes de alergia al kiwi son **urticaria e inflamación de las mucosas** de la boca, aunque pueden aparecer otros.

Si la reacción se presenta la primera vez que se come un kiwi, conviene evitarlo permanentemente, pero si es leve y aparece tras haberlo comido antes sin problemas, se puede ir consumiendo en dosis menores y con menos frecuencia.

Por otra parte, las personas con tendencia a formar cálculos renales deben tener en cuenta que los kiwis **contienen cristales de oxalato cálcico.**

El kiwi en la cocina

Existen más de 400 variedades de kiwi. Una de las más conocidas es la **Hayward**, de textura cremosa y sabor agridulce. La variedad **Gold** es muy apreciada y se diferencia por su piel lisa y color bronce, pulpa dorada y sabor más dulce.

Exótico y exquisito

Los mejores kiwis son los de Nueva Zelanda, con etiqueta identificativa. La Bahía de Plenty en Nueva Zelanda es la cuna del kiwi moderno. Allí se cosecha, almacena y distribuye en el momento óptimo para que llegue en condiciones a Europa.

Pero el proceso tiene un coste en dinero, pérdida de nutrientes y gasto energético. Por fortuna, **en las Rías Bajas gallegas** también se da el clima que precisa el kiwi: húmedo, lluvioso y sin heladas.

Los kiwis gallegos satisfacen el 60% de la demanda en España, el país del mundo donde más se comen: 2,2 kg por persona al año. En el País Vasco, Asturias y la propia Galicia existen incluso **cultivos ecológicos,** que son los más aptos para consumirlos con piel.

Puedes comértelo con piel

Aunque pueda sorprender, la piel es comestible y sana. Solo hay que **lavarla bien con un cepillo** y eliminar la pelusa.

Existen tres motivos para comer los kiwis con piel. El primero es que en las frutas, en general, la concentración de vitaminas disminuye de la superficie al centro y el kiwi no es una excepción.

El segundo es que **la piel del kiwi contiene, además, abundante vitamina E.** Con el aguacate, es la única fruta fresca que se puede considerar fuente de esta vitamina antioxidante.

El tercer motivo es que la piel contiene **flavonoides antioxidantes** que refuerzan el efecto de las vitaminas C y E, y que además previenen la proliferación de bacterias patógenas en el sistema digestivo.

Cómo degustarlo

Para degustar un kiwi como fruta conviene partirlo por la mitad y comer cada parte con una cucharita, pues en rodajas pierde más rápidamente las vitaminas.

Se puede aderezar **con canela o con jengibre,** azúcar y ralladura de naranja. En ensaladas, combinado con quesos frescos y suaves, escarola, aguacate u otros cítricos es excelente.

A la hora de cocinarlo, hay que hacerlo ligeramente. En los postres, se incluye en macedonias, carpaccios, zumos, tartas…

PETITES REFLEXIONS AL VOLTANT DE L´ACTA DEL CONSELL DE DISTRICTE DEL MES DE JUNY

G. Ramon Font i Serra

Llarg i extens el contingut de tots els temes tractats en el darrer consell de districte del mes de juny, faig unes senzilles reflexions sobre algunes coses que m´han cridat l´atenció:

- *"El año de las vocaciones lasalianas"* sin pena ni gloria en algunas comunidades"

Crec que això del *"sin pena ni gloria..."* es podria aplicar a altres realitats. Em preocupa que en alguns llocs la vida lasal·liana està bastant "descafeïnada" M'explico: Com és que al llarg de tot el curs no hi hagin hagut activitats religioses amb motiu de l´inci de curs, Advent, Nadal, Quaresma, Pasqua, Festes La Salle, acabament de curs...? Si això segueix i augmenta... com seran les nostres escoles en el futur immediat?

Estan molt bé les diverses activitats que es fan, els festivals i competicions esportives, els certàmens literaris..., però si tot s´acaba amb això... malament rai...

- Temps era temps... que els Capítols Districtals se celebraven quan el nou equip encetava el seu servei. Ara les coses han canviat. L´equip d´animació districtal fa ja dos anys que està en acció i encara no s´ha fet - suposo que per diferents motius - el corresponent Capítol...

He llegit que les dates en que es farà el III Capítol serà el proper 2020 en dues sessions: gener i juliol.

He llegit també que les dates en que es farà el proper Capítol General seran del 2 al 29 de maig de 2021.

Les preguntes que em faig són les següents:

Dos Capítols en menys d´un any pot ser beneficiós? Quantes vegades haurem de votar i a qui? Les directrius que emanin dels dos Capítols seran complementàries i/o diverses? Ja sé que es fa d'acord amb els Estatuts, jo només em limito a assenyalar la coincidència i donar la meva opinió.

M´ha cridat l´atenció que es parla del II Capítol... Jo em pregunto: qui es recorda del que es va dir i escriure???

I un consell. No sóc ningú per donar-los - doctores tiene la santa Madre Iglesia - però si us plau, tots els Germans que anireu a un o als dos Capítols aneu a allò que, avui i tenint en compte l´edat de la majoria, és essencial... Pocs documents i clars... La gent no està per grans lectures ni per grans sermons... Cal tocar de peus a terra...

- He llegit també que cal revisar les zones comunitàries i les reunions amb els animadors de zona...

He dit, en més d´una ocasió, que a casa nostra, a Catalunya, amb una zona n´hi hauria prou... Som pocs Germans, no estem gaire lluny els uns dels altres, facilitat de desplaçaments, tampoc es fan excessives activitats, som grans... Seria més bonic simplificar les coses i trobar-nos tots... Som poquets, no arribem al centenar...

- El juliol de 2018 i el juliol del 2019 hi ha hagut reunions de directors de comunitat. Em sembla molt bé. Però hi van tots? És obligatori anar-hi? Es dóna més importància a altres activitats?

Se suposa que es donen orientacions interessants, manera de gestionar la comunitat, de tractar els Germans, d´afavorir el bon ambient de la comunitat... Sí, ja sé... Els que no hi van es poden assabentar del que es va dir... la informàtica fa miracles avui en dia... però la presència és molt més important i el diàleg i convivència també!

Les persones no podem estar en dos llocs a la vegada... Cal escollir el millor...

Que aquest nou curs que fa poc hem començat ens faci feliços i que no ens manqui l´ajuda del bon Déu i la companyia de tots els Germans i Amics!

PETITES REFLEXIONS
AL VOLTANT DEL PAX 251

G. Ramon Font i Serra

Una petita introducció d´entrada.

Escric aquestes petites reflexions el dia 24 de maig de 2019, festa de Maria Auxiliadora. Quan llegirem el PAX 252 estarem ja al mes d´octubre... Hauran passat més de quatre mesos i algunes coses deixaran de ser actuals i escrites en un context molt diferent de l´actual per part meva. Dit això, començo...

Pàg. 11. "Estimar Déu i el proïsme com un mateix."

Déu ens estima i vol el millor per a tots malgrat les maneres tan diferents de veure i viure els esdeveniments que vivim a nivell de País, de Districte, de Sector... Sector que, al meu entendre, es va convertint en una petita "sucursaleta" cada dia més insignificant i sense gaire projecció a nivell lasal·lià-nacional...

Pàg. 26. "Frases del Papa Francisco para el mundo."

Deu frases, totes elles, molt boniques i interessants. Em fixo en la següent: "Tu lucha no es inútil."
"Mentre hi ha vida, hi ha esperança", diuen... Hem de seguir lluitant i no caure en el pessimisme malgrat els entrebancs que podem trobar en el nostre caminar. La lluita ens manté vius, il·lusionats, coherents... Portem tota una vida lluitant, treballant... No ens rendim... Potser alguns ho voldrien i això mai!

Pàg. 29. "Bienaventuranzas para la modernidad."

Benaurances actualitzades que fan encara més viu el sermó de la muntanya del bon Jesús.
A la nostra edat - som tots joves d´esperit - hem de seguir fent-les vives en els llocs on estem...
Els nens, els joves, els pobres... han de seguir estant presents entre tots nosaltres i fer quelcom per a tots ells en la mesura de les nostres possibilitats... No tirem la tovallola, no ens tanquem a les nostres cel·les, no ens evadim mai... Sempre, mentre puguem i la salut ens acompanyi, hem de seguir estant al peu del canó!

Pàg. 47. "Quo vadis, La Salle"?

Completament d´acord amb tot el que escriu el G. Joan Casas. Afegir-hi, només, una petita frase que llegia no fa gaire, que és força adient recordar aquí i que diu:

"Andamos más que nunca, aunque no vayamos a ninguna parte."
Crec que estem perdent pistonada a molts nivells...

Pàg. 78. "Sencillez. Rasgos de una persona sencilla."

Quines frases més boniques... Totes m´agraden molt, però escullo aquesta: "Una persona sencilla desprende ternura, sensibilidad y cercanía por los cuatro costados."
Un Germà, amic meu, em deia: "ens costa ser tendres, dir-nos coses boniques..."
Crec que té tota la raó del món i crec també que ens costa manifestar els nostres sentiments, el nostre agraïment, les nostres felicitacions...
És penós, que en el dia del teu aniversari, per exemple, et donin una quantitat de diners, però sense el nom al sobre, sense cap paraula de felicitació i agraïment, sense cap tipus de caliu, sense cap brindis calorós i afectiu al menjador...

"¡Per a pensar! ¿No és graciós?" escriu el meu Germà i Amic Antonio Domínguez a la pàgina 79.

¿No és graciós?

Ara i aquí penso i no ho trobo gens graciós el següent: S´acaba el curs i no he vist ni per l´Advent, ni per Nadal, ni per la Quaresma, ni per la Pasqua, ni per les Festes La Salle... cap tipus de celebració de tipus religiós a nivell de classes, seccions, etapes, cap rètol... que indiqués que estem en temps forts cristianament parlant, cap frase del nostre Sant Fundador en aquest tricentenari de la "seva Pasqua"! Tot molt fred, molt trist...

Pàg. 80 a 83. "Entrevista al G. Josep Chimenos."

Quina entrevista més bonica, més tendra, més simpàtica, més engrescadora... L´enhorabona al G. Josep Martí per les interessants preguntes i al G. Josep Chimenos per l´amenitat de les respostes.

Moltes gràcies G. Josep, pel teu testimoni

Sempre he recordat, amb molta satisfacció, i ell ho recorda en aquesta entrevista**, les xerrades que va fer als Germans Escolàstics sobre la seva valuosa experiència amb els més petits**.
Foren unes xerrades molt planeres i instructives, fetes amb una gran cordialitat, bondat i senzillesa... i que ens van servir molt a tots. A mi, molt... Moltes gràcies G. Josep!

"Les petjades de les persones que caminen juntes mai s´esborren ni obliden" ens diu en Pere Jordi Mas a la pàg. 99.

Completament d´acord! De petjades n´hi ha de tota mena, de positives i potser no tant... però sempre les bones petjades, els bons records són molt superiors i recordem amb afecte les persones amb les quals hem conviscut i ens recorden amb afecte i agraïment.

Pàg. 105. "Món volàtil..." és el títol del llibre escrit per Francesc Torralba.

Llegeixo: "L´autor ens convida a contemplar un paisatge alpí. Hi veiem roques, un riu i núvols."
Què em suggereixen aquestes tres paraules? Roques... La Salle, més de tres cents anys d´història. Roca, pedra... sinònim de fonament, de fortalesa... La Salle fa més de tres-cents anys que viu! No la deixem morir... Entre tots fem-la viva, agosarada, radiant, plena de llum i de color i amb el seu esperit: fe i zel com a fonament de tot!

Penso en l´acabament de la pel·lícula "El Señor de la Salle" quan un Germà diu més o menys: "La Salle no morirá nunca"! Que sigui una bonica realitat!
Riu... aigua, vida, energia, creativitat, força, il·lusió...
El riu, "expressa la fluïdesa, el canvi, la mobilitat" diu el llibre...
No ens quedem quiets, aturats, movem-nos, treballem, lluitem...
Núvols... Sempre n´hi han hagut, n´hi han i n´hi hauran de núvols en les nostres vides... Formen part del paisatge, però són passatgers... i el sol sempre brilla i ens omple de llum i de vida!
Què bonica és aquella cançó que diu: "Quan a vegades les nuvolades tornen de plom al cel mai mira enrere! Lluita i espera, canta amb més fort anhel." Ho fem?

Pàg. 134. "La prière", és el títol d´una bonica pel·lícula que ens comenta el G. Lluís.

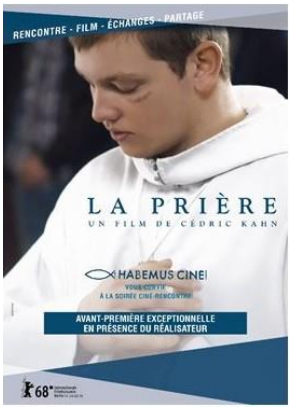

Jo només, per acabar, dic: prière, prière, prière... preguem, preguem, preguem... I ara recordo la meva mare que quan érem petits i ja estàvem dintre del llit ens deia: "resem el Déu m´encomano..."
Doncs això, encomanem-nos a Déu i que Ell hi faci més que nosaltres! Aquests dies hi penso molt amb la meva mare. Dintre de poc compliria, si visqués, cent anys. En va viure noranta dos... Com es troben a faltar les mares, oi???
I també encomanem-nos a la Mare de Déu, la nostra Mare, en aquest mes de maig - el mes de Maria - que actualment pràcticament ja ningú no recorda... Mes de maig, mes de Maria... dèiem...

Deia Sant Agustí: ***"Pregar conjuntament, però també parlar, riure en comú intercanviant favors, llegir junts, estar de vegades en desacord, sense animositat, com s'està de vegades amb un mateix i emprar aquest rar desacord per a reforçar un acord habitual; aprendre quelcom els uns dels altres o ensenyar els uns als altres, trobar a faltar amb pena els absents, acollir els que venen amb alegria i fer manifestacions d'aquest tipus, propi dels qui s'estimen i atreuen, expressades en el rostre, en la llengua, en els ulls, en mil gestos de tendresa; i cuinar els aliments a la llar on les ànimes s'uneixen en conjunt i on tots plegats només són un" .***

Valoració del “PAX” de maig-2019

G. Ricard Serra i Feu

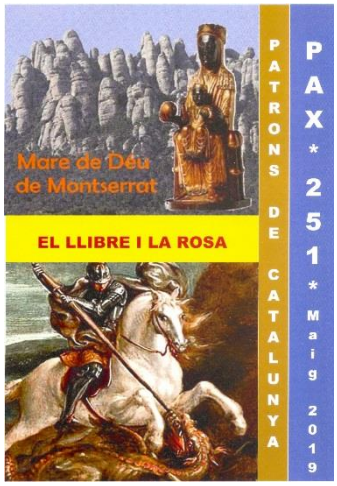

Com de costum, m´ha agradat molt. Felicitacions a l´equip de redacció. Marco alguns dels articles que m´han agradat més (sense obviar que també he llegit amb satisfacció els altres articles):

A) De tipus històric i alguns *valuosa recuperació de fets poc coneguts o poc documentats:*

. Inauguració Casa de Sant Josep
. Germà Barthélemy
. Poema al Molí de la Roda
. 2 renebots de la Venerable Dorotea de Chopitea
. Modèstia a part, encara que siguin meves, no deixo de valorar el valor històric i l´humor de les ***Anècdotes lasal·lianes.***

B) Interpretació del món d´avui:

- ***Filosofia de vida:***

  . Món volàtil (Torralba)

- ***En la política:***

  . Carta d´un col·lectiu a les germanes i germans de Catalunya

- ***En la religió:***

- . Catolicismo que no es cristiano (González Faus)

- ***En la Salle a Catalunya:***

  . Quo Vadis, la Salle?
  . Diverses opinions del Germà Ramon Font en dos articles.

C) Transcripció o resum d´intervencions en l´enterrament de Germans difunts.

D) Recomanacions:

- ***De llibres***
- ***De cine***

En muchos lugares escasean las vocaciones al sacerdocio y a la vida consagrada. Frecuentemente esto se debe a la ausencia en las comunidades de un fervor apostólico contagioso, lo cual no entusiasma ni suscita atractivo. Donde hay vida, fervor, ganas de llevar a Cristo a los demás, surgen vocaciones genuinas. Aun en parroquias donde los sacerdotes son poco entregados y alegres, es la vida fraterna y fervorosa de la comunidad la que despierta el deseo de consagrarse enteramente a Dios y a la evangelización, sobre todo si esa comunidad viva ora insistentemente por las vocaciones y se atreve a proponer a sus jóvenes un camino de especial consagración. (EG 107)

CRONOLOGIA DE LES CIRCULARS DE L'INSTITUT

Arxius de l'Institut

FRÈRE NICET JOSEPH (1956-1966)

NÚMERO	DATA	TEMA
353	17.VI.1956	La nostra vocació de religiosos-educadors
354	16.VII.1956	Resultats del Capítol General
355	6.I.1957	Desigs de bon Any Nou. Vida de l'Institut. Avisos i recomanacions, Annexos
356	25.III.1957	Nostra Senyora de l'Estrella. Setmana Santa. Pregària del mestre abans de l'escola. Dues festes el 1958
357	29.VI.1957	Institutum Jesus Magister. Institut Superior de Cultura Religiosa i Apostòlica dels Germans ensenyants
358	10.XI.1957	1958: Any de la pobresa
359 bis	20.V.1958	Defunció del G. Pedro Luis, Assistent
360 bis	9.X.1958	Defunció de S. S. Pius XII
361	21.XI.1958	Desigs de bon Any Nou. Associació Mundial d'AA.AA. Fidelitat a la Santa Seu. Document
362	11.IV.1959	Viatge del G. Superior a Cuba i a Amèrica del Sud. Documents
364	6.I.1960	Desigs de Bon Any Nou. Noticies de l'Institut. Caritat fraterna. Documents
365	19.III.1960	Coronament de Nostra Senyora de l'Estrella
366	12.VI.1960	Les festes del coronament de N. S. De l'Estrella a Montebourg. Comunicacions diverses
367	23.X.1960	Viatge del G. Superior a Àfrica. Congrés mundial D'AA. AA.
368	6.VI.1961	Any Nou. Fidelitat a la vocació religiosa. Comunicacions
369	20.VII.1961	Reunió de Superiors Majors. Audiència Pontifícia. Elecció del G. Charles Henry com Assistent. Notícies i recomanacions
370	8.XII.1961	Per als nostres GG. Visitadors i Directors. Informacions de perseverança a l'Institut. I l'educació de la Castedat
371	2.II.1962	Desigs de bon Any Nou. Viatges del G. Superior. La nostra missió de catequistes
374	22.VIII.1962	Pregàries pel Concili

375	11.X.1962	Viatge del G. Superior a l'Extrem Orient
376	6.I.1963	Desigs de bon Any Nou. Audiència del Sant Pare. Pregàries pel Concili. Els nostres deures amb l'Església
377	4.VI.1963	Defunció de S.S. Joan XXIII
378	20.X.1963	Viatge del G. Superior a l'Amèrica Llatina. Audiència pontifícia
379	18.XII.1963	Any Nou. Preparació del Capítol General de 1966
380	30.IV.1964	Cerimonial de Professió religiosa. Segon Projecte de Constitucions i de Directori. Oracions vocals. Indulgència per la invocació "Regina et Mater"
381	6.I.1965	Any Nou. El Concili i nosaltres mateixos. Viatge a Espanya. Discurs de Pau VI
382	7.III.1965	La nostra participació a la renovació litúrgica
383	20.X.1965	Convocació del 39º Capítol General
384	6.I.1966	Desigs d'Any Nou. Després del Concili. Abans del Capítol General

BROTHER CHARLES HENRY BUTTIMER (1976-1986)

385	6.VI.1966	Defunció del G. Dominikus-Norbert, Assistent
386	2.VII.1966	Un primer informe del 39 Capítol General. El caràcter laic de l'Institut
387	11.X.1966	39 Capítol General. Història de la Primera Sessió. Propostes votades. Documents de la Santa Seu
389	18.III.1967	Procés de beatificació del G. Miguel Febres Procés de canonització del Beat G. Benilde
390	6.VI.1967	39 Capítol General: Segona Sessió
391	2.II.1968	Informe del 39º Capítol General
392	15.VI.1969	Aplicació de la "Renovationis causam" (pels noviciats)
393	1.VI.1971	Reunió de GG. Visitadors, octubre 1971
394	15.XI.1971	Orientacions pels 5 anys futurs
395	15.V.1972	La nostra vida de pregària: interpretació i comentari del capítol X de les Regles
396	29.VI.1973	Preparació del Capítol General de 1976
397	8.IX.1973	Objectius i estil del Capítol General de 1976
398	7.IV.1974	Capítol General de 1976. La data aproximada. Assumptes a estudiar
400	2.IV.1975	Defunció del G. Ruggero di Maria, Assistent
401	28.IV.1975	Elecció del G. Leone di Maria, Assistent. Nomenament del Postulador General

JOSÉ PABLO BASTERRECHEA (1976-1986)

402	29.vi.1976	Presentació del Missatge dels Germans Capitulants
403	8.IX.1976	40 Capítol General
404	15.V.1977	La Pastoral Vocacional. La Formació
405	15.IX.1977	Beatificació dels GG. Miguel i Mutien Marie
406	25.XII.1977	La nostra vida consagrada
407	2.VI.1978	Defunció del G. Charles, antic Assistent
408	29.VI.1978	La nostra missió. L'Institut en les Esglésies Joves
409	1.XI.1978	Defunció del G. Adolphe-Marie, antic Pro-Vicari
410	30.IV.1979	La nostra vida de comunitat
411	1.XI.1979	Defunció del G. Zacharias, antic Assistent
412	15.IX.1980	El servei educatiu dels pobres i la promoció de la justícia
414	8.IX.1981	Defunció del G. Aloysius Carmody, antic Assistent i Secretari General
415	1.X.1981	Perspectiva per 1986. Reunió intercapitular de 1981
416	25.VII.1982	Examen de les Regles i Constitucions
417	23.XII.1982	Defunció del G. Charles Henry, antic Superior General, de 1966 a 1976
418	19.III.1983	Orientacions per a la Pastoral de Vocacions i per a la formació inicial
419	30-IV.1984	Canonització del Beat G. Miguel i preparació del 41 Capítol General: data aproximada; nomenament de Comissions; assumptes d'estudi
420	7.IV.1985	Convocació del 41 Capítol General
421	1.VI.1985	Defunció del G. Francisco Alberto, Assistent de 1966 a 1976

BROTHER JOHN JOHNSTON (1986-2000)

422	1.VII.1986	41 Capítol General. Propostes i missatges
423	7.X.1986	La nostra situació
424	30.IV.1987	Nostra Regla
425	7.X.1988	Defunció del G. Fabriciano Luis, antic Assistent
426	3.II.1989	Defunció del G. Maurice-Auguste, Assistent de 1966 a 1976
427	3.2.1989	Defunció del G. Lawrence O'Tole, Assistent de 1946 a 1966

428	3.III.1989	Defunció del G. Eugène Bédel, Conseller General, de 1986 a 1987
429	24.VI.1990	El projecte personal
430	1.VII.1990	Defunció del G. Fernando Izaguirre, antic Assistent
431	20.XII.1990	Defunció del G. René Hamel.
432	7.IV.1991	Anunci del 42 Capítol General
433	5.IV.1992	Convocació del 42 Capítol General
434	20.XII.1992	Defunció del G. Patrice (Maurice Marey)
435	24.VI.1993	42º Capítol General (5 abril -15 maig 1993)
436	30.11.1993	Defunció del G. Aubert-Joseph, Hervé Matteau, Leo Kirby i Paulus Adams
437	8.XII.1993	Vers l'any 2000
438	24.VI.1994	El capítol d'admissió als vots
439	10.X.1995	Defunció del G. Pablo Basterrechea, antic Superior General
440	7.VII.1996	Defunció del G. Guillermo Félix, antic Assistent , de 1956 a 1976
441	24.VI.1996	Defunció del G. Philip Antoon, antic Assistent, Vicari General
442	1.X.1997	Anunci del 43 Capítol General
443	1.X.1998	Reflexió sobre la política missionera de l'Institut
445	**1.X.1998**	Convocació del 43 Capítol General

H. ÁLVARO RODRÍGUEZ (2000-2014)

446	30.III.2000	Defunció dels GG. Dominique Samné, Arthur Bonenfant i Damase Jean
447	1.X.2000	Les actes del 43º Capítol General
448	1.II.2001	Vers l'any 2007
449	1.IX.2001	Defunció del G. Nicet Joseph, Superior General de 1966 a 1976
450	1.X.2001	Defunció del G. Michel Sauvage
451	10.II.2002	Disposicions canòniques pels Germans en situació especial
452	10.III.2004	Defunció del G. Leone Morelli
453	24.VI.2005	Anunci del 44 Capítol General
454	30.IV.2006	Convocació del 44 Capítol General
455	15.IX.2007	Documents del 44 Capítol General: "Ser Germans avui..."
456	18.II.2008	Vers l'any 2014

457	20.VI.2008	In Memoriam G. Martín Corral, Conseller General de 1986 a 2000
458	20.IX.2008	In memoriam G. John Johnston, antic Superior General de 1986 a 2000
459	23.IX.2008	Convocació a la revisió de la Regla dels Germans de les Escoles Cristianes
460	3.IX.2009	Vers l'autosuficiència dels centres
461	2.IX.2010	Associats per a la Missió Lasal·liana. Un acte d'esperança
462	15.XI.2010	In memoriam. G. Rafael Martínez Cervantes
463	15.XII.2011	In memoriam, G. Michael Jacques, antic Assistent
464	8.V.2012	Anunci del 45 Capítol General
465	1.XII.2013	In memoriam G. Yemanu Jehar Kiar
466	1.I.2013	Se llamarán Hermanos
467	16.IV.2013	In memoriam G. José Cervantes Hernández
468	1.IV.2013	Convocatòria del 45 Capítol General

PUNTS DE REFLEXIÓ

OBERTS A L'OPINIÓ DE CADASCÚ

Divers

El Papa Francesc té una personalitat sòlida

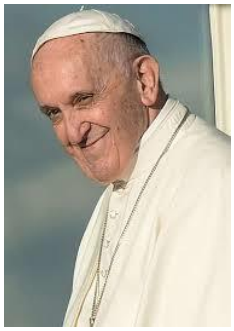

És sorprenent com el Papa Francesc conserva el somriure i el bon humor, malgrat preocupacions i disgustos que no deuen ser pocs... L'amor a Jesús omple el cor d'alegria i supera tota actitud d'angoixa possible. Està molt integrat amb el poble amb predilecció amb els més necessitats; no té gestos d'aparador. Sap trobar l'alegria i el confort des de l'oració i el lliurament total a Déu i a l'Església. Dirà que "La joia de l'Evangeli omple el cor i la vida sencera dels qui es troben amb Jesús... amb Jesucrist sempre neix i reneix la joia" (EG 1). "Ningú no queda exclòs d'aquesta alegria reportada pel Senyor" (EG2). Ens és un exemple de serenor que viu des de l'Evangeli. És un model per a nosaltres en temps d'estrès i de preocupacions. El veiem equànime.

G. Jaume Pujol i Bardolet

No cal tenir la pretensió de ser testimoni; el testimonio sorgeix des d'una vida d'Evangeli

Ningú no es proposa un bon dia convertir-se en testimoni. Seria ridícul organitzar-se la vida per donar testimoniatge. El creient no busca tampoc –menys encara- ser original, cridar l'atenció o impactar. Senzillament viu la seva experiència i tracta de ser fidel a Déu; només a vegades té l'ocasió de comunicar el secret de la seva vida. El veritable testimoniatge es dóna com «de pas», com de «més a més», és quelcom que la persona va irradiant amb la seva manera de ser, de viure, de creure i, sobretot d'estimar. El testimoni no pretén pas convertir d'altres; viu convertint-se ell, no tracta de salvar els altres; viu la seva pròpia experiència de salvació; no s s'esforça per fer que l'Església creixi mitjançant l'adhesió de nous membres: viu obrint camí al Regne de Déu en la vida de la gent. No el mou cap interès proselitista. Recorda la severa crítica de Jesús al proselitisme dels escribes i fariseus, que s'esforcen per aconseguir nous adeptes pel judaisme sense apropar-los al Déu de l'amor.

José Antonio Pagola

No donem prou testimoni

Aquesta expressió que avui sentim de diversos Germans, potser de manera angoixant, era vàlida també quan teníem nombrosos novicis cada any. Recordo que quan trimestralment teníem reunions de GG. joves a Sant Martí o a Sant Joan Despí o a algun altre lloc era una frase repetida. No crec que avui siguem pitjors que abans, ni abans millors que avui, sinó que tractem de respondre a èpoques diferents. Permeteu-me que digui que Jesús mai va pretendre donar testimoni personal; "Quan vingui l'Esperit ell donarà testimoni de mi" (Jn 15,26). "Si jo dones testimoni de mi mateix, el meu testimoni no seria vàlid. Però n'hi ha un altre que dóna testimoni de mi, i jo sé que el seu testimoni té valor" (Jn5,31). El que dóna testimoni no és la persona de Jesús sinò el contagi de la seva vida. El testimoni de Jesús sorgeix de la seva unió a la voluntat del Pare. Encara més concretament, a Mc 3,14 se'ns diu que Jesús va elegir els apòstols perquè "estiguessin amb ell i enviar-los a predicar". Aquest és el nostre paradigma i punt de partença: la predicació de l'Evangeli i el testimoni es donen des de l'estar amb Ell" i des de l'acció que sorgeix del fet de l'estar amb Ell... des del manament nou: "Estimeu-vos els uns els altres com jo us he estimat... així reconixeran que sou els meus deixebles". (Jn 13,34). Crec que queda ben clar la qüestió del testimoni, es tracta que la nostra vida sigui testimonial.

G. Jaume Pujol i Bardolet

Cada dia és... un dia més...

Un dia més, un dia més per agrair. Realment hem d'agrair tantes coses, tants detalls, tantes situacions internes com externes... El que em preocupa és que algunes vegades no som conscients perquè hem d'agrair. Ens hem de treure aquest egoisme que penetra dins de nosaltres i costa molt que marxi. Posem una mica de follia i entremaliadura a la nostra vida. Hem de ser capaços de projectar, alegria, somriures, confiança... i si podem passar inadvertits, molt millor. No són necessàries les "medalles" que només ens porten a una arrogància que no va enlloc. Seria bo practicar la humilitat cada dia, saber escoltar, estar propers als altres, donar un cop de mà en els moments necessaris, ser sincers, disposats a aprendre... El millor premi? La satisfacció interna de fer aquestes petites coses que poden canviar moltes situacions a un nivell positiu.

Manel Tobias

Fora del mon... no hi ha salvació

Estem acostumats a dir "fora de l'Església no hi ha salvació". Ho digué Edward Schillebeeckx. El compromís de salvar el món ens ve impulsat des de la fe cristiana i des de l'Evangeli. Jesús volgué fer un servei al món de l'època curant malalts, leprosos, cecs, coixos... Amb una mística d'espiritualitat tancada no seríem fidels a l'Evangeli. A través de textos conciliars i ara del Papa Francesc hem de sortir de les nostres fronteres, del nostre àmbit de consumisme i benestar i donar-nos de la manera qui sigui a les persones més necessitades. Sabem que a l'Església d'avui i a la mateixa vida consagrada, hi ha testimonis excepcionals que donen i arrisquen la seva vida pel bé dels altres. Prenen molt seriosament l'Evangeli i tenen accions molt concretes en favor dels més necessitats. Ni ha per arreu: Amèrica Llatina, Àfrica... i també a la nostra terra i a Barcelona mateix. Són testimonis que ens esperonen per asortir de nosaltres mateixos.

G. Jaume Pujol Bardolet

La vida comunitària és "signe"...

El Papa Francesc ens diu que "la vida comunitària és signe si la vida comunitària és signe veritable". El manament nou de l'amor ha de ser predominant en la vida comunitària per constituir autèntica fraternitat. Coneixeran que sou els meus deixebles, no si feu grans coses i amb grans obres àdhuc apostòliques, sinó "si us estimeu els uns els altres". La fraternitat és contagiosa en tots els sentits. La vida fraterna és importantíssima en una vida comunitària: pot ajudar a perseverar o a abandonar la vocació. Ho diu molt clarament el document de la Congregació de Religiosos "La vida fraterna en comunitat": "Tota la fecunditat de la vida religiosa depèn de la qualitat de la vida fraterna en comú... La qualitat de la vida fraterna incideix poderosament en la perseverança de cada religiós. Així com una baixa qualitat de vida fraterna és adduïda freqüentment com motiu de no pocs abandons" (54 i 57). Podríem afegir que "quan un Germà ens abandona hem d'interpel·lar-nos tant els que quedem com el qui ens deixa. L'hem estimat prou?".

G. Jaume Pujol i Bardolet

La función de la fe en el creyente

"No conviene olvidar, sin embargo, que la fe es consuelo, no huida de la realidad; que la fe es respuesta, que no agota en nuestra historia todas las preguntas, que la fe es luz que no disipa todas nuestras oscuridades. La fe, como el amor, no es la receta mágica para mis problemas de cada día, pero me ofrece la fuerza, el sentido, la perspectiva global desde la cual puedo vivir con esperanza, confiando que la última palabra que se pronuncie sobre mí y sobre todo ser humano, será una palabra de vida y de salvación".

Antonio Jiménez Ortiz

El valor de la paraula

PARAULES QUE SÓN UN REGAL

Hi ha paraules senzilles, immediates, adequades, amables, que són un regal. Expressades des de l'espontaneïtat', un «adéu», un «gràcies», un «si us plau, «un t'estimo» poden il·luminar un moment i, segons en quines circumstàncies, també constitueixen el record que dóna sentit a una vida. Sovint una veu amable i sincera és molt més terapèutica que qualsevol medicament. Un gest i una veu apropiades poden canviar-nos l'humor en un tancar i obrir d'ulls. La paraula ens porta cap a la rialla, l'alegria, la tendresa i l'humor des d'allò més inesperat. La paraula sorprèn, commou, entendreix i emociona.

Àlex Rovira

El miracle de la paraula

VALOR CURATIU DE LA PÀRAULA

Però la cosa més miraculosa que passa amb les paraules és que poden curar-nos. Amb els mots podem fer la nostra alquímia interior: calmar el dolor, reconduir els dubtes, les ràbies i les culpes, concloure els dols, guarir les ferides, convèncer les pors, deixar anar els jous i potser acabar els esclavatges interiors i exteriors: alliberar i alliberar-nos.

Àlex Rovira

Sempre hi ha temps per aprendre

En l'ancianitat Sòcrates va voler aprendre a tocar la lira. Una persona assenyada (?) li va dir: "¿De què et serveix Sòcrates a aprendre a tocar la lira si t'has de morir?" I respongué: "Per poder tocar la lira abans de morir". I amb l'evolució dels temps quantes coses podem aprendre, tant en tecnologies com en pensament. Malgrat els nostres estudis i la gran experiència que tinguem ens podríem transformar com analfabets en la nostra societat. De fet, immersos en la societat d'avui ¿quantes i quantes coses noves hem après? I ¿quantes més ens queden per aprendre? Si com diu el Papa Francesc, les persones grans són una referència per a les noves generacions, però cal estar a una certa altura de coneixements.

G. Jaume Pujol i Bardolet

Davant de determinades situacions

"No hi ha situacions desesperades; només hi ha homes que desesperen davant de determinades situacions".

Proverbi tibetà

Cal renéixer constantment

Jesús digué a Nicodem: "Cal renéixer cada dia". Encara que ens resulti un contratemps. La nostra temptació és dir que «ja estic bé com estic i no em compliqueu la vida». "Qui no s'ocupa de néixer està ocupant-se de morir" (Bob Dylan). "Veus però no observes" (Arthur Connan Doyle). "Sents, però no escoltes" (Antonio Blay Fontcuberta). "Tot callant és com un aprèn a escoltar; «Tot escoltant és com aprèn a parlar" i «Tot parlant és com un aprèn a callar" (Diògenes).

G. Jaume Pujol i Bardolet

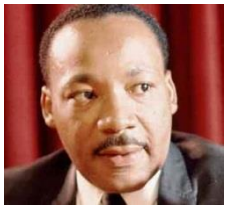

Humana responsabilitat

"Quan el meu patiment va augmentar, aviat vaig adonar-me que hi havia dues maneres per donar resposta a la situació: reaccionar amb amargor o bé transformar el patiment en una força creativa. Vaig escollir aquesta darrera".

Martin Luther King

Gran problema en las comunidades: La falta de comunicación y del diálogo

Quizá uno de los mayores problemas de nuestras comunidades sea la falta de comunicación auténtica. Podemos hablar mucho sin decir nada, podemos oír sin escuchar, podemos repetir sin haber comprendido, podemos usar y abusar de los medios de comunicación sin comunicar nada de nosotros mismos. Corremos el peligro de fomentar un diálogo sin interés o de conversar de forma superficial. El dialogo, cuando es auténtico, es siempre fecundo porque afecta a los niveles más profundos del ser humano. Pero hay que reconocer que el diálogo interpersonal no nace espontáneamente, y exige un duro aprendizaje. Esto significa que debemos aprender a mirar al otro, a escucharlo, a respetarlo, a pedir explicaciones con serenidad. El diálogo es imprescindible pero no es fácil. Necesita una auténtica ascética de renuncia y de aceptación para saber atender, comprender, para ser generosos. Escuchar a alguien es salir de sí mismo e intentar ver la cuestión desde su punto de vista, bajar las defensas y evitar prejuicios y sospechas.

Antonio Jiménez Ortiz, Salesiano

Carecemos de tiempo y de tranquilidad para regalarnos unos a otros… (¿?)

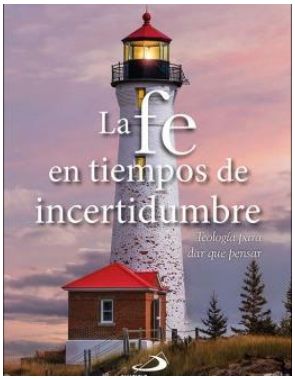

Sabemos de la necesidad del diálogo interpersonal en la comunidad y en el ejercicio de la autoridad, pero no tenemos tiempo, no tenemos tranquilidad, no nos permitimos fácilmente el lujo de regalamos tiempo unos a otros. O podemos inhibirnos por inercia, por timidez, por superficialidad, por pesimismo. O podemos sentimos bloqueados por miedo a abrirnos, por miedo a reconocer nuestro error, por miedo a tener que cambiar, por miedo a ser heridos. Tenemos montones de razones para no dialogar en profundidad, pero mientras tanta nuestras comunidades pueden convertirse en auténticos desiertos, en los que sufrimos una terrible sed de comprensión y comunicación, de compasión y de sentido. En ese desierto comunitario sería posible una fidelidad formal, pero difícilmente florecerá la esperanza.

Antonio Jiménez Ortiz, Salesiano

LECTURES ÚTILS

G. Jaume Pujol i Bardolet

PAGOLA, José Antonio. Anunciar Déu avui com bona notícia. Claret 2018, 165 pàgines

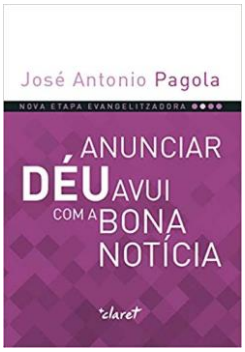

És un llibre remarcable que crec que seria bo que el llegíssim tots els Germans; ens situa en els temps presents i des d'ací es dedueix l'itinerari que em de prendre per avui i de cara el futur. Llegint-lo es repassa la nostra vida d'evangelitzadors i ens ajuda a veure quines correccions i perspectives hi podrem donar. Comença per un preliminar on descriu la centralitat de la crisi d'avui, la «crisi de Déu» (Déu ha mort) o l'eclipsi de Déu, el lliscament vers la indiferència. Els creients són cada vegada un grup més restringit.Li segueixen 7 capítols... Es tracta d'acollir el misteri de Déu i sense experiència de Déu no hi haurà creients, acollir Déu en la secularitat quotidiana, buscar Déu en el Crucificat. Cal avui anunciar Déu des d'un horitzó nou, acollir l'Evangeli abans que anunciar-lo, caminar amb els homes i dones d'avui cap el Regne de Déu, la fe com adhesió al camí de Jesús. La nostra societat està necessitada de l'experiència de Déu per poder fer una acció evangelitzadora, la vida cristiana cal viure-la des de l'amistat amb Jesús. Hi ha unes pàgines remarcables d'aclariment del testimoni que sorgeix de la vida que es porta (com en Jesucrist), no d'una pretensió de la persona (potser vanitosa); consisteix en anunciar l'Evangeli des d'una vivència profunda; el testimoni sorgeix espontàniament des del seguiment de Jesús, més que de les pràctiques religioses de culte, per més que les suposa. Per això cal recuperar l'espiritualitat de Jesús, malgrat que estem en la cultura del buit, del soroll i de la superficialitat. El silenci és un mitjà per escoltar Déu i és camí cap a Déu. Aclareix que creure és una paraula que prové del llatí *credere (cordare),* i significa *«lliurar el cor»,* reconèixer Déu com a centre de la pròpia existència i deixar-se transformar per Ell.

PÉREZ NAVARRO, José María, FSC. Diez cosas que el Papa propone a los catequistas, Publicaciones Claretianas, Madrid, 2018, 67 páginas

Amb molta claredat l'autor descriu les propostes del Papa als catequistes. La lectura d'aquesta publicació és una excel·lent orientació per a la formació de catequistes i també pels que ja ho són des de fa temps per millorar la seva acció catequística. L'autor ha fet una recol·lecció molt encertada dels escrits i parlaments del Papa Francesc. **1.** Comença per dir que la catequesi no és "un treball" sinó una vocació, doncs s'és catequista, expressant la diferència entre "ser catequista" i "fer de catequista". **2.** S'ha de partir d'una vida de fe, d'espiritualitat: només units a Déu podem donar fruit. **3.** Que la nostra gent vegi en la nostra vida l'evangeli. El Papa Francesc diu que la gent està cansada de paraules i necessita testimonis. **4.** El verdader catequista té la saviesa que es forja amb la proximitat amb la gent. Cal actitud de proximitat i d'escolta. El catequista ha de cultivar la pedagogia de la presència preocupant-se per l'altre i per aquesta actitud s'auto-evangelitza. **5.** Anunciem una persona, un esdeveniment que Crist ens estima i ha donat la seva vida per a nosaltres i això constitueix un anunci alegre. **6.** Animeu-vos a pensar la catequesi i la pastoral des de les fronteres "en sortida". Per estar present en les necessitats de la perifèria és necessari 'sortir' de nosaltres mateixos i de les nostres seguretats. **7.** Aneu sense por i amb confiança en el Senyor, que no ens facin por les perifèries. El catequista és una vocació d'enviat que té una missió que no és senzilla; treballa amb interès i no veu sempre els resultats que desitjaria. **8.** El catequista és l'home de la PARAULA, per tant ha de tenir la centralitat de la Paraula de Déu, amb una formació bíblica suficient. L'Esperit Sant actua a través de la Paraula. **9.** La creativitat: ser creatius és la columna vertebral del catequista cercant diferents mitjans i formes per anunciar l'Evangeli i fer el missatge més entenedor i més proper a la gent. **10.** El Papa Francesc catequista. Es pot ben bé dir que totes les seves elocucions i escrits tenen el segell catequístic i a més la seva vida és d'autèntic testimoni.

SÁNCHEZ IZUEL, María del Mar. Diez cosas que el Papa Franccisco propone a los educadores. Publicaciones Claretianas, 2018 Madrid, 69 páginas

Es tracta d'una publicació molt orientadora per educadors. Segons el Papa "educar suposa la capacitat de somiar". No es creix sols, sinó que sempre hi ha una mirada que t'ajuda a créixer. El Papa planteja preguntes de calat: "¿Vetlleu pels vostres alumnes ajudant-los a desenvolupar l'esperit crític, un esperit lliure... que sigui capaç de trobar noves respostes als reptes d'avui? Vegem una presentació de cada un dels deu capítols. **1.** Educar és una obra d'amor despertada amb passió i paciència per posar-se en camí. Educar cristianament és portar els joves i els nens en els valors humans en totes les seves realitats, una de les quals és la transcendència. **2.** L'educador, mestre del risc raonable. L'educador ha de tenir una "tasca d'orella", d'escolta dels joves. I d'ací a la creativitat que té sempre un horitzó obert. **3.** Dir nen és dir futur. La mirada del mestre permet veure els educands portadors d'un gran tresor que han de descobrir, fer créixer i entregar als altres, compartint-los es multipliquen. **4.** Educar, una missió amb visió i horitzó compartits. És important el sentit comunitari de l'educació. Oberts a una solidaritat que no es limita a que siguin bons i generosos, fer col·lectes i participar en una ONG; es precisa una mentalitat que pensi en conceptes de comunitat de vida. I moure's cap a les perifèries, doncs el centre, les necessitats estan cobertes. **5.** L'escola, família de famílies. L'escola és la primera societat que integra a la família; família i escola mai han d'estar contraposades. La família és un lloc privilegiat de diàleg intergeneracional. **6.** La gramàtica del llenguatge i altres llenguatges. Educar-se per trobar-se amb d'altres realitats culturals i religioses. La relació interpersonal educa i obre horitzons cap a la creativitat. **7.** On hi ha un nen que comença un any lectiu hi ha "terca esperança". Un educador ancorat en la terca esperança no baixa mai els braços. **8.** Fer xarxa, amb diferents institucions per a potenciar la iniciativa educativa i la investigació... posar junts els sabers, les ciències i fer complexos interdisciplinaris afavorint la identitat, la qualitat i el bé comú. **9.** Necessitat d'anar al concret. S'educa sempre. **10.** Somiar en gran, amb els ulls oberts. Ser creatius, hem de donar cabuda al nou a partir del ja conegut. Cal desenvolupar contínuament les nostres capacitats en formació, responsabilitat i professionalisme.

VILLALABEITIA, Josean. Aquellos tiempos inolvidables (1684-1694). Memorias del H. Gabriel Drolin. Ediciones La Salle 2018, 245 páginas

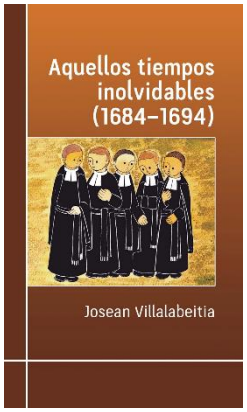

El autor pone en boca del H. Gabriel Drolin, un gran amigo del Fundador que vivió muy cerca de él, al relatar el proceso de fundación del Instituto de 1684 a 1694. Se utiliza un relato de ficción en la forma de expresarse, pero que permite apreciar los inicios de fundación del Instituto, desde 1684 que ingresó como postulante hasta 1694. En 1686 posiblemente participó en una asamblea en la que se precisa la identidad y futuro del Instituto. En 1685 es Director en Laon con el H. Nicolás Bourlette que falleció al año siguiente, circunstancia que le produjo gran conmoción. En 1688 es destinado a París, calle de la Princesa. Seguidamente estuvo en Calais y Roma desde 1702 a 1728. Su lectura permite recordar los distintos pasos y dificultades por los que vivió el proceso de fundación. Hizo el voto heroico en 1691 con La Salle y Nicolás Vuyart y en 1694 fue uno de los doce que emitieron votos. Se desprende el interés del Fundador por la formación de los nuevos maestros en espiritualidad y en el ejercicio del magisterio, por ello La Salle funda Vaugirard, tanto para la formación como para retiros en el mes de setiembre de vacaciones escolares. Nos recuerda los dos momentos en que La Salle quiso que un Hermano tomase la responsabilidad de Superior con el fin de evitar que lo hiciera un clérigo: uno colocando al H. Enrique L'hereux que comportó numerosas críticas de clérigos y obispos y la otra ocasión fue en 1694 después de un retiro y dos votaciones seguidas, confirmaron a La Salle como Superior. El Fundador sintiéndose contrariado redactó un texto que hizo firmar a todos los Hermanos presentes, de que después de él nadie que no ha vivido en la Sociedad puede tomar el cargo de Superior del Instituto. Su lectura conduce a sumergirse en el espíritu fundacional y constatar la fidelidad a Dios del Fundador y la decidida vocación del H. Gabriel Drolin, superando numerosas dificultades. En fin, se trata de un libro, no sólo de agradable lectura sino también muy provechoso para orientar nuestras vidas y el Instituto en nuestros días.

THOMAS LEONCINI. Déu és jove. Conversa amb Thomas Leoncini. Editorial Columna, 2018, 152 pàgines

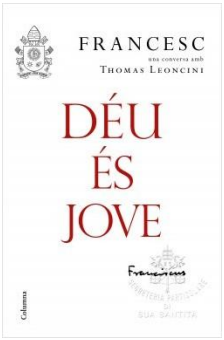

Aquesta obra reprodueix una conversa entre el Papa Francesc y el periodista Thomas Leoncini. El títol del llibre és suggerit per unes paraules del Papa dient que "Déu és sempre jove, tot ho renova, sempre és nou". El Papa es manifesta com un gran coneixedor de la realitat del nostre món d'avui i de l'Església. Insisteix que cal crear un pont entre joves i vells en benefici de tots, els qui han de venir després i dels qui han quedat enrere. Els joves no són els únics marginats d'aquesta societat, ho són també els adults i sobretot els vells. Hem d'estar tan orgullosos de ser vells com d'altres de ser joves. Parlar de joves és parlar de promeses i alegria. Creu el Papa que de vegades cal demanar perdó als joves perquè no sempre els prenem seriosament. Els joves demanen ser escoltats i nosaltres en tenim el deure d'escoltar-los. Hi ha d'haver diàleg joves-vells y viceversa. No sempre els ajudem a veure el camí i amb conseqüència queden exclosos i desarrelats. I aquesta situació porta a addicions de tot tipus. És cert que des dels anys 80 la relació entre els joves y la religió pren una tendència diferent degut al procés de secularització, però també per la crisi general de la família i de l'economia. També el Papa addueix les quinze malalties de l'home d'avui (van ser publicades en el PAX 250, pàgines 86 i 87). Però hi ha una altra malaltia que consisteix en la incapacitat de sentir culpa. El Papa manifesta la seva preocupació pel canvi climàtic, perquè només si es protegeix l'ecosistema podran protegir-se les noves generacions. Cal portar el cor en l'amistat i l'estima i altres valors que no es marceixen per tenir una autonomia plena. Arribar a l'energia nuclear no és negatiu sempre que es porti responsablement. El Papa diu que les armes nuclears s'han de destruir totes de seguida pels drames que suposen. És ben contrari a la pena de mort i a la presó perpètua perquè no deixen ni un bri d'esperança de reinserció a la societat i crea desesperança. Hi ha països que han mostrat al món el valor de l'acolliment de refugiats. Per altra part, Europa es va buidant degut a la crisi de natalitat. També té unes paraules sobre el suïcidi, del que es pot ser víctima tant pels propis pecats com per una situació patològica. També fa una menció del bullyng i la manera d'assistir aquestes persones. En fi és un llibre de força interès en el que el Papa s'expressa molt lliurement sobre qüestions de nostra època.

LÓPEZ ALONSO, Lucía. Padre Ángel la humildad y la rebeldía, Planeta 2017, 243 páginas

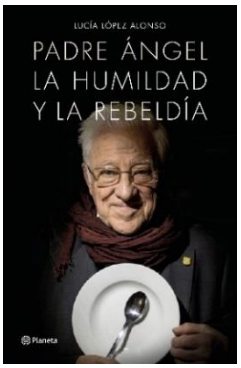

Des de petit se li veia la seva trajectòria al Padre Ángel. Volia ser capellà per atendre els nens de carrer. Va ser alumne de La Salle Mieres i parla amb admiració del G. Leandro molt simpàtic i amb que si va entendre molt bé. Als 12 anys va entrar al seminari i ordenat capellà el 1961, als 24 anys. No volia ser només un capellà de litúrgia. Creia que havia d'atendre i donar acolliment a nens de situacions difícils en llars que aniria fundant perquè puguin viure en clima de família. El 1962 funda la "Cruz de los Ángeles" per poder atendre aquests cassos. A Madrid va crear el Restaurant Robin Hood que funcionava com a tal els dematins i migdia, però al vespre era gratuït pels necessitats. Igualment deixa la porta oberta de l'Església de san Antón de Madrid les 24 hores, tant perquè puguin menjar com per dormir i també organitza a la sagristia una pantalla de TV perquè puguin veure els partits de futbol més rellevants i d'altres programes interessants. Havent visitat diversos països i veure la situació de nens desemparats, inclús venuts donant als pares una exigua quantitat de diners, amb la promesa de que els facilitarien estudis, desapareixien i eren esclavitzats, destinats des de 3 a 5 anys, a picar pedra, tots els dies de la setmana, fins a 20 hores diàries, el Padre Àngel, molt sensible a aquestes situacions, el 1972 funda "Mensajeros de la Paz" que va tenir repercussió en 33 països, entre ells: Benín, Costa d'Ivori, Moçambic, Sud Àfrica, Panamà, Bolívia, Equador, Perú, Mèxic, Argentina, El Salvador, Kosovo, Irak, Haití, Jordània. Grècia. De seguida va tenir col·laboradors arreu; uns eren creients, d'altres no, protestants, islàmics, etc. Arreu on anava visitava el President, i sobretot l'esposa que normalment té a la seva cura les obres de caritat i així rebia ajudes importants. A Espanya havia visitat a Franco presentant-li nois recollits i diu que Franco va plorar degut a que ell se sentia un noi trencat a conseqüència de la separació dels seus pares. També en la democràcia va visitar a la Moncloa tots els Presidents i esposes de Govern acompanyat sempre de nois de la llar. També va portar a Roma 50 nens mostrant-los al Papa Francesc. A més, s'adonà de la marginalització de les persones grans i va fundar diverses llars d'acollida per a ells.

GIL LARRAÑAGA, Pedro María. Palabras en el silencio de la escuela. Ediciones La Salle 2018, 146 páginas

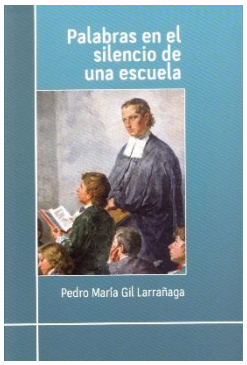

Es parteix del principi que les meditacions dites per al Temps de Recés estaven destinades precisament per a ser reflexionades en el recés anual dels Germans. Assenten la identitat del Germà i la raó de ser de l'Institut. El pla de Déu es realitza a través del quefer escolar i l'escola esdevé el lloc teològic, lloc de trobada amb Déu per a tenir un diàleg amb Ell i per medi de l'oració. El fonament és l'actitud permanent de "fe – zel" que s'alimenten mútuament. Ara bé, aquestes meditacions del segle XVII s'han d'anar traduint en el recorregut dels temps, sempre conservant les intuïcions i propostes del Fundador. Aquesta traducció és el que fa admirablement el G. Pedro; se li veu que les té molt estudiades i assumides i des d'aquí van les seves reflexions en to d'oració. Bona idea per fer-ho cadascú en el recés anual. Ha recollit els punts vitals de les MR i les expressa en llenguatge d'avui i en llenguatge personal seu: és una manera d'apropiar-se les propostes del Fundador en aquestes MR. Nota que no hi cap tracte específic dels pobres, però estan sobreentesos al llarg de totes les meditacions. Descriu amb molta sinceritat i respecte de les situacions que vivim. És ben conscient que estem en un canvi d'època. Dirà creia convertir-me i en realitat seguia només creient en mi. Volia ser fidel a Déu i m'he adonat que era fidel només amb mi mateix. Diu haver comprès que l'amor i la meva professió són inseparables. Entre tots hem fet que les nostres comunitats siguin més exemple de laboriositat que de Signe de la teva crida. Per ell l'escola és un ministeri de l'amor. "Potser hem cregut més en els nostres plans que en el teu Pla de salvació". Es pregunta que potser en l'època de formació vam ser formats més per treballar junts que per viure junts. Diu que en les MR no s'ha de buscar solament el que fonamenta el seu treball, sinó sobretot el que fonamenta el seu sentit. En tot el seu recorregut apareixen els continguts de les MR ben assaborits de la seva part i que els expressa en aquests termes: Els camins de la crida, Ministres de Jesús, el Pla de Déu, Presentar l'Evangeli, Comprometre's, la Comunitat i l'Escola, L'escola signe d'esperança, Davant el canvi d'època, El reconeixement, L'escola dels Pobres, La responsabilitat (el zel), Els Àngels... enviats des del més enllà, La font de la pau de l'alegria, Al final, Tu, Senyor de la vida. Acaba fent una síntesi dels 14 capítols amb uns textos concrets de les MR.

DOBRACZYNSKI, Jan. Cartas de Nicodemo, Herder 2012, 480 pàgines

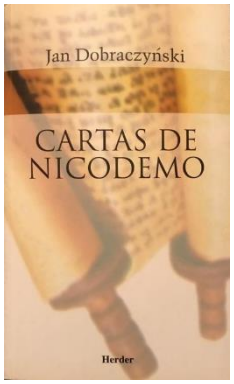

L'autor mostra ser gran coneixedor de la Bíblia, per tant dels Evangelis i també dels Apòcrifs. Nicodem, membre del Sanedrí, amb 25 cartes adreçades al seu amic Justo li explica el seu recorregut vital seguint a Jesús durant tres anys. Fa un relat interessant de la vida de Jesús i de la seva actitud dubitant fins arribar al final en creure verament en Jesucrist. Fa un recorregut dels Evangelis incloent-hi també textos Apòcrifs i potser altres d'imaginació personal. És Judes Iscariot qui apropa a Nicodem a Jesús i l'acompanya durant força temps. Judes és crític del comportament de Jesús i això influencia en Nicodem. Per altra part, hi ha fets de Jesús que produeixen interrogants a Nicodem. Jesús abandona el treball i sembla no pensar amb la seva mare. Des de la primera carta diu que li sobtà molt el que Jesús li digué que "cal néixer de nou" i que no entenia. Es pregunta si Jesús serà o no el Messies: Galilea i Natzaret estan desprestigiats en l'opinió pública. Jesús cura en dissabte i descura les ablucions i altres preceptes de la tradició jueva. ¿És un pecador, fa miracles per art de Satanàs? Jesús es tria uns apòstols entre persones desconsiderades en la societat de l'època i a Simó el fa primer amb el nom de Pere. Fa curacions i ¿perquè no cura a Rut, la seva esposa, que patia una dolorosa malaltia i de la que en va morir? (Tampoc havia gosat demanar-li). Això ho repeteix dolgudament Nicodem al llarg de les diverses cartes. Judes li va dient que el poder de Jesús s'ha debilitat doncs ja no fa tants miracles. Jesús és tractat de boig i d'endimoniat. Jesús sembla crear-se enemics. Els Messies ha de proclamar un regne triomfalista i no de la creu. Relata una sessió del Sanedrí contra Jesús en la que Nicodem i Josep d'Arimatea discrepen obertament i en la que Jesús és condemnat a mort. Resulta xocant l'actitud de Jesús davant Pilat... Fa un relat commovedor de la crucifixió de Jesús i també de la Resurrecció amb tots els dubtes que els havia generat, fins el testimoni de Maria Magdalena i dels dos deixebles d'Emmaús, un dels quals fou Nicodem. Preguen incessantment amb presència de María, la mare de Jesús, fins la vinguda de la Pentecosta que canvia la manera de ser i de viure de tot els apòstols, incloent-hi Nicodem.

ALTRES LECTURES POSSIBLES... LINKS D'INTERÈS...

Sobre la identidad del Papa Francisco

https://drive.google.com/open?id=1_7tD3HjOqLz8ooPId0UkmjWdH1MVmy8Q

Carisma La Salle

https://drive.google.com/open?id=1khgtw7q6n-P3egHokSsCypKvnwOVX5Ua

Signes dels temps

https://www.ccma.cat/tv3/signes-dels-temps/300-anys-de-la-salle-a-signes-dels-temps/noticia/2927737/

Rugido capaz de sacudir al mundo

https://drive.google.com/open?id=1FgWIuSKNAp6RPQkb4DDwTUIE7N6nT7_q

Solidaridad infantil

https://drive.google.com/open?id=15Te0dTRO4scHyunWtqNhojIpTR2o_O6W

Un basurero... educador

https://drive.google.com/open?id=1fGtES_dGrMOwlecxOZHNh5eeyRaYvht6

“Olimpiadas especiales” con discapacitdos

https://drive.google.com/open?id=15H03G859lHbop5jdjhtZwv2YRGnQGkEH

El uso de la palabra urgente

https://drive.google.com/open?id=1-QrX0VP2WhpwtK_u8zh3ZsjiA-cMxHuF

Reflexió Alumne

https://drive.google.com/open?id=1POtPWqQ5l_SZRozrZHPHDwfM9RbdfDhW

Una lección para toda la vida

https://drive.google.com/open?id=1EffBMK6SpxxphjNhMqSv6H43_Zf-mT0k

Lasallistas buscan una visión y trabajo conjunto que les haga presencia eclesial en la Pan Amazonía

https://www.religiondigital.org/luis_miguel_modino-_misionero_en_brasil/Lasallistas-conjunto-presencia-Pan-Amazonia_7_2125957384.html

Gran musical

https://www.youtube.com/watch?v=XPi1hf618Xw

Un basurero contibuye en la educación

https://drive.google.com/file/d/1fGtES_dGrMOwlecxOZHNh5eeyRaYvht6/view?usp=sharing

Gandhi

https://drive.google.com/file/d/1bHrNmqGuC6wuNQcI080IJPmJGNgfpwsO/view?ts=5c9b8ea8

Eminentes científicos cristianos

http://www.outono.net/elentir/2017/06/19/100-eminentes-cientificos-cristianos-porque-no-creer-en-dios-no-te-convierte-en-inculto//?utm_source=WhatsApp

Una lección para la vida

https://drive.google.com/file/d/1As7SsqZ-haXm6iwTwslAhtrmjfwZemuB/view?ts=5c9b9828

Ser feliz

https://drive.google.com/file/d/1R2uUsHGZSqCOPNFxWfcWi3bX4ZgLBRDz/view

Gotas de sabiduría

https://drive.google.com/open?id=1J1qqm-lHFkKnd-7r6Nz1h0EYajFq-Kgm

Cançó Tricentenari:

https://drive.google.com/open?id=1YQZzf8VRjmNqZG49n6jyDBqk68KFp0f

Escucha, lee y piensa

https://drive.google.com/open?id=1iOjc32G82c0aQMcTJQbcaZNwdKY4A7d4

Dos Caballos

https://drive.google.com/open?id=1FPkWggf4dxvr4steKlyu2jfsj_EcvXN7

Islas españolas africanas

https://drive.google.com/open?id=1bGUc4lmzAVyRWRM4rSmDGXqnlcjQ9vIw

Pregunta de un niño al Papa Francisco

https://drive.google.com/file/d/1h_d4nxel783y3TlBpRg3VTKEnzMndakd/view?ts=5cb20f7c

Anècdotes Lasal·lianes

G. Ricard Serra i Feu

Anècdota nº 66:

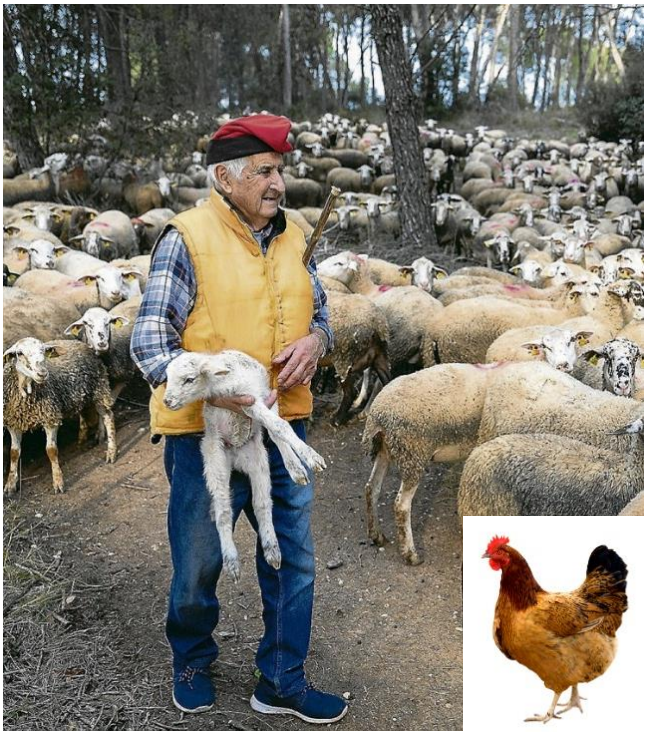

Me la va explicar el Germà Joaquim Morató. Els que vam ser Petits Novicis els anys 50 del s. XX a Cambrils recordem amb gratitud com els nostres Germans professors es disfressaven per Nadal, per a sorprendre´ns i fer-nos feliços. Per exemple amb el *Rosari Pastoril.* I de vegades això suposava inesperades dificultats per a ells. Però tot valia la pena per fer-nos feliços! I els Petits Novicis de torn ignoraven aquestes dificultats. Per exemple la següent, quan jo no havia entrat encara a Cambrils. Quan jo hi vaig entrar, el 52-53, el Germà Morató ja era a Pont d´Inca, on jo el vaig conèixer el curs següent.

El bon Germà Morató, per fer feliços els Petits Novicis de torn, va decidir disfressar-se d´una manera ben viva i original per al Rosari Pastoril. Vestit de pastor portaria una gallina de debò, ben viva. L´agafaria del galliner del qual tenia cura el Germà Clemente. Però, ah renoi!, no havia previst el següent.

Quan de nit se´n va anar al galliner i ja tenia agafada la gallina, va sentir un crit. Va mirar cap a dalt i se li va glaçar el cor. Resulta que el Germà Clemente, que des de la seva habitació propera havia sentit soroll i estava escarmentat perquè alguna vegada li havien robat aviram, l´estava apuntant amb una escopeta, pensant que es tractava d´un lladre, perquè amb la foscor no identificava que fos el Germà Joaquim.

> "**Mai m´hauria pensat –**en va dir Morató- **que la meva vida corrés perill per voler fer feliços els Petits Novicis".**

Anècdota nº 67:

Els anys 60 del S.XX, en el Col·legi vell de La Salle Tarragona, l'entusiasta i creatiu Germà Santiago Temprado va crear una tuna que s´iniciaria per sant Tomàs, Patró dels Estudiants. Com que llavors l´ensenyament no era mixt, va buscar una alumna del col·legi de les Teresianes de la Rambla per ser madrina de la tuna. Tot ho tenia decidit i parlat amb la Germana Directora.

Però no havia previst la següent dificultat. Quan la tuna va arribar a la porta del Col·legi i havia d´entrar per "recollir" solemnement la madrina, la Germana

Portera de cap manera no els volia deixar entrar, malgrat que el Germà Temprado insistia que tenia permís de la Germana Directora.

"**Hermano, arguïa la Germana Portera, esto no se ha visto nunca.**

¡Sería la primera vez que entra un grupo de chicos y por añadidura "tunos" en nuestro colegio!

Pero el decidido Hermano Temprado, sin arredrarse, arengó a los tunos:

¡"Adelante, mis muchachos, que si es la primera vez que entran chicos en el colegio femenino, no va a ser la última!".

I els "tunos" van irrompre cap a dintre, davant de la impotència de la Germana Portera.

Anècdota nº 68:

Durant el nostre Noviciat a Pont d´Inca del 1954 al 1956, un dia un Novici, seguint una pietosa pràctica d´humilitat que llavors es practicava sovint, es va agenollar durant el sopar davant de la taula de la Presidència i va dir:

"Me acuso de haber tenido pensamientos de vanidad"

I davant de la sorpresa de la resta de Novicis, el Germà Director Arcadi li va posar aquesta penitència (o potser medecina més que penitència):

"**Bien, Carísimo, tome la llave del dormitorio, suba, póngase ante el espejo de los lavabos y durante cinco minutos contemple *su linda faz".***

Anècdota nº 69:

Quan el Germà Hermelando Martínez (Felipe) era l´encarregat d´interns petits al col·legi nou de La Salle Tarragona, li agradava de tant en tant obsequiar els seus interns amb una vetllada festiva un vespre.

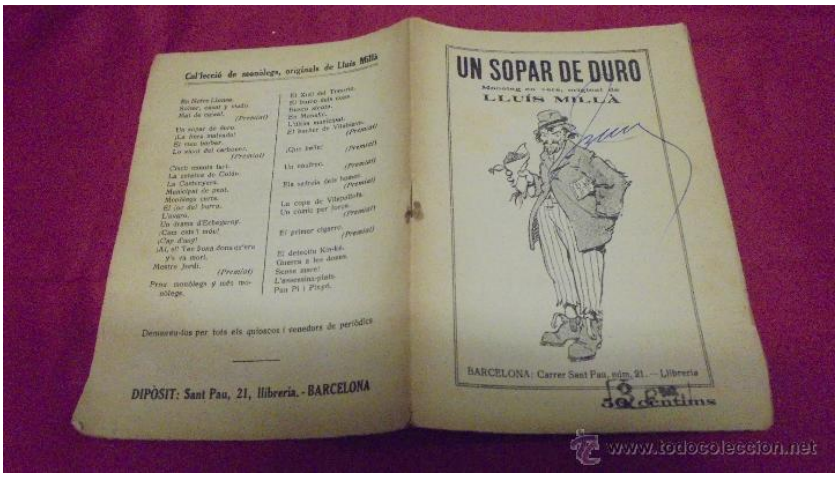

Hi havia actuacions variades. Però una no hi podia faltar mai. El Germà Ramon Prat (un dels únics 3 Germans de Catalunya que fins ara han arribat a centenaris) *recitava la famosa poesia "El sopar de duro".*

El Germà Felipe, bon observador i amb molt bon sentit de l´humor, em va dir un dia que jo assistia a la vetllada:

"Fíjate, Ricard, que un momento dado, mientras recita el "Sopar de duro", como que tiene problemas con la dentadura postiza, se le escapará la dentadura de la boca, pero él hábilmente la cazará al vuelo, se la reintroducirà en la boca y seguirá recitando como si no hubiera pasado nada".

Continuaran les anècdotes en el proper número de "PAX"

IDENTIDAD BORRADA

G. Lluís Diumenge i Pujol

CINE

Direcció: Joel Edgerton.
Guió: Joel Edgerton – llibre de Garrard Conley.
Música: Jonny Greenwood.
Fotografia: Eduard Grau.
Intèrprets: Lucas Hedges, Nicole Kidman,
Russell Crowe, Joel Edgerton, Joe Alwyn,
Xavier Dolan, Cherry Jones, Flea.
Estrena: Barcelona, abril 2019.
Duració: 115 minuts.

En la primera setmana d'abril, coincideixen la notícia dels cursos de sanació espiritual d'Alcalà d'Henares amb l'estrena d'aquesta pel·lícula. Malauradament, a Barcelona, sovintegen atacs homòfobs. L'homosexualitat es troba en el centre de la polèmica.

Director i protagonista pretenen reflexionar entorn dels perills de l'homofòbia i els excessos del patriarcat d'inspiració religiosa. Tot això, basat en la història real de *Garrard CONLEY.*

Jared, fill d'un predicador baptista, descobreix als 18 anys que li agraden els homes. Fet que provoca un xoc amb la família que li dona un ultimàtum: o participa en el programa de teràpia *Love in Action* o serà marginat.

Un cop ingressat en el centre de rehabilitació, li confisquen el mòbil i els seus escrits. Totes les tècniques pretenen el control absolut de la persona: interrogatoris, estudis de l'arbre genealògic, inventari moral amb un catàleg de pecats, testimonis que reflecteixen com és la resta dels interns. Confidencialitat absoluta. Res del viscut portes endins pot comunicar-se.

Si, d'una banda, es predica que *"no estic perdut, Déu m'estima",* per l'altra, es qualifica com pecaminosa la conducta. Domina la pastoral de la por que condueix a confessar allò que Déu ja ha vist. Una manera d'alliberar-se de les flames de l'infern.

Marshall, pare del protagonista, està convençut de la imperfecció humana, convida a llegir la Bíblia per trobar resposta a qualsevol problema. *"Deixa brillar la teva llum",* predica a tothora. Malgrat la pregària comunitària i les seves intencions, provoca un trastorn emocional en el fill. *Nancy*, la mare, està acostumada a obeir en tot al marit.

Dins del programa, *Jared* arriba qüestionar-se si té dret a preguntar-se qui és. Xocarà amb la tortura psicològica de l'intolerant *Victor Sykes*, terapeuta en cap. Explota. La mare es veu obligada a reaccionar. Abandona el culte i proclama: *"Estimo Déu. Déu m'estima i jo estimo el meu fill".*

Mare i fill son éssers fràgils, dominats per figures masculines, aparentment infal·libles. No fan cas de la metgessa que certifica que *Jared* és un adolescent normal.

Anys més tard, publicarà la seva experiència. El retrobament amb el pare, enmig de la tensió, li permet acarar la realitat. *"Jo no canviaré. Déu ho sap!".*

¡Quina diferència entre la predicació de l'Evangeli del pastor i l'estil del Papa Francesc! *"En el vol de retorn de Rio de Janeiro vaig dir que si una persona homosexual té bona voluntat i busca a Déu, jo no sóc qui per jutjar-la… Una vegada, una persona, per provocar-me, em va preguntar si aprobava la homosexualitat. Li vaig respondre amb una altra pregunta:* ***'Digue'm, Déu, quan mira una persona homosexual, ¿aprova la seva existència amb afecte o la rebutja i condemna?'****. Cal tenir sempre en consideració la persona".*

NIÑOS EN LA GUERRA
UNA INFANCIA ROBADA

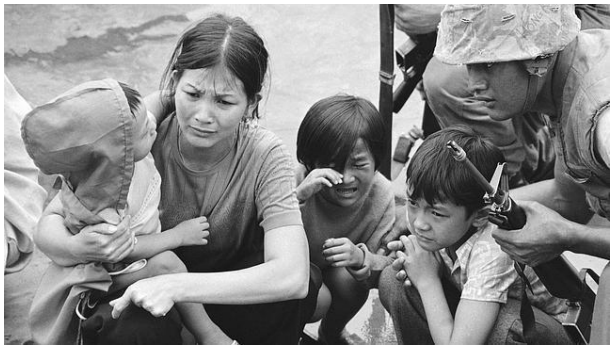

FOTOS
278
SINCERO
PARA
VINO
www.LazyBeggers.com
www.LazyBeggers.com

IMMIGRANTS
MAKE
AMERICA
GREAT!!

DA MUCHO QUE PENSAR…….

Transporte público en un país de África del Oeste.

Bien aprovechado, bien ventilado, bastante barato, con vistas panorámicas.

Aquí nos quejamos de nuestros transportes…..

Hay que viajar y salir para apreciar y disfrutar de lo que tenemos.

Sin acritud . Vuestro amigo Felipe García

SUMARI

L'Amazonía, el Congo i els Aqüífers glaciars són pulmons del planeta (Laudato Si 38 i 39) 2

EDITORIAL 3

Las quince propuestas más valientes de l'Instrumentum laboris del Sínodo de la Amazonía 4

Riesgos y oportunidades del Sínodo de la Amazonía, *Víctor Codina, Bloc Cristiaisme i Justícia* 7

Escuchar al pueblo amazónico, dejarse estremecer por su clamor..., *M. Medino, corresponsal Brasil* 10

Resum i pistes per a una reflexió personal o en grup (o per a un recés), de Laudato Si, *CPL* 13

Justificació del lema del curs 2019-2020, *Arlep* 17

La Salle Catalunya marca les línies de les obres educatives pels propers 4 anys 20

Seguint les petjades de La Salle, el G. Timothée, segon Superior Genneral, *G. Jaume Pujol i Bardolet* 22

¡Viva Jesús en nuestros cortazones! ¡Por siempre!, *H. Antonio Temprado, Lasaliana 17-1-A-67* 27

Coneixes el Pacte de les Catacombes?, *40 Bisbes durant el Concili Vaticà II* 30

¿Por qué no actualizamos el Pacto de las Catacumbas?, *Antonio Aradillas* 32

Per la comprensió dels Salms, Òscar Bardají, Full dominical 34

Breu presentació del Salm 29, *G. Ramon Grau i Estany* 35

Salmo del Dios del "paso a paso" de La Salle, *Varios autores y aportación del H. Desiderio Péréz R.* 38

Cántico del anciano, *aportación del H. Desiderio Pérez Ramos* 39

La importancia de los abuelos, 7 frases del *Papa Francisco* 40

'Papa Francisco': el barco hospital solidaridad y el Evangelio surcarà el Amazonas, *Jesús Bastante* 41

Tercer taller bíblic del curs 2018-2019 les paràboles (III), *Joaquim Malé* 42

Aquilino Bocos: "La reforma de la Iglesia es mucho más que los cambios en la Curia 43

Carta al Centre de Pastoral Litúrgica, ¿i sobre les vocacions al matrimoni?, *G. Jaume Pujol i Bardolet* 46

Comiat al cementiri en el decés del G. Antoni Vallejo:

- Comiat al cementiri del G. Antoni Vallejo *G. Miquel Xancó i Roca* 48
- Carta oberta al G. Antoni Vallejo Martín, *G. Ramon Font i Serra* 49
- A l'estimat G. Antoni Vallejo, *G. Jaume Palom i Izquierdo* 50
- El G. Toni ha viscut segons el projecte de Jesús, *G. Josep Canal i Alavedra* 51
- De los encuentros al "encuentro", *G. Ceferino Catalán Murciano* 52
- Un feliz recuerdo del H. Antoni Vallejo, *H. Saturnino Fernández* 54
- Alguns testimonis, *Divers* 56

Comiat del G. Antonio Martínez Sáez:,

- G. Antonio Martínez, a reveure fins el cel *G. Santi Mateu i Bertran* 60
- Gràcies per caminar amb nosaltres i per la teva senzillesa, *G. Josep Canal i Alavedra* 62
- El G. Antonio, una persona senzilla i tenaç, *G. Jaume Palom i Izquierdo* 63

Comiat del G. Gumersindo Maestro,

Gumersindo, ayúdanos desde la casa del Padre, *G. Juanjo Tamburini Azorí* 66

A reveure Gumer, fins sempre!, *G. Josep Canal i Alavedra* 67

Desde las montañas te recordamos con cariño, *GG. Ramon Pascual i Josep Escalé* 68

Entrevista al G. Jaume Pujol, *PAX* 72

Informació sobre la Biblioteca Districtal, avui del Sector, *G. Santiago Mateu i Bertran* 81

El meu treball actual a l'Àfrica, *G. Joan Sala i Coll* 85

Germans Sala, fer de la vida un servei, *Catalunya Religió* 88

Nuevo viaje a Ítaca (metafóricamente), en la Torre del port de Cambrils, *G. Jesús Linares García* 92

De l'escola dels "Hermanos" a l'escola "Vidal i Barraquer", *G. Santi Mateu i Bertran* 94

Els alumnes d'ESO al col·legi La Salle Manlleu, *G. Francisco Fuertes Villalba* 97

Aqwaba, un centro que sale de lo normal, *H. David Cachazo* 99

Sons de Santa Coloma de Farners, *PAX* 103

Sortida dels GG. Jubilats, visita a Astúries i rodalies, *GG. Jaume Palom i José Luis Rodríguez* 104

Elogi dels caps i monitors, *G. Joan Escalé i Bosch* 108

Trobada de religiosos/es de l'arxidiòcesi de Tarragona a la Casa Sant Josep de Cambrils, *PAX* 110

De ejecutivo de una petrolera a monje de Montserrat, *Mireia Prats, aportació del G. Santi Heredia* 112

Cambrils, casa nostra, *Ignasi Romeu* 113

Importancia del trato respetuoso con los hijos y con los alumnos, G. *José Antonio Panero Andrés* 114

Entevista a Ernest Casaponsa, de La Salle Premià de Mar, *Equip de Comunicacio La Salle Catalunya* 116

Abrazar, maravillarse, avanzar, Mª Teresa Sánchez Carmona, *aportación del H. Desiderio Pérez Ramos* 119

Kiwi, propiedades y beneficios para la salud, *Extret d'Internet* 120

Petites reflexions entorn a l'Acta del Consell de Districte del mes de juny, *G. Ramon Font i Serra* 123

Petites reflexions entorn del PAX 251, *G. Ramon Font i Serra* 124

Valoració del "Pax 251" maig 2019, *G. Ricard Serra i Feu* 127

Cronologia de les Circulars de l'Institut de 1956 a 2013, *Arxius de l'Institut* 128

Punts de reflexió oberts a l'opinió de cadascú, *Divers* 133

Lectures útils, *G. Jaume Pujol i Bardolet* 137

Altres lectures possibles, links d'interès, *PAX* 141

Anècdotes lasal·lianes, *G. Ricard Serra i Feu* 143

Cine: "La identidad robada", *G. Lluís Diumenge i Pujol* 145

Niños en la guerra, una infancia robada, *PAX* 147

Pobresa, immigració, *PAX* 148
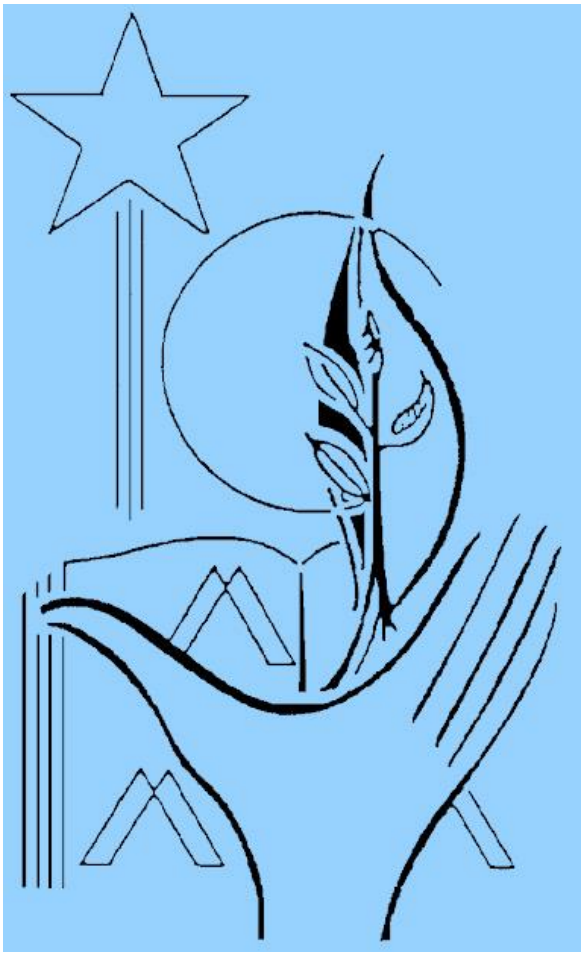
Transporte público en un país del Oeste de África, *PAX* 149